

VLAAMS FONDS
VOOR SOCIALE INTEGRATIE VAN
PERSONEN MET EEN HANDICAP

Jaarverslag 2002

VOORWOORD

Als Vlaamse Openbare Instelling binnen de Vlaamse overheid speelt het Vlaams Fonds een doorslaggevende rol in de sociale integratie van personen met een handicap. Deze rol kan het pas adequaat vervullen door een dynamische administratie, dankzij de betrokkenheid met het werkveld, dankzij ook de grote deskundigheid die met betrekking tot de doelgroep van personen met een handicap wordt ontwikkeld, maar meer nog door de budgettaire armslag die het het Vlaams Fonds mogelijk maakt initiatieven te ontwikkelen en nieuwe uitdagingen financieel te ondersteunen. In dit licht kan het dienstjaar 2002 worden bestempeld als het jaar van de grote doorbraak in de afbouw van de wachtlijsten.

Mensen met een handicap hebben recht op bijstand en zorg binnen een redelijke termijn. Daarom is de aanpak van de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg één van de prioriteiten van het beleid. Maar de personen en de gezinnen voor wie nog geen passend zorgaanbod beschikbaar is, en die meerdere jaren op wachtlijsten blijven staan, vormen een steeds grotere groep. In te veel situaties is het alarmpeil bereikt. De Vlaamse regering keurde in het dienstjaar 2002 daarom een aanvullende werkingsdotatie van 19,8 miljoen euro goed, meteen de grootste budgettaire aangroei voor de creatie van nieuw zorgaanbod. Toch was deze begrotingscyclus, meer dan andere jaren, een permanent aandachtspunt: interne verschuivingen wisselden af met inhoudingen en besparingsmaatregelen.

Om de passende ondersteuningsvormen te kunnen verlenen aan de personen met de ernstigste handicaps en de urgentste zorgbehoeften werd een taskforce opgericht onder het voorzitterschap van de voogdijminister. In overleg met de provinciale wachtlijstwerken werd hiermee aan 770 personen met een zware handicap én een zeer dringende hulpvraag een passend ondersteuningsaanbod verleend (408 in dagopvang of residentiële voorziening; 361 ondersteuning in de thuisomgeving). De vooropgestelde minimum resultaatverbintenis (551 personen) die de Vlaamse regering voorzien had, werd dus niet alleen gehaald, maar zelfs overtroffen met extra oplossingen voor 219 personen. Waar niet onmiddellijk kon worden overgegaan tot reguliere opname werd via een besluit van de Vlaamse regering de mogelijkheid geboden om, via het opmaken van een convenant, tijdelijke overbruggingszorg aan te bieden om de dringende noden te lenigen. Dit instrument zal ook voor de verdere afbouw van de wachtlijsten een onmisbaar instrument blijven.

Nochtans kon niet voor alle urgente probleemsituaties een oplossing gevonden worden. Voor een beperkt aantal ervan bleek dit zeer moeilijk en geen enkele voorziening zag zich in de mogelijkheid de betrokken personen op te nemen. Een van de hardnekkigste problemen is de combinatie van een mentale handicap met ernstige gedragsproblemen, waarbij de veiligheid van medebewoners, personeel en derden in gevaar wordt gebracht en de normale leefgroepwerking ernstig verstoord wordt. Ook het gevangeniswezen klopt steeds nadrukkelijker aan de toegangspoort met een aantal personen met een mentale handicap die nu in de gevangenis verblijven als geïnterneerden. Voor deze categorie mensen is er nood aan een zeer gespecialiseerde opvang. Ook voor personen met autisme en voor personen met niet-aangeboren hersenletsels zijn de beschikbare oplossingen vaak niet altijd de meest geschikte.

De opstart van het Steunpunt voor Netwerking rond Specifieke Doelgroepen, een kenniscentrum, wordt daartoe een ankerpunt in de verdere ondersteuning. De doelstelling ervan is de verhoging van de deskundigheid van professionals uit voorzieningen en/of diensten bij de preventie, de diagnose of de behandeling van de beperkingen en de problemen in het functioneren van deze specifieke doelgroepen. Het kenniscentrum zal daartoe op de meest toegankelijke wijze informatie en expertise verzamelen en ter beschikking stellen van de gehele sector.

De werking van het Vlaams Fonds wordt verder ook ondersteund door een Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC). In het voorbije jaar werd de uitvoering van de decretale opdracht uitgewerkt en werden een aantal werkingsmiddelen operationeel gemaakt. Op het vlak van de kennis is de structuur van de Vlibank, de databank met informatie over bestaande hulpmiddelen, gebruiksvriendelijker gemaakt. Qua ondersteuning van de adviesverlening werd een methode uitgewerkt, uniform voor alle multidisciplinaire teams en experts. Op deze wijze zal de persoon met een handicap overal op dezelfde manier worden begeleid in zijn aanvraag tot tenlasteneming van een hulpmiddel.

In de individuele materiële hulpverlening werd nog belangrijk regelgevend werk verricht ten aanzien van de gewijzigde uitvoering die in werking trad vanaf 1 januari 2002. De regeling met vierjaarskorven wordt ondersteund door een refertelijst waarin de verschillende hulpmiddelen die voor terugbetaling in aanmerking komen, zijn opgesomd tezamen met de daarbij horende refertebedragen. De administratie van het Vlaams Fonds koos voor de proactieve weg om de onvolkomenheden in deze lijst weg te werken en om enkele administratieve veranderingen door te voeren teneinde de scherpe kanten van het besluit weg te halen, de administratieve verwerking te versoepelen en de grote toevloed van aanvragen enigszins in de hand te houden. Toch zal deze nieuwe regelgeving ook naar de toekomst toe periodiek moeten worden getoetst op de praktische toepassing.

Door het toekennen van aanvullende budgetten kon ook in de verdere afbouw van de 'Wachlijst PAB' worden voorzien. In de loop van 2002 werd niet alleen het wettelijk kader verder uitgewerkt – opstellen van het inschalingsverslag, de inschaling door de PAB-MDT's, de werking van de deskundigencommissie en het toekennen van budgetten door deze commissie – maar kon tevens aan 127 nieuwe personen met een urgente vraag een Persoonlijke-AssistentieBudget worden toegekend.

Het systematisch en op objectieve basis wegwerken van de wachtlijsten in de zorgsector zal ook in de volgende jaren een prioritair aandachtspunt blijven. Daartoe zal in de eerste plaats het zorgaanbod verder moeten worden gediversifieerd en uitgebreid. In het eerste kwartaal van 2003 actualiseerde het Vlaams Fonds het zorgbehoefteplan en de daarmee samenhangende programmatievoorstellen. Bij het verschijnen van dit Jaarverslag is intussen geweten dat de Vlaamse regering deze voorstellen heeft onderschreven en hiertoe belangrijke bijkomende middelen ter beschikking van het Vlaams Fonds heeft gesteld. In overleg met de sector zal het Vlaams Fonds ook twee ontwikkelingen verder moeten uitdiepen: enerzijds de permanente monitoring van wachtlijsten en het verder systematisch in kaart brengen van de zorgbehoeftestructuur, anderzijds het op punt stellen van de processen en de structuren van regionale zorgbemiddeling en zorgafstemming in functie van de realisatie van een transparant regionaal zorgtoewijzingsbeleid.

Ook de goedkeuring van het decreet op het persoonsgebonden budget zal ongetwijfeld voor een hertekening zorgen binnen het zorglandschap. In het ambitieuze studieopzet 'zorggradatie' werden reeds in de loop van 2002 belangrijke bouwstenen voor dit nieuwe concept onderzocht en ontwikkeld: zorgmodules, zorgprogramma's en de bepaling van de zorgzwaarte. Het verder afwerken van het financieel luik van deze zorggradatiestudie is voorzien in de loop van 2003.

Ook binnen de Administratie van het Vlaams Fonds draaide de motor op volle toeren. Het Vlaams Fonds heeft als tweede item van zijn tevredenheidsonderzoek ditmaal de instellingen bevroegd die het erkent en subsidieert. Dankzij de diverse scores en de vele suggesties krijgt het Vlaams Fonds een scherper beeld van de wensen en verwachtingen van

de voorzieningen. In elk geval waarderen de instellingen de menselijke factor in de dienstverlening, de klantgerichtheid, de kennis van zaken en het nakomen van de afspraken door de medewerkers van het Vlaams Fonds. Het pijnpunt daarentegen situeert zich in de complexe en trage procedures en weinig doorzichtige regels. Ook worden bepaalde informatica-applicaties voor gegevensverzameling als weinig gebruiksvriendelijk en nuttig ervaren.

Dit tevredenheidsonderzoek wordt ondersteund door het toekennen aan de inspectiedienst van de ISO-normering, zodat het kwaliteitsdenken dat aan de voorzieningen wordt gevraagd, middels het kwaliteitsdecreet een gedegen en professionele ondersteuning zal krijgen vanuit de subsidiërende overheid.

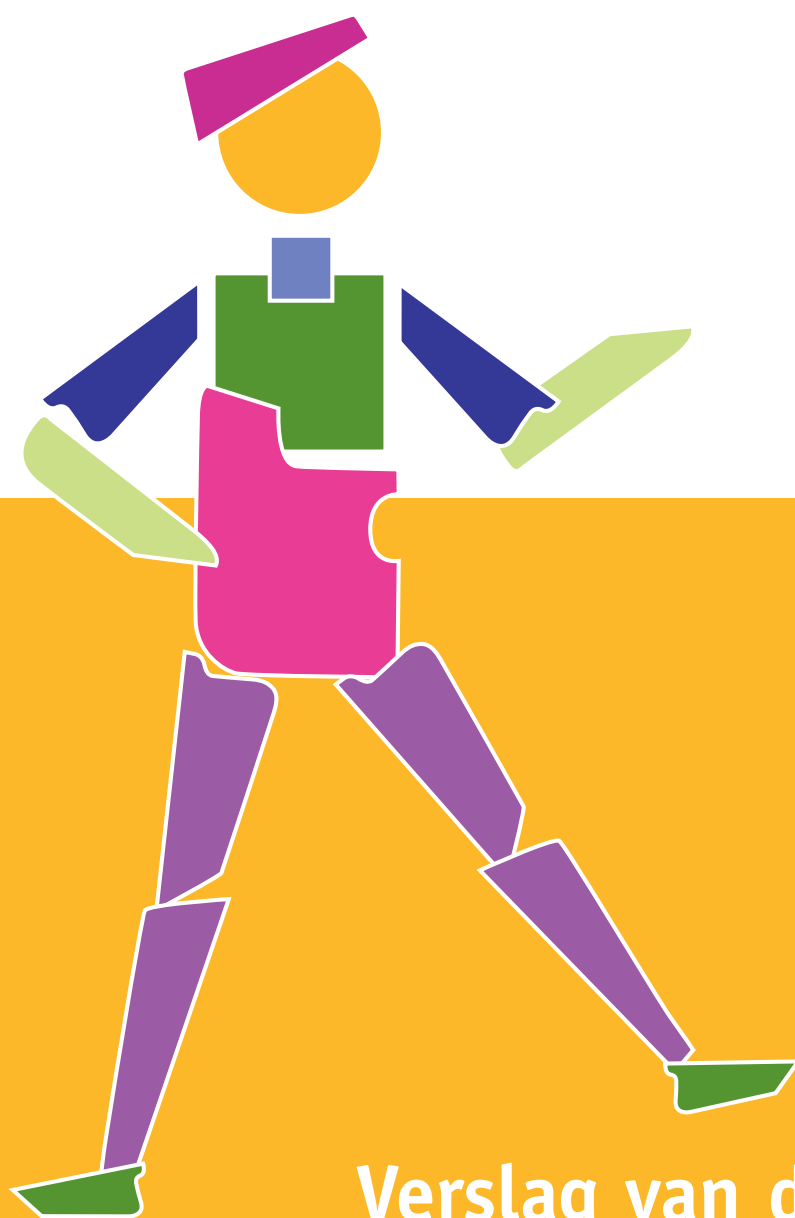
Uit juridisch oogpunt werd een belangrijke aanpassing verwezenlijkt door het decreet van 8 mei 2002 inzake het subrogatierecht van het Vlaams Fonds. Hierdoor kan het ten belope van de gedane betalingen in de rechten en rechtsoverdrachten treden van de persoon met een handicap en bijgevolg betaalde sommen rechtstreeks terugvorderen bij een derde vergoedingsdebiteur. Terzake werd een informatieplan opgesteld dat deze nieuwe regeling in goede banen moet leiden.

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid dat voorligt, is in een finale fase aanbelaand en voorziet in de oprichting van een aantal intern en een paar extern verzelfstandigde agentschappen binnen het beleidsdomein Welzijn en Volksgezondheid en de overdracht van de taken van het Vlaams Fonds met betrekking tot de tewerkstelling naar het domein Economie, Tewerkstelling en Toerisme. De sectorale invulling geeft hierbij prioriteit aan een integrale beleidsvoering gericht naar doelgroepen om redenen van effectiviteit en herkenbaarheid. Toch zal het Vlaams Fonds als IVA meer dan ooit de bewaking van de doelgroep personen met een handicap moeten blijven toetsen, gelet op de verkaveling van een aantal competenties over diverse administraties.

Jef FOUBERT
Administrateur-generaal

Gui ABRAHAMS
Voorzitter Raad van Bestuur

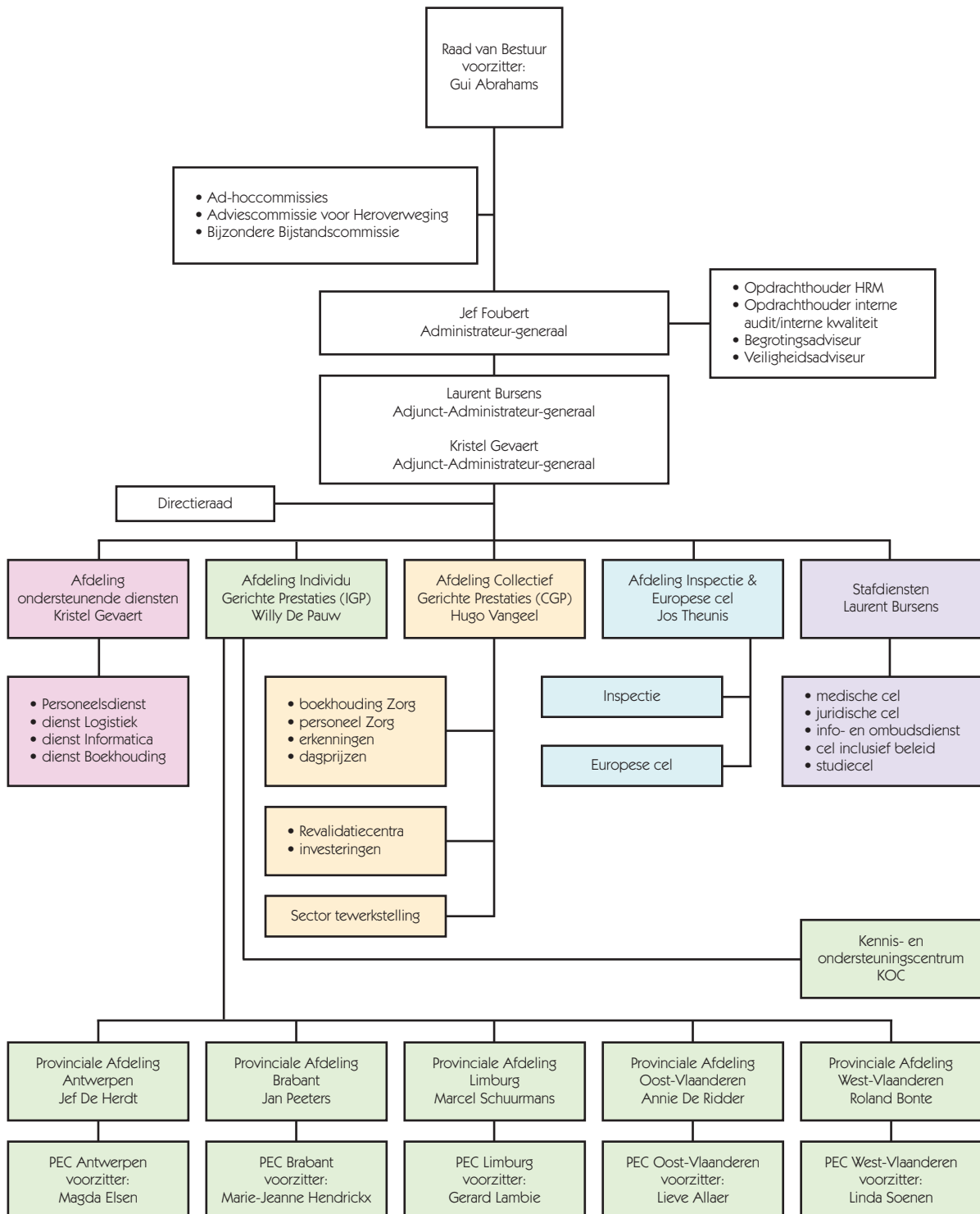

Hoofdstuk 1
Verslag van de organisatie

Verlag van de organisatie

1.1 DE BESTUURSORGANEN VAN HET VLAAMS FONDS

1.1.1 DE RAAD VAN BESTUUR

Het Vlaams Fonds is een Vlaamse openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid. Als openbare instelling staat ze onder toezicht van de Vlaamse regering, die dit toezicht opdraagt aan een voogdijminister: Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking.

Het toezicht wordt uitgeoefend door twee gemeenschapscommissarissen: Guido Steenkiste en Herman Rombauts (vanaf 01.11.2002 ter vervanging van Elsie Claes, die eervol ontslag kreeg op eigen verzoek), respectievelijk in de Raad van Bestuur en in het Bureau.

De Raad van Bestuur is als dusdanig het belangrijkste bestuursorgaan van het Vlaams Fonds. Hij telt, naast de twee gemeenschapscommissarissen, 21 leden.

De leden van de Raad zijn vertegenwoordigers van gehandicaptenverenigingen, voorzieningen en sociale partners. De Raad telt één voorzitter, twee ondervoorzitters, twaalf leden, gekozen uit personen die actief zijn in of bevoegd inzake de werking van voorzieningen werkzaam op het vlak van de opdrachten van het Vlaams Fonds, en uit personen actief in of bevoegd inzake de werking van verenigingen die de personen met een handicap of hun gezinnen vertegenwoordigen, en zes leden gekozen uit de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (art. 8 van het Oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds van 27.06.1990). De taken van de Raad van Bestuur, waaronder adviesverlening aan de Vlaamse regering, worden opgesomd in het oprichtingsdecreet.

Het eerste mandaat van de Raad van Bestuur liep van 01.01.1991 tot en met 31.12.1996. Op 01.01.1997 kreeg de Raad van Bestuur een nieuwe samenstelling. 2002 was het zesde en laatste werkingsjaar van deze Raad.

VOORZITTER

Gui Abrahams vanaf 01.09.2002 in opvolging van Marleen Durnez (eervol ontslag op eigen verzoek)

ONDERVOORZITTERS

Jean-Paul Meirens
Gui Abrahams (tot 01.09.2002 – zie hierboven)

LEDEN

Dominique Cauwe
Liliane Codeglia
Eddy Denayer
Luc Desmet
René De Wever
Peter Donceel vanaf 01.04.2002 (ter vervanging van Etienne Wauters – eervol ontslag op eigen verzoek)
Eddy Elisabeth vanaf 01.09.2002 (ter vervanging van Leon Van Haudt – eervol ontslag op eigen verzoek)
Jeanne-Marie Hauspie
Ignace Leus
Dominiek Puype
Inge Ranschaert
Jan Jan Sabbe
Marc Selleslach vanaf 01.10.2002 (ter vervanging van Walter Cornelis – eervol ontslag op eigen verzoek)
Diane Serneels
Jean-Pierre Van Baelen
John Vandelanotte
Christel Vanroelen vanaf 01.10.2002 (ter vervanging van Krista Dengel – eervol ontslag op eigen verzoek)
Veerle Vermeulen (ontslagnemend, nog niet vervangen)

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISEN

Guido Steenkiste
Herman Rombauts vanaf 01.11.2002 (ter vervanging van Elsie Claes – eervol ontslag op eigen verzoek)

ADMINISTRATIE

Jef Foubert (Administrateur-generaal)
Laurent Bursens (Adjunct-Adm.-generaal)
Kristel Gevaert (Adjunct-Adm.-generaal)

SECRETARIS

Pol Kempeneers (Toestand op 31.12.2002)

**VANAF 01.01.2003 IS EEN NIEUWE RAAD
AANGETREDEN,
SAMENGESTELD ALS VOLGT:**

VOORZITTER

Gui Abrahams

ONDERVOORZITTERS

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

LEDEN

Eddy Denayer

Jeroen De Weerd

René De Wever

Peter Donceel

Eddy Elisabeth

Luk Fabry

Jeanne-Marie Hauspie

Bies Henderickx

Ignace Leus

Dominiek Puype

Jan Jan Sabbe

Marc Selleslach

Diane Serneels

Jean-Pierre Van Baelen

Katleen Van Havere

Christel Vanroelen

Karin Van Roy

Marleen Vermeiren

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Guido Steenkiste

Herman Rombauts

ADMINISTRATIE

Jef Foubert (Administrateur-generaal)

Laurent Bursens (Adjunct-Administrateur-generaal)

Kristel Gevaert (Adjunct-Administrateur-generaal)

SECRETARIS

Pol Kempeneers

1.1.2 HET BUREAU

Uit de leden van de Raad van Bestuur wijst de Vlaamse regering vier leden aan die samen met de voorzitter, de ondervoorzitters en de twee gemeenschapscommissarissen het Bureau vormen. Dit Bureau bereidt de vergaderingen van de Raad van Bestuur voor en houdt toezicht op het dagelijks beheer van het Fonds. Met ingang van 01.01.1997 kreeg ook het Bureau een nieuwe samenstelling.

VOORZITTER

Gui Abrahams vanaf 01.09.2002 ter vervanging van Marleen Durnez (eervol ontslag op eigen verzoek)

ONDERVOORZITTERS

Jean-Paul Meirens, Gui Abrahams (tot 01.09.2002 – zie hierboven)

LEDEN

Jeanne-Marie Hauspie

Ignace Leus

Diane Serneels

Jean-Pierre Van Baelen

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Guido Steenkiste

Herman Rombauts vanaf 01.11.2002 (ter vervanging van Elsie Claes – eervol ontslag op eigen verzoek)

ADMINISTRATIE

Jef Foubert, Administrateur-generaal

Laurent Bursens, Adjunct-Administrateur-generaal

Kristel Gevaert, Adjunct-Administrateur-generaal

SECRETARIS

Pol Kempeneers

(Toestand op 31.12.2002)

**VANAF 01.01.2003 IS EEN NIEUW BUREAU
AANGETREDEN,
SAMENGESTELD ALS VOLGT:**

VOORZITTER

Gui Abrahams

ONDERVOORZITTERS

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

LEDEN

Jeroen De Weerd

Jeanne-Marie Hauspie

Ignace Leus

Diane Serneels

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Guido Steenkiste

Herman Rombauts

ADMINISTRATIE

Jef Foubert (Administrateur-generaal)

Laurent Bursens (Adjunct-Administrateur-generaal)

Kristel Gevaert (Adjunct-Administrateur-generaal)

SECRETARIS

Pol Kempeneers

1.1.3 DE AD-HOCCOMMISSIES

Het Oprichtingsdecreet bepaalde dat de Vlaamse regering één of meerdere Adviescommissies kon oprichten die de Raad van Bestuur bijstaan. Door het decreet van 15 juli 1997 tot oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden, worden de adviescommissies bij het Vlaams Fonds opgeheven en worden zij vervangen door de ad-hoccommissies. De Vlaamse regering keurde op 9 juni 1999 hiervoor een besluit goed, dat met ingang van 1 mei 1999 hieraan uitvoering gaf. De Raad van Bestuur kan hierdoor overgaan tot het instellen van ad-hoccommissies.

Omwille van de continuïteit werden de be-

staande adviescommissies integraal overgenomen en als ad-hoccommissies geïnstalleerd. De vijf thematische commissies bleven qua samenstelling en opdracht operationeel.

1.1.3.1 Ad-hoccommissie 'Individuele Bijstand en Sociale Integratie'

Deze commissie buigt zich over de maatregelen tot bevordering van de maatschappelijke integratie van personen met een handicap en het voorstellen van maatregelen in alle maatschappelijke gebieden en beleidsdomeinen die personen met een handicap in de gelegenheid stellen om volwaardig te participeren in de samenleving, op de arbeidsmarkt enz., onder meer door advisering over reglementering, allerhande tussenkomsten, onderzoek, informatieverwerking en verspreiding inzake het individueel functioneren van personen met een handicap, de samenwerking met de overheidsdiensten en -instellingen bevoegd inzake onderwijs en tewerkstelling met het oog op de coördinatie of eventuele integratie van individuele bijstand voor personen met een handicap.

VOORZITTER

Eddy Denayer (vanaf 01.04.2002 vervangen door Jean-Paul Meirens)

LEDEN

Luc Desmet

Adriaan Herrijgers

Claude Vicca

Roland Pouillie

Jokke Rombauts (vanaf 01.07.2002 vervangen door Yves Verschaeren)

Viviane Soree

Helga Stevens

Jan Van der Biest

Leo Verdonck

Ingrid Borré

Lieve Vijverman

Veerle Govers

Jan Jan Sabbe (door de Raad van Bestuur als deskundige aan de commissie toegevoegd vanaf 01.05.2002)

SECRETARIS

Willy De Pauw, a.i.

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.3.2 Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding'

Deze commissie buigt zich over de diverse aspecten met betrekking tot de residentiële, semi-residentiële en ambulante voorzieningen voor de opvang, de behandeling of de begeleiding van personen met een handicap.

VOORZITTER

Diane Serneels

LEDEN

Jeroen De Weerd

Luk Fabry

Bies Henderickx

Bea Maes

Marc Huyshondt

Ritje Pauwels

Pierre Schreuders

Marc Selleslach

Jan Verellen

Lode Verte

Katrien Hutsebaut

Luc Demarez

SECRETARIS

Hugo Vangeel

(Toestand op 31.12.2002)

VOORZITTER

Dominiek Puype ter vervanging van Gui Abrahams vanaf 01.04.2002

LEDEN

Kristel De Loose

Eddy Elisabeth ter vervanging van Leon Vanhauudt vanaf 01.03.2002

Lut Gailly ter vervanging van Els Benere vanaf 01.04.2002

Roger Lerminiaux

Marie-Josée Meeus

Yves Moriën

Marcel Plessers

Wendy Ranschaert (ontslagnemend)

Koen Van De Cruys

Christel Vanroelen ter vervanging van Krista Dengel vanaf 01.06.2002,

Guido Vermeulen

WAARNEMERS

Jo Uytterhoeven

John Vandelanotte

SECRETARIS

Walter Luyckx

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.3.4 Ad-hoccommissie 'Programmatie en Erkenningsvoorwaarden'

Deze commissie richt zich naar de programmatie van de voorzieningen, de erkenningsvoorwaarden van de voorzieningen, de regels inzake indiening en behandeling van de aanvragen tot erkenning, de regels volgens dewelke de erkenning kan worden verleend, verlengd, geweigerd, geschorst of ingetrokken.

1.1.3.3 Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Professionele Integratie'

Deze commissie richt zich naar de diverse aspecten met betrekking tot de voorzieningen die werken rond de voorlichting bij beroepskeuze of studie, de scholing, de beroepsopleiding of -omscholing en de tewerkstelling van meerderjarige personen met een handicap.

VOORZITTER

Jean-Paul Meirens, vanaf 03.2002 vervangen door Jean-Pierre Van Baelen

LEDEN

Wilfried Den Tandt
Jef Van Valckenborgh
Luc Bijmens
Xavier Haseldonckx
Jo Cloet
Andrée Fossé
Jean-Pierre Van Baelen, vanaf 03.2002 vervangen door Leen Heylen
Caroline Schelstraete
Christel Vanroelen
Jaak Adriaens
Willy Piedfort
Werner Van Moerlo

SECRETARIS

Tine Roels

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.3.5 Ad-hoccommissie 'Inschrijvingen en Evaluatie'

Deze commissie buigt zich over de wijze van indiening van de aanvraag tot inschrijving, de regels met betrekking tot de samenstelling en werking van de provinciale evaluatiecommissies.

VOORZITTER

Ignace Leus

LEDEN

Ann De Kerpel
Krista Dengel
Xavier Haseldonckx
Bea Maes
Herbert Moenaert
Els Palmaers
Wendy Ranschaert
Willy Ryssaert
Jacqueline Seghers
Viviane Sorée
Jan Van Der Biest
Hilde Verstricht

SECRETARIS

Anne Ruyseveldt

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.4 DE PROVINCIALE EVALUATIE-COMMISSIES

Het decreet van 27 juni 1990 tot oprichting van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (BVR van 24 juli 1991 betreffende de inschrijving bij het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap) voorziet in de oprichting van provinciale evaluatiecommissies. Die worden samengesteld voor een periode van zes jaar. Het vorige mandaat liep van 1 april 1992 tot en met 31 maart 1999. Per 1 april 1999 wijzigde derhalve de samenstelling van de evaluatiecommissies.

De provinciale evaluatiecommissies onderzoeken de aanvragen tot inschrijving en tot het verkrijgen van bijstand tot sociale integratie.

1.1.4.1 Provinciale Evaluatiecommissie Antwerpen

VOORZITTER

Magda Elsen

LEDEN

Leen Bourgois
Luc Cools
Marc De Preter
Eric De Smet
Philippe Denoo
Walter Vervliet
Jef Cavens
Ingrid De Clercq

**SECRETARIS-VERTEGENWOORDIGER VAN
DE LEIDEND AMBTENAAR**

Jef De Herdt

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.4.2 Provinciale Evaluatiecommissie Brabant

VOORZITTER Marie-Jeanne Hendrickx
PLAATSVERVANGEND VOORZITTER Marianne De Boodt
LEDEN Piet Calcoen Mia Wauters Jean-Paul De Ridder Anne Ruyseveldt Chris Coenen Hilde Meulemans Mieke Lagrou, vervangen door Eva Van Den Goor op 01.11.2002
SECRETARIS-VERTEGENWOORDIGER VAN DE LEIDEND AMBTENAAR Jan Peeters (Toestand op 31.12.2002)

1.1.4.4 Provinciale Evaluatiecommissie Oost-Vlaanderen

VOORZITTER Lieve Allaer
PLAATSVERVANGEND VOORZITTER Guido Vanhoolst
LEDEN Hilde Slembrouck Elke Willaert Mia Van Rentergem Rudy Eeckhout Jef Van Valckenborgh Walter Cantraine Dirk Quagebeur
SECRETARIS-VERTEGENWOORDIGER VAN DE LEIDEND AMBTENAAR Annie De Ridder (Toestand op 31.12.2002)

1.1.4.3 Provinciale Evaluatiecommissie Limburg

VOORZITTER Gérard Lambi�
PLAATSVERVANGEND VOORZITTER Rik Mues
LEDEN Suzanne Cosemans Marc Hauglustaine Annie Maesen Joseph Guilliams Rita Roosen Jacqueline Baeck Steven Cozijns
SECRETARIS-VERTEGENWOORDIGER VAN DE LEIDEND AMBTENAAR Marcel Schuurmans (Toestand op 31.12.2002)

1.1.4.5 Provinciale Evaluatiecommissie West-Vlaanderen

VOORZITTER Linda Soenen
PLAATSVERVANGEND VOORZITTER Luc Braeckevelt
LEDEN Jannie Hespel Nathalie Holvoet Lutgarde Stubbe Diederik Ossieur Marc Van Leynseele Luc Ollieuz Jo Paternoster
SECRETARIS-VERTEGENWOORDIGER VAN DE LEIDEND AMBTENAAR Roland Bonte (Toestand op 31.12.2002)

1.1.5 DE ADVIESCOMMISSIE VOOR HEROVERWEGING

Bij arrest van 30 april 1997 oordeelde het Arbitragehof dat de beroepscommissie van het Vlaams Fonds een administratief rechtscollege was, waarvan de oprichting niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap behoort. Als gevolg daarvan werd een nieuwe procedure ingesteld: de heroverwegingsprocedure. De adviescommissies verlenen advies over individuele dossiers waarvoor een heroverweging werd aangevraagd door de betrokkene. (Zie verder in hoofdstuk 2.)

1.1.5.1 Adviescommissie - kamer 1

Anne-Mie Buelens, Jan Stevens, Peter Debaut, Roland Pouillie, Bert De Winter, Gerda Geenen, Jan Devacht

SECRETARIS

Rika Van Wouwe

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.5.2 Adviescommissie - kamer 2

Rik Van Buggenhout, Christian Lippens, Grietje Morren, Ingrid Borré, Jan Seynaeve, Hilde Heyvaert, Evert Wuyts

SECRETARIS

Rika Van Wouwe

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.5.3 Adviescommissie - kamer 3

Linda Van Grootel, Vera De Groof, Frans Carsau, Gilbert Demeestere, Marnix Crevits, Marijke Duportail, Ann Van De Velde (ontslagnemend, nog niet vervangen), Rudi Kennes

SECRETARIS

Rika Van Wouwe

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.6 DE BIJZONDERE BIJSTANDSCOMMISSIE

De bijzondere bijstandscmissie heeft tot taak bij wijze van individuele bijzondere maatregel te oordelen over de tenlasteneming van hulpmiddelen die niet opgenomen zijn in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1992.

VOORZITTER

René Vastmans (plaatsvervanger: Daniëlle Colsoul)

LEDEN

Patrick Galloo (plaatsvervanger: Yves Verschaeren, die vanaf 01.07.2002 Jokke Rombauts vervangt)

Andrée Lejeune (plaatsvervanger: Arthur Spaepen)

Anne Sleenckx (plaatsvervanger: Hadewijch Lagrou)

Myriam Van Acker (plaatsvervanger: Hervé Eeckman)

Willy De Pauw (plaatsvervanger: Marijke Bosteels)

SECRETARIS

Evert Wuyts

(Toestand op 31.12.2002)

1.1.7 DE ADVISERENDE BEROEPSCOMMISSIE INZAKE GEZINS- EN WELZIJNS-AANGELEGENHEDEN

Op 15 juli 1997 bekrachtigde de Vlaamse regering het decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een Adviserende Beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

In uitvoering van dit decreet vaardigde de Vlaamse regering op 15 september 1998 het besluit uit betreffende de Adviserende Beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

Bij ministerieel besluit van 22 februari 1999 werden de leden van deze commissie voor een periode van vijf jaar benoemd. Op 22 maart 1999 werd de commissie geïnstalleerd. De Beroepscommissie bestaat uit zeven leden, waaronder

een voorzitter en een ondervoorzitter, en zeven plaatsvervangende leden. Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

EFFECTIEVEN

Joris Vankersschaever (voorzitter)
Yves Vandeghinste (ondervoorzitter)
Rik Van Bugghenhout (lid)
Paul Dierynck (lid)
Christel Geerts (lid)
Randi Gutermann (lid)
Karin Van Roy (lid)

PLAATSVERVANGERS

Ria Janvier (plaatsvervangend voorzitter)
Rudy Eeckhout (plaatsvervangend ondervoorzitter)
Jan Coel (plaatsvervangend lid)
Luc Bijmens (plaatsvervangend lid)
Ann Sprangers (plaatsvervangend lid)
Veerle Hobin (plaatsvervangend lid)
Geert Van Hove (plaatsvervangend lid)

1.1.8 PAB-DESKUNDIGENCOMMISSIE

Het PAB-besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 (gewijzigd op 30 november 2001 en 19 juli 2002) stelt dat een deskundigencommissie PAB-aanvragen moet behandelen.

Deze commissie is onafhankelijk en multidisciplinair. Er moet minimaal één ervaringsdeskundige en één ambtenaar van het Vlaams Fonds in vertegenwoordigd zijn.

De voogdijminister van het Vlaams Fonds moet de deskundigencommissie samenstellen en benoemen. De minister doet dit via ministerieel besluit en benoemt de leden telkens voor één kalenderjaar.

1.1.8.1 - kamer 1

VOORZITTER

Jeanne-Marie Hauspie

LEDEN

Ann De Guchtenaere, David Schoenmaeckers, Herman Jansens, Ruth Van Assche, Ann Ruyseveldt (plaatsvervangend)

SECRETARIS

Dorin De Vis

1.1.8.2 - kamer 2

VOORZITTER

Eddy Denayer

LEDEN

Isabel De Waele, Carolien Callens, Willy De Pauw (Evert Wuyts, plaatsvervangend), Jan Stevens

SECRETARIS

Kristel Verhaert

1.1.9 DE DIRECTIERAAD

De Directieraad werd opgericht in toepassing van art. II. 2 van het nieuwe ambtenarenstatuut. Hij bestaat uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar en de afdelingshoofden. De Directieraad beraadslaagt over de beleidsvoorstellen en problemen inzake beleidsuitvoering en over bevoegdheidsgeschillen binnen de instelling. Hij is tevens bevoegd voor personeelsaangelegenheden, zoals bevorderingen, tuchtmaatregelen enz.

DE DIRECTIERAAD WAS OP 31 DECEMBER 2002 SAMENGESTELD UIT :

LEIDEND AMBTENAAR

Jef Foubert

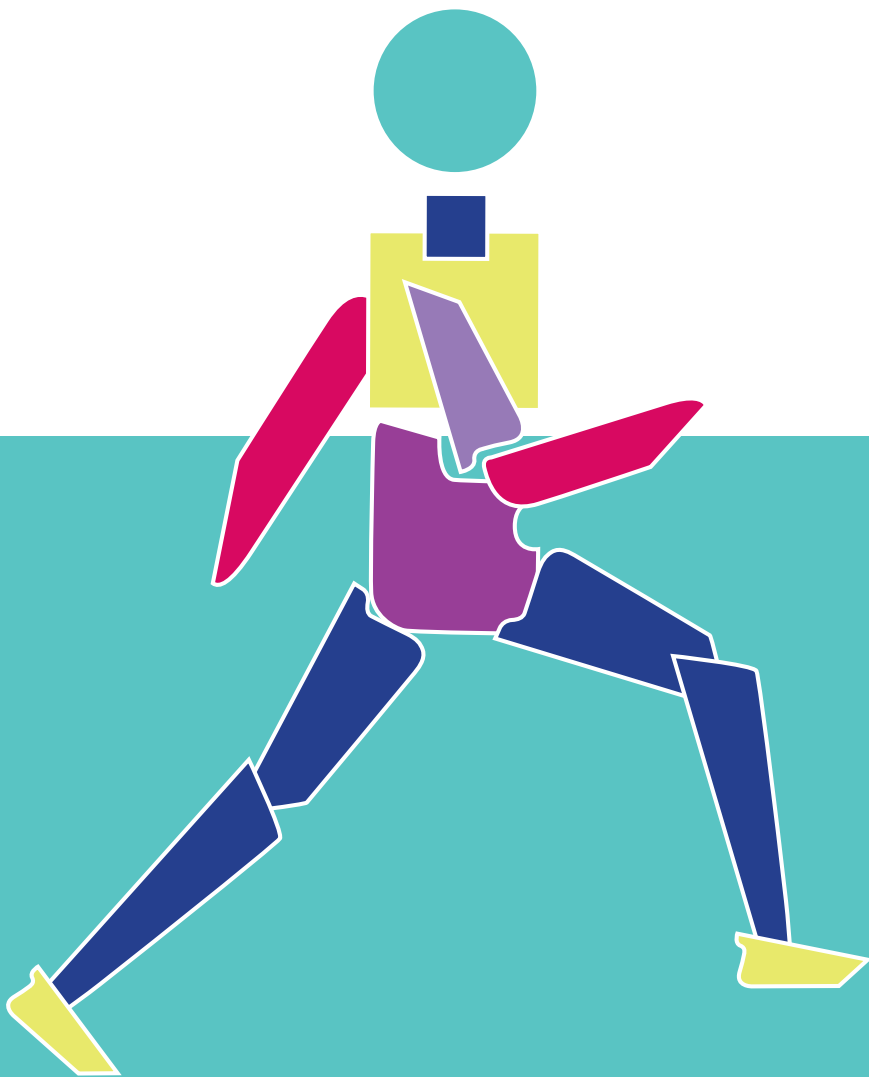
ADJUNCT-LEIDEND AMBTENAREN

Laurent Bursens, Kristel Gevaert

AFDELINGSHOOFDEN

Willy De Pauw, Hugo Vangeel, Jos Theunis

Hoofdstuk 2

Verslag van de inschrijvingsprocedure

Verlag van de inschrijvingsprocedure

2.1 INLEIDING

2002 mag gerust het jaar van het nieuwe hulpmiddelenbesluit (van 13 juli 2001) genoemd worden. Met het nieuwe stelsel, dat in werking trad op 1 januari 2002, krijgt de persoon met een handicap een bijsandskorf ter beschikking die hij kan gebruiken over een periode van vier jaar. De gebruiker krijgt een zekere vrijheid om zijn korf zelf te beheeren. Hij krijgt een bedrag toegekend voor een aantal hulpmiddelen, kan zelf bepalen welk type (verschillende kostprijs) van de toegewezen artikelen hij zich uiteindelijk aanschaft en kan het eventueel uitgespaarde bedrag spenderen aan een ander hulpmiddel. De enige voorwaarde is dat dit hulpmiddel binnen een toegewezen functie-domein valt. Deze nieuwe vrijheid brengt echter ook verantwoordelijkheden met zich mee: het totaalbedrag wordt voor vier jaar toegekend en de bovengrens ligt wel degelijk vast. Als het budget besteed is, is het ook op. Wel kan de gebruiker een grondig gemotiveerde herziening aanvragen als zijn handicap of omstandigheden in de loop van die vier jaar fundamenteel wijzigen.

Dit alles betekende een gevoelige hertekening van de inschrijvingsprocedure, waarbij bijzondere inspanningen geleverd werden door interne en externe diensten. Bij interne diensten, omdat één aanvraag plots veel meer vragen naar hulpmiddelen (zorgvragen) bevat en de case load dus enorm verhoogde. Bij externe diensten, doordat de persoon met een handicap plots heel wat verantwoordelijkheden moet dragen en bij hen komt aankloppen voor gratis en persoonlijk advies. Bij deze externe diensten hebben we het vooral over de multidisciplinaire teams. Zij moeten samen met de gebruiker zijn aanvraag opstellen, zijn noden duidelijk in kaart brengen en motiveren welke hulpmiddelen noodzakelijk zijn. Zij moeten de persoon ook adviseren bij de aankoop van de hulpmiddelen. Bij twijfel of in heel gespecialiseerde gevallen kan het team wel een beroep doen op het Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC) van het Vlaams Fonds en eventueel op een expert inzake hulpmiddelen. Met andere woorden: de gebruiker krijgt meer vrijheid, maar kan altijd aankloppen bij de teams. Enkel de erkende teams die voor deze gespecialiseerde taak een korte opleiding volgden bij het Vlaams Fonds, werden bijkomend erkend om dossiers voor hulpmiddelen te behandelen. In totaal gaat het om een honderdtal teams.

Na een ongeval heeft iemand het soms moeilijk om zijn job te behouden of aan een job te geraken of heeft hij nood aan tussenkomst voor hulpmiddelen of aan gespecialiseerde begeleiding of is misschien zelfs een opname nodig. Zo iemand heeft mogelijk wel recht op een uitkering hiervoor van de verzekering.

Zolang hij deze uitkering niet gekregen heeft van zijn verzekering, kan hij deze vragen tot ondersteuning ook stellen aan het Vlaams Fonds. In dat geval kan hij de inschrijvingsprocedure doorlopen. Heeft hij recht op een tussenkomst van het Vlaams Fonds, dan zal hij die tussenkomst onmiddellijk verkrijgen, ook als een verzekering later nog een tegemoetkoming zal storten. Door het decreet van 8 mei 2002 wordt dit aldus geregeld: wie een handicap heeft opgelopen door een ongeval, kan een tussenkomst krijgen van het Vlaams Fonds in afwachting van de verzekering waar hij eventueel recht op heeft.

Aangezien het Vlaams Fonds met zijn tussenkomst eigenlijk in de plaats van de verzekering betaalt, mag het automatisch voor de gehandicapte optreden om dat verzekeringsbedrag terug te krijgen. En dit voor alle vormen van bijsand waarvoor het Vlaams Fonds tussenkomst kan geven, dus niet enkel voor de hulpmiddelen in de thuissituatie.

Het Vlaams Fonds zal het geld kunnen terugkrijgen dat het uitgeeft voor handicaps waarvoor een derde aansprakelijk is. Daardoor komen middelen vrij waarmee meer personen beter kunnen worden geïntegreerd in de maatschappij. En de persoon zelf ondervindt geen hinder van het systeem: als de verzekeringsmaatschappij uiteindelijk minder geld geeft dan het Vlaams Fonds al heeft toegekend, vordert het Vlaams Fonds die som niet terug van hem. De toegekende tussenkomsten blijven wat ze zijn, de persoon met een handicap blijft recht hebben op bijsand van het Vlaams Fonds.

2.2 WAT GEBEURDE ER IN 2002 BINNEN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE?

Zoals u kan zien in tabel 2.1 werden in de loop van 2002 19.083 aanvragen behandeld. Dit is beduidend minder -19 procent zelfs!- dan het jaar tevoren.

Binnen de inschrijvingsprocedure hadden we dit verwacht: 2001 kende een nooit eerder geziene explosie van aanvragen. Veel mensen dienden dat jaar nog vlg een aanvraag in volgens het 'oude' hulpmiddelenbesluit. De angst voor het nieuwe? Aanvragen voor een hulpmiddelenbudget lieten in de eerste helft van 2002 een tijdje op zich wachten. Was het een beetje wachten tot anderen de spits zouden afbijten?

Tabel 2.1: Aantal aanvragen per procedure, per jaar.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
GEW. PROC. + ART. 6 BIS	9.894	11.741	10.455	10.649	11.610	11.880	11.624	12.567	13.281	16.500
waarvan gew. proc.			8.718	8.901	9.839	9.862	9.935	10.910	11.461	13.817
waarvan art. 6 bis			1.737	1.748	1.771	2.018	1.689	1.657	1.820	2.683
ART. 7	588	697	667	687	708	740	698	646	679	725
ART. 8	573	429	386	345	383	356	219	300	216	189
zonder procedure			609	1.121	1.940	2.746	4.552	5.323	9.436	1.669
TOTAAL	11.055	12.867	12.117	12.802	14.641	15.722	17.093	18.836	23.612	19.083

In ieder geval kan u aan de hand van tabel 2.2 duidelijk zelf vaststellen dat het aantal zorgvragen voor hulpmiddelen/aanpassingen (IMB) uiteindelijk spectaculair gestegen is in 2002: bijna 160 procent meer vragen naar hulpmiddelen. Eén (aan)vraag naar een budget kan immers over meerdere (zorg)vragen naar hulpmiddelen gaan.

Tabel 2.2: Aantal ingediende zorgvragen voor de jaren 1995-2002.

	Zorg	Werk	IMB	PAB	De Lijn	TOTAAL
1995	7.162	5.696	6.980	-	-	19.838
1996	7.399	5.785	7.840	-	-	21.024
1997	7.385	3.921	9.816	-	-	21.122
1998	8.617	3.639	11.272	-	-	23.528
1999	8.190	5.715	13.056	-	-	26.961
2000	7.806	5.859	14.511	-	-	28.176
2001	7.610	5.569	17.807	1.378	2.266	34.630
2002	8.347	5.368	46.128	610	285	60.738

Het door velen zo enthousiast onthaalde nieuwe beleid bleek echter een ongewenst negatief effect te krijgen: zowel bij de externe als bij de interne diensten ontstonden er maandenlange wachtlijsten om al deze vragen gemotiveerd en

behandeld te krijgen. Vanaf november 2002 werd een noodscenario uitgebouwd om de persoon met een handicap niet de dupe te laten worden van een in se 'revolutionair' vernieuwend systeem.

Om 'de strop' bij de externe diensten, de multidisciplinaire teams, weg te halen werd niet langer, zoals het besluit bepaalt, voor iedere vraag naar een hulpmiddelenbudget een nieuw multidisciplinair verslag gevraagd. Wanneer andere documenten of voorgaande verslagen, reeds in het bezit van het Vlaams Fonds, de nieuwe vraag voldoende rechtvaardigden, volstond een adviesrapport.

Dit adviesrapport, waarin het team de noodzaak, de meerkost, de gebruiksfrequentie, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van een gevraagd hulpmiddel moet motiveren, werd tevens vereenvoudigd. En vaak volstond één adviesrapport voor meerdere hulpmiddelen, waar voorheen per hulpmiddel een adviesrapport ingevuld diende te worden.

Door een bijsturing van het 'nieuwe' Besluit halfweg het eerste werkingsjaar werd ook de herzieningsmogelijkheid versoepeld, waardoor de persoon niet langer hoeft te vrezen dat hij voor een 'vergeten' hulpmiddel de eerste vier jaar geen tussenkomst meer kan krijgen. Dit bleek ook al dadelijk enig effect te hebben: het aantal gevraagde hulpmiddelen per korf daalde en dit betekent ook weer wat minder werk en een kortere wachttijd.

Bovendien bediscussieerde de Provinciale Evaluatiecommissie (PEC) niet langer de dossiers waarvoor de vraag volledig ingewilligd kon worden op basis van een 'oude' beslissing of van voldoende dossiergegevens. Zo konden er per PEC-vergadering meer dossiers behandeld worden. Meer dossiers in eenzelfde periode behandelen betekent voor de administratie echter ook meer dossiers voorbereiden, meer beslissingen opmaken en verzenden. Om dit te verhelpen werden per Provinciale Afdeling (PA) een paar extra contractuele werkrachten tijdelijk aangeworven.

Belangrijk is wel dat het effect van het noodscenario zich nog niet zo duidelijk laat voelen in de cijfers van 2002, omdat het pas in november

2002 gestart is. Het 'corrigerende' effect van deze maatregel zal pas merkbaar zijn in 2003, ook al blijft het forse inspanningen vragen van elke betrokken partij.

Volgens de gegevens in tabel 2.1 is het aantal aanvragen (gewone procedure en artikel 6 bis) dat beoordeeld werd door de Provinciale Evaluatiecommissies, met 24 procent gestegen tegenover het vorige jaar. Het aantal aanvragen waarover de administratie onmiddellijk zelf kon beslissen, zonder nog eens het oordeel van de Provinciale Evaluatiecommissies te vragen, de 'zonder procedures' genaamd, daalde daarentegen met 82 procent in vergelijking met 2001.

Door de start van het Persoonlijke-Assistentie-Budget (PAB) en door vragen naar een gratis netabonnement voor de Vervoersmaatschappij De Lijn waren er in 2001 namelijk uitzonderlijk veel aanvragen. Die hoefden niet opnieuw voorgesteld te worden aan de Provinciale Evaluatiecommissies. Bovendien konden in 2001 vragen naar hulpmiddelen ook vaak beslist worden zonder tussenkomst van de Provinciale Evaluatiecommissies. In 2002 kon dit reglementair niet.

Uit tabel 2.1 blijkt ook dat het aantal aanvragen in crisissituaties (via artikel 8) in 2002 alweer gedaald is (13 procent). Voor het tweede jaar op rij is er hier een positief effect van het werken met de zorgbijsstandsvelden: op het moment dat de crisissituatie zich voordoet, hebben heel wat mensen reeds een ticket met een ruime zorgindicering 'op zak', waardoor ze gewoon kunnen aankloppen bij de nodige diensten, zonder opnieuw de inschrijvingsprocedure te moeten doorlopen.

Het aantal aanvragen volgens artikel 7 is dan weer gestegen. Hier gaat het om vragen aan de Provinciale Evaluatiecommissies tot voorlopige inschrijving, wanneer het nog niet helemaal zeker is dat er een handicap is en verder onderzoek of verdere begeleiding nodig is.

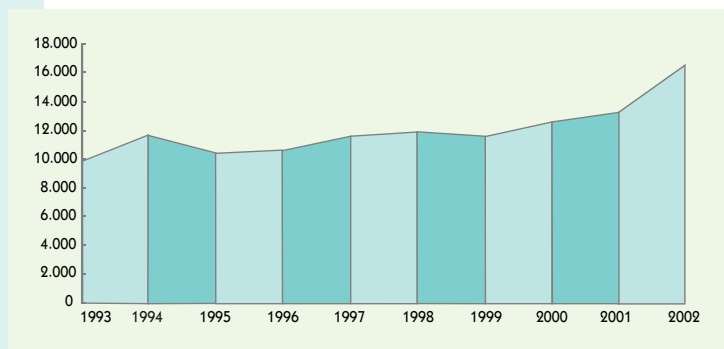
Zoals ieder jaar tonen we u - in tabel 2.3 - ook het aantal ingediende aanvragen per procedure en per Provinciale Afdeling (PA).

Tabel 2.3: Aantal ingediende aanvragen volgens procedure en per Provinciale Afdeling.

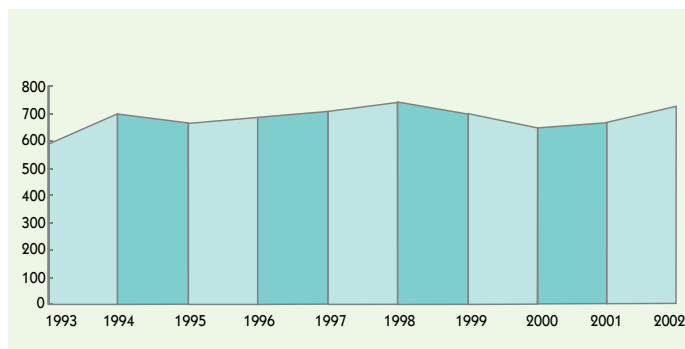
	Antwerpen	Brabant	Limburg	Oost-Vl.	West-Vl.	TOTAAL
gewone procedure	3.534	2.152	2.701	2.733	2.281	13.817
art. 6 bis	710	164	94	637	912	2.683
art. 7, § 2, 1°	1	1	0	0	0	2
art. 7, § 2, 2° (observatiecentrum)	30	6	9	13	24	82
art. 7, § 2, 3° (thuisbegeleiding)	138	102	129	152	118	641
art. 8, § 2, 1° (jeugdrechtbank of comité Bijz. Jeugdzorg)	62	15	18	15	5	114
art. 8, § 2, 2° (kortverblijf)	9	1	1	1	1	13
art. 8, § 2, 3° (voorziening of thuisbegeleiding)	24	11	15	8	3	62
zonder procedure	323	176	240	395	459	1.669
Totaal	4.831	2.628	3.207	3.954	3.803	19.083

Voor wie niet zoveel van cijfertjes houdt, stellen we de hierboven vermelde evoluties ook visueel voor in de grafieken 2.a tot en met 2.f.

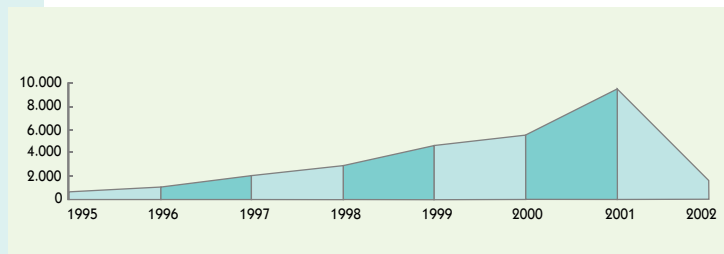
Grafiek 2.a: Evolutie aantal aanvragen gewone procedure + artikel 6bis.

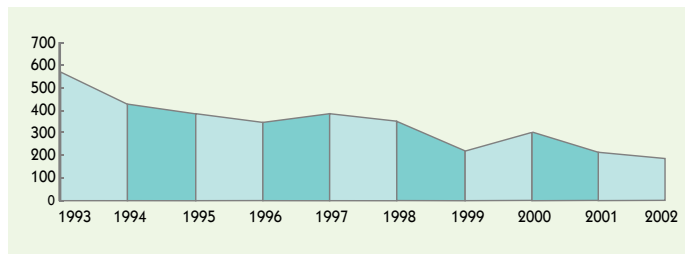
Grafiek 2.b: Evolutie aantal aanvragen artikel 7.

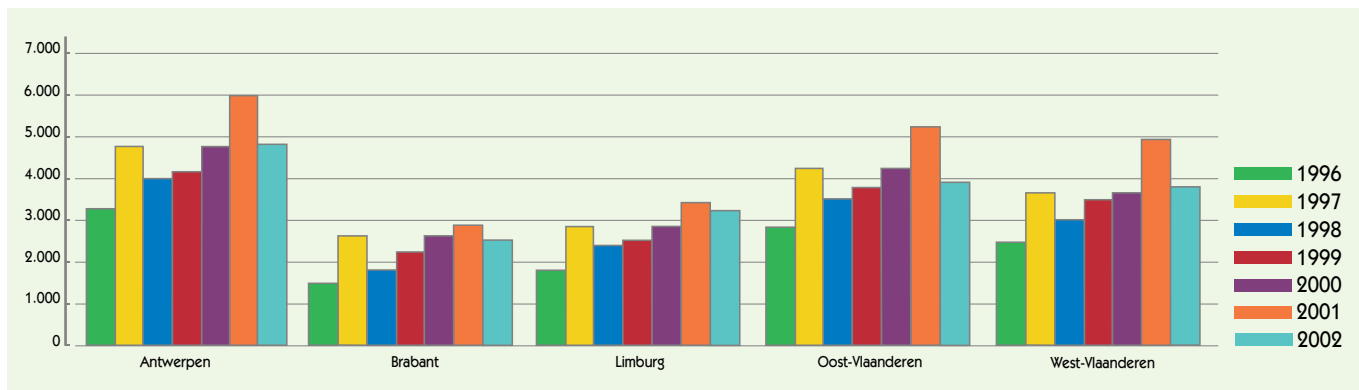
Grafiek 2.c: Evolutie aantal aanvragen zonder procedure.

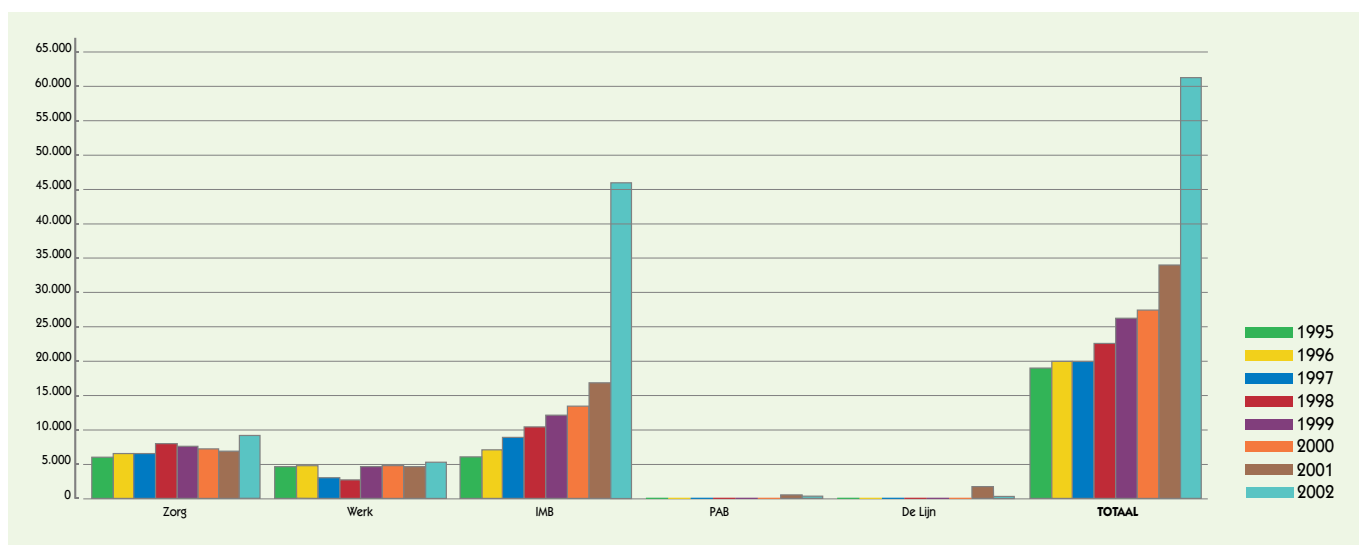
Grafiek 2.d: Evolutie aantal aanvragen artikel 8.

Grafiek 2.e: Aantal aanvragen per Provinciale Afdeling 1996-2002.

Grafiek 2.f: Aantal ingediende zorgvragen 1995-2002.

We stelden het al: veel bijkomende zorgvragen en veel extra werk. Ook voor de multidisciplinaire teams. Met hun 231 samen dienden ze in totaal bijna 12.000 verslagen in (tabel 2.4), dit is 22 procent meer verslagen dan in 2001 met 11 teams minder in 2002.

Toch een kleine nuancering hierbij: in totaal zijn er slechts een aantal teams die hun werking voor het Vlaams Fonds effectief stopgezet hebben. De daling van het aantal teams is veeleer te wijten aan fusies van bestaande teams tot grotere teams. Bovendien konden bepaalde types van revalidatiecentra door een nieuw besluit van de Vlaamse regering (zomer 2002) ook een erkenning als multidisciplinair team aanvragen. Een aantal onder hen heeft dat ook gedaan.

Toch blijft de vaststelling dat met ongeveer hetzelfde aantal teamleden als in voorgaande jaren veel meer verslagen worden gemaakt.

Inderdaad, het mag en móét gezegd worden: de teams hebben het voorbije jaar een reuzenwerk

verricht. Zo hebben de Centra Maatschappelijk Werk meer dan de helft meer verslagen opge maakt dan in 2001, de revalidatiecentra meer dan een derde meer en de Centra Ontwikkelingsstoomissen 19 procent meer. Het is duidelijk dat dit de teams zijn - zeker de eerste twee types - die vooral in het kader van het nieuwe hulpmiddelenbeleid de grote last hebben gedragen. Gelukkig stond er tegenover al dit 'zwoegen' eindelijk een billijkere honorering. Door een Besluit van de Vlaamse regering (19 juli 2002) werd de vergoeding voor alle multidisciplinaire verslagen verhoogd voor alle types zorgvragen naar 210 euro en dit met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2002.

Voorlopig heeft minister Vogels aan deze verhoogde honorering enkel voor de gespecialiseerde teams erkend voor hulpmiddelen kwaliteitseisen gekoppeld. Het is wel haar bedoeling om aan alle teams kwaliteitseisen te stellen willen ze erkend blijven of worden.

Tabel 2.4: Ingediende MDV volgens type MDT.

	aantal verslagen	% participatie	aantal erkende teams op 31.12.2002
1. Centra leerlingenbegeleiding	2.017	17,5	70
2. Revalidatiecentra	1.695	14,5	66
3. Centra Maatschappelijk Werk	5.069	43,5	45
4. Observatie- en behandelingscentra	190	1,6	7
5. Centra gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	2.108	18,1	17
6. Diensten geestelijke gezondheidszorg	86	0,7	8
7. Centra ontwikkelingsstoomissen	370	3,2	4
8. Observatiecentra Bijzondere Jeugdzorg	0	0,0	3
9. Subregionale Tewerkstellingsdiensten / VDAB	18	0,2	5
10. K-diensten	113	1,0	6
TOTAAL	11.666	100	231

Tot hertoe hebben we het steeds gehad over aanvragen en zorgvragen, maar wat werd er uiteindelijk beslist en hoe?

Hiervoor kijkt u best even met ons mee naar tabel 2.5. Jawel, we hebben een primeur! Hoewel het aantal besliste bijstandsvelden voor de zorgsector gestegen is met 36 procent en dat voor de sector van de tewerkstelling met 23 procent, is de verhouding tussen positieve en negatieve beslissingen binnen de sectoren dezelfde als vorig jaar. Opnieuw werd 96 procent van de vragen in de zorgsector en bijna 87 procent van die in de werksector positief beantwoord. U kan dit ook duidelijk visueel vaststellen op de grafieken 2.3 en 2.h. Toeval? In ieder geval, voor de positief denkenden onder u: het hoge percentage positieve beslissingen werd behouden. En het werd nog verder bevestigd voor de zorgsector door de Adviescommissie voor heroverweging. Bekijkt u hiervoor tabel 2.6 eens. Van de 4 procent negatieve zorgbeslissingen door de PEC waarvoor een heroverweging aangevraagd werd, werd nog

eens de helft positief beslist.

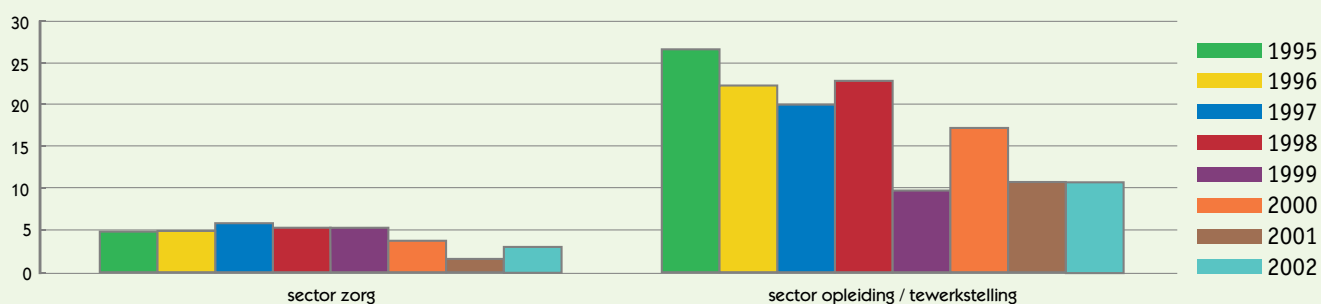
De pessimisten zullen dan weer opperen dat er geen vooruitgang gemaakt is en dat het aandeel negatieve beslissingen in de werksector nog steeds hoger ligt dan dat in de zorgsector. Klopt: hoewel in de werksector na heroverweging 2 procent meer positieve beslissingen wordt geteld dan vorig jaar, wordt toch amper een vierde van de oorspronkelijk negatieve PEC-beslissingen positief omgezet door de Adviescommissie. In ieder geval, het Vlaams Fonds is zich van dit laatste bewust en doet er alles aan om zo min mogelijk vragen van mensen te weigeren. Zeker in een periode waarin de tewerkstelling algemeen een dieptepunt kent en dus zeker voor mensen met bijkomende moeilijkheden ten gevolge van hun handicap.

In totaal heeft de Adviescommissie van de 570 vragen tot heroverweging er 228 of 40 procent gunstig geadviseerd. Vergeleken met vorig jaar zijn dit 7 procent meer gunstige adviezen.

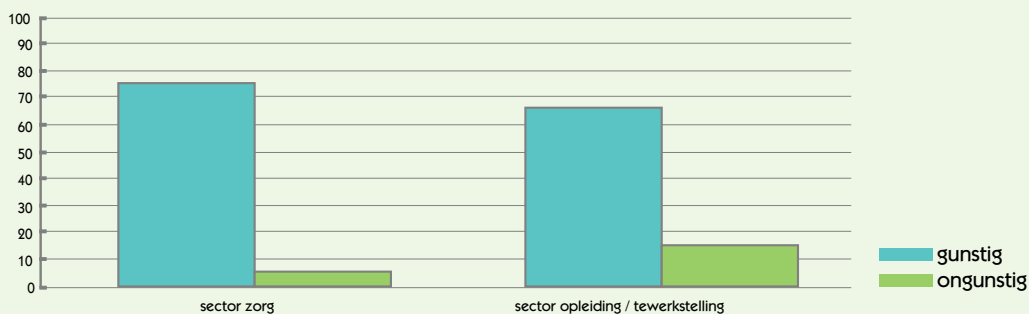
Tabel 2.5 Aantal gunstig en aantal ongunstig besliste bijstandsvelden.

sector zorg		gunstig	ongunstig
z0	logeerfunctie	3	0
z5	thuisbegeleiding	1.523	24
z10	kortverblijf	106	1
z20	pleeggezin	44	0
z25	semi-internaat	867	23
z30	internaat	1.485	51
z35	OBC	418	0
z50	begeleid wonen	553	83
z55	zelfstandig wonen	58	5
z60	pleeggezin	74	4
z65	tehuis werkenden	278	20
z70	beschermd wonen	258	33
z75	dagcentrum	396	27
z80	tehuis niet-werkenden, bezigheid	929	44
z85	tehuis niet-werkenden, nursing	545	34
		7.537	349
sector opleiding / tewerkstelling		gunstig	ongunstig
w1	verplaatsing naar school	44	7
w2	beschut werk	1.789	215
w3	opleiding en werk	2.659	464
		4.492	686

Grafiek 2.g: Procentueel aandeel ongunstige beslissingen.

Grafiek 2.h: Procentuele verhouding gunstige - ongunstige beslissingen 2002.

Tabel 2.6: Adviezen van de heroverwegingscommissies (heroverwegingen).

	1998		1999		2000		2001		2002	
	Gunstig	Ongunstig	Gunstig	Ongunstig	Gunstig	Ongunstig	Gunstig	Ongunstig	Gunstig	Ongunstig
Hulpmiddelen	267	261	111	156	99	124	77	143	118	147
Tewerkstelling	144	286	89	83	30	156	47	152	42	125
Zorg	245	153	46	159	96	108	64	94	67	69
PAB (inschrijving)	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
TOTAAL	656	700	246	398	225	388	189	389	228	342

Wat u niet kan zien in deze tabellen en grafieken, is het aantal gunstige en (deels) ongunstige beslissingen over vragen naar tussenkomst in de kosten voor hulpmiddelen. Hoofdstuk 3 van dit jaarverslag zal u daar meer over vertellen.

U herinnert zich misschien nog van voorgaande jaren dat het Vlaams Fonds toch zijn 'toegangspoort kan openen' voor een minderjarige die weliswaar niet aan de voorwaarden van wettig en/of voorafgaand verblijf voldoet, maar die zich in een dergelijk behartigenswaardige situatie bevindt dat enkel de hulpverlening van het Vlaams Fonds een adequaat antwoord daarop kan geven. In 2002 werden aan het Vlaams Fonds 21 van deze uitzonderlijke vragen gesteld, 14 (40 procent) minder dan in 2001. Dit ziet u in tabel 2.7.

Tabel 2.7: Vrijstelling van de verblijfsvoorwaarden omwille van de behartigenswaardigheid van een minderjarige.

	Aanvragen	Gunstig	Ongunstig
Antwerpen	7	6	1
Brabant	2	1	1
Limburg	1	1	0
Oost-Vlaanderen	5	4	1
West-Vlaanderen	6	6	0
TOTAAL	21	18	3

In ieder geval werden slechts 3 van deze minderjarigen uiteindelijk niet toegelaten tot de inschrijvingsprocedure van het Vlaams Fonds. Is de procedure beter bekend en worden er geen onnodige aanvragen gesteld en is daardoor zowel het totale aantal vragen als het aantal negatieve antwoorden zo sterk gedaald?

Zijn de schrijvende situaties uit het verleden rechtgezet en behandelen we nu vooral dossiers van relatieve 'nieuwkomers' in België? Bijna alle aanvragers verblijven in België omwille van een door de ouders ingestelde procedure tot erkenning als politiek vluchteling in ons land. Tijdens hun verblijf in België is er nood aan passende begeleiding voor hun gehandicapte kinderen.

Bovenstaande 3 weigeringen vindt u ook terug in tabel 2.8 bij de 6 dossiers die onontvankelijk waren voor het Vlaams Fonds wegens de verblijfsvoorwaarden.

Dit betekent dat voor nog 3 andere dossiers de

inschrijvingsprocedure niet doorlopen kon worden. En er dus ook geen mogelijkheid tot tussenkomst van het Vlaams Fonds kon zijn.

Dit jaar is geen enkele persoon met een handicap komen aankloppen die onder de bevoegdheid van een andere gemeenschap of een ander gewest viel én bovendien geen beroep kon doen op het samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Wallonië.

Het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië dat in 1999 gesloten was voor een duurtijd van drie jaar, werd in 2001 zowel door de Vlaamse als door de Waalse regering verlengd voor een nieuwe periode van drie jaar.

Afgelopen jaar beoordeelde de Provinciale Evaluatiecommissie van Brabant 18 van de 22 aanvragen positief. Meestal roept men de persoonlijkheid van de persoon met een handicap (bijvoorbeeld de taal die hij spreekt) in om als inwoner van Wallonië bijstand te krijgen van het Vlaams Fonds.

Drie aanvragen waren onvoldoende of niet correct gemotiveerd en resulteerden in ongunstige beslissingen.

Eén aanvraag is uitgesteld. De PEC oordeelde immers dat de opname in een specifieke voorziening van het Vlaams Fonds gevraagd werd omdat een opvang aangepast aan de handicap van de persoon in Wallonië niet voorhanden zou zijn. Het Vlaams Fonds heeft, conform het akkoord, aan het Agence Wallonne gevraagd of het voor de subsidiëring van deze opvang wil instaan. In 2002 werd hierop nog geen antwoord ontvangen.

Hoewel slechts de helft van vorig jaar, hebben toch nog 14 mensen zich pas na hun 65ste verjaardag voor het eerst tot het Vlaams Fonds gewend. Tevergeefs echter, omdat het Vlaams Fonds aanvragen van mensen ouder dan 65 jaar niet kan behandelen als deze mensen niet vóór deze leeftijd gekend waren bij het Vlaams Fonds.

2.3 EN DE TOEKOMST?

Zoals u weet, staat de tijd niet stil en ook een administratie is steeds in volle evolutie. Van zodra er iets nieuws van start is gegaan, beginnen we al te werken aan de voorbereiding van een verder vernieuwende stap.

Achter de schermen werd er druk gewerkt aan het e-governmentproject bij het Vlaams Fonds. Vanaf begin 2003 moet een aanvraagformulier A.001 geldig elektronisch verzonden kunnen worden via de website van het Vlaams Fonds. Dit vraagt niet alleen juridisch-inhoudelijk werk, maar het slagen van een dergelijk project hangt vooral af van een optimale informaticatechnische voorbereiding en evaluatie. Eind december 2002 stond het project dan ook gebruiksklaar te wachten op het startschot.

Om het de gebruiker zo gemakkelijk mogelijk te maken en om zeker te zijn dat er geen misbruik gemaakt wordt van het 'anonieme' web, werd de informaticasoftware van het Vlaams Fonds verder uitgewerkt. De koppeling van de dossiergegevens met die van het rijksregister via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid werd geoptimaliseerd in de Diogenes-applicatie.

Terzelfdertijd werd ook met volle overgave en inzet van alle beschikbare energie gewerkt aan een nieuwe software-applicatie voor dossierbeheer en betaling in de Provinciale Afdelingen. Dit programma, met de naam Feniks, moet ten laatste in januari 2004 operationeel zijn.

Bovengenoemde Diogenes-applicatie werd ook ingezet bij de voorbereidende werkzaamheden om mensen met een handicap vanaf 1 januari 2003 een nieuw netabonnement te geven.

Via Diogenes vraagt het Vlaams Fonds nu het officiële domiciliëringadres elektronisch op aan het rijksregister. Deze gegevens worden dan bezorgd

Tabel 2.8: Onontvankelijke dossiers.

	Antwerpen	Brabant	Limburg	Oost-Vl.	West-Vl.	TOTAAL
ouder dan 65 jaar	3	1	0	0	10	14
verblijfsvoorwaarden	3	0	1	2	0	6
andere gemeenschap/gewest	0	0	0	0	0	0
geen reden opgegeven	2	0	1	0	0	3

aan de mailingfirma die instaat voor de verzending van de aanvraagformulieren naar de gerechtigden op een gratis netabonnement. Pas als de gerechtigde zelf het formulier bezorgt aan De Lijn, krijgt hij een abonnement. Zo vraagt enkel hij die het wil een abonnement en zo respecteert De Lijn de wet op de privacy.

Vorig jaar vertelden we u al over het decreet over het Persoonsgebonden Budget (PGB) en behoeftegestuurde betoelaging van de voorzieningen in de zorgsector. Dat een dergelijke alternatieve financieringswijze van de zorgsector en het domein van de hulpmiddelen en aanpassingen in de privé-sfeer niet van vandaag op morgen gerealiseerd kan worden, gaven we ook toen reeds aan.

Om deze zorg op maat te kunnen aanbieden moet het Vlaams Fonds eerst een gedetailleerd beeld hebben van de inhoud en kostprijs van de zorgmodules die aangeboden kunnen worden. Juist om dat zo realistisch mogelijk in te schatten bestudeert het Vlaams Fonds in overleg met experts uit het werkveld hoe het huidige zorgaanbod vertaald kan worden in termen van modules. Verder is een technische werkgroep bezig met de financiële analyse van het onderzoek voor zorggradatie. Terzelfdertijd is de meting van de zorgzwaarte van cliënten in volwassenenvoorzieningen gestart. Al deze initiatieven beogen een verbetering van de afstemming tussen de zorgnood van de cliënt, de te verlenen en te subsidiëren zorg en de personeelsnood.

Het gaat dus wel degelijk nog om een toekomstperspectief: aan het decreet moeten nog uitvoeringsbesluiten gekoppeld worden die vastleggen hoe een en ander concreet in zijn werk zal gaan. Om het nieuwe concept zo goed mogelijk te doen slagen moeten de resultaten van bovenvermelde onderzoeken afgewacht en met elkaar in overeenstemming gebracht worden.

Waarschijnlijk zal de overgang van het bestaande subsidiëeringsmechanisme naar het nieuwe concept geleidelijk verlopen, met eerst een beperkt aantal mensen dat een PGB toegekend krijgt, zodat het systeem ook grondig geëvalueerd kan worden.

We hadden het in het Jaarverslag 2001 ook over het principe van de integrale jeugdhulpverlening. In 2002 werd er door alle betrokken partijen, waaronder de gehandicaptensector, verder gewerkt aan de theoretische onderbouw van dit concept.

Vanaf 1 januari 2003 gaan pilootregio's experimenteren met de vernieuwende, tot dan toe theoretische, basisprincipes van integrale jeugdhulpverlening. Zo'n testfase brengt onvermijdelijk een periode van relatieve onduidelijkheid met zich mee en vraagt een belangrijke extra inspanning van alle partners op het terrein om hun bestaande werking te heroriënteren in de richting van het nieuwe concept.

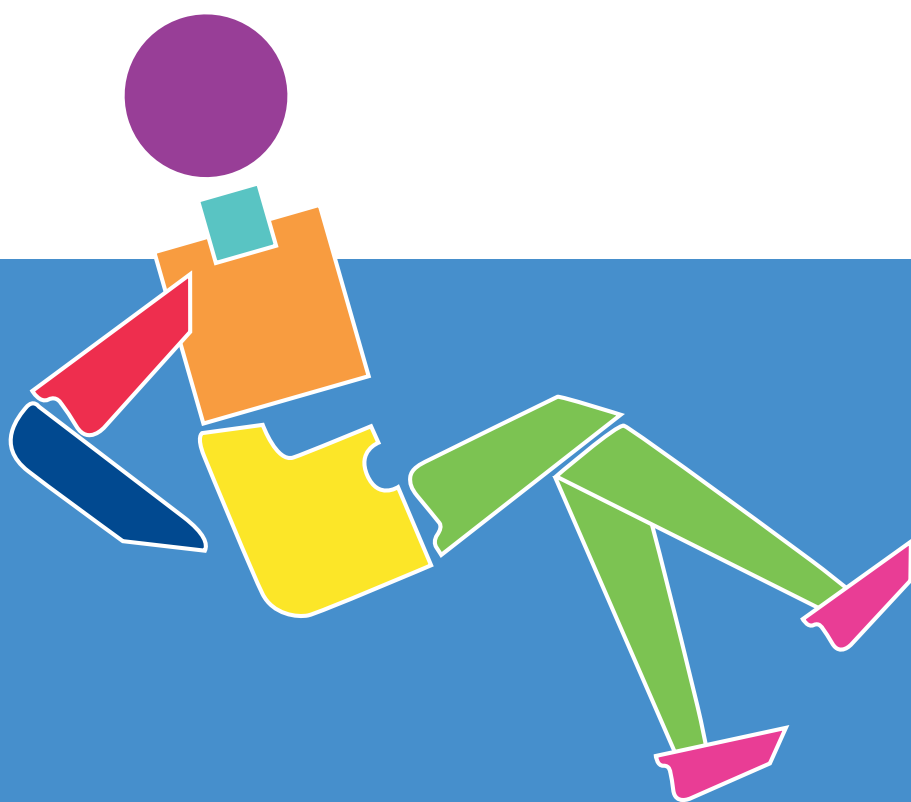
Concreet betekent dit dat vanaf 1 januari 2003 in de pilootregio's kinderen en jongeren met een handicap niet meer via de toegangspoort van het Vlaams Fonds (de inschrijvingsprocedure met al zijn betrokken actoren) mogen gaan. Zij moeten aankloppen bij de indicatie- en toewijzingsteams van de integrale jeugdhulpverlening.

Omwille van hun specifieke deskundigheid zullen de multidisciplinaire teams die het Vlaams Fonds erkend heeft, toch de diagnostiek mogen blijven leveren voor deze kinderen en jongeren. In de wandelgangen blijkt dat niet iedereen even enthousiast is over dit nieuwe integrale concept. In het jaarverslag 2003 zal u allicht ook een evaluatie door het Vlaams Fonds van deze experimentele fase terugvinden.

En om eens met een logistiek item te eindigen, in december 2002 verhuisde de Provinciale Afdeling Brabant naar Leuven. Voor al hun vragen over inschrijving en tenlasteneming kunnen inwoners van Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich nu begeven naar dit handicapvriendelijke gebouw.

Ook in de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen is het personeel druk bezig met verhuisdozen te vullen. Zij volgen het voorbeeld van hun collega's enkel weken later: in januari 2003 verhuizen zij naar een nieuwe, gemakkelijker bereikbare, locatie in Gent.

Hoofdstuk 3
Verlag van de bijstand aan individuen

Verlag van de bijstand aan individuen

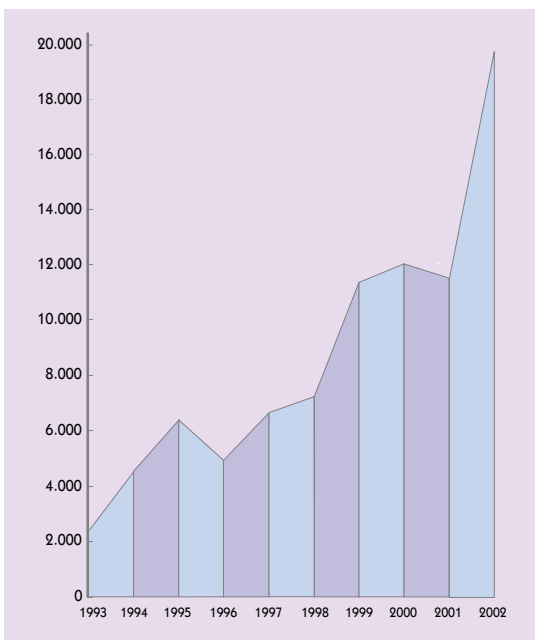
3.1 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk komen de toekenning van hulpmiddelen of aanpassingen, de bijstand door een doventolk en de toekenning van hulp bij opleiding en tewerkstelling in het kader van individuele materiële bijstand aan bod. Ook de bijstand in de vorm van het Persoonlijke-AssistentieBudget wordt hier uitvoerig behandeld.

Tabel 3.1: Individuele materiële bijstand: aantal gunstige beslissingen in 2002.

Aanpassing woning	5.629	Speciaal bed	856
Bouwen van een aangepaste woning of ombouwen van een bestaande woning	1.339		
Plaatsen van een lift of traplift	515	Antidecubitus	1.227
Omschakeling van verwarmingstoestellen op elektriciteit, stads- of aardgas	4		
Aanvullende uitrusting van de woning	3.677	Til- en verplaatsingssysteem of lifter	940
Omgevingsbedieningsapparatuur	87		
Niet verder gespecificeerd	7		
Mobiliteit	3.244	Toilet- of wc-stoel	360
Rolstoel, orthopedische driewieler of duwwagen	1.385		
Aanpassing van een auto	1.360	Douchestoel	748
Hulpmiddelen verplaatsing visueel gehandicapten	70		
Aanvullende rijlessen voor het behalen van een rijbewijs	53	Incontinentiemateriaal	1.802
Rolstoelfietsen, tandems en duofietsen	376		
		Hardware / software	1.110
Communicatie	691	Computer	
Doventelefoon of fax	129	Speciale monitor voor slechtzienden	
GSM/autotelefoon	1	Software beeldvergroting	
Sprekende rekenmachine	23	Synthetische stem	
Minifonator	1	Scanner voor blinden	
FM-apparatuur van het type Phonic Ear, Oticon en analoge toestellen	91	Leesregel	
TV-leesloop	199	Brailleprinter	
Brilleschrijfmachines	29	Onderhoudscontracten	
Notietoestellen	52	Zorgvraag niet verder gespecificeerd	
Draadloze telefoons	1		
Computergestuurde communicatietoestellen	37	Relaxzetel	673
Onderhoudscontracten	57		
Bladomslagapparaten (en aangepaste bediening)	38	Aangepaste stoelen en tafels	298
Telefoontoestel met inductieve versterking	31		
Zorgvraag niet verder gespecificeerd	2	Hulpmiddelen dagelijks leven	1.565
Pedagogische hulp bij hogere studies	11	Andere	583
		Doventolk	177
TOTAAL	19.914		

Grafiek 3.1: Evolutie aansluitende beslissingen 1993-2002.

3.2 INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND

3.2.1 ONTWIKKELINGEN IN 2002

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN

Zoals ook beschreven in het jaarverslag van 2001 heeft de Vlaamse regering op 13 juli 2001 een nieuw besluit tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten voor individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap goedgekeurd. Het besluit trad in werking op 1 januari 2002 en verving de regelgeving van 31 juli 1992.

Met deze nieuwe regelgeving werd de toekenning van hulpmiddelen vanuit een heel andere filosofie benaderd.

- De persoon krijgt een bijstandskorf waarin de hulpmiddelen voor vier jaar zijn opgenomen.
- De adviesverlening neemt een centrale plaats in de procedure in. Zowel het advies over hulpmiddelen als de nazorg zijn hierin heel belangrijk.
- De persoon met een handicap krijgt meer vrijheid in het kiezen en aankopen van zijn hulpmiddelen.

Het jaar 2002 is een turbulent startjaar geworden. Dit jaar werd vooral gekenmerkt door het zoeken van de verschillende betrokken partijen (personen met een handicap, gespecialiseerde teams materiële bijstand, ...) naar hun plaats binnen de nieuwe procedure. Dat blijkt uit het trage tempo waarmee de aanvragen in de eerste helft van 2002 binnenkwamen. Het blijkt ook uit het feit dat de nood aan bijkomende informatie over de nieuwe regelgeving lang is blijven aanhouden. Hoewel het Vlaams Fonds getracht heeft de communicatie zo goed mogelijk te organiseren, bleef de nood aan bijkomende informatie heel groot. Veel elementen bleven onduidelijk, waardoor misverstanden ontstonden. Om deze misverstanden uit de wereld te helpen werd een grootschalige informatiecampaagne opgezet. Alle mensen die de laatste vijf jaar hulpmiddelen bij het Vlaams Fonds hadden aangevraagd, kregen een brief in de bus. Aan de hand van tien veel gestelde vragen en de antwoorden erop werd daarin getracht de grootste misverstanden uit de wereld te helpen. Op deze manier werden ongeveer 17.500 personen met een handicap bijkomend geïnformeerd over de vernieuwde regelgeving.

Het toepassen van de regelgeving bracht in de eerste helft van 2002 ook enkele knelpunten naar boven. Vooral de inschatting van de zorgbehoefte voor vier jaar en de bijhorende rigiditeit van de herzieningsmogelijkheid werden als een probleem ervaren. Daarnaast waren er ook problemen met het ontbreken van een jaarlijkse indexering, het ontbreken van de aankoop met terugwerkende kracht, enkele onvolkomenheden in de refertelijst en de onduidelijke rol van de Bijzondere Bijstandsc commissie in het toekennen van heel dure rolwagens. Bovendien ontstonden er in deze periode wachtlijsten bij de gespecialiseerde teams. Mensen moesten soms maanden wachten vooraleer ze bij een team terechtkonden.

Om de knelpunten op te lossen werd op 19 juli 2002 de regelgeving bijgestuurd. In totaal zijn er negen aanpassingen aan het besluit gebeurd.

1. De mogelijkheid om een herziening aan te vragen werd versoepeld. De definiëring van het begrip herziening was te vaag en te beperkend. Een herziening toelaten enkel wan-

- neer een 'ingrijpende wijziging' plaatsvindt, had tot gevolg dat mensen te strikt vastzaten in de inschaling voor vier jaar. Hierdoor ontstond de indruk dat zij binnen de vier jaar niets meer konden aanvragen indien het al niet was aangevraagd bij het opstellen van de bijstandskorf. Om zeker te zijn dat men niets vergat aan te vragen, ontstond er een kunstmatig opgevoerd aantal zorgvragen. De term 'ingrijpend' werd daarom geschrapt en vervangen door 'als de behoefte die uit de handicap voortvloeit of de toestand van de aanvrager of zijn omgeving wijzigt'. Hierdoor kon een herziening veel soepeler toegekend worden.
2. Er werd een automatische jaarlijkse indexering van de bedragen in de refertelijst ingevoerd. Op het feit dat de refertelijst niet jaarlijks geïndexeerd werd, was er veel kritiek vanuit het werkveld. Vooral de vrees om koopkracht te verliezen werd hierbij aangehaald. Om die reden werd besloten de automatische jaarlijkse indexering alsnog in te voeren.
 3. Voor mensen die een eerste maal hulpmiddelen aanvragen, werden aankopen met terugwerkende kracht mogelijk gemaakt. Initieel bestond voor alle mensen de verplichting dat eerst advies gevraagd moest worden vooraleer men een hulpmiddel kon aankopen. Niet alle mensen weten echter op het moment dat ze voor de eerste keer een hulpmiddel aankopen dat er een tussenkomst van het Vlaams Fonds mogelijk is. Om die mensen niet de dupe te laten worden van hun onwetendheid diende een uitzondering voorzien te worden op de regel waarbij eerst advies gevraagd moet worden alvorens een hulpmiddel aan te kopen.
 4. In de refertelijst werd een aantal bedragen en hulpmiddelen aangepast.
 - a. Bij het 'in hoogte verstelbaar werkvlak (keukenmeubilair)' werden de foutief verschillende bedragen bij de verschillende functiebeperkingen gelijkgesteld.
 - b. De bedragen voor de 'aanpassingen van een bestaand bed' werden gelijkgeschakeld en het maximumbedrag werd daaraan aangepast.
 - c. De bij de verschillende functiebeperkingen van elkaar verschillende bedragen voor 'meerkosten voor een draagbare computer' werden gelijkgesteld.
 - d. De 'schermuitleesprogramma's' werden toegevoegd aan de lijst van hulpmiddelen die terugbetaald worden aan personen met een visuele handicap.
 - e. De categorie 'ombouwen/aanbouwen van de woning' werd opgesplitst in verschillende kleinere categorieën.
 - f. Voor mensen met een visuele handicap en voor mensen met beperkingen aan de onderste ledematen werd een 'aangepaste werktafel' in de lijst geplaatst.
 - g. De 'Huntingtonzetel' werd opnieuw in de lijst opgenomen.
 - h. Een 'gsm' werd expliciet uitgesloten als hulpmiddel.
5. Voor de toekenning van rolstoelen die meer dan 12.611 euro kosten, is de rol van de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC) geëxpliciteerd. Het Vlaams Fonds regelt de terugbetaling voor rolstoelen in drie trappen. Er is een tegemoetkoming van 7.567 euro voor rolstoelen die nodig zijn in het kader van de sociale integratie van de persoon met een handicap, en een tussenkomst van 12.611 euro wanneer daarbij ook nog uitgesproken houdingsafwijkingen zijn of wanneer de persoon zijn bovenste ledematen onmogelijk of slechts zeer moeilijk kan gebruiken. Ten slotte is er een tussenkomst tot het factuurbedrag mogelijk via de BBC wanneer er sprake is van een zorgbehoefte die niet gedekt wordt in de eerste twee stappen. Deze laatste trap was in het besluit niet expliciet genoeg weergegeven, waardoor deze mogelijkheid te weinig bekend was. Daarom werd de rol van de BBC expliciet in de regelgeving ingeschreven.
 6. De formulering 'doelmatigheid en doeltreffendheid' in artikel 16 werd geschrapt. Deze formulering was overbodig aangezien ze reeds voorkomt in het algemene artikel 4 van het besluit. ('Het Vlaams Fonds kan alleen bijstand toekennen als de noodzaak, de gebruiksfrequentie, de werkzaamheid en de doelmatigheid van de bijstand in functie zijn van de handicap...') Een dubbele vermelding van deze voorwaarde verzwaarde en compliceerde het besluit nodeloos.
 7. Het artikel 13 §1 lid 2 werd geschrapt. Het bewuste lid handelde over het expliciet vra-

gen van bijkomende informatie door de Provinciale Afdeling en de Provinciale Evaluatiecommissie aan het Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC). Deze expliciete vermelding was overbodig aangezien in het afhandelen van een dossier het een logische stap is om bijkomend advies te vragen wanneer een bepaalde partij te weinig kennis bezit. Dit gebeurt op een zelfde manier als de vraag om een bijkomend advies door de andere actoren, bijvoorbeeld door het gespecialiseerd multidisciplinair team.

8. De formulering van de benaming van gespecialiseerd team werd herbekeken. Hiermee werd de benaming in overeenstemming gebracht met de benaming zoals opgenomen in het Inschrijvingsbesluit van 24 juli 1991.
9. Tot slot werd een overgangsmaatregel voor het verkrijgen van incontinentiemateriaal ingevoerd. Deze maatregel was nodig om de wachtlijsten te helpen oplossen. Eén van de oorzaken van de wachtlijsten bij de teams was immers de veranderde opvatting over incontinentiemateriaal. In het besluit van 31 juli 1992 gold de verblijfplaats als criterium voor de grootte van de tegemoetkoming. In het besluit van 13 juli 2001 is dat geregeld volgens de modaliteit of men dag-en nachtincontinent dan wel enkel nachtincontinent is. Hierdoor kunnen sommige mensen, vooral zij die in een instelling verblijven en dag-en nachtincontinent zijn, een hogere tegemoetkoming krijgen voor incontinentiemateriaal. Deze mensen begonnen daarop massaal incontinentiemateriaal aan te vragen. Zij moesten allemaal via een team passeren en droegen alzo bij tot de overbelasting van het systeem. De overgangsmaatregel bestond erin dat mensen die vroeger reeds een beslissing gekregen hebben voor incontinentiemateriaal en nu enkel en alleen incontinentiemateriaal aanvragen, een aansluitende beslissing kunnen krijgen zoals dat in het oude systeem bestond. Er moet voor deze mensen geen bijstandskorf worden samengesteld. Hierbij worden de nieuwe bedragen toegekend. De persoon met een handicap kan deze vraag rechtstreeks aan de Provinciale Afdeling stellen zonder dat daarvoor een gespecialiseerd multidisciplinair team moet worden ingeschakeld. Op deze manier konden

deze mensen sneller geholpen worden en werden de teams ontlast.

Na deze eerste aanpassingen bleek dat nog niet alle problemen helemaal opgelost waren. Vooral de wachtlijsten bleven een knelpunt. Daarom werd er een tweede keer bijgestuurd. Deze bijsturing hield, in tegenstelling tot de eerste, geen aanpassing van de regelgeving in. Er werd gekozen voor een aanpassing van de administratieve procedures zonder dat aan de eigenlijke regelgeving geraakt werd.

Deze tweede bijsturing bestond uit een administratieve versoepeling waarbij vooral de inschrijvingsprocedure aangepakt werd. Concreet werd dit voorgesteld in de vorm van een noodscenario. Over het noodscenario vindt u ook informatie in hoofdstuk 2. Er werden drie zaken aangepakt met als hoofddoel het versnellen van de procedure en het oplossen van de wachtlijsten.

- De Provinciale Afdeling moet zich bij het beoordelen van een dossier zoveel mogelijk op bestaande informatie baseren. Wanneer in het Vlaams Fonds voldoende informatie aanwezig is, hoeft er geen bijkomend multidisciplinair verslag opgesteld te worden. Een adviesrapport volstaat.
- Het adviesrapport werd ook vereenvoudigd. Bovendien konden hulpmiddelen voortaan geclusterd gemotiveerd worden op één adviesrapport.
- De Provinciale Evaluatiecommissie kon op een vlottere wijze over 'eenvoudige' dossiers beslissen.

Dit noodscenario startte in 2002 en loopt verder tot halfweg 2003. Dan zal het geëvalueerd worden en zal gekeken worden of het dient verlengd te worden.

DOVENTOLKEN

Het Communicatie Assistentie Bureau (CAB) stemt de vraag naar en het aanbod van doventolken op elkaar af. Rekening houdend met enerzijds een steeds stijgend aantal rechthebbenden en een stijgende vraag naar tolkuren, en anderzijds de nood aan een aangepaste financiering van die dienstverlening, adviseerde de Raad van Bestuur in 2001 een aanpassing van de bestaande

regelgeving (BVR van 20 juli 1994). Deze aanpassing hield in:

- een enveloppe-subsidiëring rekening houdend met het maximum aantal doventolkuren;
- een trapsgewijze stijging van het maximum aantal subsidieerbare doventolkuren, te weten 7.500, 8.000 en 8.500 respectievelijk in 2002, 2003 en 2004;
- een meer duidelijke, technische omschrijving van de doelgroep.

Deze aanpassing werd door de Vlaamse regering op 3 mei 2002 goedgekeurd met terugwerkende kracht tot 1 januari 2002. Wel werd ervoor gekozen om de trapsgewijze verhoging voor de volgende jaren nog niet in de regelgeving in te schrijven maar ze slechts in te schrijven wanneer de nood zich voordoet.

In 2002 werkte het tolkenbureau het eerste jaar met de enveloppe-financiering. Uit de reacties van het CAB blijkt dat deze manier van financieren hen een vrijere werking toelaat. Zo kampt het centraal tolkenbureau voor het eerst in vijf jaar noch met een personeelstekort, noch met een financieel tekort.

3.2.2. KENNIS- EN ONDERSTEUNINGS-CENTRUM: WWW.KOC.BE

Op 13 juli 2001 keurde de regering een nieuw besluit IMB goed: 'het besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap'. Artikel 25 § 2 van dit besluit houdt de oprichting in van een Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC) met als opdracht:

- ondersteuning van de verschillende actoren in het proces voor het bekomen van een adequaat hulpmiddel of (arbeidspost)aanpassing;
- opbouw, structurering en verspreiding van kennis op het domein van hulpmiddelen en (arbeidspost)aanpassingen;
- beleidsvoorbereidende taken en opvolging van de uitvoering van het besluit.

Het personeelskader van het KOC wordt ingevuld door ex-medewerkers van Vlicht vzw (6) en van

Ad Ergo (3). Op 16 juli 2002 werd een diensthoofd aangesteld.

Op 20 maart 2002 heeft de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen de leden van het toezichtscomité benoemd. Dit comité bestaat uit een voorzitter, 2 ambtenaren van het Vlaams Fonds, 2 ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap, 2 ervaringsdeskundigen en 2 experts. De benoemingen gelden voor één jaar. Het toezichtscomité heeft als taak te waken over de uitvoering van de opdrachten van het KOC. Tevens bekrachtigt het comité de beslissing over de machtiging van de experts zoals bedoeld in art. 2, 9° van het besluit van 13 juli 2001.

Het KOC concretiseert zijn opdracht in zijn missie: 'behoeftegestuurd het functioneren van alle personen met een handicap en hun leefwereld optimaliseren door middel van hulpmiddelen en aanpassingen'. De basisfilosofie die hierin schuilt, is dat iedere persoon behoefte heeft aan het uitvoeren van activiteiten. Indien er, ten gevolge van een functiebeperking, problemen worden ervaren met het uitvoeren van die activiteiten, kan een hulpmiddel of (arbeidspost)-aanpassing een oplossing bieden. Om de persoon met een handicap aan een adequaat hulpmiddel of aan een adequate (arbeidspost)aanpassing te helpen, is de basisvoorwaarde dat het hulpmiddel of de (arbeidspost)aanpassing gekoppeld wordt aan een individuele behoefte in een bepaalde leefomgeving.

In zijn eerste werkingsjaar ging de aandacht van het KOC voornamelijk naar de eerste twee elementen van de opdracht: herstructurering van de hulpmiddelendatabank, informatie- en adviesverlening, ontwikkeling van de methode voor (gespecialiseerde) adviesverlening en operationalisering van de experts. Voor het derde element van de opdracht, namelijk beleidsvoorbereidende taken en opvolging van de uitvoering van het besluit, werd in 2002 reeds denkwerk gestart.

VLIBANK: VLAAMSE DATABANK OVER HULPMIDDELEN

Het KOC beheert en ontwikkelt Vlibank, de vroegere databank van Vlicht vzw. Deze databank op het internet bevat een inventaris (producten, pro-

ducenten, verdelers, prijzen en brochures) van hulpmiddelen voor personen met een handicap. De vormgeving van Vlibank op het internet is aangepast aan de huisstijl van het KOC. In tegenstelling tot Vlicht vzw, heeft het KOC ervoor gekozen om Vlibank alleen via het internet te verspreiden en niet meer op cd-rom.

Het KOC streeft ernaar om de gegevens in Vlibank zo up-to-date mogelijk te houden. Daarom worden continu contacten onderhouden met producenten en leveranciers van hulpmiddelen. De brochures die ontvangen worden, worden gescaand en de nodige coderingen voor het opzoeken van de gegevens worden toegevoegd. In 2002 werden de gegevens van 1.938 producten aangepast, 534 nieuwe producten werden ingevuld.

Aansluitend op de basisfilosofie, koos het KOC ervoor om de belangrijkste klasseringsmethode van de producten in Vlibank, de thesaurus, te wijzigen in een activiteitenlijst.

In 2003 wil het KOC de gebruikersinterface van Vlibank verder uitbouwen, een module toevoegen waar gebruikers hun ervaringen met hulpmiddelen kunnen delen met anderen, en een tool ontwikkelen waarmee producenten en leveranciers zelf de informatie over hun producten kunnen aanvullen en wijzigen.

INFORMATIE- EN ADVIESVERLENING

Het Vlaams Fonds voorziet tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en (arbeidspost)aanpassingen. Een erkend multidisciplinair team doet samen met de persoon met een handicap de aanvraag bij de Provinciale Afdeling van het Vlaams Fonds. Het Vlaams Fonds beslist over de tegemoetkoming.

Wanneer de persoon met een handicap, het MDT-IMB, de werkgever of een dienst van het Vlaams Fonds geconfronteerd worden met twijfel of met een complexe situatie, kunnen zij terecht bij het KOC voor informatie en/of advies. Indien nodig kan het KOC verwijzen naar een expert.

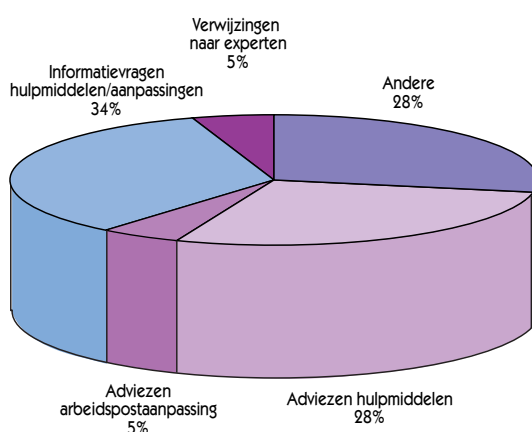
In 2002 beantwoordde het KOC 213 vragen naar informatie en behandelde het 185 adviezen omtrent hulpmiddelen en 35 adviezen omtrent arbeidspostaanpassingen. Het verwees 33 keer naar een expert voor de oplossing van een vraag.

Onderstaande tabellen en grafieken geven een overzicht van de verdeling van de vragen per vraagsteller, per handicap en per domein.

Tabel 3.2: Vragen gesteld aan het KOC in 2002.

Vragen gesteld aan KOC in 2002	
Adviezen hulpmiddelen	185
Adviezen arbeidspostaanpassing	35
Informatievragen hulpmiddelen/aanpassingen	213
Verwijzingen naar experts	33
Andere	185
Totaal	651

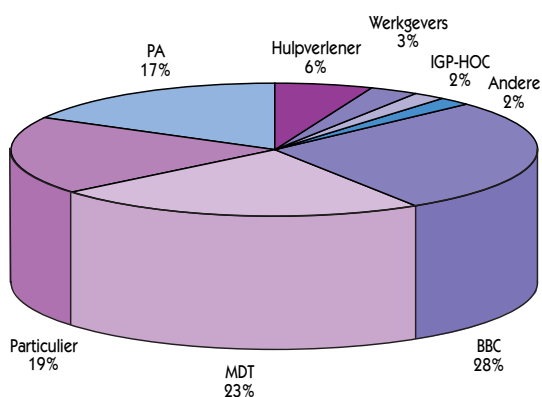
Grafiek 3.2: Vragen gesteld aan het KOC in 2002.

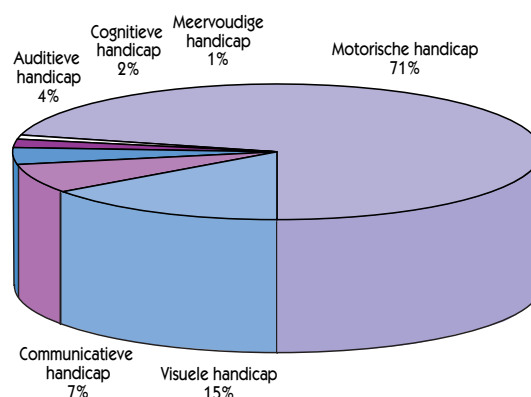
Tabel 3.3: Adviesvragers.

Adviesvragers		
	Advies hulpmiddelen	Advies arbeidspostaanpassing
BBC	71	-
MDT	55	2
Particulier	42	6
PA	31	12
Hulpverlener	10	6
Werkgevers	0	8
IGP-HOC	5	0
Andere	4	1
Totaal	218	35

Grafiek 3.3: Adviesvragers.

Grafiek 3.4: Advies- en infovragen per handicap.

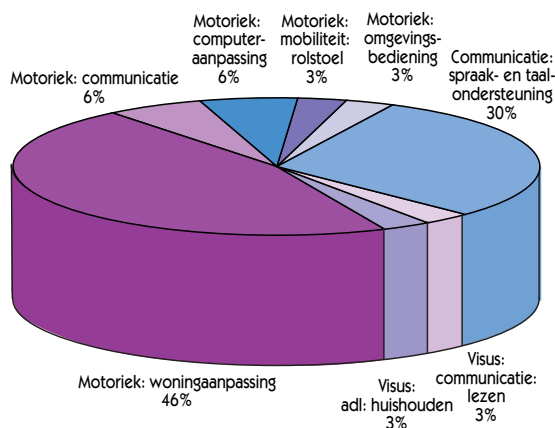
Tabel 3.4: Advies- en infovragen per handicap.

Advies- en infovragen per handicap			
	Advies hulpmiddelen	Advies arbeidspostaanpassing	Infovragen hulpmiddelen
Motorische handicap	136	24	148
Visuele handicap	25	10	30
Communicatieve handicap	13	0	17
Auditieve handicap	3	1	13
Cognitieve handicap	2	0	5
Meervoudige handicap	6	0	0
Totaal	185	35	213

Tabel 3.5: Verwijzingen naar experts.

Verwijzingen naar experts	
Motoriek: woningaanpassing	15
Motoriek: communicatie	2
Motoriek: computeraanpassing	2
Motoriek: mobiliteit: rolstoel	1
Motoriek: omgevingsbediening	1
Communicatie: sprak- en taalondersteuning	10
Visus: communicatie: lezen	1
Visus: adl: huishouden	1
Totaal	33

Grafiek 3.5: Verwijzingen naar experts.

Tabel 3.6: Advies- en infovragen per domein.

Vragen per domein		
	Infovragen	Adviesvragen
MOTORIEK		
Activiteiten dagelijks leven	33	31
Communicatie en computeraanpassing	20	23
Mobiliteit	46	41
Woningaanpassing, omgevingsbediening en toegankelijkheid	29	25
Hulpmiddelen voor verzorgers	10	5
Andere	11	0
VISUS		
Activiteiten dagelijks leven	1	4
Communicatie	22	19
Mobiliteit	5	1
Computeraanpassing	0	1
Communicatiehulpmiddelen voor doofblinden	1	0
GEHOOR		
Activiteiten dagelijks leven	2	0
Communicatie	7	3
Wonen	4	0
COMMUNICATIE		
Spraak- en taalondersteuning	15	30
Stemondersteuning	2	0
COGNITIE		
Vrije tijd	1	1
Communicatie	0	1
Wonen	4	0
Totaal	213	185

METHODE VOOR (GESPECIALISEERDE) PERSOONLIJKE ADVIESVERLENING

Het KOC werkte, zoals bepaald in het besluit van 13 juli 2001, een uniforme methode uit voor het adviseren van hulpmiddelen voor personen met een handicap. De methode is opgesteld om de betrokkenen met een zorgvraag IMB, ongeacht die zorgvraag en ongeacht hun woonplaats, te voorzien van een vergelijkbare adviesverlening die resulteert in de aanschaf van een adequaat hulpmiddel of van een adequate (arbeidspost)-aanpassing. De methodische aanpak leidt tot een grondige motivatie in een adviesrapport dat door de adviseur wordt opgesteld. Dit laat de Administratie toe een IMB-budget toe te kennen.

De methode en de manier van rapporteren werden voorgesteld aan en besproken met de dienst Individu Gerichte Prestaties en de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds en met het Toezichtscomité. Op basis van de conclusies uit deze besprekingen werd de methode bijgestuurd. In het najaar werd de methode voorgesteld aan de experts en aan 17 piloot-MDT's die tijdens de laatste maanden van 2002 met deze methode proefdraaiden. Het doel van deze proefperiode was de bruikbaarheid van de methode te testen en de bruikbaarheid van het adviesrapport na te gaan. De verwerking van de evaluaties en de bijsturing van de methode zijn gepland voor 2003.

EXPERTS

Volgens het besluit van 13 juli 2001 kan het gespecialiseerd multidisciplinair team een beroep doen op het KOC wanneer het geconfronteerd wordt met een complexe probleemstelling en het over onvoldoende informatie en expertise beschikt om een persoonlijk advies te kunnen verlenen. Het KOC gaat na of het intern beschikt over bijkomende informatie en kennis op basis waarvan een persoonlijk advies kan worden verleend. Indien het KOC intern niet beschikt over adequate bijkomende informatie, verwijst het KOC het MDT en de persoon met een handicap naar de experts die gemachtigd zijn voor het segment van de materiële bijstand waarop de complexe probleemstelling betrekking heeft. Het KOC bezorgt in dat geval aan de persoon met een handicap en aan het gespecialiseerd multi-

disciplinair team de lijst van de gemachtigde experts. In overleg met het gespecialiseerd multidisciplinair team vraagt de persoon met een handicap een gespecialiseerd persoonlijk advies aan de gemachtigde expert die hij kiest uit de lijst.

Begin 2002 stelde het KOC een charter op voor experts en een handleiding voor de persoon met een handicap in functie van een vlotte samenwerking met de expert. Vanaf april tot september werden de verschillende aanvragen tot machtiging ontvangen en geëvalueerd. In de maand september werden de eerste 23 experts gemachtigd en in de maand november kwamen er nog eens 5 bij.

REFERTELIJST

Volgens het besluit van 13 juli 2001 dient het KOC het Vlaams Fonds te adviseren over het voorstel van herziening van de bijlage bij het besluit (refertelijst). Het KOC heeft als eerste doel om twee keer per jaar wijzigingen aan de huidige referentielijst te adviseren. Het tweede doel is het starten van denkwerk om te komen tot een volledig nieuwe referentielijst.

In 2002 werden verschillende acties ondernomen om beide opdrachten tot een goed einde te kunnen brengen. Commentaren op de huidige referentielijst werden gevraagd bij de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds. Daarnaast werden ook alle andere opmerkingen en suggesties gebundeld. Die wil het KOC in 2003 gebruiken om adviezen tot wijziging op te maken. In de loop van 2002 werd tweemaal een voorstel tot wijzigingen geformuleerd aan de administratie van het Vlaams Fonds.

BINNEN- EN BUITENLANDSE SAMENWERKING

Om op de hoogte te blijven van de knowhow met betrekking tot hulpmiddelen en aanpassingen onderhoudt het KOC nauwe contacten met verschillende binnen- en buitenlandse organisaties die actief zijn rond gelijkaardige onderwerpen, o.a. met de verschillende diensten van het Vlaams Fonds, met de universiteiten, de Werkgroep Hulpmiddelen en Aangepast Materiaal (HAM), de Werkgroep Ondersteunde Communicatie Vlaanderen (WOVC), de Vlaamse Infolijn voor Blinden en Slechtzienden, Computers op

School en Thuis (CST), het Belgisch Netwerk Design for All (DfA), Visio (Nederland) en The Association for the Advancement of Assistive Technology in Europe (AAATE). Tevens nam het KOC deel aan het Sm@rt-on-tour-project, een Europese tour van een mobiele technologie-toonstelling (organisatie: Zweden).

3.2.3 OVERZICHT IN CIJFERS

De stijgende trend m.b.t. de aanvragen materiële hulp van de laatste zes jaar heeft zich ook in 2002 voortgezet; het aantal ingediende zorgvragen IMB bedroeg 46.128, wat neerkomt op een explosieve stijging van maar liefst 159 procent ten opzichte van 2001 of, in cijfers, 28.321 eenheden. De reden van deze sterke stijging is de nieuwe regelgeving. Zoals hierboven reeds aangehaald werd, was één van de oorzaken de opvatting van de mogelijkheid tot herziening. De versoepeling van de herzieningsmogelijkheid zorgde ervoor dat het aantal zorgvragen per persoon iets terugliep. Het aantal zorgvragen per persoon blijft echter merkbaar hoger dan onder het oude besluit.

De verwerking van dit type van zorgvragen was in de periode 1999-2002 als volgt:

	gunstige beslissingen	ongunstige beslissingen	zonder gevolg	Totaal
1999	11.298	1.178	2.589	10.065
2000	12.074	1.581	2.429	16.084
2001	11.469	1.607	2.028	15.104
2002	19.914	1.956	1.883	23.753

In de 19.914 gunstige beslissingen kan het volgende worden vastgesteld:

een stijging van

- aanpassing woning
- mobiliteit (o. a. rolstoelen)
- pedagogische begeleiding
- speciale bedden
- communicatie
- douchehulpmiddelen
- toilet- of wc-stoelen
- hard- en software
- incontinentiemateriaal
- antidecubitus
- relaxzetels
- hulpmiddelen dagelijks leven

een daling van

- optrektoestellen/ lifters

De cijfers zijn niet de weergave van het aantal betalingen, noch van alle taken uitgevoerd door de Provinciale Afdelingen in het kader van de individuele materiële bijstand. Er zijn een aantal dossiers met een doorlopend karakter in betalingen, waarvoor er niet telkens opnieuw een beslissing moet worden opgemaakt (b.v. onderhoud van hulpmiddelen, incontinentie). Deze doorlopende betalingen, aangevuld met de nieuwe die er zich aan toevoegen, maken dat de werkdruk steeds stijgt.

Het bestede budget in 2002 bedroeg 15.270.748 euro; dit is 195.886 euro meer dan het jaar voordien (15.074.862 euro).

De vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen vermeld in de referentielijst laten een vlotte afhandeling door de Provinciale Afdelingen (PA) toe. Vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen niet vermeld in de referentielijst of waarvan de kost groter is dan het bedrag voorzien in de referentielijst kunnen voor-

gelegd worden aan de Bijzondere Bijstandscmissie (BBC), die vergadert in Brussel. In 2002 werden door de Bijzondere Bijstandscmissie 497 vragen tot subsidiëring goedgekeurd. In 2002 kende de commissie 1.532.261 euro aan subsidies voor hulpmiddelen toe. Het aantal hulpmiddelen dat in 2002 door de Bijzondere Bijstandscmissie werd goedgekeurd (497), daalde met 9 procent ten opzichte van het vorige jaar (541).

In 2002 werden 5.884 tolkuren betaalbaar gesteld aan het Communicatie Assistentie Bureau (CAB); dit is een stijging van 2,5 procent ten opzichte van 2001 (5.742 uren); 49 procent van de uren wordt benut in arbeidssituaties, 51 procent in

Tabel 3.7: Hulpmiddelen toegestaan door de Bijzondere Bijstandscmissie.

Verplaatsingshulpmiddelen		Hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden	
ligfiets - handbike - vijfde wiel	53	sprekende agenda	36
slipstream - aanhangfiets	19	kleurendetector	14
fietskar - fietsaanhangwagen	6	braillering	1
andere: allerhande aanpassingen fiets	34	andere: woordenboeken op cd-rom, multimediacomputer, komfox	5
Meubilair		Aangepaste kledij, persoonlijke verzorging	
ergonomische schrijftafel	15	aangepast bad	4
aangepast bed	5	douche, wc	4
andere: aanpassing kleerkast, aangepaste stoel, waterstoel	5	speciale verzorgingsmatras	1
Hulpmiddelen voor personen met een motorische handicap		Andere vormen van materiële hulp	
omgevingsbedieningssysteem, handenvrije telefoon	53	o.a. allerhande fixatiemateriaal, aangepast kinderpark, beveiliging van de ramen, aangepaste schommelkuip, speciale snorkel, speelbak met kussens, herstellingskosten allerhande hulpmiddelen	28
wandlift	11		
bladomslagapparaat	9		
eethulp	8		
andere: draaimat, trappenklimmer, toiletlift, stalift, speciale strijkplank	12		
Hulpmiddelen voor doven en slechthorenden		Zeer uitzonderlijke zorgbehoefte	
telefoon met versterkt geluidssignaal	23	alternerende antidecubitusmatras of -kussen	17
infrarood set voor radio/tv	5	aanpassing wagen	22
teksttelefoon met fax-modem	2	orthopedische lig- en zitschelp	1
		badstoel	2
		elektronische rolwagen	9
		toiletstoel	1
		speciale buggy	2
		speciale tandem	1
		uitbreiding gelijkvloers met slaapkamer	1
		traplift/lift	5
Hulpmiddelen voor personen met stem- en spraakstoornissen			
communicatiehulpmiddelen bij adequaat taaldenken (Lightwriter, Eurovocs, Lucysysteem, Canon Communicator, andere)	24		
communicatiehulpmiddelen bij verminderd taaldenken (Alphatalker, Mind Express, Tellus, Feelix, Dynamo, andere)	59		

leefsituaties. De verdeling tussen 'arbeidsuren en leefuren' blijft al jaren merkwaardig in evenwicht. Met deze dienstverlening werd tegemoetgekomen aan de behoeften van 1.242 dove en slechthorende personen die tot de doelgroep van het Vlaams Fonds behoren, wat neerkomt op een stijging van 6,4 procent tegenover 2001 (1.167 personen). Onder deze cliënten zijn er 4 personen met een auditieve en een gezichts-handicap die het basisrecht op 36 tolkuren in de leefsituatie hebben verkregen.

Het CAB ontving van het Vlaams Fonds een forfaitaire subsidie voor loon- en werkingskosten; dit was voor 2002 232.500 euro (7.500 uren maal 31 euro). Hiervan dient minimaal 75% besteed te worden aan personeelskosten en 25% aan werkingskosten.

3.3 HULP BIJ OPLEIDING EN TEWERKSTELLING

3.3.1 BEDRIJFSOPLEIDINGEN EN GELIJKSTELLINGEN

Bij een bedrijfsopleiding wordt de persoon met een handicap opgeleid binnen een bedrijf. Er wordt een overeenkomst gesloten tussen de persoon met een handicap, het Vlaams Fonds en de werkgever uit de private sector. Het Vlaams Fonds staat in voor de loonkosten en de eventuele verplaatsingskosten.

Uit tabel 3.8 blijkt dat er slechts 1 bedrijfsopleiding werd aangevat. Dit is het gevolg van de wijziging van de regelgeving voor de centra voor beroepsopleiding in 1997. De gewijzigde regelgeving bepaalt dat een beroepsopleiding, door een centrum voor minstens de helft moet bestaan uit een stage binnen een bedrijf. Hierdoor is het onderscheid met de bedrijfsopleiding waarbij de opleiding volledig op de werkvloer plaatsvindt, sterk vervaagd. De evolutie van het aantal beroepsopleidingen in de centra wordt verder in het jaarverslag toegelicht.

Meerderjarige personen met een handicap die in het hoger onderwijs een opleiding wensen te volgen in overeenstemming met hun aanleg en mogelijkheden, kunnen een gelijk financieel voordeel genieten als bij de andere opleidingsformules van het Vlaams Fonds. Om in aanmerking te komen voor een financiële gelijkstelling van een schoolopleiding met een bedrijfsopleiding dient weliswaar te worden aangetoond dat de

steun van het Vlaams Fonds noodzakelijk is voor het kunnen aanvatten of voortzetten van de studies: het gezinsinkomen per persoon mag een bepaald bedrag niet overschrijden. De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds bezit de beslissingsbevoegdheid over het toekennen van de gelijkstelling. In 2002 werden er slechts 3 gelijkstellingen aangevat: door de stijging van het gemiddelde gezinsinkomen blijven slechts enkelen onder de maximale inkomensgrens om voor een gelijkstelling in aanmerking te komen.

3.3.2 TEGEMOETKOMINGEN IN HET LOON: CAO 26 EN VLAAMSE INSCHAKELINGSPREMIE

In uitvoering van de Collectieve Arbeidsovereenkomst nr. 26 kan het Vlaams Fonds aan een private werkgever die een persoon met een handicap tewerkstelt, een gedeelte van het loon en de sociale lasten terugbetalen. Het Vlaams Fonds compenseert aldus het verminderde rendement als gevolg van de handicap. De werkgever dient hiervoor een aanvraag in bij de Inspectie van de Sociale Wetten. De inspectie stelt het rendementsverlies vast en machtigt de werkgever tot het dragen van een beperkt gedeelte van de loonlast. De machtiging is voor één jaar geldig maar kan worden verlengd. Uiteraard moet de kandidaat-werknemer ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en een gunstige beslissing hebben inzake bijstand bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt. Het percentage van de loonsubsidie bedraagt maximaal 50 procent.

Tabel 3.8: Evolutie van het aantal bedrijfsopleidingen en gelijkstellingen.

	Bedrijfsopleidingen	Gelijkstellingen
Aantal op 31.12.1996	55	3
Aantal op 31.12.1997	9	1
Aantal op 31.12.1998	5	1
Aantal op 31.12.1999	1	0
Aantal op 31.12.2000	0	0
Aantal op 31.12.2001	1	2
Aantal op 31.12.2002	1	3

Tabel 3.9: Tewerkstelling met toepassing CAO nr. 26 of Vlaamse inschakelingspremie.

	Antwerpen	Brabant	Limburg	Oost-Vl.	West-Vl.	TOTAAL
Lopende tewerkstellingen met CAO 26 op 31.12.2001	711	551	729	522	602	3.115
Lopende tewerkstellingen met VIP op 31.12.2001	279	113	59	266	315	1.032
Eerste machtigingen CAO 26 in 2002	72	89	103	27	42	333
Beëindigde tewerkstellingen CAO 26 in 2002	73	77	131	61	87	429
Lopende tewerkstellingen met CAO 26 op 31.12.2002	710	563	701	488	557	3.019
Lopende tewerkstellingen met VIP op 31.12.2002	372	141	94	369	427	1.403
Lopende tewerkstellingen CAO 26 + VIP op 31.12.2002	1.082	704	795	857	984	4.422

Op 18 december 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering omtrent de toekenning van een inschakelingspremie aan werkgevers die personen met een handicap tewerkstellen onder gewone arbeidsomstandigheden, goedgekeurd. Dit besluit ging in op 1 januari 1999.

De Vlaamse inschakelingspremie (VIP) blijkt een uitstekend middel om mensen met een handicap aan werk te helpen: de premie hielp in vier jaar tijd 1.403 mensen aan een baan.

De premie omvat een loonsubsidie van dertig procent van het geldende minimumloon (inclusief werkgeversbijdragen RSZ) en wordt rechtstreeks uitbetaald aan de werkgever die de persoon met een handicap in dienst neemt. De premie geldt alleen voor de privé-sector. De werknemer moet ook ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en in aanmerking komen voor 'bijstandsmaatregelen bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt'.

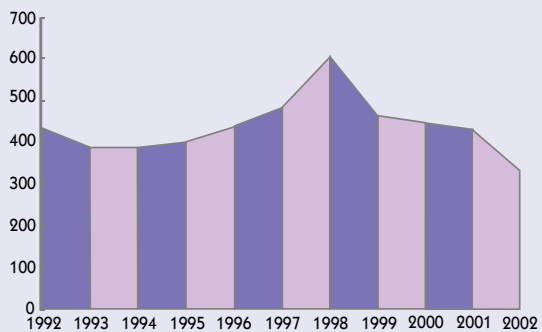
De Vlaamse inschakelingspremie werd ingevoerd als een Vlaams alternatief voor de loonsubsidie die al tientallen jaren bestaat in het kader van de federale CAO 26. De cijfers tonen aan dat werkgevers nu eerder voor de inschakelingspremie

dan voor de CAO 26-loonsubsidie kiezen (zie grafiek 3.6 c,d). De inschakelingspremie ligt gemiddeld iets lager dan de CAO 26-premie, brengt minder papierwerk mee voor de werkgever en wordt sneller uitbetaald. Bovendien is de premie geldig voor de gehele duur van de tewerkstelling.

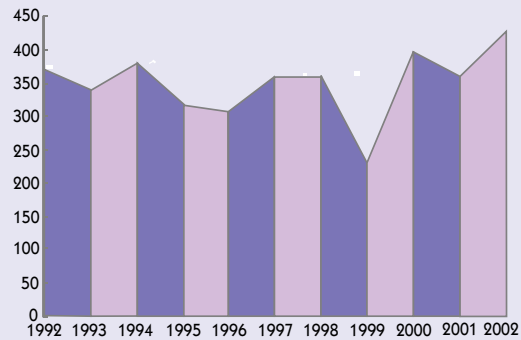
Tabel 3.9 geeft een overzicht van het aantal tewerkstellingen met CAO 26 en de Vlaamse inschakelingspremie in de verschillende provincies. Uit de tabel blijkt de verdere stijging van het aantal lopende tewerkstellingen. Eind 2002 waren er 275 personen meer tewerkgesteld dan het jaar voordien. Zoals verwacht, vermindert de aangroei van het aantal nieuwe tewerkstellingen met CAO 26 (eerste machtigingen) door de invoering van de Vlaamse inschakelingspremie. In 2002 ging het aantal tewerkstellingen met CAO 26 zelfs licht achteruit. Het aantal tewerkstellingen met inschakelingspremie steeg daarentegen met 371.

De totale uitgaven (CAO 26 + VIP) in 2001 bedroegen 27,7 miljoen euro. Voor 2002 is dat 31,7 miljoen euro. Dit betekent een stijging in uitgaven met 14 procent.

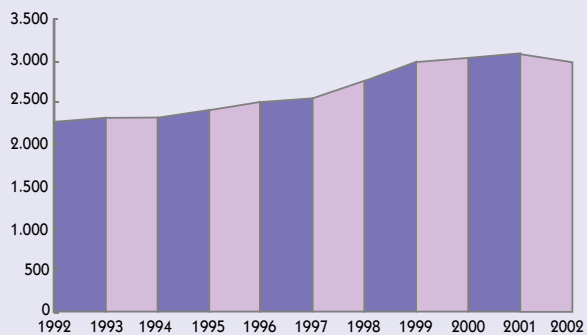
Grafiek 3.6.a: Evolutie gestarte CAO 26.

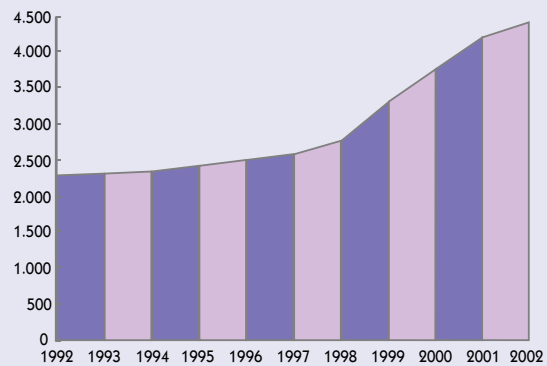
Grafiek 3.6.b: Evolutie beëindigde CAO 26.

Grafiek 3.6.c: Evolutie lopende CAO 26.

Grafiek 3.6.d: Evolutie lopende CAO 26 + VIP.

3.3.3 AANPASSING VAN ARBEIDSPOST, ARBEIDSGEREEDSCHAP EN ARBEIDSKLEDIJ

Tabellen 3.10 en 3.11 geven een overzicht van de arbeidspostaanpassingen en de technische hulpmiddelen (arbeidsgereedschap) die door het Vlaams Fonds ten laste werden genomen.

In 2002 werden 32 arbeidsposten aangepast, terwijl er 191 tegemoetkomingen werden verleend voor de aankoop van aangepast arbeidsgereedschap. De uitgaven in 2002 bedroegen 937.000 euro. Dit betekent een stijging met 18 procent.

Tabel 3.10: Aanpassingen van de arbeidspost.

Aanpassing bedrijfswagen of -voertuig	8
Aanpassing sanitair	2
Aanpassing toegangsweg	2
Plaatsing platformlift	2
Aanpassing bureelmeubilair	1
Aanpassing machines	1
Aanpassing kantoorruimte	1
Andere	15
TOTAAL	32

Tabel 3.11: Arbeidsgereedschap.

TV-leesloep	23
Meerkost aangepast computerscherm	15
Software beeldvergroting	14
Tekst-naar-spraakconversie	11
Aangepaste bureaustoel	10
FM-systeem	6
Loep met lamp	6
Brailleleesregel	5
GSM met fax	5
Scanner	5
Software voor blinden	4
Brailnotenapparaat	3
Opleiding gebruik toestellen	3
Onderhoudscontracten	2
Andere	79
TOTAAL	191

3.3.4 VERPLAATINGSKOSTEN

De uitgaven voor kosten van individueel vervoer (verplaatsingen van thuis naar het werk en terug) stijgen langzaam. In 2002 stegen deze uitgaven voor de eerste maal boven de grens van 250.000 euro: er werd 264.712 euro uitgegeven.

3.3.5 TEWERKSTELLING IN OPENBARE BESTUREN

Overheidsdiensten kunnen een voorbeeldfunctie uitoefenen in het kader van de tewerkstelling van personen met een handicap. De afgelopen jaren echter werden via de bijzondere procedures slechts sporadisch personen met een handicap aangeworven. Deze regelgevingen zijn aan bijsturing toe: ofwel worden de maatregelen niet dwingend opgelegd, ofwel zijn de opgelegde quota aan herziening toe. Zowel op federaal als regionaal vlak werden er wijzigingen in de reglementering voorgesteld.

3.4 HET PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET (PAB)

In 2002 wijzigde de PAB-reglementering. Het betrof in hoofdzaak:

- de bewijslast van de indirecte kosten;
- de verdere subsidiëring van de budgethoudersverenigingen;
- de extra mogelijkheid tot het bekomen van assistentie vanuit een voorziening;
- de inspectie aan huis;
- de programmatie en prioriteitenregeling in 2002.

We gaan even dieper in op deze wijzigingen.

- **Bewijslast**
De budgethouder moet de bewijzen van de indirecte kosten niet langer overmaken aan de administratie van het Vlaams Fonds. Hij moet ze wel gedurende vijf jaar thuis bewaren en in ruil hiervoor een verklaring op eer met het bedrag aan indirecte kosten overmaken aan de administratie.
- **Budgethoudersverenigingen**
De vier erkende verenigingen die budgethou-

ders moeten helpen bij hun taak als opdrachtgever, ontvingen in 2002 opnieuw een subsidie voor een jaar. De subsidie bedroeg voor elke vereniging 51.908,14 euro.

- **Overeenkomst met een voorziening**
Door de besluitwijziging van 19 juli 2002 laat de Vlaamse regering de mogelijkheid toe aan de budgethouder om een overeenkomst af te sluiten met een voorziening of instelling. De assistentie die de voorziening levert, moet uiteraard in de thuissituatie plaatsvinden. De voorziening moet via de budgethouder een extra verklaring op een afleveren. Daarin moet de voorziening onder meer verklaren dat ze geen tweemaal betaald wordt om assistentie te leveren aan de persoon met een handicap (bv. eenmaal via het PAB en eenmaal via subsidiëring aan voorzieningen).
- **Inspectie**
De Vlaamse regering wenst dat de administratie naast het controleren van de gemaakte kosten via ingestuurde bewijzen eveneens aan huis inspecteert.
- **Toekenningen in 2002**
De allerbelangrijkste wijziging betrof de aanpassing van de prioriteitenregeling en programmering met het oog op extra toekenningen in 2002.
De personen die deelnamen aan het experiment, staan niet langer op de prioriteitenlijst. De regering voerde deze aanpassing door omdat de deskundigencommissie alle personen van het experiment reeds herinschaalde. Om extra toekenningen mogelijk te maken, trok de regering het aantal maximaal toe te kennen budgetten op van 400 naar 500. De Vlaamse regering besliste uiteindelijk om - gezien de bestaande wachtlijst - voorrang te geven aan personen die aan drie voorwaarden voldeden, met name:
 - de aanvraag moest gebeurd zijn vóór 1 januari 2001;
 - de deskundigencommissie moest de aanvraag besproken hebben in de loop van 2001;
 - de persoon met een handicap moest volgens de deskundigencommissie een zeer zware of zware handicap hebben.

Concreet betekende de besluitwijziging van 19 juli 2002 en de herbenoeming van de deskundigencommissie voor een jaar, dat de administratie vanaf 1 augustus 2002 aan 127 personen een PAB kon toekennen. Aangezien het budget dat de regering voorzag op de begroting, 11.214.298 euro bedroeg, kon het Vlaams Fonds in 2001 aan 163 personen een PAB toekennen. Met andere woorden, het Vlaams Fonds kende in 2002 aan PAB-aanvragers alle beschikbare middelen toe. In totaal waren er 490 mensen die op 31 december 2002 een PAB-toekenning hadden. Dat zijn:

- personen die deelnamen aan het PAB-experiment;
- personen die een Vlaams Fonds-voorziening verlaten bij toekenning van een PAB;
- personen met een PAB-aanvraag van vóór 01.01.01 én een urgente situatie volgens de deskundigencommissie;
- personen met een PAB-aanvraag van vóór 01.01.01 én een zeer zware handicap (code 5) volgens de deskundigencommissie;
- personen met een PAB-aanvraag van vóór 01.01.01 én een zware handicap (code 4) volgens de deskundigencommissie;
- 24 personen met een PAB-aanvraag van vóór 01.01.01 én een handicap die volgens de deskundigencommissie overeenstemt met code 3 (hier werd bijkomend geselecteerd volgens de oudste aanvraagdatum).

Via voordrachten, het Handblad en de Vlaams Fonds-website zorgde het Vlaams Fonds voor de verdere bekendmaking van het PAB. De PAB-teams, alsook de zorgconsulenten en budgethoudersverenigingen zorgden voor de verdere bekendmaking van het PAB.

De PAB-cel van het Vlaams Fonds zorgde, naast het verstrekken van informatie, ook voor het opmaken van beslissingen, het samenvatten van binnenkomende inschalingsverslagen, het uitbetalen van de voorschotten aan de budgethouders en het opmaken van de eerste afrekeningen. Het Vlaams Fonds stortte in 2002 PAB-voorschotten voor een bedrag van 8.201.161,14 euro.

Tot besluit van dit hoofdstukje over het PAB, geven we nog enkele cijfergegevens (dd. 31.12.02).

	in 2002	totaal
Aantal personen dat een PAB aanvraag	610	2.998
Aantal personen dat een PAB-toekenning kreeg	163	490
Aantal personen dat met hun PAB effectief startte	242	404
Aantal personen dat niet startte met hun PAB of intussen stopte	40	59
Aantal personen dat hun PAB-aanvraag stopte (nog vóór een toekenning)	38	109

Hoofdstuk 4
Verlag van de dienst Zorg

Verslag van de dienst Zorg

4.1 INLEIDING

Het bestuur Collectief Gerichte Prestaties bestaat uit twee diensten: de dienst Zorg en de dienst Tewerkstelling. De Inspectiedienst, die in hoofdzaak gericht is op de collectieve dienstverlening, is in 2001 een autonome dienst geworden. De werking van de diensten Erkenningen en Subsidiering binnen dit bestuur zullen we gemakshalve bespreken op het niveau van de onderscheiden cellen of werkeenheden die binnen dit bestuur actief zijn. De afdeling beheert de begrotingsposten revalidatie, opleiding, beschutte tewerkstelling, residentiële voorzieningen en ambulante voorzieningen (zie tabel 4.1). De verschillen tussen het bijblad en de initiële begroting zijn hoofdzakelijk het gevolg van tijdelijke overdrachten uit andere begrotingsartikelen van het Fonds.

De goede werking van dit bestuur ligt aan de basis van de uiteindelijke zorg die verleend wordt, en van de opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden die aan de gehandicapte persoon geboden worden in de collectieve voorzieningen. Deze werking werd via een nieuwe versie van de informatiseringstool zowel in de sector Tewerkstelling als in de sector Zorg versterkt. Tevens werd voor de beschutte werkplaatsen een begin gemaakt met beleidsrapportering via de HERMES-module. U leest er meer over in hoofdstuk 10, 'Verslag van de dienst Informatica'. Ondanks de zware tijdsinvestering die hiermee gepaard ging, werd erover gewaakt dat de voorzieningen steeds tijdig werden betaald en dat ze materieel verder werden ondersteund.

De informatisering heeft een proces van veranderingsbeheer op gang gebracht dat moet leiden

tot een nog betere en snellere dienstverlening aan de voorzieningen.

Net als in het jaarverslag 2001 zullen wij eerst de activiteiten weergeven inzake de sector Zorg. De sector Tewerkstelling wordt opgenomen in het volgende hoofdstuk, 'Verslag van de dienst Opleiding en Tewerkstelling'. Het beschikbare cijfermateriaal is grotendeels op dezelfde wijze geordend als in 2001. Dit laat u toe vergelijkingen te maken over verschillende werkingsjaren. In het tekstgedeelte over de sector Zorg zullen wij achtereenvolgens nader ingaan op de activiteiten inzake de residentiële voorzieningen, die inzake de ambulante voorzieningen en die inzake de revalidatiecentra.

4.2 DE SECTOR ZORG

In 2002 ging de aandacht van de sector Zorg voornamelijk naar de uitvoering van het uitbreidingsbeleid; daarnaast werd ook verder uitvoering gegeven aan het intersectoraal akkoord van de Vlaamse regering van 2000. De voornaamste realisaties situeren zich op het vlak van:

- de uitbreiding van de residentiële sector met meer dan 420 plaatsen en van de ambulante sector met meer dan 299 plaatsen,
- de regularisatie van de DAC-projecten en maximale integratie in de bestaande regelgeving,
- de verdere uitvoering van de arbeidsduurvermindering voor 45-plussers,
- subsidiëring van bijkomende verlofdagen,
- de toekenning van een toelage voor management en vorming,
- het overnemen van de bevoegdheid tot het verstrekken van aanvullende subsidies uit de verdeling van de winsten van de Nationale Loterij.

Tabel 4.1: Begroting en bijblad 2002 (in 1000 euro).

	Begroting initieel	Bijblad	Realisaties
Revalidatie	2.639,8	2.629,1	2.555,4
Opleiding	10.028,8	10.018,6	9.824,5
Beschutte tewerkstelling	170.568,6	165.856,7	166.131,9
Residentiële voorzieningen	624.603,3	649.906,4	649.780,0
Ambulante voorzieningen	29.884,9	32.055,3	32.054,6
TOTAAL	837.725,4	860.466,1	860.346,4

Het besluit m.b.t. de heroverweging van de middelen werd voor kinderen en dagcentrabezoekers tot uitvoering gebracht. Zo werden ook de projecten voor arbeidszorg geïntegreerd in de activiteiten van de dagcentra. Verder werd ondersteuning verleend aan de studie zorggradatie, met name aan het deel m.b.t. het financiële luik.

De ad-hoccommissie Voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding bracht enkele belangrijke door de Raad goedgekeurde adviezen uit met betrekking tot:

- a. zorgtrajectbegeleiding,
- b. hulpmiddelen voor gehandicapten die in voorzieningen verblijven,
- c. kinderrechten en seksueel misbruik in de voorzieningen,
- d. steunpunt voor netwerking rond specifieke doelgroepen.

4.3 ACTIVITEITEN INZAKE DE RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN

Het cijfermateriaal dat wij u voorleggen, is geordend naar de drie hoofdactiviteiten binnen de dienst Zorg.

- De eerste houdt verband met o.a. programmering, vergunningen, erkenningen en investeringen.
- De tweede bestaat uit de dagprijsberekening, de opvolging van het personeelseffectief en de berekening van de anciënniteit.
- De derde hoofdactiviteit betreft de verwerking van de kostenstaten en de vereffening van de saldi en voorschotten op jaarbasis.

Waar nodig zullen wij ook de knelpunten aanstippen die zich het voorbije jaar hebben voorgedaan.

4.3.1 PROGRAMMATIE - VERGUNNINGEN - ERKENNINGEN - INVESTERINGEN

PROGRAMMATIE

Het programmatiecijfer in de residentiële sector werd door de Vlaamse regering voor de periode 1994-2001 vastgesteld op 3,4 per duizend inwoners, te verhogen met 707 eenheden. Met het

oog op de geplande uitbreidingen in functie van het terugdringen van de wachtlijsten werd deze norm in 2002 uitgebreid met 475 eenheden. Dit betekent dat het totale aantal bedden en plaatsen in voorzieningen die bestemd zijn voor de opname van personen met een handicap, maximum 3,4 per duizend inwoners in Vlaanderen (+ 1182) mag bedragen.

De programmatiecijfers voor plaatsing in gezinnen en voor wonen onder begeleiding van een particulier (WOP) werden gehandhaafd op 800, respectievelijk 150 plaatsingen.

De voorlaatste rij in tabel 4.2 toont aan dat voor heel Vlaanderen in de komende jaren nog 410 bijkomende plaatsen zullen worden gerealiseerd. (Vergelijk hiertoe het totale aantal erkende plaatsen, 20.948, met het totale aantal erkende en vergunde plaatsen, 21.358.) (Daarbij komt nog 1 gezinsplaatsing, opgenomen binnen een afzonderlijke programmering.)

In 2001 ging het om 34 te realiseren plaatsen: hiervan werden er 14 gerealiseerd. Er werden 436 bijkomende plaatsen toegewezen via een voorafgaande vergunning (442 via uitbreiding, min 6 via afbouw). Daarvan werden er in 2002 reeds 45 erkend.

Meer details hierover geven we onder de subtitel 'vergunningen'.

VERGUNNINGEN

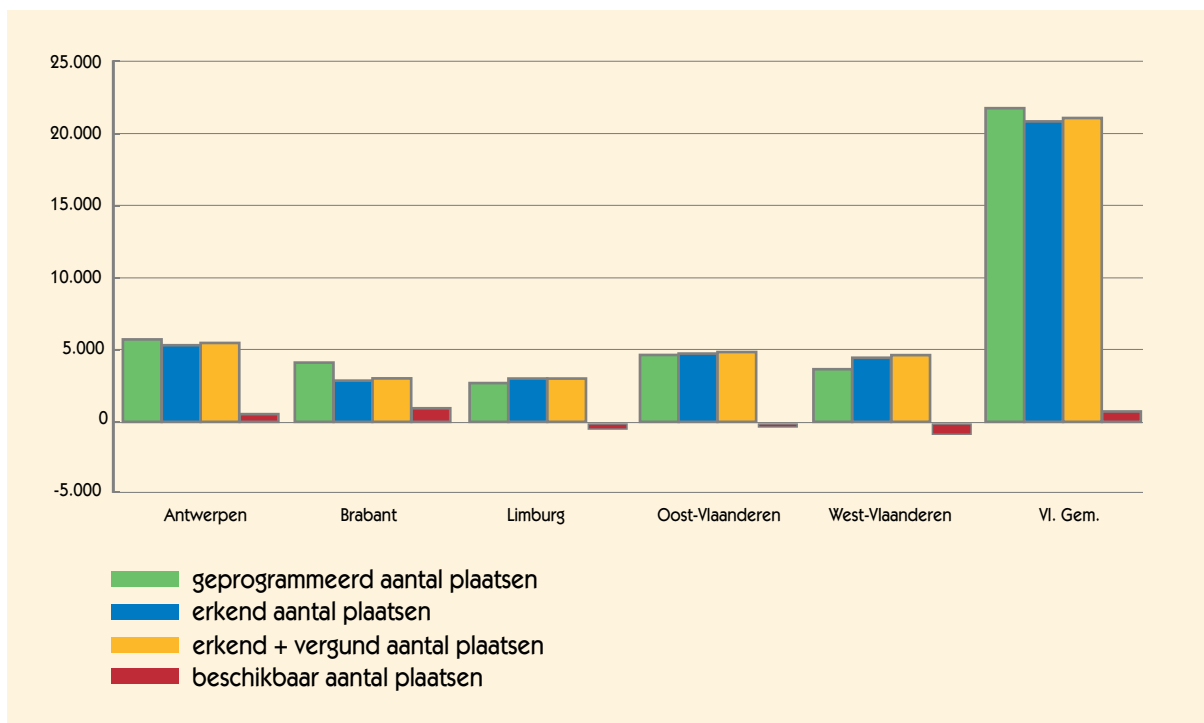
In 2002 ontving het Vlaams Fonds 202 vergunningsaanvragen (124 met betrekking tot de 'taskforce wachtlijsten' en 78 via de gewone procedure).

Binnen het uitbreidingsbeleid, dat zich volledig situeerde in het kader van de taskforce terugdringen van de wachtlijsten, werden er 101 vergunningen verleend, voor in totaal 410 bijkomende plaatsen.

Deze nieuwe plaatsen waren verdeeld als volgt:

- internaten	25
- semi-internaten	9
- observatiecentra	1
- dagcentra	110
- huizen voor werkenden	13
- huizen voor niet-werkenden	239
	(waarvan 120 nursing)
- huizen voor kort verblijf	12
- plaatsing in gezinnen	1

Grafiek 4.1: Aantal geprogrammeerde, erkende en beschikbare opnameplaatsen per provincie. (Toestand op 31 december 2002)

Tabel 4.2: Overzicht van het aantal geprogrammeerde en beschikbare opnameplaatsen per provincie. (Toestand op 31 december 2002)

	geprogrammeerd aantal plaatsen	erkend aantal plaatsen	erkend + vergund aantal plaatsen	beschikbaar aantal plaatsen
	(a)	(b)	(c)	(a-c)
Antwerpen	5.618	5.258	5.434	184
Brabant	4.143	2.984	3.011	1.132
Limburg	2.715	3.095	3.156	-441
Oost-Vlaanderen	4.647	4.886	4.941	-294
West-Vlaanderen	3.850	4.725	4.816	-966
	+1.182			+1.182
Vlaamse Gemeenschap	22.155	20.948	21.358	797

Verder werden 2 vergunningen afgeleverd voor de reconversie van 6 bezigheidsbedden naar het nursingstelsel.

In het kader van de regularisatie van voormalige DAC-projecten werden 2 vergunningen tot uitbreiding toegestaan, voor een totaal van 12 plaatsen tehuis voor niet-werkenden en 5 plaatsen dagcentrum; een ervan werd reeds in 2002 erkend.

Ten slotte stond het Fonds nog een aantal andere vergunningen toe, zonder bijkomende personeelskost. Het betreft:

- 1 vergunning voor een uitbreiding met 15 plaatsen semi-internaat via de reconversie van 5 plaatsen internaat (reeds uitgevoerd),
- 1 vergunning voor de afbouw van 1 plaats tehuis voor werkenden (reeds uitgevoerd),
- 5 vergunningen voor andere wijzigingen (van doelgroep, inplantingsplaats, ...), alle zonder invloed op de capaciteit,
- 2 verlengingen van vergunningen.

2 vergunningen werden geweigerd wegens een te beperkte capaciteit.

In 2002 werden 8 beroepsdossiers behandeld.

Tabel 4.3 geeft een overzicht van de nog te realiseren vergunningen.

ERKENNINGEN

In 2002 ontving het Fonds 75 erkenningsaanvragen. Er werden 65 bijkomende (semi-)residentiële plaatsen erkend.

Deze waren als volgt verdeeld over de verschillende soorten voorzieningen:

- internaten: - 5
- semi-internaten: + 16
- tehuizen voor werkenden: -1
- tehuizen voor niet-werkenden: + 37
(waarvan 15 nursing)
- dagcentra: + 14
- tehuizen van kort verblijf: + 4
- observatiecentra: ongewijzigd

De totale erkende capaciteit steeg aldus van 20.883 naar 20.948 plaatsen.

Zoals in voorgaande jaren lag het accent in 2002 nog steeds hoofdzakelijk op de toename van het aantal plaatsen voor volwassenen, vooral in tehuizen voor niet-werkenden en dagcentra. Ook werd het aanbod voor kortopvang verder uitgebreid.

Het aantal internaatsplaatsen voor kinderen daalde nogmaals licht: 5 internaatsplaatsen werden gereconverteerd naar semi-residentiële opvang voor 15 kinderen.

De uitbreidingen betroffen de verdere realisatie van eerder toegezegde projecten, de regularisatie van voormalige DAC-projecten en de eerste uitvoeringen van de vergunningen in het kader van de taskforce.

Het merendeel van deze laatste vergunningen kan naar alle waarschijnlijkheid in 2003 omgezet worden in een erkenning, aangezien 281 van de 410 betrokken plaatsen reeds in 2002 ingenomen werden en er in 2003 nog minstens 83 zullen volgen.

Tabel 4.3: Overzicht van de nog te realiseren vergunningen.

Provincie	Type instelling								
	I	SI	OBC	DC	TW	TNW	TKV	PL	Totaal
Antwerpen	6	5	0	32	10	123	0	0	176
Brabant	0	2	1	0	0	24	0	0	27
Limburg	6	0	0	22	2	27	4	0	61
Oost-Vlaanderen	5	0	0	25	0	25	0	0	55
West-Vlaanderen	8	1	0	19	1	54	8	1	92
TOTAAL	25	8	1	98	13	253	12	1	411

Tabel 4.4: Totaal aantal instellingen en aantal plaatsen per type voorziening en per provincie. (Toestand op 31 december 2002)

Provincie	Internaten		Semi-internaten		Tehuizen werkenden		Tehuizen niet-werkenden		Dagverblijven		Tehuizen kort verblijf		Centra voor obs, oriënt. PS. en Ped.beh.geh.		Totaal	
	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen
Antwerpen	13	915	16	1.070	14	299	47	1.908	36	899	3	27	2	140	131	5.258
Vlaams-Brabant	10	888	8	218	12	241	25	1.156	16	426	4	25	1	30	76	2.984
Limburg	9	800	9	439	5	113	19	1.118	20	551	3	9	1	65	66	3.095
Oost-Vlaanderen	14	1.190	12	889	11	232	28	1.834	19	693	2	16	1	32	87	4.886
West-Vlaanderen	11	981	15	972	12	254	27	1.776	28	668	2	14	1	60	96	4.725
TOTAAL	57	4.774	60	3.588	54	1.139	146	7.792*	119	3.237	14	91	6	327	456	20.948

(*) waarvan 4.077 nursingbedden

Diensten plaatsing in gezinnen			
	Aantal	plaatsingen gezinnen	plaatsingen WOP
Antwerpen	2	120	28
Vlaams-Brabant	4	405	72
Limburg	2	57	3
Oost-Vlaanderen	1	81	22
West-Vlaanderen	3	136	18
TOTAAL	12	799	143

Het Vlaams Fonds stond, ten slotte, een verlenging van 52 bestaande erkenningen toe.

Bovenvermeld erkenningsbeleid resulteerde uiteindelijk in een toename van het aantal erkende afdelingen van 466 naar 468 (+2). Het aantal voorzieningen bleef gehandhaafd op 247.

Het aantal diensten voor plaatsing in gezinnen (12) bleef ongewijzigd, evenals hun erkende capaciteit: 799 plaatsingen in gezinnen en 143 plaatsingen WOP.

Tabel 4.4 geeft een overzicht van het totale aantal voorzieningen en plaatsen per type van voorziening en per provincie (toestand op 31 december 2002).

INVESTERINGEN

In 2002 bedroeg het totale bedrag aan vastleggingsmachtigingen 16.900.000,00 euro.

Hiervan werd 16.823.910,11 euro vastgelegd, verdeeld als volgt:

- Residentiële sector 15.798.696,98 euro
- Ambulante sector 6.200,00 euro
- Sector Tewerkstelling 649.281,01 euro
- Revalidatiecentra 369.732,12 euro

Bij het toelichten van het investeringsbeleid van het Vlaams Fonds moeten we een onderscheid maken tussen de oude (de pre-VIPA-regelgeving) en de nieuwe reglementering (de VIPA-regelgeving).

PRE-VIPA

Wat de residentiële sector betreft, keurde het Fonds in de loop van 2002 nog verscheidene aanbestedingsdossiers goed, in uitvoering van principiële akkoorden van voor 1 juli 1994.

Het ging om dossiers die zich in de overgangsfase tussen de oude regelgeving en de nieuwe VIPA-regelgeving bevonden.

In de fase van ontwerp of voorontwerp werden er geen goedkeuringen gegeven. De vastleggingen bedroegen 71.844,92 euro; de betalingen beliepen 165.334,18 euro.

VIPA

Hieronder geven wij een beeld van de goedgekeurde investeringsdossiers binnen de nieuwe VIPA-regelgeving:

Vastleggingen

residentiële sector	15.726.852,06 euro
ambulante sector	6.200,00 euro

Subsidiebeloften

residentiële sector	15.648.984,10 euro
ambulante sector	6.200,00 euro

Subsidiebeslissingen

residentiële sector	14.822.003,50 euro
ambulante sector	6.200,00 euro

De tabellen 4.5 en 4.6 geven een totaaloverzicht van de effectief betaalde investeringstoelagen aan de residentiële voorzieningen in 2002.

De lopende investeringsdossiers - de nog niet in subsidiebeslissing omgezette subsidiebeloften

(VIPA) en de nog niet in vastleggingen omgezette ontwerpen (pre-VIPA) - bedroegen eind 2002 ongeveer 27,5 miljoen euro.

4.3.2 DAGPRIJS - PERSONEEL - ANCIËNNITEITEN

DAGPRIJS

Dagprijsberekening 2002

Een van de voornaamste werkzaamheden van de cel Dagprijs betreft de berekening van het subsidiebedrag per dag (de zogenaamde dagprijs) die een opname in een residentiële voorziening met zich meebrengt.

- Voor het dagprijsjaar 1998 werden 240 dossiers definitief betekend. 1 instelling moet nog berekend worden. Deze instelling heeft problemen met het doorsturen van de loongegevens en wordt individueel begeleid.
- Voor het dagprijsjaar 1999 werden 237 van de 245 instellingen definitief betekend. Dit betekent dat 8 instellingen nog problemen hebben. Die worden individueel begeleid.
- Voor het dagprijsjaar 2000 werden 96 van de 247 instellingen definitief betekend. 78 instellingen zijn in berekening. 73 instellingen moeten nog in berekening genomen worden.

Tabel 4.5: Pre-VIPA, residentiële voorzieningen, betalingen 2002.

	Nieuwbouw	Verbouwing	Brandveiligheid	Aankoop grond	Aankoop gebouwen	Totaal
Internaat	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Semi-internaat	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Tehuis voor werkenden	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Tehuis voor niet-werkenden	105.940,03 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	105.940,03 EUR
Dagcentrum	0,00 EUR	59.394,15 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	59.394,15 EUR
Observatiecentrum	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Tehuis voor kort verblijf	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Nursing	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
TOTAAL	105.940,03 EUR	59.394,15 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	165.334,18 EUR

Tabel 4.6: VIPA, residentiële voorzieningen, betalingen 2002.

	Nieuwbouw	Uitbreiding	Verbouwing	Aankoop	Verbouwing + uitbreiding	TOTAAL
Internaat	764.454,83 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	21.404,00 EUR	728.933,67 EUR	1.514.792,50 EUR
Semi-internaat	24.993,57 EUR	22.972,05 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	47.965,62 EUR
Tehuis voor werkenden	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	109.606,87 EUR	0,00 EUR	109.606,87 EUR
Tehuis voor niet-werkenden	1.624.444,83 EUR	472.496,13 EUR	304.737,68 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	2.401.678,64 EUR
Dagcentrum	712.596,23 EUR	271.781,22 EUR	0,00 EUR	537.146,04 EUR	0,00 EUR	1.521.523,49 EUR
Observatiecentrum	86.327,60 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	86.735,47 EUR	0,00 EUR	173.063,07 EUR
Tehuis voor kort verblijf	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Combinatie van soorten voorzieningen	2.032.719,60 EUR	0,00 EUR	174.942,18 EUR	0,00 EUR	1.411.850,06 EUR	3.619.511,84 EUR
TOTAAL	5.245.536,66 EUR	767.249,40 EUR	479.679,86 EUR	754.892,38 EUR	2.140.783,73 EUR	9.388.142,03 EUR

Opmerking: Vanaf het dagprijsdossier 1998 krijgt de instelling twee maanden tijd om te reageren op de cd-rom met de voorlopige berekening van de kosten. 90 procent van de voorzieningen vraagt een herrekening. Voordien was een herziening maar mogelijk na betekening van de dagprijs; 20 procent van de voorzieningen maakte gebruik van die mogelijkheid. Dit betekent concreet dat we 70 procent van de voorzieningen tweemaal berekenen.

Vanaf het dagprijsdossier 2000 krijgt de instelling 15 werkdagen tijd om te reageren per aangetekend schrijven op de voorlopige cd-rom en daarna nog een maand om nieuwe loongegevens door te sturen.

Indien de instelling niet reageert op de voorlopige cd-rom, wordt het dossier automatisch betekend.

Er is een achterstand ontstaan in de afhandeling van de dossiers 2000 omdat de personeelsgegevens 2000 m.b.t. de dagprijs volledig moeten overeenkomen met de gegevens vanuit PPR (permanente personeelsregistratie).

Herhaaldelijk stelde de dienst verschillen vast tussen de personeelsgegevens in de dagprijs en de gegevens vanuit PPR en moeten er door de instelling correcties doorgevoerd worden. Elk dossier moet door de dienst verscheidene malen onder de loep genomen worden. Dit neemt veel tijd in beslag.

De berekening van de dagprijs gebeurt steeds na verloop van tijd en is dus gebaseerd op de voorheen reëel gemaakte kosten.

Op het ogenblik dat de dossiers 2002 zullen worden binnengebracht - dit moet gebeuren voor 30 juni 2003 - zullen alle dossiers 1998 en 1999 en zowat 95 procent van die van 2000 berekend zijn en zal 30 procent van de dossiers 2001 in berekening zijn.

De testfase voor de dagprijsdossiers 2001 is volledig afgewerkt. Momenteel wordt er voorrang gegeven aan de dossiers 1999 en 2000.

PERSONEEL

Een andere belangrijke activiteit van de dienst Zorg middels de cel 'personeel' betreft het opvolgen van de evolutie van het aantal personeelsleden in de voorzieningen. Tabel 4.7 (blz. 66) is een momentopname op 31 december 2002 en geeft een overzicht van het aantal personeelsleden per functie en per type voorziening. Ten opzichte van 2001 is het aantal personeelsleden met ongeveer 170 eenheden toegenomen. Deze toename is een direct uitvloeisel van de beleidsuitbreidingen van 2001 en 2002 (zie het wegwerken van de wachtlijsten wat het betrokken jaar betreft).

De gegevens van deze tabel werden opgesteld op basis van de resultaten van 2002 en de realisaties van de voornoemde uitbreidingsmogelijkheden. Gegevens over personeelsverschuivingen konden niet worden geregistreerd. Volledigheidshalve dient eveneens te worden vermeld dat deze tabel enkel tewerkstellingen omvat waarvan de loonkost via de dagprijs wordt ingediend.

Tevens verzorgt de cel 'personeel' een aantal specifieke berekeningen inzake personeel. Het betreft:

- de kaderberekening voor nieuwe en/of gewijzigde erkenningen (contingent programmatie);
- de berekening en toekenning van aanvullende personeelsvoorschotten voor bijkomende aanwervingen die niet voor een volledig jaar in de definitieve dagprijs zijn opgenomen;
- voorbereiden en afhandelen van de dossiers bijzondere prestaties;
- verwerken van de bevraging rond het dossier 2 procent loonrecyclage;
- voorbereidende werkzaamheden met het oog op de uitbetaling van de voorschotten op de forfaits arbeidsduurvermindering, bijkomend conventioneel verlof, management en vorming.

Ten slotte werd blijvende aandacht besteed aan de module 'Permanente Personeels Registratie' (PPR). De cel personeel bleef ter beschikking van de voorzieningen met betrekking tot inhoudelijke en technische vraagstellingen, m.b.t. deze module, in samenspraak met de dienst Informatica. Tevens werd aandacht besteed aan het functioneel en inhoudelijk uittesten van HERMES, het beleidsrapporteringssysteem toegepast op de in de module PPR vervatte personeelsgegevens. Wanneer medio 2001 werd beslist het aandrijfsysteem METACUBE te vervangen door COGNOS, evenwel nog niet operationeel op het einde van dat jaar, diende in de loop van 2002 de opbouw van de gegevensbank te worden aangepast, wat nieuwe opleidingen met zich meebracht. De uitbetaling van de forfaits management en vorming kon evenwel worden gerealiseerd op basis van de in de module PPR vervatte personeelsgegevens. (Het jaar voordien was dit nog gebaseerd op de gegevens vevat in het laatst berekende dagprijsdossier.)

ANCIËNNITEITEN

De dienst Anciënniteiten keurt, na evaluatie, de contracten goed van personeelsleden uit de residentiële sector bij nieuwe indiensttreding of wijziging van functie, en bepaalt de anciënniteiten van deze personeelsleden voor de functie die in het contract vermeld is.

De evaluatie van een contract bestaat erin dat op basis van de door de werkgever verstrekte gegevens nagegaan wordt of de (toekomstige) werknemer beschikt over de reglementair bepaalde kwalificaties (diploma, eventueel dienstanciënniteit) om de voorgestelde functie te kunnen uitoefenen.

De vaststelling van de anciënniteit gebeurt door goedkeuring van vroegere prestaties die voor de huidige functie relevant zijn en hiervoor reglementair in aanmerking komen, en door het optellen van de goedgekeurde prestaties. Het ganse proces verloopt volledig elektronisch via de module anciënniteiten.

Omdat er bij de gebruikers nogal wat onduidelijkheid bleek te bestaan over de vraag voor welke contractlijnen een anciënniteit diende te worden aangevraagd, werd het systeem van een aanvraag door de voorziening vervangen door een centrale selectie van de contracten waarvoor een anciënniteit moet worden berekend.

Tot de kinderziekten van de elektronische anciënniteitsberekening behoorde ook de invoer van onjuiste gegevens door de gebruikers. Dit werd voor het startjaar 2002 rechtgezet door vergelijking met de anciënniteit vermeld in het dagprijsdossier.

4.3.3 KOSTENSTATEN - VEREFFENING

KOSTENSTATEN

Binnen de dienst Zorg is een cel belast met het verwerken van de kostenstaten die vanuit de voorzieningen worden ingediend. De kostenstaten omvatten de registratie van alle gegevens van de bewoners van de voorzieningen: de opnames, aan- en afwezigheden, supplementen boven de dagprijs en de financiële bijdrage.

Wij zetten voor u de voornaamste bevindingen en activiteiten op een rijtje.

De helpdesk kostenstaten volbracht in 2002 de volgende functies:

- Alle voorzieningen werden intensief begeleid m.b.t. de verwerking van de opnames en de kostenstaten. Dit gebeurde in een onderlinge, positieve samenwerking met de voorzieningen.

- Functionele ondersteuning.
- Support gebruik e-mailpakketten.
- Voorlichting rond informatisering.
- Verstrekken van opleidingen en praktische oefensessies.
- Onderzoeken en oplossen van knelpunten samen met informatica.
- Opstellen van analysedocumenten voor aanpassingen aan de modules ingevolge wijzigingen van de wetgeving.
- Interne testen van de lokale en centrale kostenstatenmodule.
- Ondersteunen van testen met piloten.
- Overleg met automatiseerders, piloten en koepels.
- Opstellen omzendbrieven en nieuwsbrieven.
- Contacten met externe instanties (o.a. kinderbijslag).
- Beantwoorden van algemene vragen rond reglementering.

De kostenstaten worden berekend op basis van de beslissingen tot tenlasteneming. Deze gegevens bevinden zich in DIM, de definitieve inschrijvingsmodule, waarna ze via CDR, het centraal derdenregister, worden overgebracht naar de centrale kostenstatenmodule.

Beslissingen tot tenlasteneming die genomen worden nadat beroep werd ingesteld, en laat-tijdig ingediende gegevens veroorzaken bijkomende, achterstallige kostenstaten.

Externe factoren, zoals aanpassingen van de kinderbijslagen en van de tegemoetkomingen van het ministerie van Sociale Voorzorg, brengen een extra herberekening van de bijdragen met zich mee.

VEREFFENING

De cel vereffening verzorgt via een geautomatiseerde module de betaling van de voorschotten voor het lopende werkingsjaar en van de saldi van voorgaande jaren. Onder saldi verstaan wij hier het verschil tussen de voorschotten en de uiteindelijke afrekening en dit over verscheidene werkingsjaren.

Tabel 4.8 (blz. 67) geeft een overzicht van de voorschotten en saldi vereffend in 2002, tabel 4.9 (blz. 67) geeft de verhouding van de voorschotten 2002 ten opzichte van de kostprijs 1999.

4.4 ACTIVITEITEN INZAKE DE AMBULANTE DIENSTEN

Naast de voorzieningen, die zorgen voor een residentiële of semi-residentiële opvang, winnen binnen het zorgaanbod de ambulante diensten nog steeds aan belang. Wij noemen deze diensten ambulante diensten omdat de personen met een handicap en/of hun naaste omgeving daarbij begeleid worden binnen hun eigen leef- en woon-situatie, of binnen een meer geïntegreerde woonvorm. Naast de drie reeds langer bestaande vormen (thuisbegeleiding, begeleid wonen en zelfstandig wonen) wordt sinds 1997 ook het beschermd wonen gaandeweg verder uitgebouwd.

Zoals de voorgaande jaren blijven de middelen voor de ambulante sector, conform de vooropgestelde beleidslijnen, nog steeds stijgen. De totale uitgave voor ambulante diensten bedroeg in 2002 31,1 miljoen euro; daarvan was 29,4 miljoen euro bestemd voor voorschotten en 1,6 miljoen euro voor de betaling van de afrekeningsdossiers. Er werd ook 130.000 euro betaald voor de toelage voor management en vorming.

4.4.1 ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR THUISBEGELEIDING

Deze diensten bieden opvoedingsbijstand aan gezinnen met een gehandicapt kind of een volwassen gehandicapte persoon.

Er werden in 2002 geen bijkomende diensten erkend. Het aantal erkende diensten bleef behouden op 20.

In 2002 werd er opnieuw een capaciteitsuitbreiding gerealiseerd. Het globale pakket begeleidingen (= bezoeken) waarvoor de diensten gesubsidieerd kunnen worden, steeg van 47.077 tot 48.828 begeleidingen. Deze toename met 1.751 begeleidingen vond plaats in het kader van de Taskforce wachtlijsten personen met een handicap. Ondanks deze stijging bleven de meeste diensten vragende partij voor een verdere verhoging van hun capaciteit.

Tot slot zij nog vermeld dat de diensten voor thuisbegeleiding vanaf 2001 een machtiging ontvingen als zorgconsulent in het kader van de reglementering over het Persoonlijke-AssistentieBudget.

4.4.2 ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BEGELEID WONEN

Deze diensten begeleiden volwassen gehandicapten die zelfstandig wonen, en gedurende een aantal uren per week ondersteuning krijgen op diverse vlakken.

In 2002 waren er 39 erkende diensten. Eén dienst beëindigde de activiteit als dienst voor begeleid wonen. In de loop van het jaar werd het aantal plaatsen opgetrokken van 1.540 tot 1.660. Dit gebeurde in het kader van de Taskforce wachtlijsten personen met een handicap.

Ondanks deze stijging blijft het capaciteitsprobleem bij de diensten begeleid wonen het grote knelpunt. Ook de volgende jaren zullen inspanningen moeten gebeuren om het aanbod enigszins in overeenstemming te brengen met de grote vraag.

In 2002 werd het samenwerkingsprotocol met Kind en Gezin omtrent de cliënten begeleid wonen met kinderen verder geconcretiseerd en opgevolgd.

4.4.3 ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR ZELFSTANDIG WONEN

Deze diensten richten zich tot personen met een fysieke handicap die in de buurt van een ADL-centrale wonen, waar zij permanent personen kunnen oproepen om hen bij te staan bij ADL-activiteiten.

In 2002 werden geen nieuwe diensten erkend; de globale capaciteit bleef behouden op 211 plaatsen. Er werd in 2002 geen bijkomende vergunning afgeleverd voor de uitbouw van een nieuwe dienst. Dit betekent dat er in 2002 15 erkende diensten waren, en 5 projecten in uitbouw waarvoor reeds eerder een vergunning was afgeleverd.

In het kader van de Taskforce wachtlijsten personen met een handicap werd de begeleiding van 12 personen extra gerealiseerd door de inspanningen van verschillende diensten voor zelfstandig wonen.

4.4.4 ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BESCHERMD WONEN

Bij besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 werd de experimentele regelgeving voor de erkenning en subsidiëring voor diensten voor beschermd wonen vervangen door een definitieve regeling vanaf 1 januari 1999. Het gaat in deze werkvorm om geïntegreerde woningen nabij een instelling, waar maximaal vijf personen samenwonen. Deze personen kunnen naast de woonbegeleiding een beroep doen op de dagbesteding aangeboden door de voorziening.

Het attractieve van deze woonvorm is dat er veel vraag naar bestaat bij residenten, die actueel gebruikmaken van een opvangvorm met een veel intensievere begeleiding. Door het creëren van bijkomende plaatsen 'beschermd wonen' ontstaat aldus een doorstroom vanuit bezigheids-tehuizen, waardoor in die intensieve opvangvormen plaatsen vrijkomen voor personen met een zwaarder zorgprofiel.

In 2002 steeg de capaciteit van 370 naar 451 plaatsen. Ook hier gebeurde de toename in het kader van de Taskforce wachtlijsten personen met een handicap.

Sinds de nieuwe regeling kunnen ook werkenden terecht in beschermd wonen. Steeds meer instellingen beschouwen deze werkvorm als een belangrijke aanvulling van hun aanbod. In 2002 waren er in totaal reeds 71 initiatiefnemers erkend.

4.4.5 INVESTERINGSSUBSIDIES

In 2002 werden er voor 6.200 euro investerings-subsidies vastgelegd en werden er voor hetzelfde bedrag subsidiebeloften gegeven en subsidiebeslissingen verleend (volgens de VIPA-regelgeving).

In 2002 werden er geen investerings-subsidies betaald.

4.5 BEGELEID WERKEN

De idee om arbeidszorg te ontwikkelen werd geopperd door de gebruikers van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap tijdens de hoorzittingen voorafgaand aan de definitieve redactie van het beleidsplan 1997-2000.

In 1999 en 2000 vond bij een aantal instellingen een experiment arbeidszorg plaats. Met dit experiment werd in Vlaanderen aansluiting gezocht met de groeiende internationale beweging 'supported employment'.

Bij de evaluatie van het experiment kwam men tot de bevinding dat 'arbeidszorg' geen afzonderlijke werkvorm moest worden, maar dat het veeleer een methodiek was binnen de sector van de dagactiviteiten.

Bij afloop van het experiment werden de middelen voorzien voor arbeidszorg dan ook aangewend voor de uitbreiding van de dagcentra, zodat de ondersteuning van de bestaande cliënten arbeidszorg kon worden voortgezet. Binnen de heroverweging van de middelen van de residentiële voorzieningen werd het subsidiemechanisme aangepast zodat ook instellingen die niet tot de experimentele groep behoorden, voortaan begeleid werk kunnen aanbieden.

4.6 ACTIVITEITEN INZAKE DE REVALIDATIECENTRA

4.6.1 SITUERING

In een revalidatiecentrum worden personen met chronische beperkingen ten gevolge van een stoomis, eventueel na een acute medische behandeling, door therapeutische en andere maatregelen in de voor hen optimale lichamelijke, geestelijke of maatschappelijke omstandigheden gebracht. Hierdoor kunnen ze een zo volwaardig mogelijke plaats in de maatschappij innemen, en wordt de kans op een handicap tot een minimum herleid.

Soms wordt hierbij een volledig herstel bereikt, doch meestal moet gewerkt worden aan strategieën om het functioneel verlies te compenseren.

In een volwaardig revalidatiecentrum beschikt men, naast de aangepaste infrastructuur en uitrusting, over een revalidatieteam waarin meerdere disciplines vertegenwoordigd zijn: revalidatieartsen, logopedisten, kinesisten, ergotherapeuten, psychologen/orthopedagogen en sociaal assistenten.

De revalidatiecentra lopen bij het Vlaams Fonds minder in de kijker dan de andere erkende voorzieningen. Hoofdrede hiervoor is de overname van de revalidatiekosten door het RIZIV. Dit gebeurde bij de afschaffing van het Rijksfonds op 1 januari 1991. Het gevolg is dat de financiële betrokkenheid van het Vlaams Fonds in deze diensten en centra heel wat kleiner is dan voorheen die van het Rijksfonds.

4.6.2 ERKENNING EN SUBSIDIERING

Nochtans blijft het Vlaams Fonds toezicht houden op de erkenning van al de ex-Rijksfondscentra, zowel op de intramurale (gebonden aan een ziekenhuis) als op de extramurale of autonome centra. Middels het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1996 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden en modaliteiten van de diensten en centra voor revalidatie werden de voorheen gegeven voorlopige erkenningen vervangen door definitieve erkenningen met een looptijd van (meestal) vijf jaar. Tevens werd de oude indeling van categorieën vervangen door één type van erkenning, wel met de mogelijkheid zich te specialiseren naar een bepaalde doelgroep toe. Er waren in de loop van 2002 geen verschuivingen te noteren inzake erkenningen: de teller bleef eind 2002 staan op 142 erkende revalidatiecentra, 63 extramurale en 79 intramurale.

Het feit dat het Vlaams Fonds de intramurale revalidatiecentra nog erkent, houdt in het licht van de afschaffing van de onderhoudstoelagen voor deze centra rechtstreeks niets meer in op financieel vlak. Er is nochtans een belangrijk neveneffect, namelijk het feit dat de erkenning als revalidatiecentrum de deur opent voor bijkomende erkenning als multidisciplinair team (MDT). 41 intramurale centra (52 procent) zijn erkend als MDT. 19 hiervan zijn bovendien gemachtigd het inschalingsverslag in functie van het Persoonlijke-AssistentieBudget (PAB) op te stellen, 16 hebben de specifieke erkenning als advies-

centrum voor hulpmiddelen en aanpassingen (individuele materiële bijstand, IMB). Acht centra zijn zowel voor PAB als IMB erkend.

Of er inzake het statuut van de revalidatiecentra iets zal veranderen in het kader van 'Beter Bestuurlijk Beleid', zal de toekomst uitwijzen. In ieder geval kwam door de voorbereiding van de bestuurlijke herschikking van de Vlaamse overheid het item van overheveling van bevoegdheden op het terrein van de revalidatie op het einde van 2002 terug in de kijker

Trimestriële onderhoudstoelagen worden enkel nog aan extramurale centra uitbetaald. Voor de berekening werd in de loop van 2001 overgeschakeld op een geactualiseerd en vereenvoudigd systeem. In 2002 werd 1.644.016,23 euro aan onderhoudstoelagen uitbetaald, wat een stijging met 8,7 procent betekent. Voor de financiering van ex-DAC'ers in revalidatiecentra werd bovendien 911.467,64 euro uitgekeerd.

4.6.3 INVESTERINGSTOELAGEN

Net als voor de andere collectieve voorzieningen maken wij ook hier het onderscheid tussen investeringssubsidies volgens de oude reglementering (de pre-VIPA-regelgeving) en die volgens de nieuwe reglementering (de VIPA-regelgeving).

PRE-VIPA

In 2002 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd	369.732,12 euro
Gegeven subsidiebeloften	370.137,19 euro
Verleende subsidiebeslissingen	349.993,51 euro
Effectief uitbetaald	595.993,51 euro

Tabel 4.7: Aantal personeelsleden per functie en per type voorziening.

Functies	Internaten (57)	Semi-internaten (60)	Tehuizen voor werkenden (54)	Tehuizen voor niet-werkenden (146)	Dagcentra (119)	Tehuizen voor kort verblijf (14)	Plaatsingsdiensten- (12)	Observatiecentra (6)	TOTAAL (468)
Directeur	56,8200	37,5000	29,1000	110,8834	89,6800	4,2500	9,1766	5,0000	342,410
Onderdirecteur	30,1300	0,0000	1,0000	31,7800	2,9000	0,0000	0,0000	1,0000	66,810
Directiemedewerker	5,0000	0,5000	0,0000	2,0000	1,5000	0,0000	0,5000	0,0000	9,500
Administratief (opsteller, klerk)	155,4383	28,5469	64,0339	237,0214	75,5501	13,3530	16,7825	14,8477	605,574
Econoom	18,4250	0,0000	1,0000	17,3900	0,0000	1,0000	0,0000	1,0000	38,815
Boekhouder	35,9200	14,4900	2,0000	33,7500	7,5000	1,0000	0,0000	3,0000	97,660
Logistiek	701,0613	223,6304	131,8847	1000,3588	261,4063	8,8673	2,3407	46,3912	2375,941
Geneesheer	34,0300	10,0596	0,4100	39,2335	6,3983	0,3600	0,7500	3,7200	94,961
Licenciaat	122,8500	42,1805	0,0000	80,4008	12,3013	2,9500	11,5946	12,5966	284,874
Paramedicus	316,6379	221,0901	0,0000	450,7242	112,5939	8,5632	0,0000	13,2153	1122,825
Sociale Dienst	110,4731	41,6585	15,5705	57,4827	30,7673	4,2247	25,0874	14,2880	299,552
Begeleidend	2060,7758	457,9893	348,1336	4677,0396	516,3319	35,3244	1,3083	156,5292	8253,432
Hoofdopvoeder	0,0000	47,4498	0,0000	5,9727	77,4433	1,0000	0,0000	0,0000	131,866
Groepschef	139,8139	22,8316	0,0000	187,4140	32,7615	1,6900	0,0000	12,4100	396,921
Bijz. Pers.	6,1400	3,8000	0,0000	11,2300	0,3000	0,0000	0,0000	0,0000	21,470
TOTAAL	3793,515	1151,727	593,133	6942,681	1227,434	82,583	67,540	283,998	14142,610

Tabel 4.8: Overzicht van de voorschotten en saldi vereffend in 2002. (in 1000 EUR)

	Voorschotten 2002		Suppl. voorschotten vorige jaren	Totaal voorschotten	Saldi	Premie deeltijdsen	ALG. TOTAAL
	gewone	personeel					
Internaat	167.187,68	3.098,51	3.327,85	173.614,05	3.192,79	148,74	176.955,58
Semi-internaat	51.291,19	1.423,80	3.260,35	55.975,34	2.522,99	14,87	58.513,20
Observatie	13.369,50	111,84	363,57	13.844,91	422,87	7,44	14.275,22
Tehuis niet-werk.	201.461,82	5.971,13	7.983,93	215.416,88	7.994,09	-	223.410,97
Nursing	74.879,56	1.180,86	2.202,71	78.263,14	4.315,27	-	82.578,41
Tehuis werk.	20.861,44	625,41	1.280,53	22.767,38	1.192,19	-	23.959,57
Kort verblijf	2.419,39	40,97	114,02	2.574,37	43,71	-	2.618,08
Pl. in gezin.	6.350,13	291,02	467,84	7.108,99	365,64	-	7.474,63
Dagcentrum	52.932,44	1.224,43	2.223,68	56.380,54	2.349,86	991,57	59.721,98
Totaal	590.753,16	13.967,97	21.224,46	625.945,60	22.399,42	1.162,62	649.507,64
Buitenland							272,37
Anderstalig gebied							
ALGEMEEN TOTAAL							649.780,01

Tabel 4.9: Verhouding van de voorschotten 2002 ten opzichte van de kostprijs 1999 per type voorziening. (in 1000 EUR)

Type voorziening	Kostprijs 1999	in % v/h totaal	Voorschot 2002 en supplementen	in % v/h totaal	2002/1999	in % v/h totaal
Internaat	155.875,4	28,58	170.286,2	28,16	14.410,7	9,25
Semi-internaat	46.834,5	8,59	52.715,0	8,72	5.880,5	12,56
Observatie	12.555,8	2,30	13.481,3	2,23	925,5	7,37
Tehuis niet-werk.	180.278,1	33,05	207.433,0	34,30	27.154,9	15,06
Nursing	73.783,0	13,53	76.060,4	12,58	2.277,4	3,09
Tehuis werk.	19.429,9	3,56	21.486,9	3,55	2.057,0	10,59
Kort verblijf	1.725,3	0,32	2.460,4	0,41	735,0	42,60
Pl. in gezin	6.011,4	1,10	6.641,2	1,10	629,7	10,48
Dagcentrum	48.934,2	8,97	54.156,9	8,96	5.222,7	10,67
	545.427,7	100,00	604.721	100,00	59.293,4	10,87

(1) De vergelijking met 2000 kan nog niet gemaakt worden bij gebrek aan voldoende afgewerkte dossiers. In de kostprijs van 1999 zijn nog 36 afdelingen opgenomen met de gegevens van 1998.

4.7 KWALITEITSZORG IN DE VOORZIENINGEN

4.7.1 HET KWALITEITSDECREET: 2 IN 1

Op 25 oktober 2002 keurde de Vlaamse regering principieel het voorontwerp van decreet goed betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Dit decreet harmoniseert de twee bestaande kwaliteitsdecreten van respectievelijk de gezondheidssector en de welzijnssector. Het integreren van de twee kwaliteitsdecreten kadert in de vereenvoudiging van de regelgeving en een sectoroverschrijdend kwaliteitsbeleid.

4.7.2. DE IMPLEMENTATIE

4.7.2.1 Historiek

Het kwaliteitsdecreet voor de invoering van kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen dateert van 1997. Het ging om een kaderdecreet dat een voorwaardenschepend kader voorhoudt om op een systematische en gestructureerde manier aan kwaliteit te werken. Hierbij wordt de voorzieningen van de welzijnssector een aantal verplichtingen opgelegd inzake het ontwikkelen van een kwaliteitsbeleid en het uitwerken van een kwaliteitssysteem.

De algemene bepalingen van dit kaderdecreet werden voor de sector gehandicaptenzorg zeer concreet en specifiek ingevuld door een sectorale overleggroep, die startte op 25 februari 1998, en waarin zowel vertegenwoordigers zaten van de gebruikers als van voorzieningen en de administratie.

Deze concretisering van het kaderdecreet Kwaliteitszorg vertaalde zich in niet minder dan 43 specifieke minimale kwaliteitsvereisten (SMK's) waaraan voorzieningen vanaf 1 januari 2003 moeten voldoen. Deze specifieke minimale kwaliteitsvereisten werden in een besluit van de Vlaamse regering gegoten, dat werd goedgekeurd op 15 december 2000.

Voor de transfer van de bepalingen van het uitvoeringsbesluit inzake het kwaliteitsdecreet werd een aantal acties op touw gezet:

- Een project met voorzieningen waardoor een praktische handleiding tot stand kwam hoe

het kwaliteitshandboek kan opgesteld en ingevoerd worden in de voorzieningen voor personen met een handicap.

- Provinciale informatiesessies.
- Ter beschikking stellen van een budget aan de koepels ter ondersteuning van de invoering van kwaliteitszorg in de voorzieningen.
- Toekenning van een niet-gereguleerde toelage voor de ontwikkeling van een kader voor het aanbrengen van het belang en de begrippen van kwaliteitszorg bij gebruikers.

De voorbereidende fase liep tot eind 1999. Vanaf 2000 tot eind 2002 liep de overgangperiode om de voorzieningen toe te laten een kwaliteitssysteem te ontwikkelen en in te voeren, en het kwaliteitshandboek op te stellen. Vanaf 1 januari 2003 worden de bepalingen inzake kwaliteitszorg een erkenningsvoorwaarde.

4.7.2.2 Harmonisering van twee kwaliteitsdecreten

Eind 2002 werd het eengemaakte kwaliteitsdecreet principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering, de volgende stap is de goedkeuring door het Vlaams parlement in 2003.

Het beoogt een globaal kwaliteitsdecreet voor zowel welzijns- als gezondheidsvoorzieningen, daar waar dit tot nog toe onder twee verschillende decreten viel.

Het nieuwe decreet benadrukt iets meer dan het vorige decreet voor de welzijnssector het kwaliteitsmanagementsysteem als systeem op zich. Ook wordt het registreren van gegevens sterker naar voor gebracht.

Wat het toezicht betreft, bepaalt het ontwerpdecreet uitdrukkelijk dat de rapporten van de inspectie kenbaar moeten worden gemaakt aan de gebruikers. Er wordt eveneens bepaald dat er financiële boetes mogelijk zijn in een aantal gevallen.

Het decreet verscherpt dus een aantal zaken, maar die zijn niet in tegenspraak met het oorspronkelijke decreet en het uitvoeringsbesluit van de gehandicaptensector. Dit uitvoeringsbesluit van 15 december 2000 blijft trouwens, krachtens dit ontwerp van decreet, onverminderd van kracht. Dit brengt met zich mee dat de voorbereidende stappen, zoals die tot nog toe binnen de sector gezet werden, onverminderd kunnen doorgaan en er geen risico's zijn op tegenstrijdigheden.

4.7.2.3 Het toezicht

Gelijklopend met de implementatiefase in de voorzieningen worden de werking en de structuur van de Inspectie van het Vlaams Fonds afgestemd op de uitvoering van het toezicht op de kwaliteitszorg.

De sectorale overleggroep kreeg van de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds een verlenging van haar mandaat om gedurende de implementatiefase van 2000 tot 2002 mee invulling te geven aan de implementatie van kwaliteitszorg in de sector.

In opvolging daarvan nam de sectorale overleggroep het uitwerken van een concept voor het toezicht op de kwaliteitszorg op zich.

In 2002 kwam de sectorale overleggroep nog een aantal keren samen om verder invulling te geven aan de beoordelingsmodaliteiten voor het toezicht op de invoering van kwaliteitszorg in de voorzieningen en het naleven van de sector specifieke minimale kwaliteitseisen.

Tijdens de jaren 2001 en 2002 werden door de dienst Inspectie belangrijke inspanningen geleverd om een eigen kwaliteitsmanagementsysteem uit te werken. Als belangrijk leerelement voor zowel inspecteurs als voorzieningen werden daarbij proefaudits gebruikt om de theoretische uitwerking te toetsen aan de praktijk. De kroon op het werk was het behalen van een ISO-certificering in juni 2002.

Verdere informatie over het toezicht in relatie tot de implementatie van kwaliteitszorg vindt u in het verslag over de activiteiten van de dienst Inspectie.

4.7.2.4 Ondersteuning van gebruikers en voorzieningen

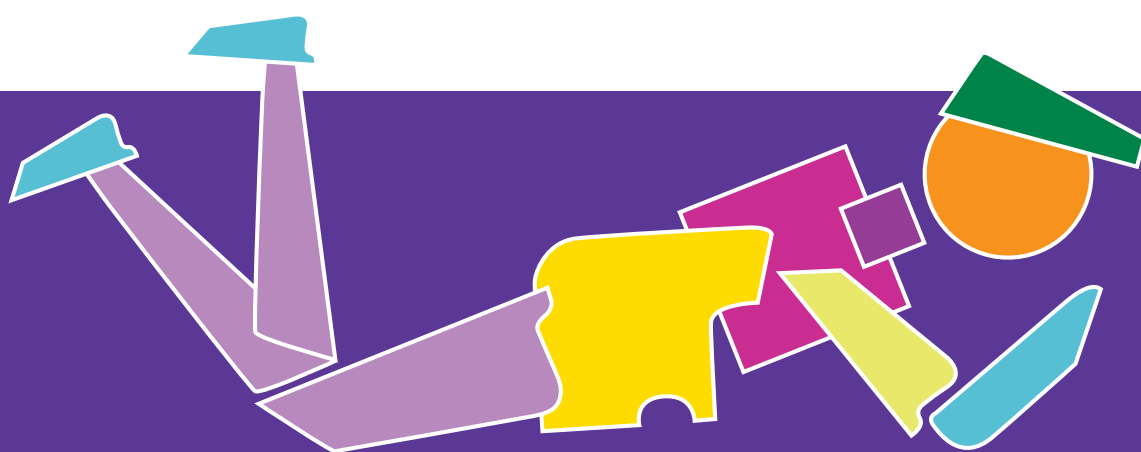
Gebruikers en voorzieningen zijn belangrijke partners in het succesvol invoeren van kwaliteitszorg. Het Vlaams Fonds onderkent dit door ondersteuning te bieden aan beide partners:

- In 2002 kende het Vlaams Fonds een budget toe aan een samenwerkingsverband van gebruikersorganisaties om de informatieverstrekking over kwaliteit en kwaliteitszorg op een toegankelijke manier te kunnen overbrengen naar gebruikers en hun vertegenwoordigers. Het project omvat een informatieve video rond kwaliteit in het algemeen en rond het kwaliteitsdecreet in voorzieningen, met daaraan gekoppeld een werkboek. Tijdens informatiebijeenkomsten in alle Vlaamse provincies wordt toelichting gegeven over de rol van gebruikers in kwaliteitszorg. Daarnaast zullen ook methodes worden uitgewerkt om de kwaliteit van het aanbod in een voorziening te evalueren vanuit gebruikersoogpunt.
- Op 13 december 2002 keurde de Vlaamse regering een besluit goed dat het Vlaams Fonds toelaat een budget toe te kennen aan de koepels van voorzieningen zodat vorming en ondersteuning kunnen aangeboden worden bij de invoering van kwaliteitszorg in de voorzieningen.

4.7.2.5 Verdere informatieverstrekking

Wie zich verder wil verdiepen in de verschillende aspecten inzake de implementatie van het kwaliteitsdecreet, verwijzen wij graag naar de pagina kwaliteitszorg van onze website (<http://www.vlafo.be>).

Hoofdstuk 5
**Verlag van de dienst
Opleiding en Tewerkstelling**

Verlag van de dienst Opleiding en Tewerkstelling

5.1 ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA OF DIENSTEN VOOR GESPECIALISEERDE VOORLICHTING BIJ BEROEPSKEUZE

5.1.1 ALGEMEEN

De onderstaande 17 centra adviseren de persoon met een handicap bij het kiezen van een geschikte beroepsopleiding, omscholing of herscholing. Ze maken verplicht deel uit van het ATB-samenwerkingsverband aangezien ze een prioritaire rol spelen in fase 1 van het traject naar tewerkstelling, namelijk de intake en oriëntering van de persoon met een handicap.

Antwerpen

CGVB 70: Consultatiebureau - 2300 Turnhout
CGVB 113: Ontwikkelings- en oriëntatiecentrum stichting A. Kinsbergen - 2610 Wilrijk

Brabant/Brussel

CGVB 36: vzw 'de Vest' - 1000 Brussel
CGVB 47: Consultatiebureau voor gehandicapten van het Arrondissement Leuven - 3000 Leuven
CGVB 104: Gespecialiseerd Beroepsoriëntering - en consultatiebureau van de 'Brailleliga' - 1060 Brussel

Limburg

CGVB 26: Dienst Gespecialiseerde Oriëntering (DGO) - 3500 Hasselt

Oost-Vlaanderen

CGVB 50: UCRO - 9000 Gent
CGVB 114: CADOR - 9100 Sint-Niklaas-Waas
CGVB 115: CADOR - 9000 Gent
CGVB 116: CADOR - 9300 Aalst

West-Vlaanderen

CGVB 29: Psycho-Medisch Consultatiebureau 8000 Brugge
CGVB 30: Psycho-Medisch Consultatiebureau 8500 Kortrijk
CGVB 31: Psycho-Medisch Consultatiebureau 8800 Roeselare
CGVB 32: Psycho-Medisch Consultatiebureau 8400 Oostende
CGVB 54: Psycho-Medisch Consultatiebureau 8900 Ieper

CGVB 93: Psycho-Pedagogisch Consultatiebureau - 8670 Oostduinkerke

CGVB 109: Psycho-Pedagogisch Consultatiebureau - 8600 Diksmuide

De subsidies voor deze centra bedroegen 1.446.279,65 euro.

De centra werken ook verder mee aan een experiment 'screening zwakke werknemers', dat een aanzet moet geven voor de toepassing van een nieuwe manier om de arbeidscapaciteiten te meten van werknemers in de beschutte werkplaatsen. Hiervoor werd ook in 2002 een bedrag van 44.620,83 euro voorzien.

In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005 werden tevens enkele besluiten van de Vlaamse regering goedgekeurd:

- de regularisatie van het contract van vijf personeelsleden die tewerkgesteld waren in een DAC-project (BVR van 10 juli 2001);
- de toekenning van een subsidie voor managementondersteuning (BVR van 10 juli 2001).

5.1.2 INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2002 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	101.348,68 euro
Gegeven subsidiebeloften:	101.348,68 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	101.348,68 euro
Effectief uitbetaald:	22.761,86 euro

5.2 ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA VOOR BEROEPSOPLEIDING

5.2.1 ALGEMEEN

De onderstaande 12 centra verrichten maatwerk: dankzij het BVR van 22 april 1997 zijn de programma's voor beroepsopleiding meer dan ooit afgestemd op de potentialiteiten van de individuele persoon met een handicap.

Antwerpen

CBO 45: De Ploeg - 2930 Brasschaat

Brabant

CBO 15: Braille Liga - 2930 Brasschaat

CBO 32: De Kiem - 3200 Aarschot

CBO 34: Goci - 3200 Aarschot

CBO 51: Cebob-De Link - 3360 Lovenjoel

Limburg

CBO 29: Imos-Cobo - 3520 Zonhoven

CBO 39: De Winning - 3560 Lummen

CBO 46: De Poort - 3970 Leopoldsburg

CBO 47: Maasland - 3680 Maaseik

Oost-Vlaanderen

CBO 12: UCBO - 9000 Gent

CBO 49: De Werkgaard - 9000 Gent

West-Vlaanderen

CBO 50: Jobcentrum West-Vlaanderen
8830 Hooglede-Gits

De reglementering voorziet geen beperking in de aard van de opleidingen. In 2002 konden maximaal 503 opleidingspakketten aangeboden worden. Een opleidingspakket omvat maximaal 3600 uren maximaal gespreid over 24 maanden. In

december 2002 waren 377 cursisten in opleiding. De CBO's kunnen in principe in samenwerking met andere partners of alleen de meest uiteenlopende opleidingen organiseren.

Om de bereikbaarheid en de dienstverlening te verbeteren richtten de centra eveneens antenepunten op.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van het aantal cursisten per opleidingscentrum.

De reglementering voorziet een subsidiëring van 15.053,18 euro (index 1 februari 2002) per opleidingspakket en per jaar. Bovenop dit bedrag wordt een bedrag voor werkingskosten toegekend. De tegemoetkomingen voor de kosten van beroepsopleiding aan de CBO's bedroegen in 2002 7.957.044,28 euro.

Daarnaast zijn er nog tegemoetkomingen voor de cursisten: tegemoetkomingen in het loon, de sociale lasten, de verblijfkosten en reiskosten voor een bedrag van 1.514.567,42 euro.

De tegemoetkomingen hebben betrekking op 871 cursisten. De gemiddelde uitgave per cursist bedroeg 10.874,71 euro.

Tabel 5.1: Overzicht van het aantal cursisten per opleidingscentrum.

CBO	In opleiding (in de loop van 2002)	Waarvan nog IN opleiding op 31.12.2002	Waarvan UIT opleiding (wel of niet tewerkgesteld of gestopt)
CBO 12	76	38	38
CBO 15	33	14	19
CBO 29	86	48	38
CBO 32	82	41	41
CBO 34	77	39	38
CBO 39	40	14	26
CBO 45	107	55	52
CBO 46	25	11	14
CBO 47	77	37	40
CBO 49	39	13	26
CBO 50	145	30	115
CBO 51	84	37	47
TOTAAL	871	377	494

Voorts voorziet het BVR van 10 juli 2001 een subsidie voor managementondersteuning in uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005.

In de marge van dit punt over beroepsopleidingen willen wij nog vermelden dat het Vlaams Fonds in 2002 voor vijf personen met een handicap een overeenkomst sloot met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

5.2.2 INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2002 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	0,00 euro
Gegeven subsidiebeloften:	0,00 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	0,00 euro
Effectief uitbetaald:	11.112,57 euro

5.3 ACTIVITEITEN INZAKE DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN

5.3.1 ERKENNINGEN

Op 31 december 2002 waren er ongewijzigd 68 erkende beschutte werkplaatsen, verspreid over het hele Vlaamse land. Voor 2002 bleef in de programmatie het maximum aantal betoelaagbare arbeidsplaatsen behouden op 13.870 VTE.

5.3.2 TOELAGEN EN TEGEMOETKOMINGEN

Het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot wijziging van het besluit van 19 december 1996 houdende subsidieregeling van het loon en de sociale lasten van de werknemers in de beschutte werkplaatsen die erkend zijn door het Vlaams Fonds, schaft met ingang van 1 januari 2001 de onderhoudstoelagen aan de beschutte werkplaatsen af. De tegemoetkoming in het loon en de sociale lasten is uiteraard behouden.

5.3.3 ONDERHOUDSTOELAGEN

Tot 31 december 2000 bedroeg deze toelage 0,19 euro (7,87 BEF) per arbeidsuur. De dienst Tewerkstelling berekende deze subsidie per beschutte werkplaats op basis van de prestatiestaten van de gehandicapte werknemers. In 2002 werd nog 3.499,69 euro (141.177 BEF) voor het jaar 2000 en voorgaande jaren uitbetaald.

5.3.4 TEGEMOETKOMING IN DE LONEN EN DE SOCIALE LASTEN

Deze tegemoetkoming omvat een forfaitaire loonsubsidie van 6,39 euro per uur. Daarenboven krijgen de BW's een bijkomende subsidie van 1,69 euro per uur voor de grote groep van zwakke werknemers. Werkplaatsen die in vergelijking met de subsidieregeling van voor 1 januari 1997 minder ontvangen, krijgen bovendien een aanvullende compensatiesubsidie per uur, die evenwel uitdovend is. Tevens is er een tegemoetkoming in de lonen van het kaderpersoneel. In totaal bedroegen deze tegemoetkomingen 164.103.911,15 euro voor een gemiddelde van 11.762 werknemers met een handicap en gemiddeld 1.552 kaderpersoneelsleden.

In 2002 werd er verder gewerkt met de informatica-applicatie SBW. De werkplaatsen geven hun gegevens per kwartaal elektronisch door, waarna de berekening van de toelagen geautomatiseerd verloopt.

5.3.5 AANDACHTSPUNTEN

In uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2001 hebben de werknemers van de beschutte werkplaatsen met ingang van 1 januari 2002 recht op de subsidiëring van een tweede carensdag als ze afwezig zijn wegens ziekte.

Op voorstel van de ad-hoccommissie 'Professionele Integratie' heeft de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds op 30 april 2002 besloten om aan een welbepaalde doelgroep binnen de werknemers uit de beschutte werkplaatsen 20 oriënteringsdagen toe te kennen. Het gaat concreet om de werknemers die krachtens hun individueel integratieprotocol in het gewone economisch

Tabel 5.2: Kwartaaloverzicht van het aantal gesubsidieerde werknemers in de beschutte werkplaatsen en het aantal gesubsidieerde uren.

Aantal Werknemers VT/E	2001				2002			
	3 ^e kw 00	4 ^e kw 00	1 ^e kw 01	2 ^e kw 01	3 ^e kw 01	4 ^e kw 01	1 ^e kw 02	2 ^e kw 02
Arbeiders	11.915	11.903	11.984	11.902	11.804	11.773	11.779	11.790
Kader	1.516	1.549	1.553	1.537	1.562	1.556	1.546	1.553
Totaal	13.431	13.452	13.537	13.439	13.366	13.329	13.325	13.343
Gesubsidieerde uren	4.115.680	4.823.894	5.090.526	5.003.493	4.100.813	4.776.645	4.774.245	4.992.960

Gelet op de wettelijke voorschriften worden per dienstjaar steeds het derde en het vierde kwartaal van het voorgaande jaar en het eerste en het tweede kwartaal van het jaar zelf berekend en uitbetaald.

circuit tewerkgesteld kunnen worden, maar die voor een maximale aaneengesloten termijn van – meestal – één jaar in een werkplaats mogen werken (Hoofdstuk II, Art. 2 van het BVR van 19 december 1996 over de subsidieregeling van de BW's). In overleg met de beschutte werkplaats en de betrokken werknemers kunnen de ATB-diensten deze dagen gebruiken voor een eventuele screening, opleiding en begeleiding als voorbereiding op een mogelijke doorstroming naar het normale economisch circuit. Deze werknemers behouden hun loon en het Vlaams Fonds zal deze oriënteringsdagen gewoon verder subsidiëren. Deze regeling is van toepassing vanaf 1 mei 2002.

In 2002 daalde de tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen. Waarschijnlijk ondergaan de werkplaatsen de gevolgen van de algehele economische teruggang.

5.3.6 INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2002 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	547.932,33 euro
Gegeven subsidiebeloften:	547.932,33 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	913.933,85 euro
Effectief uitbetaald:	488.655,85 euro

5.4 ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING

Om te bepalen welke maatregelen het meest passend zijn voor de persoon met een handicap en om een optimale begeleiding te verzekeren, kan een arbeidstrajectbegeleidingsdienst een belangrijke steun betekenen. De ATB-methode bestaat erin de werkzoekende via een intensief, planmatig en fasegewijs traject naar een plaats op de arbeidsmarkt te begeleiden. Het traject wordt op maat van de werkzoekende uitgestippeld, rekening houdend met de individuele beperkingen en mogelijkheden. Naast de individuele begeleidingen heeft de ATB-dienst ook de opdracht te sensibiliseren, te begeleiden en te informeren over de tewerkstelling van personen met een handicap. De begeleiding door de ATB-dienst is voor de persoon met een handicap volledig kosteloos. Wanneer een persoon met een handicap een beroepsopleiding wil volgen

met steun van het Vlaams Fonds, dan is de tussenkomst van de ATB-dienst verplicht.

Het Vlaams Fonds erkent 1 ATB-dienst per provincie:

- vzw Arbeidstrajectbegeleiding Limburg
3520 Zonhoven
- vzw ATB Vlaams-Brabant/Brussel
3000 Leuven
- vzw ATB West-Vlaanderen
8800 Roeselare
- vzw Arbeidstrajectbegeleidingsdienst Antwerpen
2610 Wilrijk
- vzw ATB Oost-Vlaanderen
9000 Gent

Door een wijziging van het BVR van 18 december 1998 breidde de Vlaamse regering de opdracht van de ATB-diensten uit:

- In uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen de ministers Landuyt (Werkgelegenheid) en Vogels (Welzijn) ter bevordering van de werkgelegenheid van personen met een handicap via de uitbouw van de lokale dienstverlening zijn de ATB-diensten voortaan geïntegreerd in de zogenaamde Lokale Werkwinkels (LWW), samen met de VDAB en andere partners (PWA, OCMW...).
- In het kader van de uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Fonds en de VDAB (cfr. infra) begeleiden de ATB-diensten voortaan ook zogenaamde arbeidsgehandicapten.
- Ten slotte behoort de toeleiding naar een beschermd arbeidscircuit en de doorstroming van werknemers uit het beschermd milieu naar het normale economisch circuit (NEC) voortaan ook tot hun opdracht.

De subsidie bestaat uit een vast bedrag per kwartaal. Voor 2002 werd er in totaal 1.986.309 euro uitbetaald. Het BVR van 10 juli 2001 voorziet een subsidie voor managementondersteuning in uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005.

5.5 VZW VLAMAB

De vzw VLAMAB, die op contractuele basis door het Vlaams Fonds gesubsidieerd wordt, heeft twee opdrachten:

- A. Het ondersteunen van de beschutte werkplaatsen bij het blijvend realiseren van hun primaire doelstelling – de professionele integratie van personen met een handicap – door het verstrekken van managementondersteuning in de meest ruime zin: uitbouw van de organisatie, kwaliteitsbeleid, marketing, financieel beleid, productiemethoden, personeelsbeleid, informaticabeleid, juridisch advies... Een dergelijke ondersteuning kan gebeuren op individueel zowel als op collectief niveau. Zo kunnen op alle relevante gebieden vormingssessies georganiseerd worden en kan ook individuele consulting verstrekt worden. De ondersteuningsacties kunnen reactief zijn om bestaande probleemsituaties aan te pakken, maar tevens kunnen ze proactief zijn om te anticiperen op te verwachten wendingen. Ondersteuningsacties kunnen specifieke problemen van één of enkele voorzieningen aanpakken, alsook algemene problemen die de gehele sector aanbelangen. VLAMAB treedt op als commercieel aanspreekpunt voor haar opdrachtgevers. De organisatie neemt het optimaliseren van de integratie van personen met een handicap door middel van tewerkstelling als vertrekpunt. VLAMAB stimuleert de samenwerking tussen de beschutte werkplaatsen onderling en de samenwerking met organisaties die gelijklopende doelstellingen vooropstellen.
- B. Anderzijds het ondersteunen van structureel verlieslatende werkplaatsen die door de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds als dusdanig worden aangeduid. Deze werkplaatsen zijn verplicht zich te laten ondersteunen en VLAMAB kan die ondersteuning verlenen.

De vzw VLAMAB ontplooide in 2002 onder meer de volgende activiteiten:

- Individuele managementondersteuning van verlieslatende en niet-verlieslatende werkplaatsen.
 - Langlopende (3 maanden tot 1 jaar): 14 beschutte werkplaatsen
 - Kortlopende (maximaal 3 maanden): geen beschutte werkplaatsen
- Managementondersteuning in het algemeen.
 - Kwaliteitsdecreet: geleidelijke afronding van de collectieve ondersteuning bij de implementatie van het kwaliteitsdecreet in de beschutte werkplaatsen door middel van:
 - provinciale Werkgroepen,
 - studiedagen en vormingsinitiatieven: Studiedag Hulp- en Dienstverleningsplan, Studiedag Tevredenheidsmetingen, Studiedag Klachtenbehandeling en Opleiding Interne Auditor,
 - individuele ondersteuning,
 - de Pilootgroep,
 - sectorale Overleggroep Gehandicaptenzorg.
 - Maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen: TRIVISI (werkgroepen 'Levenslang leren' en 'Stakeholdermanagement') en VIONA
 - Themawerking: interne themadagen rond 'teamwerking' en '8-veldenmodel'.
- Overige ondersteuningsinitiatieven:
 - Nieuwsbrief gepubliceerd in maart, juni, oktober en december.
 - Onderzoek naar klantentevredenheid bij de beschutte werkplaatsen.

De vzw VLAMAB beschikt eind 2002 over vijf vaste personeelsleden: één stafflid-coördinator, drie staffleden en één administratief verantwoordelijke.

VLAMAB ontving in 2002 subsidies van het Vlaams Fonds voor een totaal van 337.134,49 euro voor haar werkingskosten. Dit bedrag is samengesteld uit enerzijds twaalf maandelijks voorschotten (263.051,16 euro) voor het jaar 2002 en anderzijds een afrekening (74.083,33 euro of 2.988.514 BEF) voor het jaar 2001.

Als resultaat van vruchtbare onderhandelingen tijdens het jaar 2001 kwam er een nieuw contract tussen vzw VLAMAB en het Vlaams Fonds. Dit contract ging in op 1 januari 2002.

5.6 SAMENWERKING VLAAMS FONDS - VDAB

De nieuwe overeenkomst beoogt de bevordering van de tewerkstelling in het normale economisch circuit via een gezamenlijk management van de doelgroep, namelijk de arbeidsgehandicapten. Dit zijn de personen met een handicap, ex-BUSO-leerlingen en de door de VDAB geregistreerde gedeeltelijk en zeer beperkt geschikten. Langs de zijde van VDAB waren hiervoor 991.574,10 euro (40.000.000 BEF) VESOC-middelen voorzien, waarvan 123.946,76 euro (5.000.000 BEF) voor de inbedding van de ATB-diensten in de Lokale Werkwinkels. De VDAB kon deze middelen aanwenden om de acties te honoreren die ATB uitvoerde voor doorverwezen arbeidsgehandicapten.

Hoofdstuk 6
Inspectie en Europese cel

Inspectie en Europese cel

6.1. VERSLAG VAN DE DIENST INSPECTIE

De dienst Inspectie heeft in de loop van 2002 onverkort verder gewerkt aan de voorbereiding van de implementatie van het kwaliteitsdecreet. Naar de voorzieningen toe werd het aantal proef-audits gevoelig opgevoerd. Hierdoor konden de inspecteurs zich verder bekwamen in het auditeren, en werd ook de methodiek voor de sector concreet gemaakt. Daarnaast heeft de dienst regelmatig het inspectieconcept inzake kwaliteit toegelicht op diverse fora.

Binnen de dienst werd verder gewerkt aan het op punt stellen van een intern kwaliteitssysteem. Beoordelen van kwaliteitssystemen van anderen kan je maar met een zekere autoriteit, als je als dienst aantoonst dat je zelf ook een dergelijk systeem kan managen. Om dit duidelijk te stellen naar de buitenwereld, werd een certificering aangevraagd binnen de norm ISO 9001:2000. Deze certificering werd in de loop van juni 2002 ook daadwerkelijk behaald, waardoor de dienst een van de zeer weinige openbare diensten is met een dergelijk certificaat op zak.

6.1.1 INSPECTIE ALGEMEEN

6.1.1.1 Invulling van het personeelskader

Binnen de dienst Inspectie waren er in de loop van 2002 weinig verschuivingen. Eén inspecteur waagde zijn kans voor de selectie als interne auditor binnen de Vlaamse Gemeenschap, en werd vanaf 1 maart naar de dienst Interne Audit gedetacheerd. Een boekhoudkundig deskundige stapte eveneens over naar een andere dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

Deze vacatures konden in de loop van 2002 niet meer ingevuld worden; wel werden reeds de concrete voorbereidingen getroffen om begin 2003 tot bijkomende aanwervingen te kunnen overgaan.

6.1.1.2 Inspectiebezoeken

Naast het toezicht op de implementatie van het kwaliteitsdecreet heeft de dienst nog een aantal andere taken. Hierna wordt in tabellen een overzicht gegeven van de inspectiebezoeken aan de onderscheiden types van voorzieningen die het Vlaams Fonds erkent en subsidieert. Uit die tabellen kan men geen conclusies trekken over de inhoud van de afgelegde bezoeken. Dat is ook niet de bedoeling. Wel kan men zich een beeld vormen van de omvang van de prestaties die de inspecteurs in 2000 leverden.

De tabellen 6.1, 6.2 en 6.3 bieden een overzicht van het aantal inspectiebezoeken in de sector Zorg per type voorziening en per reden van bezoek. Hieruit blijkt een grote variëteit in de bezoeken, zowel wat het doel van de bezoeken als wat de aard van de bezochte voorzieningen betreft. Onder de noemer (semi-)residentiële voorzieningen ressorteren niet minder dan acht verschillende erkenningsvormen.

Ook voor de voorzieningen uit de sector Opleiding en Tewerkstelling (cfr. tabel 6.4) vindt men hieronder een overzicht van het aantal bezoeken per type voorziening en per reden van bezoek. In die sector is er, ook al omwille van reglementaire bepalingen, een grotere aandacht voor de boekhoudkundige inspecties.

Tabel 6.1: Overzicht van de inspectiebezoeken aan de (semi-)residentiële voorzieningen. (Beschermd wonen inbegrepen)

Reden van het bezoek	Aantal
Vergunning/erkenning	86
Werking	282
VIPA	64
Boekhouding	20
Klacht	23
Plechtigheid	23
Congres/studiedag	67
TOTAAL	565

Tabel 6.2: Overzicht van de inspectiebezoeken aan de revalidatiecentra.

Reden van bezoek	Aantal
Werking	1
VIPA	10
Boekhouding	2
TOTAAL	13

Tabel 6.3: Overzicht van de inspectiebezoeken aan de voorzieningen uit de ambulante sector.

Reden van bezoek	Aantal		
	Begeleid wonen	Zelfstandig wonen	Thuisbegeleiding
Vergunning/erkenning	27	5	12
Werking	15	10	7
Klacht	1	1	-
Plechtigheid	-	-	3
Congres/studiedag	1	-	-
TOTAAL	44	16	22

Tabel 6.4: Overzicht van de inspectiebezoeken aan de voorzieningen uit de sector Opleiding en Tewerkstelling.

Reden van bezoek	Aantal			
	Beschutte werkplaatsen	Centra voor beroepsopleiding	Arbeidstraject-begeleiding	Centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze
Vergunning/erkenning	1	-	-	-
Werking	33	7	7	1
VIPA	10	-	-	-
Boekhouding	30	6	6	1
Klacht	7	2	1	-
Plechtigheid	4	1	1	1
Congres/studiedag	4	1	-	-
TOTAAL	89	17	15	3

6.1.1.3 Vertegenwoordiging

De opdracht van de dienst Inspectie bestaat niet alleen uit het gewone inspectiewerk. Daarnaast zijn er de talrijke gelegenheden waarop de inspecteurs het Vlaams Fonds moeten vertegenwoordigen. In het kader van een permanente bijscholing nemen allerhande opleidingen en studiedagen ook een deel van hun tijd in beslag. De laatste jaren treedt het belang van het regionaal en provinciaal overleg steeds meer op de voorgrond.

Tabellen 6.5 en 6.6 geven per sector en per aard van activiteit een idee van de omvang van de vertegenwoordigingsactiviteiten.

6.1.1.4 Systematische opvolging van de jaarrekeningen

De opvolging van de jaarrekeningen van de voorzieningen in de sector Opleiding en Tewerkstelling werd in 2001 verder geoptimaliseerd. De aanwerving van een bijkomend adjunct-inspecteur in 2001 had een stijging van het aantal onderzoeken kunnen genereren, ware het niet dat hij voor een deel heeft moeten instaan voor de vervanging van een gedetacheerd personeelslid.

Tabel 6.5: Overzicht van de andere externe activiteiten (sector Zorg).

Aard	Aantal
Provinciale stuurgroep	10
Centrale wachtlijstwerking	8
Provinciale adviesraad	4
Regionale overleggroep	68
Beroepscommissie	1
Platform	10
Externe vergadering	68
Budgethoudersvereniging	3
COS	2
Vrijtijdsinitiatief	6
Totaal	180

Tabel 6.6: Overzicht van de andere externe activiteiten (sector Opleiding en Tewerkstelling).

Aard	Aantal
Vorbereidend werk	6
Extern bezoek (voor overleg)	25
Studiedag	4
Plechtigheid	1
Totaal	36

De informatisering voor het indienen van de jaarrekeningen binnen de sector Zorg is in 2002 afgerond. Ook hier heeft het onverwachte vertrek van een boekhoudkundig medewerker met zich meegebracht dat het aantal specifieke bezoeken aan voorzieningen voor controle op de boekhouding lager bleef dan gepland.

6.1.2 VOORBEREIDING VAN DE IMPLEMENTATIE VAN HET KWALITEITS-DECREET

Het Kwaliteitsdecreet voor de voorzieningen wordt van kracht op 1 januari 2003. De voorbereidingen hiervan liepen in de loop van 2002 onverkort verder. Binnen de gewone bezoeken was er extra aandacht voor de stand van zaken op het terrein. Naast beperkte bijkomende vorming werd het systeem van proefaudits verder uitgebreid, om op het einde van 2002 ongeveer op kruissnelheid te komen wat het aantal af te leggen bezoeken betreft. De voorzieningen konden zich vrijwillig aanmelden voor zo'n proefaudit. Na een aanvankelijk aarzelend begin in 2001, kreeg de dienst veel meer vragen dan men kon beantwoorden.

Voor de proefaudits in de revalidatiecentra was ook de medische cel betrokken partij. Door een bijkomende aanwerving binnen deze cel moet ze haar rol op dit vlak in de toekomst ten volle kunnen opnemen.

Tabel 6.7: Overzicht van het aantal proefaudits.

Proefaudits sector Zorg	Aantal
- (semi-)residentiële voorzieningen (inbegrepen Beschermd wonen)	138
- revalidatiecentra	5
- ambulante voorzieningen	30
Proefaudits sector Opleiding en Tewerkstelling	
- beschutte werkplaatsen	29
- centra voor beroepsopleiding	4
- diensten voor arbeidstrajectbegeleiding	-
- centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	6
TOTAAL	212

Tabel 6.7 geeft het aantal proefaudits weer per sector en per soort van voorziening.

6.2. VERSLAG VAN DE EUROPESE CEL

6.2.1 OPVOLGING PROJECTEN VOOR PROFESSIONELE INTEGRATIE EN ATTESTERING EUROPESE PROJECTEN

De Europese cel staat in voor de toekenning en opvolging van projecten voor de professionele integratie van personen met een handicap. Het gaat om projecthouders die ook een aanvraag moeten indienen voor Europese subsidies.

6.2.1.1 Invulling van het personeelskader

De Europese cel werd in de loop van 2002 erg uitgedund: van twee voltijdse personeelsleden en één deeltijdse medewerker, viel ze terug tot één voltijds personeelslid. Naar het jaareinde toe konden beide functies gelukkig weer worden ingevuld.

6.2.1.2 Activiteiten inzake project-subsidiëring en Europese programma's

Het BVR van 17 juli 2000 voorziet in publieke cofinanciering om projecten in te dienen in ESF 3, zwaartepunten 1 en 2 (verbeteren van de inzetbaarheid van kansengroepen). In totaal worden 17 projecten via dit BVR gesubsidieerd. Op één

promotor na zijn het allemaal instellingen die ook regulier door het Vlaams Fonds worden gesubsidieerd. Het BVR-budget vastgelegd voor 2002 bedraagt 2.245.526,21 euro.

De Europese cel staat in het kader van dit BVR in voor het uitbetalen van de voorschotten, het opvolgen en begeleiden van de promotoren, de financiële afhandeling van de projecten en het vertegenwoordigen van het Vlaams Fonds in de diverse overlegorganen: Strategische Werkgroep zwaartepunten 1 en 2 en het Vlaams Monitoring Comité ESF 3.

Naast de enveloppefinanciering via het BVR 17/07/00 attestiert de Europese cel ook cofinanciering via personeel uit de reguliere werking. Dit gebeurt via een voorlopig cofinancieringsattest in aanvraagfase en een definitief cofinancieringsattest in saldofase.

In 2002 gebeurde deze wijze van cofinanciering voor 14 Europese dossiers: 6 dossiers ESF 3 zwaartepunten 1 en 2, 4 dossiers ESF 3 zwaartepunt 4, 2 dossiers ESF 3 zwaartepunt 6, 1 dossier ESF 3 Equal. Daarnaast doet het Vlaams Fonds ook aan cofinanciering via personeel in 1 dossier binnen Interreg III en in 1 dossier binnen Leonardo Da Vinci.

Binnen Equal, dat ook deel uitmaakt van ESF doelstelling 3, is het Vlaams Fonds partner in het Equal project E-quality Career Time. Dit is een transnationaal project betreffende loopbaanbegeleiding en loopbaanzelfsturing met een aantal Vlaamse partners.

Leonardo is het Europese programma ter verbetering van de beroepsopleiding. Het is gericht op het ondersteunen en aanvullen van initiatieven van de lidstaten inzake het ontwikkelen van een opleidingsbeleid en -praktijk. Het Vlaams Fonds volgt dit programma op door deelname aan de Raad van Bestuur en het Vlaams Monitoring-

comité. Tevens wordt het advies van het Vlaams Fonds gevraagd betreffende ingediende projectvoorstellen die zich richten tot personen met een handicap.

Interreg III is een Europees programma dat staat voor grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking ter stimulering van een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de ruimtelijke ordening in de EU. De Provinciale Afdeling Limburg is partner namens het Vlaams Fonds in het Eurecard project, een project in de grensregio Nederland, Duitsland en België. De Europese cel volgt dit project op.

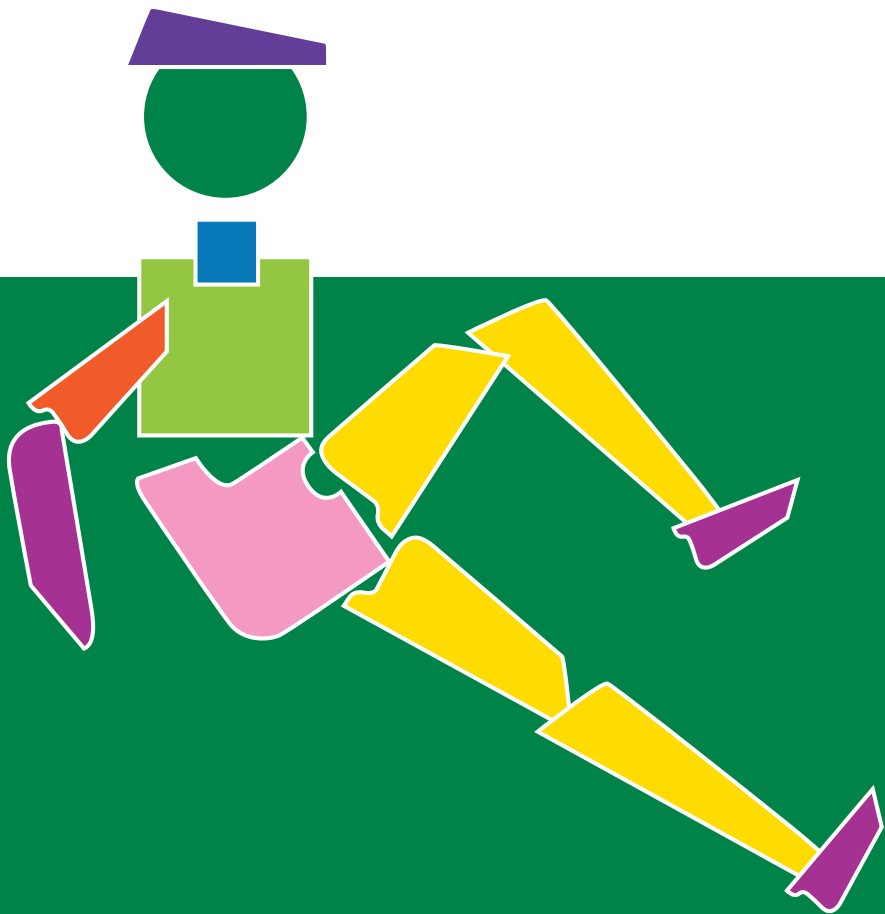
6.2.2 ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HET EUROPEES JAAR VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

De Europese cel heeft in 2003 een belangrijk deel van de coördinatie van het Europees Jaar 2003 van de Personen met een Handicap op zich genomen. Dit gebeurde samen met de adjunct-leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds en de stafdiensten. In 2002 werd het volgende gerealiseerd:

- samenstelling intersectorale stuurgroep,
- lancering van oproep tot het indienen van een projectoproep,
- beoordelen van de 500 ingediende projectvoorstellen,
- selectie van 140 geselecteerde projecten,
- website Europees Jaar 2003 in Vlaanderen,
- opvolgen van coördinatievergaderingen op federaal niveau aangaande het Europees Jaar.

Tevens was de Europese cel mee betrokken in de voorbereiding van de Europadag op 23 november te Leuven; 23 november 2002 was tevens het Vlaamse startmoment van het Europees Jaar.

Hoofdstuk 7
Verslag van de stafdiensten

Verslag van de stafdiensten

7.1 DE VOORLICHTINGSDIENST

Wij brengen even de geschiedenis van deze dienst in herinnering. Vanaf 1 februari 1998 werden de ombudsdienst en de infocel samengevoegd tot de 'voorlichtingsdienst' van het Vlaams Fonds. De functies van informatieambtenaar en van ombudsman werden samengebracht in één persoon, die daarmee de voorlichtingsambtenaar werd.

Deze aanstelling werd overigens officieel ingevoerd door het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur (BS 15 juni 1999). Dit decreet regelt de passieve openbaarheid (het inzagerecht in bestuursdocumenten) en de actieve openbaarheid. De voorlichtingsambtenaar heeft als opdracht de burgers voor te lichten over het gevoerde beleid en over specifieke beslissingen die op hen betrekking hebben. Tegelijk werd in uitvoering van het decreet van 7 juli 1998, houdende de instelling van de Vlaamse ombudsdienst, Bernard Hubeau aangesteld als Vlaamse ombudsman. De bevoegdheid van de Vlaamse ombudsman werd verruimd tot de Vlaamse openbare instellingen, dus ook tot het Vlaams Fonds.

Het Vlaams Fonds blijft in eerste instantie nog steeds bevoegd voor de eigen klachtenafhandeling. Pas wanneer dit niet de gewenste resultaten geeft voor de indiener van de klacht, kan die zich tot de Vlaamse ombudsman wenden. In de loop van 1999 hebben het Vlaams Fonds en de Vlaamse ombudsman een protocol uitgewerkt dat de procedures voor verdere samenwerking vastlegt.

Naast vragen over de werking van het Vlaams Fonds ontvangt de infocel bijzonder veel vragen over het globale gezondheids- en welzijnsveld. In de mate van het mogelijke zal de infocel daarbij doorverwijzen naar de juiste contactpersonen.

De belangrijkste tendens is toch wel dat mensen zich in vertrouwen tot de voorlichtingsambtenaar wenden. De infocel wordt aangesproken voor heel wat persoonlijke, soms zelfs ethische vraagstukken waarmee mensen met een handicap, hun familieleden, hulpverleners en directies van voorzieningen worden geconfronteerd. Heel vaak gaan mensen op zoek naar een soort aftoetsing van

wat ze zelf als oplossing zien. Tegelijkertijd ziet men ook mensen die op zoek zijn naar het antwoord dat ze willen horen, en die zich moeilijk kunnen verzoenen met de beperkingen die de overheid heeft ingebouwd in de regelgeving. Ook al kan de infocel niet op alle vragen het antwoord of de definitieve oplossing geven, heel vaak lukt het toch om de problemen van deze mensen in een breder perspectief te plaatsen, waardoor ze zelf tot een oplossing kunnen komen. De voorlichtingsambtenaar wordt dus meer en meer een aandachtsambtenaar.

Vanaf 1996 was Bert De Groof voorlichtingsambtenaar van het Vlaams Fonds. Op 25 oktober 2002 is hij totaal onverwachts overleden. Bert De Groof bouwde in die jaren met veel enthousiasme de Voorlichtingsdienst uit tot wat hij nu is. Met een zelden geziene energie stroomlijnde hij de communicatie, zette tal van initiatieven op om de activiteiten van het Vlaams Fonds bekend te maken en kon als geen ander met veel toewijding de ombudsdossiers ter harte nemen. Hij was tevens actief in tal van overlegstructuren en werkgroepen, waar hij door ieder gewaardeerd werd voor zijn immer actieve en stimulerende inbreng.

7.1.1 INFORMATIEVERSPREIDING

De nood aan informatie was reeds bij de oprichting van de infocel overduidelijk. De registratie geeft een beeld over alle schriftelijke antwoorden op e-mails, telefoons, faxen en brieven. In 1997 werden 913 vragen schriftelijk beantwoord, in 1998 waren het er reeds 1.162, in 1999 steeg het aantal naar 2.237, in 2000 bleef dit stabiel op 2.124 en in 2001 noteerden we opnieuw een stijging tot 2.637. Ook in 2002 handhaven we een groei tot 2.940 schriftelijke antwoorden op e-mails, telefoons, faxen en brieven. De communicatie via e-mail zit nog steeds in de lift.

In 2002 werd de telefoonregistratie verbeterd. Dit resulteert in een duidelijker beeld omtrent deze oproepen. Er is ook een sterke stijging van het aantal telefonische oproepen merkbaar. In totaal werden er 5.543 telefonische oproepen geregistreerd, waarvan er 484 schriftelijk beantwoord werden. De informatiedienst merkt wel dat steeds meer mensen via verwijzing naar de website van het Vlaams Fonds een uitgebreid

antwoord vinden op hun vragen naar informatie. Ook het aanvragen van publicaties en/of documenten via de website neemt toe.

In samenwerking met de Stuurgroep inzake preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap nam de Voorlichtingsdienst de organisatie op zich van de studiedag 'Over Grenzen – Preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap', die georganiseerd werd te Schaarbeek op 4 oktober 2002.

Op 23 november 2002 werd vanuit het Vlaams Fonds het startsein gegeven voor het Europees Jaar 2003 van Personen met een Handicap. Het thema 'Samen Grenzen Verleggen' werd ingeleid met een academisch gedeelte. Vervolgens konden de bezoekers de interactieve beurs bezoeken en eveneens deelnemen aan de drie workshops rond 'Sport', 'Wonen' en 'Vrije Tijd'. Ruim vierhonderd mensen bezochten deze beurs in de Brabantse Haasrode. Samen met de dienst Logistiek fungeerde de Voorlichtingsdienst hier als draaischijf voor het welslagen van deze dag.

Bij diverse andere gelegenheden werd er toelichting gegeven aan verenigingen, scholen of begeleiders. Bij de medische faculteit van de universiteiten Leuven (KUL), Brussel (VUB) en Antwerpen krijgen de laatstejaarsstudenten jaarlijks een voorstelling van het Vlaams Fonds. Bij zes hogescholen verspreid over geheel Vlaanderen bestaat een soortgelijke informatiedag.

Dankzij de veelvuldige contacten met het werkveld kan de Voorlichtingsdienst vragen, opmerkingen en suggesties signaleren aan de operationele diensten of stafdiensten.

Het personeelsblad 'Dag Collega' ging zijn vijfde jaargang in.

De Voorlichtingsdienst zorgde eveneens voor de eindredactie en de verspreiding van het jaarverslag.

Het 'Handblad' ging zijn vierde jaargang in en werd bij de laatste editie verspreid op 9.166 exemplaren. Het aantal belangstellenden blijft

stijgen. De eerste oplage telde 4.000 exemplaren. In 2002 mogen we alweer op een groter aantal geïnteresseerden rekenen: 666 meer dan in het jaar 2001.

De voorlichtingsambtenaar was tevens voorzitter van de werkgroep 'Voorlichting en Communicatie' van het Managementondersteuningsnetwerk voor Openbare Vlaamse Instellingen, en was medestichtend lid van de Vereniging voor Overheidscommunicatie 'Kortom'. Beide organisaties hebben als doelstelling de communicatie vanuit de overheid te professionaliseren.

Het bezoek aan de documentatiedienst door personeelsleden van het Vlaams Fonds blijft stabiel. Op jaarbasis registreren we 1.100 interne bezoeken. Dit jaar bezochten ook 22 externe bezoekers de documentatiedienst van het Vlaams Fonds.

Het boekenbestand werd met 270 eenheden uitgebreid.

De bibliotheek kreeg er in de loop van het jaar 18 tijdschriftentitels bij, wat het totaal op 198 lopende tijdschriften brengt.

DE WEBSITE IN 2002

Op 22 april 2001, de Vlaanderendag, werd de nieuwe versie van de website gepubliceerd. De belangrijkste verbetering is dat nu veel sneller duidelijk wordt voor welke vormen van bijstand personen met een handicap een beroep kunnen doen op het Vlaams Fonds.

Om de informatie op de website te structureren hebben we het standpunt ingenomen van een bezoeker die voor zichzelf, ouder of buurman op zoek is naar vormen van bijstand die het personen met een handicap gemakkelijker maken hun leven in de maatschappij te organiseren. Dit heeft ons ertoe gebracht de site op te delen in thema's die in ieders leven belangrijk zijn: waar zal ik wonen, waar zal ik werken, hoe zit het met mijn inkomen, hoe zit het met naar school gaan, wat als ik mij wil verplaatsen...

In de nieuwe versie hebben we tevens bijzondere aandacht voor niet- en slechtziende surfers.

Bij elk onderdeel van de site zorgen we ervoor dat de webpagina's leesbaar zijn voor deze groep van mensen.

In 2002 schommelt het gemiddelde aantal bezoekers op de website rond de honderd per dag (VF-werknemers tellen als 1 bezoeker). In de voormiddag zien we een eerste piek in de bezoekersaantallen; een tweede, kleinere piek valt te noteren rond 21 uur 's avonds.

Op werkdagen zien we ongeveer dubbel zoveel bezoekers als op weekenddagen. Opvallend is de dip in bezoekersaantallen op woensdag- en vrijdagmiddag. Dit is wellicht te wijten aan het feit dat op die momenten veel deeltijds werkenden thuis zijn.

De overgrote meerderheid van de bezoekers surft met Internet Explorer (95 procent) en 96 procent gebruikt een schermresolutie van 800x600 pixels of hoger. Ten opzichte van vorig jaar zien we dat het aandeel 800x600 pixels afneemt (66% in 2001 tegenover 49% in 2002), wat betekent dat meer mensen een hogere schermresolutie gebruiken.

Voor de kleurenweergave zien we dezelfde resultaten als in 2001: 95 procent gebruikt 16bit kleurenmonitors of hoger.

Op basis van de bovenstaande gegevens kunnen we stellen dat de website bezocht wordt voor zowel privé- als werkdoeleinden en dat hij leesbaar en foutloos weergegeven wordt door de browsers van de bezoekers.

7.1.2 DE OMBUDSDIENST

In de praktijk kan men vaststellen dat de meeste klachten eerst telefonisch bij de Voorlichtingsdienst toekomen. In de meeste gevallen is op het einde van dit telefoongesprek het probleem uitgeklaard. In een aantal gevallen loopt er manifest iets mis, en dit leidt dan tot een schriftelijke klacht. Vanuit de Ombudsdienst wordt er sterk op aangedrongen dat een klacht schriftelijk wordt ingediend. Het is alleszins niet de bedoeling om hierdoor een drempel te creëren. Maar in het verleden is immers gebleken dat een aantal klachten die langs de telefoon werden geregistreerd, te lichtvaardig geuit werden. Om dit te

vermijden vragen wij elke klacht schriftelijk in te dienen. Zelfs aan mensen die minder gemakkelijk woorden op papier krijgen, vragen we dit, maar we raden hen wel aan zich hierbij eventueel te laten bijstaan door familieleden of vrienden. Wanneer blijkt dat dit werkelijk onmogelijk is, vraagt de Ombudsdienst de inspectie of de maatschappelijk assistenten van de Provinciale Afdeling bij deze mensen langs te gaan.

In de loop van 2002 werden 101 klachten ingediend bij de Ombudsdienst van het Vlaams Fonds (in 2000 waren er dat 78, in 2001 92). 6 van deze klachten kwamen via de Vlaamse Ombudsdienst.

Van deze 101 klachten hadden er 35 betrekking op het persoonlijk dossier bij het Vlaams Fonds. Het merendeel van de klachten ging over de tussenkomsten voor hulpmiddelen en aanpassingen. De grote toeloop van klachten hieromtrent heeft vooral te maken met het feit dat de regelgeving inzake Individuele Materiële Bijstand een grondige wijziging onderging. De wijziging wordt geregeld door het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 met uitwerking vanaf 1 januari 2002. Ten gevolge van de nieuwe regelgeving kwamen er enerzijds klachten binnen omtrent de lange wachttijden vermits de Provinciale Afdelingen de aanvragen niet tijdig verwerkt kregen, en anderzijds klachten omtrent problemen met uitbetalingen. Tevens kwamen er onder deze categorie klachten binnen die handelden over de problematiek met betrekking tot aanvragen voor een rolstoel, de bevoegdheidsverdeling van het Vlaams Fonds en het RIZIV en de contacten met derden, namelijk met de leveranciers van hulpmiddelen en de firma bevoegd voor de aanpassing van een wagen.

Andere klachten hadden betrekking op het toewijzen van het Persoonlijke-AssistentieBudget, de werking van de Provinciale Afdelingen, met name trage en onzorgvuldige werking en ontevredenheid over de klantvriendelijkheid, en klachten omtrent raden en commissies.

Telefonisch kwamen eveneens meldingen binnen bij de Voorlichtingsdienst omtrent het niet ontvangen van de gratis Lijnkaart. Slechts enkele van deze meldingen leidden tot het indienen van een officiële schriftelijke klacht bij de Ombudsdienst.

34 andere klachten hadden betrekking op voorzieningen van het Vlaams Fonds. Sommige klachtindieners werden doorverwezen naar de interne klachtenprocedure van de voorziening, bij anderen werd de Inspectiedienst ingeschakeld voor nader onderzoek.

Tevens was menige klacht een schreeuw om gepaste opvang en het gebrek aan opvangplaatsen in de voorzieningen van het Vlaams Fonds. Mensen met een manifeste zorgnood konden geen adequate, en in vele gevallen zelfs helemaal geen oplossing vinden voor hun noden. Onder de klachten m.b.t. de voorzieningen van het Vlaams Fonds werden tevens de klachten ondergebracht die te maken hebben met de personeelsomkering, de accommodatie, het vervoer van en naar de voorziening, ...

8 klachten hadden geen betrekking op het Vlaams Fonds. De indieners ervan werden doorverwezen naar de gepaste instantie of de klacht werd rechtstreeks overgemaakt aan de bevoegde ombudsdienst met kennisgeving hiervan aan de indiener.

7.2 DE BEGROTING VAN HET VLAAMS FONDS

Een begroting is een jaarlijkse schatting door het Vlaams Fonds van de ontvangsten en uitgaven van de instelling voor het volgende jaar. Die schatting wordt in de vorm van twee tabellen ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement voorgelegd conform de richtlijnen van de bevoegde minister van Begroting.

De begroting van het Vlaams Fonds moet kaderen in de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap: de schatting van de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voor het volgende jaar. Daarnaast wordt ze samen met alle andere ontwerpen ingediend in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, waarin de geschatte uitgaven van het volgende jaar opgenomen zijn. De begroting van het Vlaams Fonds maakt er deel uit van de administratieve begroting.

Een belangrijk element is daarnaast de opstelling van een beleidsbrief: een overzicht door elke

Vlaamse minister van de manier waarop de begroting uitgevoerd wordt voor zijn of haar beleidsdomein(en) tijdens het lopende begrotingsjaar en van het beleid dat hij of zij tijdens het volgende begrotingsjaar wil voeren. Een beleidsbrief bevat ook een overzicht van de manier waarop de regering het regeerakkoord en de beleidsnota's van het Parlement heeft uitgevoerd. De beleidsbrieven worden samen met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting ingediend. Ze worden besproken in de commissie die bevoegd is voor het domein van de beleidsbrief, samen met het gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting waarvoor diezelfde commissie bevoegd is.

Door het indienen van een begroting krijgt het Vlaams Fonds de goedkeuring om bepaalde uitgaven te verrichten en dit binnen de marge die voor elk onderdeel van het programma, het begrotingsartikel, is voorzien. Het Vlaams Fonds kent een viertal grote categorieën: de statutaire opdrachten, de personeelsuitgaven, de werkingsuitgaven en de investeringen. Daartegenover staan de eigen ontvangsten van het Fonds en de dotaties die het van de Vlaamse regering uit de algemene uitgavenbegroting kan putten.

Op deze wijze heeft het Vlaams Fonds steeds een begroting in evenwicht. Binnen een dienstjaar kunnen op welbepaalde momenten aanpassingen gebeuren aan de voordien ingediende cijfers: bij de begrotingscontrole en op het moment van begrotingsherzieningen. Telkens kan het Vlaams Fonds dan de inkomsten herberekenen en nieuwe uitgaven plannen maar moet het ook de wijzigingen uitvoeren die opgelegd worden door de voogdijminister.

De begroting is daarnaast ook nog onderverdeeld in twee belangrijke onderdelen: de middelen voor constant beleid en nieuwe beleidskredieten. In het constant beleid worden alle reglementeringen uitgevoerd en becijferd die door een besluit van de Vlaamse regering of een decreet werden opgelegd. Voor het Nieuw Beleid worden bijkomende middelen ingeschreven. Die omvatten de accenten die de voogdijminister in een bepaald jaar wenst gerealiseerd te zien. De laatste jaren was dit voornamelijk het

wegwerken van de wachtlijsten in de zorgsector. Daarvoor werd over een periode van drie jaar meer dan 25 miljoen euro ingeschreven.

In de begrotingscyclus van het jaar 2002 zijn, meer dan andere jaren, een aantal belangwekkende evoluties te vermelden. De belangrijkste ervan worden hierna kort toegelicht:

1. De afname van het volledige batig saldo van de begrotingsuitvoering 2001 wordt, conform de regelgeving, ingebracht in de begroting 2002.
2. Het nieuw beleid ten belope van 19,8 miljoen euro wordt, na de resultaten van de taskforce rond de wachtlijsten, verdeeld over de diverse statutaire opdrachten. Een expertisecentrum voor het onderzoek naar autisme, zware psychische handicaps en niet-aangeboren hersenletsels wordt boven de doopvont gehouden.
3. Het Vlaams Fonds bouwt zijn provinciale afdelingen verder uit tot performante administratieve entiteiten door de aankoop van gebouwen in Leuven en Gent.
4. De kredieten worden meermaals herschikt om het mogelijk te maken dat het bestuur Collectieve Prestaties op een maximale wijze zijn administratieve dossiers kan verwerken en de eerder opgelopen achterstand kan goedmaken.
5. Eenmalige inspanningen worden van het Vlaams Fonds gevraagd door een forfaitaire besparing van 8.676.000 euro, naast een inhouding van 25 procent op de indexprovisie die de aanpassing van lonen en subsidies in het jaar moet dekken.

Tabel 7.1 geeft deze kredietverschuivingen weer op een geaggregeerd niveau en maakt tevens de vergelijking met het voorgaande dienstjaar.

Uit deze tabel kan ook de verdeling van de diverse categorieën worden bepaald: in 2002 vertegenwoordigen de statutaire opdrachten 97,27% van de uitgaven; de werking en de personeelsomkadering van het Vlaams Fonds noodzaken 2,73% van de middelen of 23,7 miljoen euro.

Binnen de statutaire opdrachten zelf zijn er natuurlijk ook zwaartepunten waarnaar de subsidies worden gekanaliseerd. Het overgrote deel, 660 miljoen euro, gaat naar de residentiële zorgvoorzieningen, 32 miljoen euro naar de ambulante voorzieningen en 5,4 miljoen euro wordt voorbehouden voor de inschrijvingsprocedure en aanverwante uitgaven. Voor de individuele betoelaging, 222,5 miljoen euro, wordt het overgrote deel doorgestort naar de sector tewerkstelling (beschutte werkplaatsen, CAO26-regeling en Vlaamse Inschakelingspremie). Op de tweede plaats komen de individuele materiële bijstand en de PAB-subsidies, goed voor een totaal van 23,5 miljoen euro. De rest van de subsidiëring wordt verdeeld over opleiding, revalidatiecentra en diverse gereguleerde toelagen, waaronder b.v. de wachtlijstwerking, de zorgtrajectbegeleiding en Europese projecten.

Tegenover de uitgaven staan de eigen ontvangsten van het Vlaams Fonds, die voor het merendeel bestaan uit terugvorderingen op gedane uitgavenpatronen. Vanaf dit jaar worden ze stilaan

Tabel 7.1

(in euro)	Dienstjaar 2001	Dienstjaar 2002 initieel	Dienstjaar 2002 na derde aanpassingsblad
Personeelsuitgaven	14.171.156	15.025.069	14.771.570
Werkingsuitgaven	10.486.937	10.661.872	11.633.454
Statutaire uitgaven	909.984.259	927.372.632	948.309.963
Diverse uitgaven	530.839	33.375	164.463
TOTALEN	935.173.191	953.102.948	974.878.450

aangevuld met de ontvangsten uit de wettelijke subrogatieregeling, waardoor een deel van de kostprijs kan worden teruggevorderd van verantwoordelijke derde personen. De evolutie ervan wordt getoond in onderstaande tabel.

Tabel 7.2

(in euro)	Dienstjaar 2001	Dienstjaar 2002 initieel	Dienstjaar 2002 na derde aanpassingsblad
Personeelontvangsten	332.723	347.078	411.584
Werkingsontvangsten	2.496.089	1.577.447	2.722.541
Statutaire ontvangsten	32.272.613	29.093.546	38.810.366
Resultaat uitvoering begroting J - 1	29.977.863	p.m.	23.581.802
Diversen - reserves	1.930.224	2.303.246	1.651.907
TOTALEN	67.009.512	33.321.317	67.178.200

Deze eigen ontvangsten worden aangevuld met de verschillende dotaties uit de Vlaamse Gemeenschap die in hoofdstuk 12 in detail worden besproken. Het is inderdaad een vaststaand gegeven dat een Vlaamse openbare instelling een sluitende begroting indient, waarbij de voorziene uitgaven in balans staan tot de verwachte inkomsten.

De aldus gebudgetteerde dotaties van de Vlaamse Gemeenschap beslaan zo ca. 93% van het totale uitgavenpatroon en bedragen resp. (in euro):

DOTATIES	868.163.679	919.781.631	907.700.250
-----------------	--------------------	--------------------	--------------------

Tot slot willen we nog aantonen dat de begroting van het Vlaams Fonds sterk is geëvolueerd sinds het in 1990 gedefederaliseerd werd en een eigen koers kon varen.

Sinds 1993, toen het Fonds 81 (d.w.z. de zorgsector) bij het Vlaams Fonds werd gevoegd, is de begroting bijna verdubbeld: van 20,9 miljard BEF naar (omgerekend) 39,5 miljard BEF. De reële groei, d.w.z. de aangroei zonder de inflatie-aanpassingen, bedroeg over deze periode het niet onaardige resultaat van bijna 9 procent per jaar.

7.3 CENTRALE WACHTLIJSTWERKING (CWL)

7.3.1. ALGEMEEN

Het tekort aan plaatsen in voorzieningen en diensten voor personen met een handicap is reeds vele jaren een schrijnende situatie. Veel gezinnen met een gehandicapt kind en volwassen personen met een handicap moeten soms meerdere jaren wachten op een aangepaste opvang en/of begeleiding en komen op zogenaamde wachtlijsten terecht.

In de provincies waar de behoefte aan een opvangplaats veruit het aanbod overtrof, ontstond reeds meer dan vijftien jaar geleden op vrijwillige basis een overleg tussen voorzieningen en verwijzende instanties om de behoeftes te inventariseren. Er was echter geen uniforme inventarisatie en de overheid beschouwde de aangevoerde cijfers als onvoldoende betrouwbaar.

Door een besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 werd een nieuw kader gecreëerd en gesubsidieerd voor het regionaal overleg door de oprichting van provinciale overlegplatforms waarin alle partners vertegenwoordigd zijn: het Vlaams Fonds, de provinciale overheid, de gebruikers, de verwijzers en de voorzieningen. De werking van de centrale wachtlijsten werd financieel ondersteund en in samenspraak met de overheid en de provinciale overlegplatforms werd een uniforme registratie van zorgvragers voorbereid. Door deze registratie kan op ondubbelzinnige wijze cijfermateriaal verzameld worden over de zorgvragen die thans niet gelenigd worden: de aard van de handicap(s), de regionale verdeling van de behoeftes, de gevraagde zorgvorm, de urgentie van de vragen enz.

Deze gegevens dienen een drieledig doel:

- zorgbemiddeling: zoeken naar een gepaste oplossing voor de meest urgente zorgvragen;
- zorgafstemming: de dienstverlening van de verschillende voorzieningen in een regio op elkaar afstemmen zodat overlappingsen en lacunes zoveel als mogelijk vermeden worden;
- zorgplanning: op basis van de niet-gelenigde behoeftes een inschatting maken van de

nood aan bijkomende plaatsen in de verschillende zorgvormen in functie van een adequate programmatie.

7.3.2 WERKING IN 2002

De bijeenkomsten van de Permanente Overlegcel (= overleg tussen de administratie en de delegaties van de vijf Vlaamse provinciale wachtlijstwerkingen) vonden plaats op 11 januari, 21 februari, 16 mei, 24 juni, 20 september, 22 oktober, 8 november en 3 december 2002.

Mede ondersteund door de Informaticedienst en de Studiecel van het Vlaams Fonds, slaagden de leden van de Permanente Overlegcel er in 2002 in om:

- een activiteitenkalender 2003 op te stellen;
- de verdere verfijning van de output van wachtlijstgegevens te bewerkstelligen;
- aanvullende registratie van gegevens over kinderen met een handicap overeenkomstig het samenwerkingsprotocol te realiseren;
- een procesbeschrijving vanaf het versturen van de gegevens tot het afdrukken van de rapporten op punt te stellen.

Voor 2002 rest ons nog iets te melden over de uitbetaalde subsidiebedragen. Voor het boekjaar 2002 betaalde het Fonds aan de vijf Vlaamse provinciale wachtlijstdiensten in totaal 585.054,72 euro (23.601.050 BEF). Hiervan had 248.528,12 euro (10.025.600 BEF) betrekking op het werkingsjaar 2001 en 336.526,60 euro (13.575.450 BEF) op het werkingsjaar 2002.

7.3.3 VOORUITBLIK

De verwachtingen voor 2003 zijn opnieuw hooggespannen, niet het minst die van de voogdijminister en haar kabinet, en dit vooral met het oog op het mede onderbouwen van een meerjarenprogrammatie. Concreet beogen wij voor 2003:

- Uniforme procesanalyses van de provincies, met de bedoeling om de basisprincipes en richtlijnen terzake op elkaar af te stemmen en een efficiëntere aanpak van de zorgvraagregistratie te bewerkstelligen.
- De toewijzing van extra budgettaire middelen in 2003 bij het genereren van bijkomende op-

vangplaatsen en begeleidingsvormen voor het terugdringen van de wachtlijsten. Uit de laatste geglobaliseerde gegevens van juni 2002 blijkt immers dat het aantal wachtenden – en dus het tekort aan plaatsen – fors toenamen opzichte van het vorige rapport (december 2001). Het aantal aanvragen steeg met meer dan 2.100 eenheden.

Net als in vorige edities van het jaarverslag beloven wij ook nu een meer dan boeiend verloopverhaal dat gebaseerd is op een vruchtbare en gelijkwaardige samenwerking tussen het Vlaams Fonds en de vijf Vlaamse provinciale wachtlijstdiensten.

7.4 DE STUDIEOPDRACHTEN

2002 diende zich aan als hét jaar van de gunningen van de in 2001 door de Raad van Bestuur goedgekeurde en aanbestede nieuwe studieopdrachten. Voor elk van deze op te starten studieopdrachten moest bovendien een begeleidende stuurgroep worden samengesteld. Hieronder vermelden wij wanneer en aan welke onderzoeksinstelling welke studieopdracht werd toegevoegd.

Daarnaast rapporteren wij in het kort over onze deelname aan bijeenkomsten van stuurgroepen betreffende onderzoek dat werd uitbesteed door andere instanties.

Ten slotte blikken wij even vooruit op 2003.

7.4.1 LOPEND ONDERZOEK IN 2002

ONDERZOEK NAAR HET DIAGNOSTISCH AANBOD IN VLAANDEREN

Binnen de recente ontwikkelingen van vraaggestuurde zorg wordt steeds duidelijker dat om aangepaste zorg te verlenen eerst een fase van vraagverduidelijking en grondige diagnostiek moet plaatsvinden.

Het diagnostisch aanbod in Vlaanderen is echter zeer versnipperd over doelgroepen en opdrachten heen en er is behoefte aan een kwantitatieve en kwalitatieve inventaris van dit aanbod.

Vanuit dit inzicht groeide het voorstel om een onderzoek te laten uitvoeren naar het diagnostisch aanbod in Vlaanderen. Het doel van het onderzoek is het aanbod in kaart brengen zodat

beter kan worden doorverwezen en eventuele leemtes verduidelijkt kunnen worden, zodat het beleid hierop gepast kan reageren.

De aanbesteding op 19 oktober 2001 betreffende de studieopdracht naar het diagnostisch aanbod in Vlaanderen, leverde twee studievoorstellen op. De Raad van Bestuur (RVB) van het Fonds vertrouwde deze opdracht op 29 januari 2002 toe aan de Afdeling Orthopedagogiek van de KU-Leuven. Het onderzoek loopt van 1 september 2002 tot 31 oktober 2003.

ONDERZOEK INZAKE ZORGTRAJECT-BEGELEIDING

In het kader van een betere afstemming van vraag en aanbod in de sector Zorg erkent en subsidieert het Vlaams Fonds vanaf begrotingsjaar 2001 enkele experimentele projecten inzake 'zorgtrajectbegeleiding (ZTB)': negen in begrotingsjaar 2001, waarvan zeven verlengd in begrotingsjaar 2002. Meer daarover kunt u lezen in rubriek 7.5 over de bijzondere subsidies.

Ter begeleiding en opvolging van deze projecten schreef het Vlaams Fonds een studieopdracht uit die finaal moet uitmonden in een advies over het beleidsmatig gevolg dat desgevallend moet gegeven worden aan de functie ZTB binnen de gehandicaptensector.

Het Fonds wees deze studieopdracht op 10 januari 2002 toe aan de Afdeling Orthopedagogiek van de KU-Leuven voor de periode van 1 maart 2002 tot 31 maart 2003.

ONDERZOEK NAAR UITSTROOM UIT INTERNATEN EN INSTROOM IN TEHUIZEN VOOR NIET-WERKENDEN

Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de woon- en leefsituatie van de jongvolwassenen met een matig tot diep mentale handicap die de laatste vijf jaar uit een internaat of uit het buitengewoon onderwijs zijn uitgestroomd. Dit zal een licht werpen op de noden van deze groep en tevens toelaten om de noden van de volgende cohort die zal uitstromen, in te schatten. Naast deze uitstroom moet tegelijk de instroom in de tehuizen voor niet-werkenden en in de erkende werkvorm van het beschermd wonen onderzocht worden.

Deze studie is van uitzonderlijk belang als mede-

basis voor het uitstippelen van een geobjectiveerd programmatiebeleid in de nabije toekomst en is dus direct gelieerd aan de prangende wachtlijstproblematiek.

De RVB wees dit onderzoek op 30 april 2002 toe aan LUCAS. Het onderzoek loopt van 15 juni 2002 tot 14 juni 2003.

ONDERZOEK NAAR DE ADEQUAATHEID VAN DE INDICATIESTELLING 'INTERNAAT' VOOR ZEER JONGE KINDEREN

Vandaag de dag is zowat iedereen ervan overtuigd dat de bijstand aan personen met een handicap bij voorkeur in het thuismilieu moet worden verleend en dat collectieve opvang zoveel als mogelijk moet worden vermeden. Hoe jonger de persoon met een handicap is, hoe meer men dit principe wil laten gelden. Het onderzoek moet duidelijk maken welke overwegingen aan de basis liggen van het toeleiden van zeer jonge kinderen naar een internaat. Voorts dient onderzocht te worden welke hulp die voorzieningen bieden aan deze specifieke doelgroep en of die hulp aan de eigenlijke noden beantwoordt.

Op 6 augustus 2002 besliste de Raad van Bestuur, op basis van de ingediende voorstellen, deze onderzoeksopdracht toe te wijzen aan de Afdeling Orthopedagogiek van de KU-Leuven. Dit onderzoek loopt van 1 november 2002 tot 31 augustus 2003.

ONDERZOEK NAAR DE DOOR HET FONDS ERKENDE DIENSTEN VOOR PLEEGZORG

De werking van de 12 diensten voor pleegzorg dient doorgelicht te worden. De diensten vormen eigen identiteiten en zijn verenigd in de Federatie Pleegzorg. Vraag is of deze diensten in hun werking grote onderlinge verschillen vertonen en of die kunnen worden teruggeleid tot 'succes'- of 'faal'-factoren. Daarenboven moet ook de onderlinge relatie tussen de diensten onder de loep worden genomen: is er samenwerking tussen de verschillende diensten of zijn ze eerder concurrenten nu het moeilijk is om gezinnen te vinden.

De finaliteit van het onderzoek is het opstellen van een reeks aanbevelingen voor het vlot trekken van de werking van de pleegzorgsector.

De aanbesteding, op 25 februari 2002, resul-

teerde in drie studievoorstellen. De Raad besliste uiteindelijk op 28 mei 2002 om de opdracht te gunnen aan LUCAS. Het onderzoek liep van 1 augustus tot 31 december 2002.

Nu al kunnen wij in het kort verslag uitbrengen over de voornaamste bevindingen vanuit dit onderzoek.

Door zijn eigenheid past pleegzorg in het geheel van de door de beleidsverantwoordelijken beoogde behoeftegestuurde zorg-op-maat. De werking ervan kan echter nog worden verbeterd als wordt tegemoetgekomen aan enkele knelpunten.

Een van de pijnpunten is het feit dat de huidige regelgeving geen recht doet aan de bestaande waaier van pleegzorgvormen. Het Vlaams Fonds erkent immers maar twee stelsels: het gewone stelsel van plaatsing in een gezin en de flexibele variant ten behoeve van meerderjarige personen met een handicap, het zogenaamde 'wonen onder begeleiding van een particulier' (WOP). Bovendien is pleegzorg als zorgvorm onvoldoende bekend en zijn er bekendmakingsacties nodig op verscheidene vlakken.

Ook de organisatie van de pleegzorg(diensten) kan worden verbeterd, onder andere wat de werving van kandidaat-pleeggezinnen betreft.

Ten slotte stootten de onderzoekers op de soms moeizame relatie tussen ouders en pleegouders.

AANVULLEND ONDERZOEK NAAR DE IMPLICATIES VAN HET INVOEREN VAN ZORGGRADATIE

Eerder al besteedde het Fonds een onderzoek uit inzake zorggradatie. De ultieme bedoeling was onderscheiden modules van aangeboden zorgmogelijkheden te kunnen uitwerken om het huidige erkenningstelsel in de sector Zorg te hertekenen in termen van het principe 'zorg-op-maat'.

Het financieel luik van dergelijk groots opgezet onderzoeksproject bleef echter nog uit. Daarom besloot het Fonds om in de begroting voor onderzoek bijkomende middelen te voorzien om een en ander in de praktijk uit te testen. Dit middels convenanten met voorzieningen die als proefproject willen optreden bij het uittesten van theoretisch afgelijnde zorgmodules. Zij beschikken immers over de terzake relevante expertise. Concreet werden 16 experts betrokken bij dit

project. Zij werden ingeschakeld bij het opstellen van de zorgmodules en programma's en fungeerden ook als toetssteen voor de ideeën die zich gedurende dit proces ontwikkelden.

ONDERZOEK NAAR LOOPBAANZELFSTURING

Bij het nadenken over loopbaansturing, en a fortiori bij het ontwikkelen van methodieken en instrumenten die een loopbaanzelfsturing moeten mogelijk maken, is het van belang dat men beschikt over een betrouwbaar zicht op de aard van de loopbanen die typisch voorkomen bij het doelpubliek. Dit doelpubliek zijn arbeidsgehandicapten, waaronder ook personen met een inschrijving in het Vlaams Fonds. Het is dus de bedoeling een beeld op te bouwen van de knelpunten in de beroepsloopbaan (tot op heden) van een 300-tal gehandicapten die in het midden van de jaren negentig ofwel een beroepsopleiding beëindigden ofwel met een loonkostensubsidie aan de slag gingen.

Het betreft een cofinancieringonderzoek in het kader van het Europese programma Equal. De contracterende partij namens het Vlaams Fonds is het HIVA. Het onderzoek loopt van 1 juli 2002 tot 30 juni 2003.

7.4.2 DEELNAME AAN BIJENKOMSTEN VAN EXTERNE STUURGROEPEN

In deze deelrubriek willen wij enerzijds verslag uitbrengen over twee voltooide onderzoeksopdrachten van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen, en anderzijds over de verdere ontwikkelingen van twee onderzoeken in opdracht van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het programma 'beleidsgericht onderzoek' (PBO).

7.4.2.1 Bijgewoonde bijeenkomsten van stuurgroepen ter begeleiding van onderzoek in opdracht van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen

In de vorige editie van het Jaarverslag beschreven wij twee voor het Vlaams Fonds belangwekkende studieopdrachten waarvoor de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen middelen uittrok: het betrof een behoeftenonderzoek inzake aangepast vervoer en een inventarisering van de

bestaande toegankelijkheidsinitiatieven in Vlaanderen. In de loop van 2002 werden de desbetreffende eindrapporten opgeleverd bij de opdrachtgever. Zelf ontvingen wij er nog geen exemplaar van, waardoor wij dus ook (nog) niet uitvoeriger kunnen berichten over de resultaten. Daarnaast merken wij op dat wij ook deel uitmaken van een stuurgroep ter begeleiding van een nieuwe onderzoeksopdracht naar inclusief onderwijs in Vlaanderen. Deze studieopdracht loopt over twee jaar en werd in het najaar 2002, na grondige screening en evaluatie van de ingediende studievoorstellen, door de opdrachtgever gegund aan de vakgroep Orthopedagogiek van de Universiteit Gent, onder leiding van professor Geert Van Hove. Wordt zonder twijfel vervolgd in 2003.

7.4.2.2. Bijgewoonde bijeenkomsten van stuurgroepen ter begeleiding van onderzoek in het kader van het programma PBO

In de loop van september 2002 konden wij als stuurgroep lid beschikken over de stand van zaken en voorlopige conclusies in het kader van het onderzoek naar de effectiviteit van een zogeheten 'ecologische' interventie voor jonge kinderen en hun ouders als preventie ten aanzien van antisociaal gedrag. Het onderzoek behelst twee luiken: een concrete behandelingsstudie waarin verschillende interventiemodellen worden uitgetest en vergeleken op effectiviteit (het zogeheten 'Kastanje'project'), en een follow-upstudie van de relatie tussen opvoedingsgedrag, ouderkenmerken, kindkenmerken, contextuele factoren en probleemgedrag bij kinderen. Zeer sterk schematiserend willen wij in deze fase van het onderzoeksverloop nu al melden dat oudertraining wel degelijk op korte termijn effectief blijkt als interventiemethodiek voor jonge kinderen met gedragsproblemen. Vooruitlopend op nog te staven bevindingen lijkt het erop (sic) dat de 'ecologische' interventiemethode niet echt veel toegevoegde waarde oplevert in vergelijking met een klassieke oudertraining, als we de meerkost van dergelijke specifieke methode mee verrekenen.

Daarnaast waren wij vrij om commentaar te leveren bij de voortgang in het kader van het onderzoek naar een visieontwikkeling voor een beleid van gezins- en opvoedingsondersteuning in

Vlaanderen. Concreet ging men, o.a. in een interview met ons, na wat onze visie is op opvoedingsondersteuning en hoe opvoedingsondersteuning binnen het Vlaams Fonds aan bod komt. De begeleiding van de door ons erkende diensten voor thuisbegeleiding bleef daarbij uiteraard niet onbesproken. Eind 2002 benaderde men ons opnieuw, nu met een vragenlijst, om op basis van onduidelijkheden die vanuit de interviews naar voren kwamen, tot een nadere invulling van het begrip opvoedingsondersteuning te komen. Daarbij maakte men – ruwweg gesteld – een onderscheid tussen algemene opvoedingsondersteuning en specifieke opvoedingsbijstand (zoals eerder aangeboden door onze diensten voor thuisbegeleiding).

7.4.3 ACTIVITEITENVERSLAG VAN DE STUDIECEL

De opdracht van de Studiecel bestaat in het geven van wetenschappelijke ondersteuning aan het beleid, onder meer door analyse van gegevens uit de administratie en door het vertalen van inzichten uit het wetenschappelijk onderzoek naar de beleidsvoering. De cel bestaat uit een orthopedagoge, een klinisch psychologe en twee sociologen. We groeperen de activiteiten van de cel naar enkele thema's.

7.4.3.1 Planning en programmatie van zorgvoorzieningen

In het vorige werkjaar werd een programmatievoorstel uitgewerkt voor 2002 en 2003, wat betekent dat in 2002 geen nieuwe programmatiestudie voor 2003 uitgewerkt diende te worden. De aandacht van de Studiecel ging vooral naar het optimaliseren van de kwaliteit van gegevens waarop we moeten steunen om nieuwe programmatievoorstellen uit te werken. Concreet betekende dit het verder begeleiden van de verwerking van de centrale wachtlijstgegevens en het opnieuw bevragen van de zorgsector, dit keer alle voorzieningen (ambulant + (semi-)residentieel), om een accuraat beeld te verkrijgen van het aantal personen met een handicap dat gebruikmaakt van voorzieningen van het Vlaams Fonds.

Samen met een aantal leden van de ad-hoccommissie Programmatie en Erkenningen werd er een

conceptnota opgesteld met de titel 'Zorgvraagregistratie, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning', waarin systematisch wordt beschreven welke elementen noodzakelijk zijn om aan zorgstrategische planning te kunnen doen. Deze nota moet verder geoperationaliseerd worden in de loop van 2003.

7.4.3.2 Zorggradatie en zorgmodules

In opvolging van het midden 2001 afgesloten (extern) onderzoek over zorggradatie heeft de Studiecel in de loop van 2002, in samenwerking met een binnen het Vlaams Fonds opgerichte technische werkgroep, een aantal initiatieven verder ontwikkeld onder de noemer 'financieel luik zorggradatie'. Deze initiatieven beogen een verbetering van de afstemming tussen de zorgnood van een cliënt en de te verlenen en te subsidiëren zorg.

Een eerste luik betreft de ontwikkeling van zorgmodules. Vertrekkend van onderzoeksmateriaal (vooral Nederlandse studies) werd een eerste poging ondernomen om zorgmodules te definiëren. In een tweede fase werd hieraan samen met experts uit het werkveld flink gesleuteld en werd er een experimentele indeling gemaakt van modules in tien verschillende ondersteuningscategorieën. Aan de hand van deze modules werden 'type-zorgprogramma's' gedefinieerd waarvoor in een volgende fase de kostprijzen moeten worden berekend.

Parallel hiermee voerde de Studiecel een registratie uit van de zorgzwaarte van de bewoners van de tehuizen voor niet-werkenden (zowel bezigheidstehuizen als nursingtehuizen) en van de bezoekers van een dagcentrum. Hierbij werden de elementaire zorgzwaarte (adl-assistentie), het storend gedrag en de begeleidingsnood in kaart gebracht. In samenwerking met de technische werkgroep zorggradatie werd voor elk van de criteria een indeling in categorieën van zorgzwaarte opgesteld. De individuele scores van de bewoners en de bezoekers vormden de basis voor de berekening van de totale zorgzwaarte van de voorziening. De koppeling van de zorgzwaarte en het personeelskader van de voorziening moet in 2003 resulteren in simulaties voor herverdeling van het personeel op basis van de zorgzwaarte.

7.4.3.3 Het Persoonlijke-AssistentieBudget

Een lid van de Studiecel heeft de invoering van deze nieuwe bijstandsvorm van heel nabij opgevolgd. In de maand mei is een rapport gepubliceerd (op de website) waarin teruggeblikt wordt op één jaar PAB als erkende zorgvorm. Daarin is het hele proces van de werking van de deskundigencommissie geanalyseerd en zijn de resultaten te vinden van een enquête onder de MDT's. Tevens zijn de kenmerken beschreven van alle PAB-aanvragers en budgethouders die tot dan door de commissie waren behandeld. In de tweede helft van het jaar is er in samenwerking met twee werkgroepen gewerkt aan een model voor een nieuw inschalingsverslag, dat in 2003 in gebruik zal worden genomen.

7.4.3.4 Tewerkstelling

Er is heel wat vooruitgang gemaakt in het ontwikkelen van het nieuwe evaluatiesysteem voor 'zwakke werknemers' in de beschutte werkplaatsen. Op basis van testgegevens van 2001 heeft een technische werkgroep de schaal bijgesteld en die is opnieuw bij enkele honderden personen toegepast (voorjaar 2002). De resultaten van deze laatste test zijn grondig geanalyseerd en vergeleken met vorige metingen en er is een voorstel uitgewerkt voor wijziging van de regelgeving zodat het nieuwe systeem officieel ingang kan vinden (wellicht in 2003).

In het voorjaar is een analyse gemaakt van de op het Vlaams Fonds aanwezige gegevens over de toepassing van de loonkostensubsidies (CAO-26 / VIP). De resultaten daarvan, evenals allerlei andere gegevens over de tewerkstelling van personen met een handicap, zijn gebundeld in een nota 'Handicap en Arbeid', die op de website van het Vlaams Fonds is geplaatst. Deze tekst wordt regelmatig aangevuld met nieuwe gegevens, zoals het aantal werkzoekende arbeidsgehandicapten. Hij biedt een overzicht dat tevens nuttig is gebleken voor de werking van projectontwikkelaars van de STC's en sectorconsulenten bij hun acties ter stimulering van de tewerkstelling van personen met een handicap.

In 2002 zijn twee Europese projecten van start gegaan waaraan de Studiecel deelneemt. Het betreft een EQUAL-project over loopbaanbe-

geleiding van personen met een handicap en een LEONARDO-project over het opzetten van een Europees kenniscentrum (website) over tewerkstelling van personen met een mentale handicap. Er werd tevens deelgenomen aan de eindconferenties van twee EU-onderzoeksprojecten waaraan al eerder bijdragen waren geleverd (over definities van handicap en over actieve arbeidsmarktmaatregelen voor gehandicapten). Ten slotte is er ook deelgenomen aan de werkzaamheden van de groep 'Tewerkstelling' van de Interministeriële Conferentie ten gunste van personen met een handicap.

7.4.3.5 Andere thema's

- In 2002 rondde de Studiecel het onderzoek 'Personen met een handicap in rusthuizen en rv't's' af. De focus van het onderzoek lag op de jonge personen met een handicap die wonen in een voorziening voor bejaarden. In het onderzoeksrapport wordt ingegaan op de kenmerken van die personen, de redenen voor opname en de evaluatie van de huidige situatie.
- Een lid van de Studiecel heeft, tijdens een driedaagse formuleringsworkshop, meegewerkt aan het opstellen van een businessplan voor het ontwikkelingsproject inzake gehandicaptenzorg in de Noordprovincie Zuid-Afrika.
- Er werd deelgenomen aan de conferentie die het Spaanse Voorzitterschap organiseerde in Madrid, over beleid ten aanzien van personen met een handicap, aan de conferentie van het Deense Voorzitterschap in Kopenhagen, over kwaliteit in de zorg, en aan de IASSID wetenschappelijke conferentie over mentale handicap in Dublin.
- Een lid van de Studiecel heeft ook actief geparticipeerd aan een expertengroep die in het kader van de Raad van Europa de geplande interministeriële conferentie van 2003 inhoudelijk moet helpen voorbereiden. Deze groep buigt zich over de faciliterende en belemmerende factoren voor een geïntegreerd leven in de samenleving voor personen met een zware handicap (geoperationaliseerd in zeer ernstige beperkingen op het vlak van zelfredzaamheid).
- De Studiecel heeft verder deelgenomen aan de voorbereiding van de acties inzake integrale jeugdzorg binnen de themagroep Modulering.

- Een lid van de Studiecel heeft actief geparticipeerd aan het tweede seminarie van de wetenschappelijke expertengroep 'European Intellectual Disability Research Network', waarbij Europese basisgegevens worden vergeleken inzake ondersteuningsvormen voor personen met een mentale handicap. Samen met de Vakgroep Orthopedagogiek van de Universiteit Gent werd hiervoor een uitvoerige paper voorbereid.
- Alle leden van de Studiecel participeren in één of meerdere ad-hoccommissies van het Vlaams Fonds.
- Leden van de Studiecel hebben deelgenomen aan de stuurgroepen van volgende onderzoeksprojecten: 'De Dovengemeenschap in Vlaanderen: doorlichting, sensibilisering en standaardisering van de Vlaamse Gebarentaal' (PBO-Project: 98/20/129); 'Plus est en vous herbekeken'; 'Manpower planning in de zorgsector en de socio-culturele sector' (Vesofa Project); 'Beeldvorming over personen met een handicap' (project van de Vlaamse Gemeenschap).

7.5 DE BIJZONDERE SUBSIDIES AAN VOORZIENINGEN

Op basis van de omzendbrief van 23 januari 2002 (BS 13 februari 2002) betreffende bijzondere subsidies aan voorzieningen in de gehandicaptensector ontving de administratie van het Vlaams Fonds in 2002 slechts 16 aanvraagdossiers. Negen dossiers betroffen een verzoek tot verlenging van een zorgtrajectbegeleidingsproject dat het Vlaams Fonds in het vorige begrotingsjaar al financieel honoreerde.

Net als vorig begrotingsjaar stipuleerde deze omzendbrief immers dat ook voor het begrotingsjaar 2002 enkel projectvoorstellen inzake een beter management van vraag en aanbod in de zorgsector, meer bepaald inzake zorgtrajectbegeleiding (ZTB), in aanmerking konden komen voor subsidiëring. Dat verklaart minstens gedeeltelijk het beperkte aantal aanvragen in vergelijking met voorgaande jaren.

De Raad van Bestuur besliste op 9 juli 2002, op basis van een uitvoerige screening van elk aan-

vraagdossier door de administratie, zeven van de negen lopende projecten te verlengen. Er werd geen enkel nieuw project goedgekeurd; het merendeel daarvan betrof trouwens projectvoorstellen die ook al voor het begrotingsjaar 2001 werden ingediend en die ook toen niet goedgekeurd werden.

Twee lopende projecten genoten bovendien niet langer financiële steun: het project 'mentorschap' van de vzw Thuisbegeleiding Autisme en dat van de vzw Ganspoelinstituut voor de deeldoelgroep blinden en slechtzienden.

Deze beslissing was mede ingegeven door de overweging om per provincie slechts één basisdossier te erkennen en te subsidiëren. Brussel werd daarbij als een apart werkingsgebied beschouwd. Van deze basisregel werd enkel afgeweken voor het zevende dossier, dat betreffende zorgtrajectbegeleiding voor gehandicapte kinderen beneden zes jaar. In de overige projecten betrof het doelpubliek immers overwegend (jong)volwassenen.

Het totale te verdelen krediet aan bijzondere subsidies bedroeg 642.679,97 euro of 25.925.646 BEF. De Raad van Bestuur besliste om de in de begroting voorziene kredieten als volgt te besteden: 99.157,41 euro voor elk basisdossier en het restbedrag (beperkt tot het maximum van de gevraagde toelage, namelijk 44.965,00 euro) aan het project waarin gefocust wordt op zeer jonge kinderen. Op die wijze kon de toelage per project enigszins verhoogd worden ten opzichte van 2001, wat zou moeten resulteren in een kwaliteitsvolle verderzetting van deze zeven projecten.

Traditiegetrouw zullen wij enkele van deze lopende projecten hieronder nader beschrijven op basis van de beschikbare eindrapporten voor het begrotingsjaar 2001. De keuze is niet enkel ingegeven door de beschikbaarheid van de eindrapporten, maar ook door de specificiteit van de twee projecten die wij hier nader belichten: de specificiteit van het ene project schuilt in de hierboven al vernoemde deeldoelgroep van zeer jonge kinderen, die van het andere betreft de Brusselse situatie.

7.5.1 HET BIZONPROJECT OF HET ZORGTRAJECTBEGELEIDINGSPROJECT VAN DE VZW CGVB DE VEST TE BRUSSEL

Het letterwoord 'BIZON' staat voor 'Brusselse Integrale ZorgvraagONdersteuning'. Het betreft een initiatief van een aantal voorzieningen en verenigingen voor personen met een handicap die deel uitmaken van het Brusselse regionaal overleg (BROG). CGVB De Vest treedt daarbij op als juridisch werkgever. Een stuurgroep, geënt op het BROG, en een intervisiegroep ondersteunen de feitelijke werking ervan. Er wordt ook nauw samengewerkt met de centrale wachtlijst voor Brussel-Halle-Vilvoorde.

De idee om een zorgtrajectbegeleidingsdossier bij het Fonds in te leiden groeide vanuit de onderkende nood in het Brusselse aan 'een specifieke functie en onafhankelijke instantie die de cliënten (lees: personen met een vermoeden van handicap, nvdr) kan ondersteunen in het verkennen en verduidelijken van hun zorgvraag en het verkrijgen van de passende ondersteuning of zorg'. Daarmee is ook concreet invulling gegeven aan de term zorgtrajectbegeleiding, al sluit men zich aan bij de invulling ervan door het Vlaams Overlegplatform Trajectbegeleiding (VOT), waarvan men actief deel uitmaakt.

De specifieke Brusselse situatie kenmerkt zich voornamelijk door een erg gebrekkig en ongelijkmatig uitgebouwd aanbod in de gehandicaptensector, dat bovendien, gelet op het grootstedelijk karakter van het gebied, moeilijk zichtbaar en herkenbaar is. Anders gesteld: als er weinig of geen aanbod is, dan zullen er ook veel onbeantwoorde want nooit gestelde vragen latent aanwezig blijven. De initiatiefnemers en participanten aan dit project maakten van deze nood enigszins een deugd, door uitdrukkelijk te kiezen voor meer inclusieve ondersteuningsvormen, dus buiten de enge gehandicaptensector om.

Andere specifieke knelpunten betreffen uiteraard de verschillende taalregimes en het vaak ontbreken van een uitgebreid natuurlijk netwerk rond de cliënt, gelet op de grootstedelijke woon- en leefsituatie.

Tijdens het eerste werkingsjaar lag het accent sterk op de bekendmaking van het project en op visievorming. Een eerste belangrijke conceptuele uitklaring is toch wel de vaststelling dat de methodiek van persoonlijke toekomstplanning (PTP) niet als enige en zaligmakende methodiek werd onderkend. Het is slechts een van de vele bruikbare methodieken om zorgtrajectbegeleiding vorm te geven.

In totaal werd een traject opgezet voor 18 cliënten op jaarbasis, met uiteenlopende handicaps. Opmerkelijk was wel de vaststelling bij de aanmelding van veel cliënten dat heel wat vragen verband houden met de nood aan betaalbare woningen en aan adequate hulp bij het zelfstandig wonen.

In het tweede werkingsjaar zal men gericht aandacht besteden aan de deeldoelgroep van zeer jonge kinderen, waarbij men de mosterd groten-deels zal halen bij het project dat daartoe in 2001 specifiek erkenning genoot en dat we hieronder nader zullen belichten.

7.5.2 HET ZORGTRAJECTBEGELEIDINGSPROJECT VOOR JONGE KINDEREN (0-6 JAAR) VAN VZW DE TANDEM, DIENST THUISBEGELEIDING VOOR MENTAAL GEHANDICAPTEN OOST-VLAANDEREN

In tegenstelling tot wat de titel hierboven doet vermoeden, betreft het geen initiatief van één enkele dienst, maar van enerzijds de vijf diensten voor thuisbegeleiding in Oost-Vlaanderen en anderzijds het Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen (COS) te Gent. De Tandem treedt daarbij op als juridisch werkgever.

Binnen dit project wil men enerzijds nagaan of ZTB bij zeer jonge kinderen specifieke methodieken vereisten stelt en anderzijds de trajectbegeleidingsfunctie afbakenen ten opzichte van de geëigende werking van een thuisbegeleidingsdienst of COS. Ook hier werden een stuurgroep, een kerngroep en een intervisiegroep in het leven geroepen om het project in goede banen te leiden. Men sloot ook aan bij de werking van het VOT en men participeert in alle werkgroepen. Bijzondere aandacht genieten de werkgroepen 'jonge kinderen' en 'afbakening'.

Het aantal begeleide casussen in het eerste werksjaar bleef beperkt tot zeven, met een gemiddelde van vijf contacten per gezin.

In het lijvige rapport dat werd voorgelegd, weidt men uit over vier verschillende modellen van trajectbegeleiding die men kan onderkennen, en over vier fasen die in mindere of meerdere mate in elk model voorkomen. Het betreft de fasen assessment, planning, interventie, en monitoring & evaluatie.

Deze theorievorming ontleende men voornamelijk aan wat in de sector van de geestelijke gezondheidszorg bekend staat als 'case management'. Daarnaast onderschrijft men het belang van het burgerschapsparadigma (de persoon met een handicap is een volwaardig burger die moet kunnen deelnemen aan alle facetten van het maatschappelijk leven) en schat men het belang van 'person centered planning' hoog in.

Met andere woorden, trajectbegeleiding kan vele vormen aannemen, en ouders moeten zelf vrij kunnen kiezen welke benadering hen het beste ligt en aan hun verzuchtingen en noden tegemoetkomt. Men schuift dus niet één zaligmakend model naar voren.

Vanuit de betrokkenheid als thuisbegeleidingsdiensten en COS ligt het accent wel op het zogenaamde klinisch model van trajectbegeleiding. Binnen dit model staat de fase van directe hulpverlening centraal, althans voor wat de diensten voor thuisbegeleiding betreft. Trajectbegeleiding, aldus ingevuld door thuisbegeleidingsdiensten, scoort wel minder goed in het belichten van de 'vraag achter de concrete hulpvraag' en slaagt er ook minder goed in om het sociale netwerk van het desbetreffende gezin volledig in kaart te brengen.

Bij trajectbegeleiding zoals vervuld door het COS, bleek het accent vooral te liggen op de fase van de vraagverduidelijking.

Verder onderschrijven de projecthouders ook het belang van het 'strength based model', waarbij men uitgaat van de principes 'person centeredness', volwaardig partnerschap en vraaggestuurd werken in functie van de kwaliteit van het leven. Vooral CADOR legde zich toe op het expliciteren van de indicatoren ter specificatie van deze vorm van trajectbegeleiding.

Tot slot willen wij nog opmerken dat het Vlaams Fonds dit project uitdrukkelijk wenste verlengd te zien in 2002, net vanuit het opzet om een transfer van kennis en ervaring in de omgang met de beoogde zeer jonge doelgroep mogelijk te maken naar de overige – basis – projecthouders, die zich tot dan vooral toelegden op (jong)volwassenen.

Vooruitblikkend op 2003 kunnen we stellen dat de intussen vernieuwde Raad van Bestuur op basis van de eindrapporten 2002 zich tegen eind 2003 allicht zal moeten uitspreken over het eventuele vervolg dat aan deze projectwerking dient gegeven te worden.

Wellicht wordt vanaf het begrotingsjaar 2003 de restrictie opgeheven dat enkel projectvoorstellen inzake ZTB in aanmerking komen voor bijzondere subsidies.

Afwachten maar ...

7.6 VOORNAAMSTE REALISATIES INZAKE HET INCLUSIEF BELEID

7.6.1 HOOFDACCENTEN IN 2002

2002 kenmerkte zich niet zozeer door een verdere toename van het aantal 'dossiers' of domeinen waarop de inclusieambtenaar van het Vlaams Fonds zijn aandacht richtte, dan wel door een verdere uitdieping en 'rijping' van een aantal thema's.

De notie 'toegankelijkheid', die voorgaande werksjaren domineerde, moest nu definitief plaatsmaken voor een ruimer concept, te weten 'universal design', ook wel 'design for all' genoemd. Het Europees actieprogramma COST 349, betreffende de toegankelijkheid van de touringcars die ingezet worden op lange afstanden, kwam op kruissnelheid.

Verder ging veel aandacht en energie naar het bijwerken van de regelgeving inzake de aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap, en naar de screening van de ingediende aanvraagdossiers op basis daarvan.

Ten slotte kwam het thema 'samenwerking tussen de sectoren welzijn en sociale huisvesting' in 2002 volop bovendrijven.

7.6.2 BUSVERVOER VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

De eerdere beslissing om bij het Vlaams Fonds ingeschreven personen recht te verlenen op een gratis netabonnement van de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn gaf ook in de loop van 2002 aanleiding tot herhaald overleg tussen de betrokken actoren. Zeker omdat nu ook de regel van toepassing was dat gerechtigden op een tegemoetkoming van het ministerie van Sociale Zaken hier automatisch recht op hadden. Heel wat tijd en energie ging dan ook naar het toeleveren van de correcte bestandsgegevens aan de Kruispuntbank (KSZ), die instond voor de verwerking van deze gegevens. Intern vereiste dit een nauwe samenwerking tussen de afdeling Individuegerichte prestaties, de Informaticadienst en de Beleidsvoorbereidende dienst.

In 2002 trad ook de nieuwe directeur-generaal bij De Lijn aan, mevrouw Ingrid Lieten. Mede naar aanleiding daarvan kaartte het Vlaams Fonds het dossier aan van de gerechtigde personen met een handicap op een bushalte aan de eigen voordeur, althans voor wat de belbusregeling betreft. Immers, tot op heden kunnen enkel bij het Fonds ingeschreven personen die een positieve beslissing ontvingen voor een tussenkomst op een elektronische rolstoel, hiervoor in aanmerking komen. Ons leek het niet meer dan billijk om ook voor gerechtigden op een tussenkomst voor een manuele rolstoel dergelijke faciliteit te voorzien. Welnu, ons onderhoud met de nieuwe leiding van De Lijn resulteerde in een positieve principiële beslissing terzake van de Directieraad van De Lijn. Het blijft nog altijd wel wachten op de uitvoeringsmaatregelen.

Zoals in de vorige editie van het Jaarverslag aangekondigd, nam het Europese actieprogramma COST 349, betreffende de (on)toegankelijkheid van het langeafstandsvervoer per touringcar, in 2002 een hoge vlucht. Anders dan bij COST 335, betreffende het zware spoorwegverkeer, namen wij ons voor om als vertegenwoordiger van Vlaanderen, een actievere rol te spelen. Naast onze actieve deelname aan de werkgroepen 'vehicle design', 'infrastructure' en 'information &

vocational training', die in het kader van dit programma, naast enkele andere werkgroepen, werden opgestart, werkte de Studiecel een eerste luik van een enquête uit. Op basis daarvan wensen wij een inventaris te maken van alle initiatieven in Vlaanderen die tot dusver verband hielden met dergelijk aangepast reisvervoer per touringcar. In totaal schreven wij ruim 80 organisaties aan, zowel gehandicaptenorganisaties, constructeurs van bussen, reisorganisatoren als touringfirma's. Ongeveer 30 formulieren werden ingevuld terugbezorgd.

Het is de bedoeling om in de loop van 2003 het tweede luik van deze enquête uit te voeren, waarbij gepeild zal worden naar de specifieke behoeften van gebruikers terzake.

Wij vermelden nog even dat onze deelname aan voormelde werkgroepen slechts mogelijk werd nadat wij een Vlaams netwerk opbouwden van deskundigen op het vlak van de toegankelijkheid van voertuigen. Zonder de technische inbreng van deze partners zou onze bijdrage in dit programma zonder twijfel veel kleiner zijn.

Enigszins in de marge, maar daarom niet minder van belang, vermelden wij dat wij de werkzaamheden van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen op het vlak van aangepast vervoer van nabij blijvend opvolgen.

7.6.3 BIJDRAGE TOT EEN MEER INCLUSIEF ONDERWIJS IN VLAANDEREN

In 2002 bleven wij ook mee nadenken over de verdere positionering van de CLB's van het buitengewoon onderwijs, gelet op de nieuwste maatschappelijke ontwikkelingen en op het decreet betreffende de CLB's. Het gespreksforum daartoe werd aangeboden door het VCLB, het vormingscentrum van de vrije CLB's. Het raakvlak met inclusief onderwijs was uiteraard nooit ver weg bij de ideeënvorming en de gedachtewisseling terzake. In het voorjaar van 2003 moet dit resulteren in een visietekst over de werking van het CLB in het buitengewoon onderwijs. Die tekst kan wellicht mee de aanzet vormen voor een verdere maatschappelijke discussie over de zin en onzin van inclusief onderwijs in Vlaanderen.

7.6.4 AANGEPASTE VRIJETIJD- BESTEDING VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

Op 3 mei 2002 keurde de Vlaamse regering het nieuwe besluit goed ter erkenning en subsidiëring van maximaal 20 organisaties in Vlaanderen die een aangepast vrijetijdsaanbod ontwikkelen voor personen met een handicap. De krachtlijnen daarvan vermeldde wij al uitvoerig in het jaarverslag van vorig jaar.

Belangrijk om weten is dat 2002 eigenlijk als een soort overgangsjaar gold, waarbij de 20 al erkende vrijetijdsorganisaties hun erkenning behielden, in het vooruitzicht van een nieuwe oproep en uitgebreide screening van aanvraagdossiers, die in het najaar van 2002 plaatsvond. Dit om de begunstigde projecthouders te kunnen aanwijzen voor de nieuwe erkenningsperiode 2003-2004.

De nabije toekomst zal wellicht moeten uitwijzen of na deze periode geopteerd wordt om deze koers van aparte vrijetijdsorganisaties voor personen met een handicap aan te houden, dan wel of de beleidsmakers opteren om deze aparte werking te 'includeren' in het reguliere kader dat op het vlak van sport en vrijetijdsbesteding geboden wordt door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dat laatste vereist ons inziens in elk geval dat de mogelijkheden voorwaarden daartoe vooraf ernstig getoetst worden.

7.6.5 SAMENWERKING TUSSEN DE SECTOREN WELZIJN EN SOCIALE HUISVESTING

Begin 2002 contacteerde de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) de inclusie-ambtenaar met het verzoek om mee te zetelen in een zogeheten 'denktank' met de opdracht om nadere samenwerkingsvormen tussen de sectoren Welzijn en Sociale Huisvesting uit te tekenen.

Aan de basis van deze idee lagen concrete vragen van onder andere voorzieningen voor personen met een handicap, waarbij die regelmatig stuiten op knelpunten en problemen wanneer zij meer geïntegreerde woonvormen willen uitbouwen in samenspraak met lokale huisvestingsmaatschappijen.

Concreet werden standpunten uitgewisseld,

waarbij het Vlaams Fonds expliciet te kennen gaf voorstander te zijn van het gedachtegoed inzake 'universal design' of 'design for all', en dus van mening is dat het enkel voor die woonvormen waarbij het manifest en evident is dat de bouwpromotor meerkosten zal hebben ten gevolge van de specificiteit van de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de beoogde doelgroep, acceptabel en verdedigbaar is om te overwegen dat Welzijn hiervoor zou moeten tussenkomen.

Een nadere samenwerking tussen de sectoren Welzijn enerzijds en Sociale Huisvesting anderzijds zien wij dus eerder tot stand komen op basis van het onderscheid tussen de functies van wonen en welzijn, in die zin dat vanuit de welzijnssector garanties kunnen worden geboden aan de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen dat voor een deel van hun huurders kan voorzien worden in gepaste begeleiding. Dit in ruil voor aangepaste regelingen die toelaten dat voorzieningen uit de welzijnssector als huurder kunnen optreden en woonentiteiten ter beschikking krijgen, al dan niet binnen het sociale huurstelsel. Hierin moeten beide sectoren zich kunnen vinden aangezien dit voor beiden een WIN-situatie impliceert.

Met andere woorden, de specifieke welzijnscomponent binnen sociale huisvestingsprojecten zit volgens ons niet vevat in het bouwen als dusdanig maar zit vevat in de specifieke nood aan bijstand die een deel van de bewoners van deze projecten ervaren.

Het is nu even afwachten hoe de respectieve kabinetten deze visie appreciëren en in welke mate zij nog bereid zijn om vóór de komende regeringswisseling initiatieven te ontplooiën om een en ander te realiseren. Eén denkpiste terzake is dat men een tijdelijk experimenteel kader zou kunnen creëren om samenwerkingsprojecten terzake uit te proberen in de praktijk.

7.6.6 BESLUITEND

Met deze beknopte verslaggeving over de realisaties inzake het in 2002 gevoerde inclusief beleid willen wij hier volstaan. Wij hebben het daarbij niet gehad over de vorig jaar aangekondigde Engelstalige versie van het handboek over inclusief beleid, dat nochtans wel degelijk van de personen rolde. Evenmin gingen wij dieper in op de

voortgezette werkzaamheden ter opvolging van de destijds goedgekeurde resolutie betreffende personen met een auditieve handicap. Wij kunnen uiteraard de creatie van een Infopunt Toegankelijk Reizen niet onvermeld laten, maar vermelden ook dit in de zijlijn. Evenmin kunnen wij voorbijgaan aan de stemming eind december 2002 in de Senaat van de veelbesproken antidiscriminatiewet; ongetwijfeld gaat dit gevolgen hebben voor de verdere 'inbreiding' van inclusieve maatregelen in het ganse maatschappelijke bestel. Ten slotte, doch niet het minst, kijken wij met volle verwachting uit naar de aanzet van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen om uiteindelijk toch een Vlaamse regelgeving tot stand te brengen op het vlak van de toegankelijkheid. Kortom, de toekomst wenkt.

7.7. KINDERRECHTEN

De activiteiten van het Fonds inzake kinderrechten concentreerden zich in 2002 rond de organisatie van een sensibilisatiecolloquium over preventie van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap die in voorzieningen uit de gehandicaptensector verblijven.

Dit colloquium, 'Over grenzen', vond plaats op 4 oktober 2002 in De Factorij te Schaarbeek.

Mensen met een handicap zijn wegens een aantal specifieke risicofactoren bijzonder kwetsbaar voor misbruik en geweld. Preventie van misbruik en geweld t.a.v. deze groep van mensen vraagt dan ook bijzondere aandacht. Hierbij hebben voorzieningen die instaan voor hun opvang, behandeling en begeleiding, een bijzondere rol te vervullen.

Werken aan preventie is geen eenmalige actie doch een voortdurend proces.

Het colloquium had tot doel voorzieningen te motiveren om dit proces verder te zetten of, in voorkomend geval, hen ertoe aan te zetten preventie uitdrukkelijk op te nemen in hun werking.

In de voormiddag werd gesproken over het 'ondersteunen van veerkracht van de kwetsbare personen met een handicap' als een middel tot preventie. Er werd een analyse gemaakt van de

chaos die in een voorziening ontstaat wanneer die geconfronteerd wordt met een situatie van seksueel misbruik. Hoe kan en moet in een dergelijke situatie opgetreden worden? Een voorziening bracht het verhaal van het werken rond preventie van seksueel misbruik en ter afsluiting konden enkele schrijvende getuigenissen worden beluisterd.

In de namiddag werd door middel van workshops de mogelijkheid geboden om rond bepaalde thema's in discussie te treden en ervaringen te delen met collega's en gebruikers.

Volgende thema's kwamen aan bod:

- het opmaken van een protocol inzake detectie, stoppen en hanteren van misbruik,
- werken aan weerbaarheid,
- visieontwikkeling ten aanzien van relaties en seksualiteit,
- het gebruikersperspectief,
- daderhulp,
- zorg voor zorgverleners,
- therapie in de residentiële voorziening na seksueel misbruik,
- handelen in een voorziening na confrontatie met een situatie van seksueel misbruik.

Aan de deelnemers aan het colloquium werd gevraagd een enquêteformulier in te vullen. Hierin werden onder meer volgende vragen gesteld: in welke mate wordt u in uw voorziening met misbruik en geweld geconfronteerd, welke acties (visie, protocol, ...) werden reeds ondernomen, welke aspecten bevorderen het proces van preventie, welke knelpunten worden ervaren...

Bij de verwerking van de verkregen informatie kon worden vastgesteld dat seksueel misbruik en andere vormen van misbruik en geweld inderdaad tot de realiteit behoren in voorzieningen voor personen met een handicap.

Als belangrijkste knelpunten werden aangeduid: een tekort aan middelen en tijd om gepaste vorming te ontwikkelen voor medewerkers, cliënten en ouders, personeels- en kennistekort, verschillende visies (basised medewerkers en directies) in voorzieningen ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag, moeilijkheden bij de melding van een vermoeden van misbruik, beroepsgeheim en

privacy, moeilijke samenwerking tussen verschillende diensten met inbegrip van diensten uit belendende sectoren, problematische samenwerking tussen hulpverlening en justitie.

De studiedag heeft het belang aangetoond van het bereikbaar maken van het thema misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap, maar heeft tevens duidelijk gemaakt dat er heel wat nood aan informatie en ondersteuning blijft bestaan.

Daarom heeft de Raad van Bestuur van het Fonds beslist het thema preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap verder als continu aandachtspunt op te nemen in het raam van de werking van het Fonds. Hiertoe wordt de stuurgroep structureel ingebed door ze om te vormen tot een ad-hoccommissie.

Tevens keurde de Raad van Bestuur de door de stuurgroep voorgestelde verdere acties goed.

Deze acties zijn :

- het uitdiepen van een precieze definitie van misbruik, en het nastreven van consensus daarover,
- het opstarten van een website waarop de beschikbare informatie m.b.t. preventie van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap zou worden verzameld ten behoeve van voorzieningen en gebruikers, te beginnen met de teksten uit de colloquiummap, de verslagen van de workshops, bestaande protocollen, artikels enz. . . ,
- het organiseren van een inhoudelijke, kwalitatieve enquête rond bepaalde thema's bij alle voorzieningen voor personen met een handicap,
- het verder uitdiepen van deelthema's, o.a. melding van misbruik.

(De teksten verzameld in de colloquiummap, evenals de verslagen van de discussies in de verschillende workshops, kunnen worden opgevraagd bij de Informatiedienst van het Vlaams Fonds.)

7.8. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS

7.8.1 INLEIDING

Het Vlaams Fonds ontplooit als Vlaamse openbare instelling eveneens activiteiten op het internationale vlak. De doelstelling hiervan is de uitwisseling van kennis en ervaring én de harmonisering van het sociale integratiebeleid tussen de Europese lidstaten te bewerkstelligen.

Dit was ook in 2002 het geval met bijzondere aandacht voor de voorbereiding van 2003, dat door de Europese Commissie werd uitgeroepen tot Europees Jaar van de Personen met een Handicap. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie en die binnen de Raad van Europa besproken.

De activiteiten in het kader van de Europese Unie zijn veelzijdig. Zo is er een rijk aanbod van Europese programma's, waarvoor promotoren binnen de lidstaten van de Unie projecten kunnen indienen. Het belangrijkste programma voor de materie van het Vlaams Fonds is ontegensprekelijk het Europees Sociaal Fonds (ESF); talloze door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen ontvangen additioneel subsidies van het ESF. Naast het programma-aanbod worden tevens diverse activiteiten inzake uitwisseling van kennis en ervaring ontplooid.

Wat de Raad van Europa betreft, kaderen de activiteiten vooral in het bewerkstelligen van een betere sociale integratie van personen met een handicap in de diverse lidstaten. De invalshoek is daarbij voornamelijk het perspectief van de Bescherming van de Mensenrechten. Dit doel wordt nagestreefd middels uitwisseling van informatie, vergelijking van wetgevingen en beleidsontwikkelingen in de verschillende lidstaten, en het uitwerken van diverse thema's en resoluties.

7.8.2 ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE EUROPESE UNIE

7.8.2.1. Activiteiten binnen het Europees Sociaal Fonds (ESF)

BVR 17/07/00 TOT VASTSTELLING VAN DE VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING EN DE SUBSIDIERING VAN PROJECTEN IN HET KADER VAN DE PROFESSIONELE INTEGRATIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

Het bovenvernoemde BVR voorziet in publieke cofinanciering om projecten in te dienen in ESF 3, zwaartepunten 1 en 2 (verbeteren van de inzetbaarheid van kansengroepen). In totaal gaat het om 17 projecten die via dit BVR gesubsidieerd worden. Op één promotor na gaat het allemaal om instellingen die ook regulier door het Vlaams Fonds worden gesubsidieerd. Het BVR-budget dat vastgelegd werd voor 2002, bedraagt 2.245.526,21 euro.

De werkzaamheden van de Europese Cel in het kader van dit BVR voor het werkjaar 2002 bestonden uit:

- het uitbetalen van de voorschotten,
- het opvolgen en begeleiden van de promotoren,
- de financiële afhandeling van de projecten,
- het vertegenwoordigen van het Vlaams Fonds in de diverse overlegorganen: Strategische Werkgroep zwaartepunten 1 en 2 en het Vlaams Monitoring Comité ESF 3.

COFINANCIERING VIA VF-PERSONEEL

Naast de enveloppefinanciering via het BVR 17/07/00 doet de Europese Cel ook aan cofinanciering via het ter beschikking stellen van personeel uit de reguliere werking. Dit gebeurt via een voorlopig cofinancieringsattest in aanvraagfase en een definitief cofinancieringsattest in saldofase.

In 2002 gebeurde deze wijze van cofinanciering voor 14 Europese dossiers: 6 dossiers ESF 3 zwaartepunten 1 en 2, 4 dossiers ESF 3 zwaartepunt 4, 2 dossiers ESF 3 zwaartepunt 6, 1 dossier ESF 3 Equal. Daarnaast doet het Vlaams Fonds ook aan cofinanciering via personeel in 1 dossier binnen Interreg III en 1 dossier binnen Leonardo Da Vinci.

EQUAL

Binnen Equal, dat ook deel uitmaakt van ESF

doelstelling 3, is het Vlaams Fonds partner in het Equal project E-quality Career Time. Dit is een transnationaal project betreffende loopbaanbegeleiding en loopbaanzelfsturing, waar de volgende Vlaamse partners deel van uitmaken:

- Cebob De Link (promotor)
- VDAB
- Kopa
- Buso Sint-Franciscus, Taugroep,
- ABVV
- Hiva
- Job en co.

Het Hiva doet het onderzoek en dit wordt gefinancierd via het onderzoeksbudget van het Vlaams Fonds. Daarnaast doet het Vlaams Fonds ook aan cofinanciering via personeel voor Cebob De Link en 10 mandagen op jaarbasis, te verdelen over de Europese Cel en de Studiecel. De Europese Cel volgt dit project op door de financiële inbreng van het Vlaams Fonds af te handelen en door haar deelname aan de stuurgroep.

Tevens vertegenwoordigt de Europese Cel het Vlaams Fonds in het VMC Equal.

7.8.2.2 Activiteiten binnen het Leonardo Da Vinci programma

Leonardo is het Europese programma ter verbetering van de beroepsopleiding. Het is gericht op het ondersteunen en aanvullen van initiatieven van de lidstaten inzake het ontwikkelen van een opleidingsbeleid en -praktijk. Het Vlaams Fonds volgt dit programma op door deelname aan de Raad van Bestuur en aan het Vlaams Monitoringcomité.

Tevens wordt het advies aan het Vlaams Fonds gevraagd betreffende ingediende projectvoorstellen die zich richten tot personen met een handicap.

7.8.2.3 Interreg III

Interreg III is een Europees programma dat staat voor grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking ter stimulering van een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de ruimtelijke ordening in de EU.

De PA Limburg is partner namens het Vlaams Fonds in het Eurecard project. De Europese Cel volgt dit project op.

7.8.2.4 Europees Jaar 2003

De Europese Cel heeft in 2003 de coördinatie van het Europees Jaar 2003 van de Personen met een Handicap op zich genomen. Dit gebeurde samen met de adjunct-leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds. In 2002 werd het volgende gerealiseerd :

- samenstelling intersectorale stuurgroep,
- lancering van oproep tot het indienen van een projectoproep,
- beoordelen van de 500 ingediende projectvoorstellen,
- selectie van 140 projecten,
- website Europees Jaar 2003 in Vlaanderen,
- opvolgen vergaderingen op nationaal niveau.

7.8.2.5 Activiteiten binnen de High Level Group (HLG)

Via de zogenaamde High Level Group, die eigenlijk een overlegorgaan is van hoge ambtenaren die in hun respectieve lidstaat verantwoordelijk zijn voor het integratiebeleid, tracht de Europese Unie structureel opvolging te geven aan de EG-resolutie van 20 december 1996 betreffende gelijke kansen voor personen met een handicap (PB C12 van 13 januari 1997).

Naast dat overlegorgaan van hoge ambtenaren werd ook het Forum opgericht, waarin de internationale niet-gouvernementele organisaties (INGO's) van personen met een handicap zeten. In 2002 vertegenwoordigden vooral de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest, sporadisch aangevuld met het federaal niveau, de COCOF voor Brussel en de Duitstalige Gemeenschap, ons land in die HLG. De werkzaamheden van de HLG spitsten zich voornamelijk toe op de voorbereiding van het Europees Jaar van de Personen met een Handicap, en de implementering ervan in de lidstaten, waarbij de HLG als raadgevend comité bij de Europese Commissie fungeerde.

De door de Vlaamse Gemeenschap aan het Vlaams Fonds toegewezen middelen werden aangevuld met Europees geld (telkens circa 161.000 euro). Aldus werden 140 projecten gesubsidieerd voor activiteiten die passen binnen het raam van dit Europees jaar, met de nadruk op beeldvorming

inzake de personen met een handicap en op hun maatschappelijke integratie.

Samen met de Europese Commissie werd aan deze acties logistieke steun verleend en propagandamateriaal werd verspreid. Een verdere evaluatie van dit Europees initiatief en van de impact ervan in de lidstaten zal in het volgend Jaarverslag aan bod komen.

De zogenaamde Europadag van 22 november 2002 diende als startschot voor het Europees Jaar in Vlaanderen. De goedgekeurde projecten konden zich uitgebreid voorstellen, en naast traditionele workshops en een academisch gedeelte werd vooral gestreefd naar een ruime inbreng en participatie van de personen met een handicap zelf, wat resulteerde in een ruimer doelpubliek.

Een website met de Vlaamse activiteiten in het raam van het Europees Jaar werd eveneens aangemaakt en verbonden met de Europese website terzake.

Ten slotte dient aangestipt dat de concrete vertaling van Artikel 13 (antidiscriminatiebepaling) van het Verdrag van Amsterdam voor personen met een handicap en van de richtlijn 2000/78/ EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep zijn bekroning kende door de goedkeuring van de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (Belgisch Staatsblad van 17 maart 2003).

7.8.3. ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE RAAD VAN EUROPA

7.8.3.1. Situering van de activiteiten van het Vlaams Fonds

Binnen de Raad van Europa nemen ambtenaren van het Vlaams Fonds deel aan twee soorten vergaderingen:

- zij vertegenwoordigen het Vlaams Fonds in het Directiecomité van het Partieel Akkoord voor de revalidatie en de sociale integratie van personen met een handicap;

- zij vertegenwoordigen het Fonds in verschillende comités van deskundigen die voor de Raad van Ministers rapporten en resoluties voorbereiden. Het Directiecomité stelt aan het Ministercomité voor om deze expertencomités op te richten. Binnen elk van deze comités kunnen afzonderlijke werkgroepen worden opgericht.

Dankzij bovenvermelde vertegenwoordiging blijft het Vlaams Fonds op de hoogte van beleidsontwikkelingen in andere landen, kan het eigen expertise en ervaring ter beschikking stellen van andere lidstaten, en kan het ook bepaalde evoluties helpen bevorderen.

In de loop van 2001 werd beslist een derde soort vergadering in te lassen, namelijk een taskforce van hoge ambtenaren ter voorbereiding van de tweede pan-Europese Ministerconferentie van mei 2003 over het gehandicaptenbeleid. In de loop van 2002 was er een zeer intensieve werking van deze taskforce.

7.8.3.2. Activiteiten in het Directiecomité

Omwille van de intensieve voorbereiding van de interministeriële conferentie van 2003 stonden de activiteiten van het Directiecomité volledig in het teken van deze voorbereiding. Daarom werden heel wat goedkeuringen van eindrapporten doorgeschoven naar het Directiecomité van oktober 2003.

* Van 10 tot 12 juni 2002 had in Dublin de 25ste bijeenkomst plaats van het Directiecomité revalidatie en sociale integratie van personen met een handicap.

* Het Directiecomité nam kennis van de tussentijdse rapporten, eindverslagen en evoluties van de verschillende expertencomités (zie infra).

* Inzake de aanbeveling 1492 van het Europees Parlement over de erkenning van de gebarentaal werd het afgeleverde advies voorgelegd aan het Ministercomité van 28 februari 2002, waarna het het voorwerp was van herhaalde besprekingen door de afgevaardigden van de ministers.

* Het Directiecomité besliste het in Den Haag goedgekeurde rapport van de expertengroep in-

zake geweld en misbruik ten aanzien van personen met een handicap te publiceren; het opmaken en goedkeuren van een ontwerp van aanbeveling terzake wordt doorgeschoven naar de 26ste bijeenkomst van het Directiecomité (oktober 2003).

* Op basis van de Spaanse uitnodiging om als gastland op te treden voor de organisatie van een tweede pan-Europese Ministerconferentie over het gehandicaptenbeleid (Malaga, mei 2003) besliste het Directiecomité het in 2002 voorlopig vastgestelde thema van de conferentie te herformuleren: HET VERBETEREN VAN DE LEVENSKWALITEIT VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP: VOORTZETTING VAN EEN COHERENT BELEID VOOR EN DOOR VOLLEDIGE PARTICIPATIE. Tijdens deze 25ste bijeenkomst wordt tevens het voorlopige programma van de tweede interministeriële conferentie goedgekeurd.

* Inzake de aanbeveling 1560 van het Europees Parlement met betrekking tot dwarslesies van de wervelkolom en de vraag van het Parlement om voor eind 2002 een advies uit te brengen over de prioriteit om meer onderzoeksmiddelen te investeren in de behandelings- en herstelperspectieven van dwarslesies, stelt het Directiecomité zich eerder terughoudend op. Hoewel de principes van het vroegtijdig ingrijpen worden onderkend, wijst het Directiecomité er toch op dat de sociale integratie van personen met een handicap niet mag beperkt worden tot de louter medische aspecten van de behandeling van dwarslesies. Daarenboven stelt het Comité dat alle types handicaps dezelfde researchinspanning verdienen.

* Het Directiecomité besliste tevens de opmaak van het actieprogramma 2002-2004 uit te stellen; het werd opportuun geacht een nieuw actieprogramma uit te werken tijdens de 26ste bijeenkomst, na de Interministeriële Conferentie van Malaga.

7.8.3.3 Activiteiten van de comités van deskundigen

- Redactiegroep inzake geweld en misbruik

Tijdens de 24ste bijeenkomst werd beslist een redactiegroep samen te stellen, die als opdracht meekreeg een ontwerp van aanbeveling uit te schrijven. Deze groep heeft na één

bijeenkomst een volledige tekst afgeleverd. Omdat er bij heel wat lidstaten nog tal van gevoeligheden bestaan rond bepaalde onderdelen van het ontwerp van aanbeveling, worden de lidstaten verzocht op basis van interne consultatierondes reacties in te sturen voor eind oktober 2002. De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds besliste in november 2002 de voorliggende tekst van de aanbeveling integraal goed te keuren.

- Deskundigencomité inzake de preventie van handicaps verbonden met chronische aandoeningen

Dokter Jean Stevens van de medische cel van het Vlaams Fonds participeert aan dit comité, dat in de loop van 2002 een tweede maal vergaderde. De activiteiten van dit comité zijn er op korte termijn vooral op gericht een algemeen geformuleerde eerste bijdrage te leveren aan de Conferentie van Malaga.

Voor het overige werden alle nieuwe plannen voor het creëren van werkgroepen en expertencomités even opgeschort met het oog op de finalisering van consensusteksten in voorbereiding van de Interministeriële Conferentie van mei 2003.

7.8.3.4. Activiteiten van de High Level Group en van de redactiecomités in voorbereiding van de interministeriële conferentie

7.8.3.4.1. DE HIGH LEVEL GROUP

In de loop van 2002 kwam de High Level Group tweemaal bijeen (van 13 tot 14 juni in Dublin en van 9 tot 11 december in Straatsburg). Laurent Bursens, adjunct-leidend ambtenaar, vertegenwoordigde daarbij telkens het VFSIPH.

Behoudens de opvolging en de tussentijdse goedkeuring van de vorderingen van de diverse redactiecomités, waren de activiteiten van de High Level Group vooral toegespitst op de concrete uitwerking en praktische vertaling van het Conferentieprogramma en voornamelijk op de politieke dimensie van deze zeer belangrijke Conferentie. Dit laatste vertaalde zich in de grondige discussie en voorbereiding van de finale

politieke verklaring die de ministers gezamenlijk zullen afleggen aan het einde van de Conferentie. Vanuit een evaluatie en een stand van zaken van wat inzake sociale integratie bereikt werd na de eerste pan-Europese Ministerconferentie van 1991, tracht de High Level Group in deze nieuwe intentieverklaring vooral de trend naar Gelijke Kansen als ontwikkelingsdimensie voor het komende decennium mee te geven. Men kan zich de complexiteit voorstellen van de redactie van een dergelijke politieke verklaring met respect voor de bekommernissen en gevoeligheden van 44 Europese lidstaten.

Vanuit deze discussies werd het Conferentiethema meermaals bijgestuurd. De definitieve titel werd geconsolideerd tijdens de bijeenkomst van de High Level Group van december 2002: **HET VERBETEREN VAN DE LEVENSKWALITEIT VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP: VOORTZETTING VAN EEN COHERENT BELEID VOOR EN DOOR VOLLEDIGE PARTICIPATIE.**

7.8.3.4.2. DE REDACTIECOMITÉS

Het corpus van de Conferentie bestaat uit twee subthema's en twee transversale thema's:

- de twee subthema's:
 - * subthema 1: het bevorderen van het volwaardig burgerschap en de volledige participatie door het uitwerken van een beleid en van juridische maatregelen met het oog op het garanderen van gelijke kansen voor personen met een handicap;
 - * subthema 2: het ontwikkelen van vernieuwende benaderingen in de aangeboden dienstverlening gericht op het beter beantwoorden van de noden van de personen met een handicap als gebruiker.
- de twee transversale thema's:
 - * transversaal thema 1: het vergemakkelijken van de integratie van vrouwen met een handicap;
 - * transversaal thema 2: het vergemakkelijken van de integratie van personen met grote assistentiebehoeften.

Voor subthema 1 had de High Level Group tijdens de eerste bijeenkomst van 17 tot 19 december 2001 reeds beslist het herwerkte rapport van prof. dr. Steinmeyer als basisdocument te gebruiken onder de titel: 'Antidiscriminatiebeleid met betrekking tot personen met een handicap'.

Subthema 2 werd uitgewerkt door een redactiecomité van experts onder leiding van prof. dr. H. Brown. Aan deze expertengroep, die drie maal vergaderde in de loop van 2003, nam mevr. Catherine Molleman, lid van de Studiecel van het VFSIPH, zeer intensief deel. Door deze expertengroep werd een ontwerp van resolutie uitgewerkt onder de titel: 'Van patiënt naar burger: het uitwerken van vernieuwende benaderingen om beter te beantwoorden aan de noden van personen met een handicap'.

Voor transversaal thema 1 werd beslist het rapport van mevr. M.L. Beza over discriminatie tegenover gehandicapte vrouwen als basisdocument voor de Conferentie te gebruiken.

Voor transversaal thema 2 was het opnieuw het redactieteam van prof. dr. Brown dat een ontwerp-resolutie uitwerkte onder de titel: 'Het leven in de samenleving van personen met een handicap met zware assistentiebehoeften'.

Deze rapporten en ontwerp-resoluties zullen deel uitmaken van de discussiestof tijdens de Ministerconferentie en bepaalde stellingen zullen hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk worden opgenomen in de politieke eindverklaring van de Conferentie.

7.9 UITREIKING VAN DE ERETEKENS

De beslissing van de Raad van Bestuur om een erepenning van het Vlaams Fonds in het leven te

roepen dateert van 12 juli 1993. Dit ereteken wordt uitgereikt aan beheerders van gehandicaptenvoorzieningen, erkend door het Vlaams Fonds, die zich gedurende minstens tien jaar belangeloos hebben ingezet voor de personen met een handicap.

Deze vorm van tastbare, zij het symbolische waardering voor de belangeloze inzet voor de sociale integratie van personen met een handicap werd door de belanghebbenden zeer op prijs gesteld.

Vandaar dat de Raad van Bestuur op 28 januari 1997 besliste het toepassingsgebied te verruimen. Vanaf 1 januari 1997 komen ook in aanmerking:

1. afscheidnemende leden van de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds die ten minste twee jaar lidmaatschap bewijzen;
2. personeelsleden van de door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen die ten minste 25 jaar tewerkstelling in de sector bewijzen;
3. afscheidnemende leden van de bij het Vlaams Fonds ingestelde adviescomités en provinciale evaluatiecommissies die ten minste zes jaar lidmaatschap bewijzen. Op 30 september 1997 besliste de Raad van Bestuur om ook de afscheidnemende leden van de bijzondere bijstandscmissie hierin op te nemen.

In onderstaande tabel 7.3 vindt u een verdeling per provincie voor wat betreft de voorzieningen die in 2002 een erepenning aangevraagd hebben voor beheerders en/of personeelsleden.

Tabel 7.3

provincie	aantal voorzieningen	aantal aanvragen	beheerders		personeelsleden	
			toekenningen	weigeringen	toekenningen	weigeringen
Antwerpen	3*	6	2	0	4	0
Brabant	0	0	0	0	0	0
Limburg	8	54	4	0	50	0
Oost-Vlaanderen	2	10	1	0	9	0
West-Vlaanderen	4	18	6	0	12	0
TOTAAL	17	88	13	0	75	0

* Eén niet-erkende voorziening heeft ook een ereteken aangevraagd voor twee stichters-voorzitters. Het ereteken werd toegekend wegens de jarenlange verdienstelijke inzet van deze personen.

Het aantal uitgereikte eretekens is in 2002 lichtjes gedaald t.o.v. in 2001. Het aantal voorzieningen dat een ereteken aanvraagt, is daarentegen stabiel gebleven.

We kunnen dus nog steeds stellen dat deze eretekens ten zeerste gewaardeerd worden door de sector als uitdrukking van waardering voor een onvermoeide inzet. Dit blijkt o.a. uit het feit dat de voorzieningen de termijnen nauwlettend opvolgen: telkens een bestuurs- of personeelslid aan de termijn voldoet, wordt een aanvraag ingediend.

7.10 VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MEDISCHE CEL IN 2002

De medische cel binnen de stafdienst bestaat uit drie artsen, waarvan één voltijds verbonden, en een logistiek assistente, die ook nog voor twee andere cellen werkt.

De belangrijkste taken worden hieronder besproken, waarbij de meest in het oog springende activiteiten uit 2002 worden aangestipt.

Wat beroepen bij de arbeidsrechtbank aangaat, worden de door de rechter gevraagde medische expertises opgevolgd, met zo nodig aanwezigheid ter plaatse. In 2001 waren er 72 beroepen met aanstelling van een medisch expert; dit betekent 22 meer dan in 2001. Bij zowat 25 onderzoeken was een van de artsen van het Fonds aanwezig. Vaak moet een keuze gemaakt worden: andere activiteiten eisen dikwijls alle aandacht op en een verre verplaatsing voor één enkel onderzoek is niet steeds te verantwoorden.

De medische cel is betrokken bij de werking van de adviescommissies (de zogenaamde heroverwegingscommissies). Twee artsen van de medische cel maken deel uit van een kamer van de commissie, één als effectief lid en één als plaatsvervanger. Een van de artsen maakt ook deel uit van de Deskundigencommissie m.b.t. het Persoonlijke-AssistentieBudget (PAB), wat in de loop van 2002 vijf vergaderingen met zich meebracht.

Het advies van de medische cel wordt ook gevraagd in verband met individuele materiële bijstand (IMB), zowel voor individuele gevallen (vooral gevallen die zullen worden voorgelegd

aan de bijzondere bijstandscommissie), als bij de uitwerking van voorstellen voor algemene regelgeving. In 2002 ging veel aandacht naar de toepassing van het nieuwe IMB-systeem.

De medische cel is ook betrokken bij het overleg met het RIZIV inzake rolstoelen. Eind 2002 kwam er eindelijk schot in de zaak, zodat een nieuwe RIZIV-nomenclatuur voor rolstoelen, ditmaal in overleg met de deelstaten, een realistische optie is. Hopelijk komt er aldus een eind aan de huidige voor alle betrokken partijen (niet het minst voor de gebruikers) totaal onbevredigende regeling.

De medische cel heeft ook een inspectietaak, hoofdzakelijk in revalidatiecentra. In 2002 werden 24 bezoeken ter plaatse afgelegd: 18 keer betrof het 'gewone' inspecties i.v.m. lopende erkenningen of verlengingen van erkenning en zesmaal een proefaudit, samen met medewerkers van de dienst Inspectie.

Nog in verband met de revalidatiecentra wordt aan de medische cel advies gevraagd m.b.t. aanvragen voor investeringssubsidies voor bijzondere uitrusting.

De medische cel verzorgde de vertegenwoordiging in een expertencomité bij de Raad van Europa, dat voorstellen moet formuleren m.b.t. preventie van handicaps als gevolg van chronische ziekten. Dit comité vergaderde tweemaal in 2002, in Straatsburg.

De medische cel verleende medisch-technisch advies aan de Provinciale Afdelingen Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen en Antwerpen. In 2002 werd vooral m.b.t. rolstoelen medisch advies gevraagd. 131 dossiers werden voor advies naar de centrale medische cel gestuurd.

De medische cel was betrokken bij de werking van de Intersectorale Werkgroep Algemene Preventie, die begin 2002 zijn werkzaamheden afsloot met de strategische nota 'Krachtlijnen voor een decreetale onderbouw van de algemene preventie m.b.t. jeugd'.

De medische cel werkte ook mee aan de uitwerking van het concept van het Steunpunt Expertisenetwerken. Eind oktober 2002 had de stich-

tingsvergadering van de organiserende vzw plaats. Eén van de artsen van de medische cel neemt als waarnemend lid deel aan de vergaderingen van de Raad van Bestuur van het SEN. De taak van dit Steunpunt is de kennisontwikkeling en kennisdoorstroming te ondersteunen met als hoofddoel de deskundigheid van professionals van voorzieningen en diensten te verhogen. Het Steunpunt Expertisenetwerken werkt voor drie doelgroepen: personen met niet-aangeboren hersenletsels (NAH), personen met een verstandelijke handicap en ernstig probleemgedrag, en personen met autisme. Dit is nog een uitloper van werkgroepen rond autisme en NAH, waar de medische cel sterk bij betrokken was.

De ontwikkelingen rond de nieuwe ICF, Nederlandse vertaling van de 'International Classification of Functioning, Disability and Health', werden verder op de voet gevolgd en informatie hierover werd intern en extern verspreid.

De medische cel ontving twee artsen-stagiairs die de opleiding verzekeringsgeneeskunde volgen. Telkens werd een stageweek georganiseerd.

In samenwerking met de Informatiedienst werden gastcolleges gegeven aan studenten die het laatste jaar geneeskunde volgen aan de UIA en de VUB.

Ten slotte wordt de medische cel voor allerlei advies aangesproken van binnen en van buiten het Fonds. 53 maal werd dit advies afgeleverd in schriftelijke vorm, waarvan 14 maal naar diensten of personen buiten het Fonds.

7.11 INTEGRALE JEUGDHULP

7.11.1 INLEIDING

Onder de titel 'Integrale Jeugdhulpverlening' wordt het project gevat dat de beleidsdoelstelling heeft om binnen de welzijnssector te komen tot herstructurering van de jeugdzorg. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de maatschappelijke beleidsnota van het Vlaams Parlement over jeugdzorg.

De algemene doelstelling van de integrale jeugdhulpverlening is het organiseren van een hulp- en

dienstverlening over de grenzen van de bestaande sectoren heen. Het aanbod moet ook adequater en meer vraaggericht worden, waarbij de persoon, zijn omgeving en de vraag centraal staan.

De integrale jeugdhulp maakt, samen met de algemene welzijnspreventie met betrekking tot de jeugd, deel uit van de integrale jeugdzorg. Integraal betekent sectoroverschrijdend: jeugdhulp georganiseerd over de grenzen van de bestaande sectoren.

De betrokken sectoren zijn:

- algemeen welzijnswerk: centra algemeen welzijnswerk, centra voor integrale gezinszorg, inclusief welzijns- en armoedebeleid;
- onderwijs en centra voor leerlingenbegeleiding;
- gezondheidszorg: centra geestelijke gezondheidszorg en kinderpsychiatrische diensten;
- Kind en Gezin;
- bijzondere jeugdzorg;
- gehandicaptenzorg.

De hoeksteen van de beleidsdoelstelling is het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het project richt zich bijgevolg tot de min-18-jarigen.

In 2000 werd, na een probleemanalyse, door een interdepartementale werkgroep een strategische planning opgesteld voor integrale jeugdhulp. Voor de gehandicaptenzorg heeft het Vlaams Fonds bijgedragen tot de totstandkoming van deze planning.

Het was de opdracht van de interdepartementale werkgroep de missies te vergelijken van de verschillende sectoren, de toegankelijkheid en de toegangspoort, de normering en de programmatie met als finale bedoeling te komen tot een intersectoraal strategisch plan dat aangeeft welke de missie en de basispijlers van de integrale jeugdhulp zijn.

Deze basispijlers zijn :

- een integrale sectoroverschrijdende hulpverlening;
- de hulpverlening wordt aangeboden in het hele domein elkaar niet overlappende modules;
- er wordt een onderscheid gemaakt in recht-

- streeks toegankelijke en niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening;
- er wordt een toegangspoort geïnstalleerd van diagnose/indicatiestelling/toewijzing voor de niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening;
- continuïteit en samenhang in het hulpaanbod moeten worden gegarandeerd;
- door trajectbegeleiding,
- en dwang als een tijdelijke modaliteit waar bemiddeling faalt.

7.11.2 UITWERKING

7.11.2.1 Integrale jeugdhulp is momenteel nog steeds een beleidsvoorbereidingsproces

Er werd voor gekozen de gestelde doelstellingen op een lerende manier te bereiken. Een aantal vernieuwende principes worden uitgedacht. Er wordt met de principes geëxperimenteerd. Hieruit worden conclusies getrokken. Deze conclusies leiden tot beleidsaanbevelingen inzake de finale en definitieve tekening van integrale jeugdhulp.

Er werd een werkstructuur opgezet om dit beleidsvoorbereidend proces waar te maken. De belangrijkste componenten van deze werkstructuur zijn de thematische werkgroepen, de centrale commissie en de pilootregio's.

De thematische werkgroepen hebben de opdracht de basispijlers, ook bakens genoemd, van integrale jeugdhulp inhoudelijke invulling te geven met het oog op de operationalisering ervan. Naast de zes thematische werkgroepen werden twee werkgroepen ad hoc in het leven geroepen, die zich richten tot de thema's die de bakens doorkruisen: een werkgroep rond de participatie en de positie van de cliënt en een werkgroep rond crisis hulp.

De centrale commissie stuurt het hele proces aan. Ze ontvangt de adviezen van de thematische werkgroepen en geeft op haar beurt advies aan de minister.

De pilootregio's, met aan het hoofd een projectleider, gaan in projecten in het werkveld met de basisconcepten werken.

Zowel in de thematische werkgroepen als in de centrale commissie is gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van medewerkers uit de administraties en de voorzieningen. Voor het Vlaams Fonds nemen dus zowel medewerkers van de administratie als medewerkers uit de voorzieningen van de gehandicaptensector deel.

De thematische werkgroepen en de pilootregio's krijgen ondersteuning van een team beleidsondersteuning.

7.11.2.2 De bakens en hun inhoudelijke invulling

1. MODULERING

Modulering is het proces waarbij het hulpaanbod uit de diverse sectoren wordt beschreven in termen van modules. Een module is een afgelijnd pakket van hulp dat een cliënt bij een hulpaanbieder kan verkrijgen. Opdat het hulpaanbod uit de diverse sectoren op een uniforme wijze beschreven zou worden, dient de modulering te gebeuren aan de hand van vooraf vastgestelde regels, meer in het bijzonder een vaste lijst van functies (bijv. diagnose, verblijf, begeleiding...).

Modulering maakt het mogelijk het aanbod meer af te stemmen op de vraag, maakt het hulpaanbod transparanter en faciliteert de samenwerking en afstemming tussen de verschillende sectoren.

2. HET NETWERK RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE HULP

Rechtstreeks toegankelijke hulp moet vlot bereikbaar, laagdrempelig en in voldoende mate aanwezig zijn.

Om dit te bereiken werkt al de rechtstreeks toegankelijke hulp van een bepaalde regio samen in één netwerk.

Het netwerk engageert zich tot een uniforme toegang. De cliënt zal op dezelfde manier opgevangen, onthaald en doorverwezen worden naar de juiste plaats om het even waar hij het netwerk binnenstapt.

Het netwerk onderhoudt een band met de personen die aan signaaldetectie doen; dit zijn de toeleiders. Dit kunnen zowel professionele toeleiders (bijv. huisartsen) als niet-professionele toeleiders (buren, vrienden) zijn.

Het netwerk staat in voor hulpcoördinatie en hulpgarantie.

Het netwerk houdt ten slotte de hulpvragen bij die cliënten stellen. Dit is van belang met het oog op langetermijnontwikkelingen waarbij het hulp-aanbod van het netwerk meer rekening houdt met de hulpvragen van de cliënten.

3. RECHTSTREEKS EN NIET-RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE HULP

Het aanbod van de zes sectoren wordt onderscheiden in rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, waarbij ernaar gestreefd wordt zoveel mogelijk cliënten te helpen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulp. Een cliënt kan naar believen rechtstreeks naar de rechtstreeks toegankelijke hulp stappen. Voor de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp moet hij bij de toegangspoort passeren.

Als algemeen criterium voor het onderscheid wordt de maatschappelijke kost gehanteerd. Dit criterium wordt verder geconcretiseerd in een aantal aspecten, met name de duur, de intensiteit en de frequentie van de hulp.

Hoe hoger de maatschappelijke kost, hoe groter de kans dat het om niet-rechtstreeks toegankelijke hulp gaat. Er werd tevens een wegingsinstrument ontwikkeld dat toelaat elke module op haar maatschappelijke kost te wegen.

4. TOEGANGSPOORT

In het geval men een beroep wil doen op niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, moet aangeklopt worden bij de toegangspoort.

De toegangspoort, waar mensen werken die niet verbonden zijn aan een hulpverlenende organisatie, garandeert dat in de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp precies die mensen terechtkomen die daar nood aan hebben.

Binnen de toegangspoort gebeuren twee verschillende activiteiten door twee verschillende teams, met name indicatiestelling en toewijzing.

Indicatiestelling is het besluitvormingsproces waarbij wordt bepaald welk soort hulp de cliënt nodig heeft. Indicatiestelling vertrekt vanuit de diagnostiek van het probleem van de cliënt, die uit het werkveld wordt aangeleverd. De indicatiestelling geeft zowel een beschrijving van de minimaal noodzakelijke als van de meest wenselijke hulp.

De toewijzing ten slotte koppelt de indicatiestelling aan een welbepaald hulpaanbod (module, modules).

Zowel voor diagnostiek, als voor indicatiestelling en toewijzing werden kwaliteitseisen geformuleerd.

5. TRAJECTBEGELEIDING

Trajectbegeleiding kan bij hulpverlening die door de toegangspoort werd geïndiceerd, toegevoegd worden aan het hulpaanbod.

De trajectbegeleider situeert zich vooral op het niveau van de cliënt.

Hij legt aan de cliënt de spelregels van de hulp uit. Hij houdt in het oog of de hulp nog aansluit bij de vraag. Hij stimuleert hulpverleners tot het maken van onderlinge afspraken en het doorgeven van informatie. Hij is aanspreekpunt zowel voor de cliënt als voor de hulpverleners en bemiddelt soms tussen beiden. Hij is actief betrokken bij de evaluatiemomenten in de hulpverlening en zorgt voor een degelijke afronding en nazorg.

6. DWANG

De kans bestaat dat de cliënt geïndiceerde hulp niet aanvaardt en dat het anderzijds toch maatschappelijk onverantwoord zou zijn dat er geen hulp geboden wordt. In die gevallen zou de jeugdrechter de geïndiceerde hulp met dwang kunnen opleggen.

Een dergelijk ingrijpen lijkt verantwoord in het geval van fundamentele schendingen van de rechten geformuleerd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

7. POSITIE EN PARTICIPATIE VAN DE CLIËNT

7.1. Positie van de cliënt

Momenteel verschilt de positie van de cliënt naar gelang de hulpverleningsvorm waarin hij terechtkomt.

Daarom wil integrale jeugdhulp een algemeen statuut van de minderjarige uitwerken, waarin een aantal basisrechten (bijv. op welke informatie heb ik recht, hoe en waar kan ik klacht neerleggen) duidelijk worden geformuleerd.

7.2. Participatie

Het betreft hier zowel participatie in de hulpverlening als participatie aan de beleidsontwikkeling.

Er dient voor gezorgd dat de cliënt in elke fase van de hulpverlening voldoende inspraak kan hebben. Procedures zoals de onthaalprocedure binnen het netwerk rechtstreeks toegankelijke hulp en de procedure die bepaalt hoe een indicatiestellingsbesluit en een toewijzingsbesluit worden opgemaakt, zijn in dit verband noodzakelijk doch niet voldoende. In de praktijk dient hieraan tevens expliciet aandacht te worden besteed.

Daarnaast is er de participatie aan de beleidsontwikkeling. Hiertoe dienen de pilootregio's en de projecten bij hun activiteiten voldoende aandacht te hebben voor cliëntparticipatie. In dit kader kunnen de cliënten worden gevraagd naar hun bevindingen met betrekking tot de nieuwe concepten en hun uitwerking.

8. CRISISHULP

Crisishulp is niet zomaar inpasbaar in het onderscheid tussen rechtstreeks toegankelijke en niet-rechtstreeks toegankelijke hulp en vereist gegigende procedures.

Wanneer is er sprake van een crisis? Wanneer de cliënt een situatie beschouwt als een acute

noodsituatie, die niet vooraf kan worden ingeschat en waar onmiddellijk iets moet aan gedaan worden. De subjectieve beleving van de cliënt is bepalend.

Wat is crisishulp? Crisishulp is hulp die er in de eerste plaats op gericht is een oplossing te bieden voor de acute nood. Ze is per definitie kortdurend. Crisishulp kan ambulantly zijn, maar indien nodig tevens residentieel.

Daarnaast dient ook gezocht te worden naar het meest zinvolle vervolg op langere termijn.

7.11.3 STAND VAN ZAKEN

Overzicht van de belangrijkste stappen in 2002:

- Adviesnota's van de centrale commissie aan de minister:
 - modulering (maart 2002),
 - migratiepad integrale jeugdhulp (mei 2002),
 - rechtstreeks toegankelijke hulp (juni 2002),
 - afstemming van sectorale evoluties rond modulering (juli 2002).
- Het mandaat van de deelnemers aan de thematische werkgroepen en de ad-hocwerkgroepen werd verlengd.

De thematische werkgroepen tekenden reeds in 2001 de grote lijnen van de inhoudelijke invulling van de bakens van integrale jeugdhulp uit.

In 2002 werden de ontwikkelde concepten aan de hand van vragen geformuleerd door de centrale commissie verduidelijkt, uitgediept en geconcretiseerd, dit met het oog op de operationalisering ervan in de pilootregio's.

De thematische werkgroep rechtstreeks toegankelijke hulp concretiseerde het begrip 'netwerking' en finaliseerde haar conceptnota. De werkgroep modulering werkte het moduleringproces verder uit. De werkgroep toegangspoort optimaliseerde het stroomdiagram indicatiestelling en toewijzing en formuleerde een antwoord op de vraag naar de opvolging van het toewijzingsbesluit.

- In drie pilootregio's (de gerechtelijke arrondissementen Gent, Antwerpen en Tongeren-

Hasselt) worden de ontwikkelde concepten op hun bruikbaarheid getoetst en verfijnd door ze in de praktijk te gaan toepassen. Elke pilootregio heeft een eigen werkstructuur. Aan het hoofd van de pilootregio staat een projectleider. Het centrale sturingsorgaan is de regionale stuurgroep, die is samengesteld uit vertegenwoordigers vanuit de zes sectoren.

Aangezien concretisering van het concept integrale jeugdhulp in zijn globaliteit niet haalbaar bleek te zijn, werden thematisch afgebakende projecten gedefinieerd.

In alle pilootregio's lopen projecten met betrekking tot het netwerk rechtstreeks toegankelijke hulp (uitwerken van een regionaal aanmeldingspunt en netwerking), de toegangspoort en trajectbegeleiding. In Gent-Meetjesland en in Antwerpen lopen bovendien projecten rond crisishulpverlening. In Limburg is er een specifiek project rond kneldossiers.

2002 was in hoofdzaak een opstartfase waarin concepten op het niveau van de regio verder werden uitgewerkt, de nodige werkstructuren werden opgezet en de operationalisering werd voorbereid.

In het kader van de projecten met betrekking tot de toegangspoort vindt er geregeld overleg plaats tussen het Vlaams Fonds en de projectleiders. Tevens worden de provinciale afdelingen van het Fonds op het niveau van de pilootregio betrokken bij de operationalisering van de toegangspoort.

Naast deze projecten wordt in de verschillende regio's reeds geëxperimenteerd met modulering en met het wegingsinstrument. Hierbij kan gebruikgemaakt worden van de handleiding 'Modulering in de Integrale Jeugdhulp', die in de loop van 2002 werd gepubliceerd.

- Met het decreet van 19 juli 2002 betreffende de integrale jeugdhulpverlening en het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulpverlening werd het benodigde juridisch kader gecreëerd, dat de pilootregio's toelaat met

ingang van 1 januari 2003 effectief van start te gaan.

Het decreet regelt de invoering van integrale jeugdhulp bij wijze van experiment in de pilootregio's en legt de basisbeginselen vast waarvan integrale jeugdhulp uitgaat.

Het decreet is in werking getreden op 1 juli 2002 en houdt op uitwerking te hebben op 30 juni 2004. Het besluit van de Vlaamse regering treedt in werking op 1 januari 2003 en houdt eveneens op uitwerking te hebben op 31 juni 2004.

In het besluit worden de concepten zoals ontwikkeld door de verschillende thematische werkgroepen in nieuwe intersectorale regels van integrale jeugdhulp vertaald.

Bovendien wordt de tijdelijke afwijking van sommige bestaande sectorale regels gereguleerd.

Het toepassingsgebied van de bepalingen inzake de toegangspoort (indicatiestelling en bemiddeling), trajectbegeleiding en bemiddeling is beperkt tot de minderjarigen die hun woonplaats hebben in volgende gemeenten: Bergerhout, Schoten, Eeklo, Sint-Amandsberg, Wachtebeke, As, Genk, Opglabbeek en Zutendaal.

7.11.4 INFORMATIE

Alle basisinformatie en basisdocumenten zijn terug te vinden op de website. Nota's en documenten in verband met het verdere verloop worden eveneens op deze website gepubliceerd, zodat iedereen die geïnteresseerd is, de voortgang van het project integrale jeugdhulp kan opvolgen.

De teksten van het decreet en het besluit zijn terug te vinden op de website van het Vlaams Fonds (<http://www.vlafo.be>, wetgeving).

7.12 STEUNPUNT KENNISBEHEER EN NETWERKVORMING VOOR SPECIFIEKE SUBDOELGROEPEN

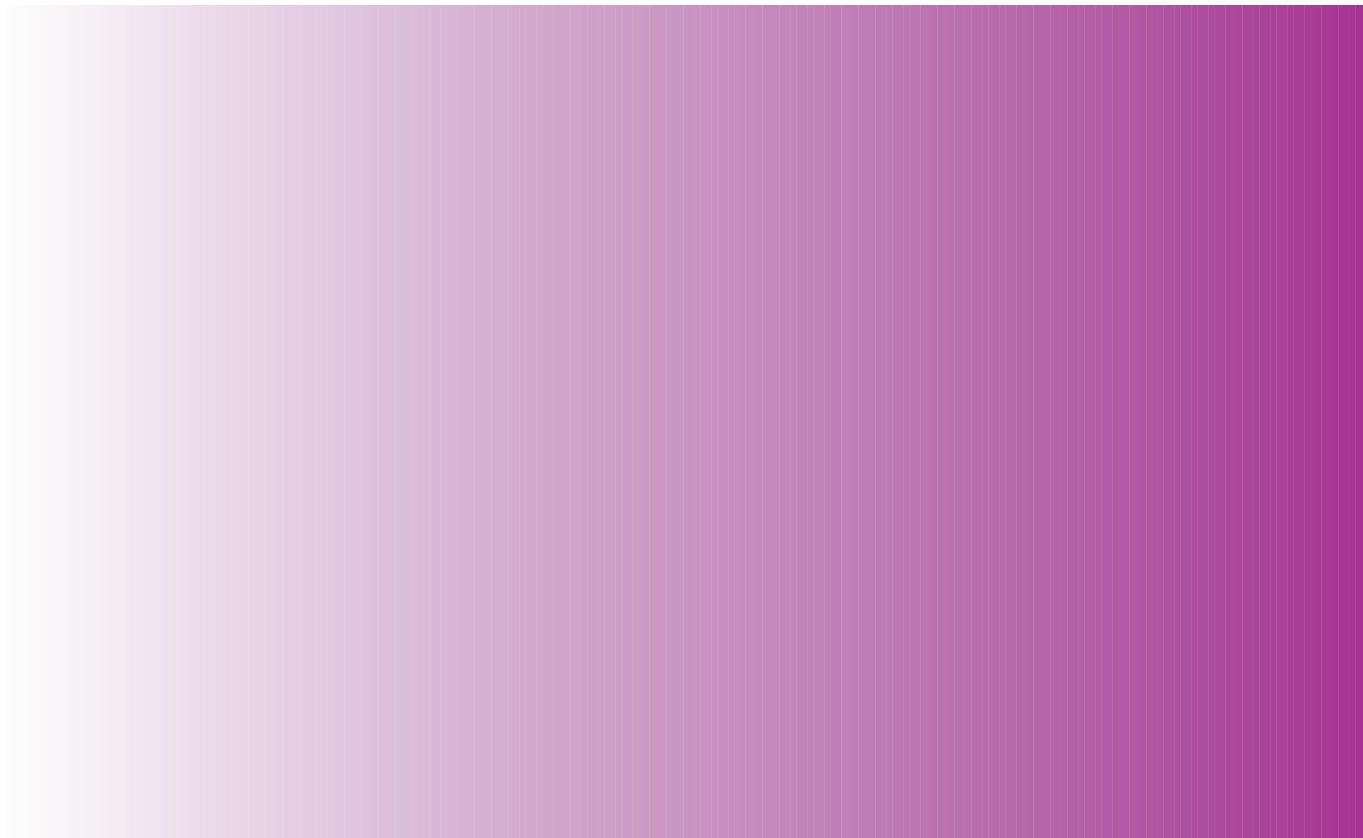
In het kader van de begroting 2002 werd 495.788 euro gereserveerd voor de uitbouw van een kenniscentrum met betrekking tot informatie, expertise, knowhow inzake volgende specifieke doelgroepen: personen met niet-aangeboren hersenletsel, personen met autisme, en personen met een verstandelijke handicap met ernstig probleemgedrag.

De complexe problematiek en de hoge graad van zorgbehoefte van bovengenoemde doelgroepen wettigden deze beleidskeuze; temeer omdat de expertise en knowhow terzake, die aanwezig is in een aantal voorzieningen, niet of in onvoldoende mate doorstroomt naar de rest van het werkveld.

Het kenniscentrum heeft dus als prioritaire doelstelling het verzamelen en laten doorstromen van kennis en ervaring.

In de loop van 2002 werden alle vertegenwoordigers van de genoemde doelgroepen samengebracht teneinde een organisatorisch draagvlak te bouwen voor de realisatie van deze doelstelling. Er werd een vzw-structuur opgezet, waarin elk van de genoemde doelgroepen vertegenwoordigd is, en er werd een ontwerp van BVR voorbereid dat de erkenningsregels voor dit kenniscentrum vastlegt.

In november 2002 werd dit besluit door de Vlaamse regering goedgekeurd en in december 2002 kon de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds de erkenning verlenen.

Hoofdstuk 8

Verslag over mensen en middelen

Verlag over mensen en middelen

8.1 PERSONEEL

8.1.1 PERSONEELSFORMATIE EN PERSONEELSBEWEGINGEN

De personeelsformatie van het Vlaams Fonds voorziet in 294 statutaire personeelsleden (en 297 statutaire functies). Eind 2002 waren er 268 personen statutair tewerkgesteld. Het volledige kader is dus nog niet ingevuld. Enerzijds kunnen we hiervoor budgettaire redenen aanhalen; anderzijds was er de onduidelijkheid omwille van de nakende uitstapregeling (waarbij 56- tot 59-jarigen in 2003 de mogelijkheid krijgen om vóór hun pensioengerechtigde leeftijd het werk te verlaten).

Hoewel het aantal statutaire personeelsleden in 2002 nagenoeg stabiel bleef, kunnen we de volgende verschuivingen noteren:

- Via de verruimde arbeidsmarkt gingen 1 deskundige en 1 medewerker uit dienst.
- 2 adjuncten van de directeur verlieten het Vlaams Fonds nadat ze een stage doorliepen bij andere overheidsdiensten (nl. het Ministerie van Onderwijs en de Universiteit Gent).
- 3 personeelsleden gingen met pensioen, nl. 1 technisch assistent, 1 adjunct van de directeur en 1 medewerker.
- Het Vlaams Fonds betreurt ook het overlijden van 2 van haar personeelsleden (nl. 2 adjuncten van de directeur).
- Via aanwervingsexamens kwamen 5 personeelsleden statutair in dienst: 2 adjuncten van de directeur, 1 deskundige en 2 medewerkers (3 van de 5 personeelsleden waren reeds contractueel tewerkgesteld bij het Fonds).
- 1 technisch assistent en 1 adjunct van de directeur vonden via de verruimde arbeidsmarkt hun weg naar het Vlaams Fonds.

De 85 contractuele personeelsleden van het Vlaams Fonds stonden in voor diverse taken:

- Enerzijds is er de vervanging van de statutaire personeelsleden die afwezig zijn door, bijvoorbeeld, loopbaanonderbreking of verlof voor opdracht. (De bijgevoegde tabellen geven een beeld van de afwezigheden binnen het Fonds.)
- Een aantal medewerkers werd specifiek aangeworven om het groeiende aantal dossiers in de Provinciale Afdelingen het hoofd te bieden.

- Anderzijds zijn er ook de contractanten die heel specifieke opdrachten vervullen. Hierbij vermelden we dat 1 januari 2002 de start was van het Kennis- en Ondersteuningscentrum in het kader van het toekennen van hulpmiddelen.

In 2002 werden 32 contractanten aangeworven; 20 contractanten gingen uit dienst.

8.1.2 PERSONEELSSTATUUT

Het stambesluit dat van toepassing is voor verschillende Vlaamse overheidsinstellingen, kende 2 wijzigingen die een impact hebben op de rechtspositie van het personeel van het Vlaams Fonds:

- BVR van 29 maart 2002: reis- en maaltijdvergoeding,
- BVR van 19 juli 2002: upgradering van niveau E naar niveau D, het verlof voor opdracht en andere bepalingen.

8.1.3 VERSLAG VAN DE OPDRACHT- HOUDER HUMAN RESOURCES MANAGEMENT EN VORMING

8.1.3.1 Human Resources Management (HRM)

PERSONEELSSTROOM (IN- EN UITDIENST- TREDINGEN, BEVORDERINGEN)

Het Vlaams Fonds richtte, samen met andere VOI's in het raam van MOVI en met medewerking van Jobpunt, loopbaanexamens in voor niveau A, B en C.

De laureaten van deze examens werden, voor zover er vacatures waren, ondertussen aangeworven. Het ging hier om 1 medewerker en 1 deskundige; in niveau A waren er geen geslaagden. In het najaar werd gestart met het opzetten van een nieuw examen niveau A volgens de nieuwe procedure voorzien in het stambesluit. Dit houdt in dat er, voorafgaand aan het examen over de vakken, een potentieelinschatting gehouden wordt. Enkel de kandidaten die geschikt geacht worden om een functie van niveau A te kunnen invullen, worden toegelaten tot het examen.

Het Vlaams Fonds zal, via een uitstapregeling, in de loop van 2003 een 20-tal (dus een 9 % van de statutaire personeelsleden) personeelsleden zien

Tabel 8.1: Aantal dagen afwezigheid opgedeeld naar reden.

Theoretisch aantal werkdagen	78.540	100%
Afwezig ingevolge :		
deeltijdse prestaties	2.637	3,36
gecontingeerd verlof	2.502	3,19
detachering/opdracht	1.523	1,94
loopbaanonderbreking	5.181	6,60
SUBTOTAAL	11.843	15,08
ziekte	3.970	5,05
bevallingsverlof	156	0,20
ouderschapsverlof	290	0,37
TOTAAL	16.259	20,70

Tabel 8.2: Percentage afwezige personeelsleden per standplaats en per geslacht.
(*berekening op basis van 16.259 afwezigheidsdagen)

	mannen	vrouwen
hoofdbestuur	17,72%	41,51%
provinciale afdelingen	11,58%	34,16%

Tabel 8.3: Aantal afwezige fulltime equivalenten per niveau en per geslacht.
(met uitsluiting van ziekte- en bevallingsverlof)

	mannen	vrouwen	TOTAAL
niveau A	3	6	9
niveau B	3	2	5
niveau C	5	17	22
niveau D	2	9	11
niveau E	0	0	0
TOTAAL	13	34	47

vertrekken, in meerderheid niveau C. Ook enkele pensioneringen zullen voor vacatures zorgen. De wervingsreserve, opgebouwd in 2001, werd ondertussen uitgeput, op 1 kandidaat na. De HR-cel stelde daarom voor een examen niveau C te organiseren in eigen beheer. Dit heeft het voordeel dat het Fonds zelf de wervingsreserve kan beheren zonder te moeten wachten op keuzelijsten van het ministerie en van andere VOI's. Een dergelijk examen biedt aan de contractanten, tewerkgesteld bij het Vlaams Fonds, ook een grotere kans om binnen de instelling zelf naar een statutaire tewerkstelling over te gaan dan via een algemene wervingsreserve binnen de Vlaamse Overheid.

In de loop van het jaar werd toch ook een beroep gedaan op wervingsreserves van examens georganiseerd voor het Vlaams Ministerie. Aldus werden er 2 adjuncten van de directeur en 1 medewerker (tot dan contractanten bij het Vlaams Fonds) toegelaten tot de stage voor een statutaire benoeming.

VIA (verruimde interne arbeidsmarkt, een mogelijkheid om te rekruteren uit personeelsleden van het Vlaams Ministerie en andere VOI's), dat van start ging in 2002, zorgde ervoor dat 2 vacatures werden ingevuld, 1 personeelslid zocht langs deze weg andere perspectieven binnen het Vlaams Ministerie.

KOC (Kennis- en Ondersteuningscentrum)

Het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 voorzag in de oprichting van een Kennis- en Ondersteuningscentrum binnen het Vlaams Fonds. Dit centrum werd belast met een aantal opdrachten rond technische hulpmiddelen voor gehandicapten.

Het besluit bepaalde dat de invulling van het personeelskader in eerste instantie moest gebeuren door overname van het personeel van 2 vzw's (VLICHT en AD-ERGO) die op dat terrein actief waren en waarvan de subsidiëring op 31 december 2001 gestopt werd. Op 1 januari 2002 traden 10 personeelsleden in dienst. Het diensthoofd werd na een assessmentprocedure aangeworven in juli 2003.

Contractanten

In de loop van 2002 werden een twintigtal nieuwe contractanten aangeworven – meestal voor

vervangingscontracten. Het Vlaams Fonds heeft wel als politiek om langlopende contracten eerst voor mutatie open te stellen voor contractanten die reeds in dienst zijn met kortlopende contracten.

BUE (Bottom-up evaluatie)

In de loop van 2002 werd er een eerste maal een Bottom-up evaluatie gehouden binnen het Vlaams Fonds (over het leidinggeven in 2001). Het Vlaams Fonds werkte hiertoe een eigen programma uit. De operatie wordt beperkt begeleid door een externe consultant, die opleiding gaf rond het invullen van de vragenlijsten en het geven van kritiek in een opbouwende sfeer. Met de geëvalueerden werd een opleidingsdag voorzien rond de resultaten en het omgaan met de gegeven feedback. Geëvalueerde competenties zijn: individueel leidinggeven, groepsgericht leidinggeven, coachen, vakbekwaamheid, richting geven, innovatie en verantwoordelijkheidszin. Elke leidinggevende kreeg zijn resultaten in cijferen in grafiekvorm, afgezet tegen de zelfevaluatie die hij/zij maakte. Algemene grafieken situeren hem/haar binnen de groep leidinggevendenden. De resultaten worden ook meegedeeld aan de evaluator van elke geëvalueerde, die dit meeneemt als element binnen diens evaluatie.

Aan het personeel werden via een nota de algemene tendensen en bevindingen meegedeeld. Binnen IGP leidde dit naar een tweedaagse rond coaching.

BUE werd voor 2001/2002 enkel doorgevoerd voor het beperkte aantal leidinggevendenden voorzien in het statuut. In 2002/2003 werd dit uitgebreid naar alle effectief leidinggevendenden van niveau A (en 1 van niveau C) die effectief leiding gegeven hadden gedurende minstens 6 maanden aan minstens 4 personeelsleden. Ook dit jaar begeleidde een externe consultant zowel geëvalueerden als evaluatoren.

Klantvriendelijkheid, een constant aandachtspunt binnen het Vlaams Fonds

Uit de resultaten van de enquête die in de loop van 2001 uitgevoerd werd bij individuele klanten van het Vlaams Fonds, bleek dat het Fonds boven het gemiddelde van gelijkaardige tests scoorde. Geen reden om op onze lauweren te rusten, wel om dit punt verder op hetzelfde peil te houden of, beter nog, bij te schaven. Tijdens de opleiding van stagiairs wordt dan ook standaard een

halve dag telefonisch onthaal voorzien. In de loop van 2002 werd een opfriscursus gegeven voor onze onthaalbedienden en werd met verschillende diensten rond klantvriendelijk brieven schrijven gewerkt, dit specifiek gericht op hun behoeften en materiaal.

Intern onthaal

In de loop van 2002 werden in samenwerking met de Infocel twee introductiedagen gehouden voor de nieuwe personeelsleden, waaraan een 50-tal personeelsleden (hoofdzakelijk contractanten) deelnamen.

Movi, HRM-netwerk en HRM

In 2002 vergaderde de werkgroep HRM, die een samensmelting is van de vroegere werkgroepen HRM, Evaluatie en Vorming, om de maand. De reeds bestaande netwerking binnen het Ministerie werd uitgebreid naar de VOI's toe. Op al deze werkgroepen wordt er aan uitwisseling van ideeën en ervaringen gedaan. Tevens is het een forum en een bron van informatie rond alle ontwikkelingen binnen de Vlaamse Gemeenschap (nieuw loonbeleid, functieclassificatie, competentie management, BUE enz.).

In dit kader wordt ook een aantal vormen georganiseerd om een verdere professionalisering van de HR-werkers te bekomen (interview-technieken, functieclassificatie op basis van HAY-systeem, competentie management, algemene HR-vorming enz.).

Een proces- en personeelsplan (pippep) en een uitstapregeling

Het Vlaams Fonds maakte, met begeleiding van een externe consultant, een proces- en personeelsplan op in 2001/2002. Dit betekende dat alle processen en het personeel dat daarvoor nodig is, werden uitgeschreven en geëvalueerd. Het plan was, zoals voorzien, praktisch voltooid eind augustus toen meegedeeld werd dat de uitstapregeling niet langer aan dit plan gekoppeld was. Om de uitstapregeling, waar een 30-tal personeelsleden voor in aanmerking kwamen, vlot te laten verlopen en niet te laten vertragen door discussies rond financiële bezwaren rond de voorstellen voor bijkomend personeel werd ervoor geopteerd in eerste instantie de bestaande personeelsformatie te laten goedkeuren en de uitstapregeling te realiseren. Het pippeplan zal

dan in de loop van 2003, met zijn voorstellen rond bijkomend personeel, ingediend worden.

8.1.3.2 Vorming

Overzicht van de vormingsactiviteiten in 2002:

- **Opleiding inspectie**
Aan de nieuwe leden van de Inspectiedienst en aan de leden van de medische cel die audits zullen doen in de revalidatiecentra, werd een opleiding audit gegeven.
- **Het Vormingsprogramma van het Vlaams Ministerie** wordt samen met het managementontwikkelingsprogramma voor topambtenaren (administrateurs) en voor het middenkader (adjuncten en afdelingshoofden) als een constante aangeboden aan het personeel van het Vlaams Fonds.
- **Onthaalprogramma voor nieuwe ambtenaren**
In samenwerking met andere VOI's en Movi werden er verder opleidingen rond communicatie en veiligheid gegeven voor stagiairs van de verschillende niveaus. Dit programma is echter aan vernieuwing toe. Daar het stambesluit ook geen verplichte items meer oplegt, kan een meer dynamisch en meer flexibel programma aangeboden worden. Het zal modulair opgebouwd worden, zodat stagiairs en hun leidinggevende het meest aangepaste programma kunnen opstellen, startend in het stagejaar maar eventueel, indien nodig, uitlopend naar een langere inwerk- en opleidingsperiode.
- **Evaluatoren**
In 2002 namen 6 personeelsleden deel aan een opleiding die georganiseerd werd binnen MOVI. Gelet op de gemiddelde personeelsinstroom zal het verder nodig zijn om een blijvende samenwerking met andere VOI's te hebben rond deze opleidingen.
- **Coaching**
Nadat BUE wees op coaching als aandachtspunt, werd voor de hoofden PA's en hun afdelingshoofd een tweedaagse georganiseerd rond dit thema. De training zal in 2003 hernomen worden voor de andere leidinggevenden niveau A van de PA's.

- Vergaderen
Reeds lang bestaat er onvrede over te veel, te lang en met te veel personen (dus inefficiënt) vergaderen. Enkele vergaderingen werden door een externe gefilmd en later besproken. Werkpunten werden geformuleerd en aanpassingen doorgevoerd.
- Vormingsverlof
Er werden in 2002 twee aanvragen behandeld.
- Vorming, Movi en het Vlaams Ministerie Binnen de werkgroep HRM van Movi blijft de samenwerking rond vorming intensief. Naast de samenwerking rond stage zijn er andere initiatieven rond opleidingen voor loopbaanexamens (in samenwerking met Jobpunt). Ook met het Vlaams Ministerie wordt steeds meer samengewerkt, zowel rond vorming als rond strategische vragen zoals de situering van de vormingsverantwoordelijke binnen de instelling en de opleiding van vormings- en HR-verantwoordelijken.
- Interne vorming
In het kader van 'levenslang leren' wordt er rond bepaalde thema's (b.v. Kwaliteitsdecreet, KOC) interne vorming gegeven voor geïnteresseerden. Technische opleidingen rond informaticaprogramma's worden continu gegeven door de helpdesk van onze Informaticadienst.

8.2 SOCIALE DIENST

8.2.1 BEHEERSCOMITE SOCIALE DIENST

In 2002 was het beheerscomité van de sociale dienst als volgt samengesteld:

VOORZITTER

Iris Ghyselen

ONDERVOORZITTER

Dora Weckhuysen

LEDEN

- Vertegenwoordigers van de administratie:
 - Michel Boffin
 - Willy De Pauw
 - Dora Weckhuysen
 Plaatsvervangers:
 - Jan Van Rompay
 - Monique Uyttebroeck
 - Kurt Vaneeckhoutte
- Vertegenwoordigers van de vakbonden:
 - ACOD:
 - Paul De Cock
 - William Van Marsenille
 Plaatsvervangers:
 - Leen Bourgois
 - Arie Tuerlinckx
 - CCOD:
 - Viviane Meynckens
 - Huguette Eylenbosch
 Plaatsvervangers:
 - Marleen Delemarre
 - Geert De Temmerman
 - VSOA :
 - Christine Sermant
 Plaatsvervanger:
 - Wouter Jacob

SECRETARIS

Joost Remerie,
belast met de administratieve werkzaamheden

SOCIAAL ASSISTENT

Ive Van der Auweraert

Daar vanaf 2002 ook de vakorganisatie VSOA in de overlegorganen inzake personeelsmateries wordt vertegenwoordigd, wijzigde de samenstelling van het beheerscomité. De vakorganisaties hebben nu elk 1 zetelend vertegenwoordiger; de administratie wordt door 3 personeelsleden vertegenwoordigd.

Vanaf 1 september 2002 (t/m 28 februari 2003) werd de voorzitter, mevr. Iris Ghyselen, vervangen door de ondervoorzitter, mevr. Dora Weckhuysen.

Vanaf 1 juli 2002 werd de secretaris, mevr. Marcelle Saen, definitief vervangen door dhr. Joost Remerie.

Vergaderingen:

In de loop van het jaar 2002 werden 7 vergaderingen gehouden.

8.2.2 ACTIVITEITEN

- Zoals vorige jaren konden de personeelsleden blijven genieten van de financiële tegemoetkomingen voor:
 - vakantie, culturele en sportevenementen,
 - jeugdwerking: kinderopvang/schooltoezicht, speelpleinwerking, schoolreizen, jeugdvakanties en inschrijvingen hoger onderwijs.
- In 2002 maakten meer en meer personeelsleden gebruik van bovenvermelde tegemoetkomingen.
- 9 personeelsleden ontvingen een geboortegeschenk.
- 5 personeelsleden kregen een geschenk ter gelegenheid van hun pensionering.
- 13 langdurig zieke collega's ontvingen een attentie.
- Er werden 3 rouwkransen aangekocht n.a.v. overlijden van enkele personeelsleden.
- 4 geschenkbonnen werden uitgereikt n.a.v. wedstrijden georganiseerd door 'Dag Collega', het personeelsblad van het Vlaams Fonds.
- Alle personeelsleden kregen een attentie ter gelegenheid van Pasen en Sinterklaas.
- In 2002 werden er in totaal 9 onderscheidingen 25/35 jaar dienst bij het Vlaams Fonds uitgereikt: 6 personeelsleden kregen een ge-

schenkbond voor 25 jaar dienst en 3 personeelsleden voor 35 jaar dienst.

- Het personeelsfeest was een groot succes, want 285 personeelsleden hadden zich ingeschreven voor dit jaarlijkse evenement.
- De seniorenuitstap werd in Brugge georganiseerd, dit ter gelegenheid van 'Brugge 2002 – Culturele hoofdstad van Europa'.
- 124 kinderen van de personeelsleden werden bedacht met een sinterklaaspremie.
- De personeelsleden ontvingen ook nog een eindejaarsgeschenk: geschenkbonnen en een fles champagne.
- Verder konden de personeelsleden en ook de senioren bij eventuele problemen steeds een beroep doen op de sociale dienst.

8.2.3 BUDGET VAN DE SOCIALE DIENST

In 2002 beschikte de sociale dienst over 442.837 euro om zijn werking te financieren. Een groot gedeelte van deze middelen diende te worden gespenseerd aan de maaltijdcheques. Tegemoetkomingen werden verleend voor medische kosten (21 dossiers); andere posten waren de aankoop van voedingswaren via automaten en niet-terugvorderbare tegemoetkomingen.

In 2003 zal de sociale dienst extra aandacht besteden aan volgende zaken :

- kinderopvang georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap,
- uitbesteding van de drank- en koekjesautomaten,
- sociale dienst via intranet ,
- cursus pensioenvoorbereiding, dit naar aanleiding van de uitstapregeling,
- de kleine attenties: ziektes, geboortes, overlijdens en pensioneringen zullen extra aandacht krijgen (dit door middel van wenskaartjes en schriftelijke attenties),
- aanvragen van kortingen bij handelszaken, reisverblijven, boekhandel, pretparken, musea, enz.

8.3. DIENST LOGISTIEK - 2002

De materiële ondersteuning geboden door de dienst Logistiek kan in volgende items uitgesplitst worden:

- aankoop, beheer, onderhoud en verkoop onroerend patrimonium;
- beheren en onderhouden technische installaties en rollend materiaal;
- prospectie en aanschaf van materiaal, voorraden beheren en inventariseren;
- permanente dienstverlening en dienstverlening na aanvraag.

Hieronder sommen we de voornaamste activiteiten op die in 2002 werden uitgevoerd.

AANKOOP, BEHEER, ONDERHOUD EN VERKOOP ONROEREND PATRIMONIUM

Op het vlak van huisvesting was 2002 voor het Vlaams Fonds een zeer bijzonder jaar. Met de medewerking van de preventieadviseur werden op korte tijd de aangekochte lokalen van zowel de Provinciale Afdeling Brabant te Leuven als Oost-Vlaanderen te Gent gerenoveerd. Een gepaste en veilige infrastructuur werd gerealiseerd voor zowel de personeelsleden die er dagelijks tewerkgesteld worden, als voor de personen met een handicap. In de eerste plaats werd dan ook rekening gehouden met de toegankelijkheid van beide gebouwen. De verhuis van de Provinciale Afdeling Brabant had plaats op 10 en 11 december, die van de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen zal eind januari 2003 gebeuren. Voor de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen werden nieuwe verbouwingsplannen uitgetekend, in functie van een optimaler gebruik van de beschikbare ruimte en de betere toegankelijkheid en aangepastheid voor het publiek, inzonderheid voor de personen met een handicap. Toch werden daar reeds elektronische zonneblinden aangebracht.

De aankoop van het nieuwe gebouw te Leuven bracht tegelijk soelaas voor het plaatsgebrek in het hoofdbestuur te Brussel. Begin 2003 kon zo meer bureelruimte geboden worden aan het KOC, dat hierdoor al zijn personeelsleden kon huisvesten in Brussel. Daarnaast kon de infocel (inclusief de informatie-ambtenaar/ombudsman) ondergebracht worden in burelen die af en toe

ook toegankelijk dienen te zijn voor personen met een handicap. Tevens kunnen dan de lokalen van de dienst Personeel uitgebreid worden en kan het secretariaat van de vzw Steunpunt Expertisewerken zijn intrek nemen op de achtste verdieping. Regelmatig dienden ook lokalen, zowel bij het hoofdbestuur als in de provinciale afdelingen, aangepast in functie van nieuwe personeelsleden of interne verhuis door reorganisatie.

Voor het nog beter beveiligen van de ingang van het hoofdbestuur is een studie aan de gang voor de toegangscontrole.

Om tegemoet te komen aan de vraag van zowel de rokers als de niet-rokers werd geopteerd om de rokers te verwijzen naar de tuin, waar een aluminium afdak werd geplaatst om voldoende beschutting te bieden.

In functie van de naambekendheid van het Vlaams Fonds werden nieuwe vlaggen aangekocht, zowel voor het hoofdbestuur als voor de provinciale afdelingen. Belangrijker nog is het verlichte logo dat aan ieder gebouw zal worden bevestigd. In de provinciale afdeling van Antwerpen werd dit reeds in 2002 gerealiseerd.

Eindelijk werd ook het eigendom van het oud gebouw van de provinciale afdeling te Hasselt verkocht. Het oude gebouw te Gent werd via het Aankoopcomité van het ministerie van Financiën te koop gesteld. De verkoop van het oude gebouw te Antwerpen heeft nog steeds geen resultaat opgeleverd. In afwachting van het opdagen van een potentiële koper werden deze lokalen en de parkeerplaatsen verhuurd.

Intussen heeft het Vlaams Fonds geopteerd voor een centrale opslagruimte voor de archieven. In het begin van dit jaar werd het ganse archief (einde contract op 28 februari) van de Provinciale Afdeling Limburg reeds overgebracht. Naar aanleiding van de verhuis volgden ook de archieven van de Provinciale Afdelingen Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen. Om praktische redenen volgde ook reeds een deel van het archief van de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen. Voor 31 maart 2004 dient nog het ganse archief van de Provinciale Afdeling Antwerpen getransfereerd naar deze centrale bewaarplaats. Het ganse archief van het Vlaams Fonds heeft een lengte van circa 10.000 strekkende meter.

Naar aanleiding van de infrastructuurwijzigingen werden ook de verzekeringspolissen aangepast. De polissen van het archief van Limburg te Houthalen en van het oud gebouw te Hasselt werden opgezegd. Tevens werd een nieuwe verzekering afgesloten voor de gebouwen te Leuven en Gent. Er heeft zich één schadegeval voorgedaan, nl. een diefstal van een laptop. Tijdens de dienstreizen waren er 5 ongevallen met de wagen, waarvoor de omniumverzekering werd aangesproken.

BEHEREN EN ONDERHOUDEN TECHNISCHE INSTALLATIES EN ROLLEND MATERIAAL

De drie autovoertuigen waarover de dienst Logistiek beschikt, werden gebruikt voor o.a. 424 boodschappen, zoals inpakken en verhuis van de verschillende archieven, prospectie, aankoopprocedure en opvolging van de werkzaamheden voor de nieuwe lokalen te Gent en Leuven, onderzoek naar de aanpassingswerken te Brugge, de verhuis van kantoorbenodigdheden en meubilair, 67 bevoorradingen en uitvoering van werkzaamheden in de provinciale afdelingen en 17 verplaatsingen met directieleden. Bovendien maakte de dienst Informatica er 11 keer gebruik van. Het aantal afgelegde kilometers bedroeg 41.043, dus meer dan de wereld rond. Tegen de maand mei 2003 zal de geleasde BMW vervangen worden door een eveneens geleasde lichte bestelwagen.

PROSPECTIE EN AANSCHAF VAN MATERIAAL, VOORRADEN BEHEREN EN INVENTARISEREN

Voor het hoofdbestuur werden 147 en voor de vier provinciale afdelingen 57 bestellingen uitgevoerd, wat ten opzichte van het jaar 2001 respectievelijk een toename van 49 en een afname van 13 betekent. In totaal werden 24 basispakketten bezorgd voor nieuwe personeelsleden. Door de firma's werden 50 bestellingen van papier- en kantoorbenodigdheden afgeleverd. In 2002 werd circa 17.045 kg papier aangekocht. Wegens de ontbinding van de vzw AD-ergo werden verscheidene kantoorbenodigdheden en meubilair geschonken aan het Vlaams Fonds. Ook voor de nieuwe gebouwen te Gent en te Leuven diende nieuw kantoor- en reftermeubilair te worden aangekocht. Nu de Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant volledig autonoom gehuisvest is, dienen extra toestellen te worden aangekocht, waaronder een koelkast, een microgolf, een kluis,

een papiervernietiger en een frankeermachine. In beide nieuwe gebouwen werden ingebouwde kasten op maat vervaardigd.

PERMANENTE DIENSTVERLENING EN DIENSTVERLENING OP AANVRAAG

De dienst Logistiek verzorgde in 2002 1.133 vergaderingen, waarvan 47 voor meer dan 30 aanwezigen. De service bestaat uit verschillende elementen. Allereerst is er de opvolging van het gebruik van de vergaderlokalen en de reservatie van de parkeerplaatsen. Daarna wordt het gevraagde voor elke vergadering afgeleverd. Wat de catering betreft, betekende dit het klaarzetten van koffie, thee en water voor 26.400 personen (gemiddeld 107 per dag). Vijfzestig vergaderingen waarvoor het nodige werd klaargezet voor in totaal 415 personen, gingen niet door. Daarnaast werden de vergaderruimten ook telkens voorzien van het gevraagde meubilair en kleine apparatuur. Wegens de vele vergaderingen werd de keuken wat vergroot. Voor bijzondere gelegenheden werden 6 klaptafels aangekocht. Zeer bijzondere aandacht werd ook besteed aan de viering naar aanleiding van de voorzitterswisseling van de Raad van Bestuur, de uitreiking van het ISO-certificaat aan de dienst Inspectie en de regelmatige vieringen bij pensioneringen of eedafleggingen. De dienst was ook nauw betrokken bij de organisatie van de Europadag 'Samen Grenzen Verleggen' i.s.m. de Europese Commissie DGV-E4, die gehouden werd op 23 november in de Brabantthal te Haasrode. Bij deze gelegenheid werd het Europees Jaar van de Personen met een Handicap plechtig geopend.

In samenwerking met de Sociale Dienst werd verder zeer bijzondere aandacht besteed aan de verkoop van frisdrank, koekjes en flessen mineraalwater ten behoeve van het personeel. Wegens de grote overheadkost en bijzondere verantwoordelijkheden wordt deze verkoop vanaf 2003 toevertrouwd aan een externe firma. Ook verleende de dienst zijn volle medewerking voor o.m. het personeelsfeest, de sinterklaas- en nieuwjaarsbedeling aan het personeel. De aankoop van nieuwe tuinmeubelen werd ook gerealiseerd.

De volledige infostand werd opgesteld op:

- 5 en 6 april voor de Kangoeroe-beurs te Gent;
- 28 september tijdens de Werelddoenvendag te Hasselt;
- 23 november naar aanleiding van de Europadag te Leuven.

Voor het fotokopiewerk wordt verwezen naar de hierna vermelde gegevens van de laatste jaren voor het ganse Vlaams Fonds:

Jaar	Totaal aantal kopieën	Evolutie
1993	2.860.912	100,0
1994	3.778.133	132,1
1995	4.759.956	166,4
1996	4.799.507	167,8
1997	5.550.109	194,0
1998	5.620.892	196,4
1999	6.160.235	215,3
2000	4.184.248	146,3
2001	4.119.926	144,0
2002	3.789.973	132,4

Ondanks de vele publicaties zet de vermindering, hoe klein ook (11,6 procent in vergelijking met het jaar 2001), zich verder. Naast de blijvende sensibilisatie van het personeel voor een verantwoord papier- en kopiegebruik kan ook de verdere uitbreiding van gegevens via de interne website en internet een reden zijn voor de daling van het aantal kopieën. De diensten met een jaarverbruik van meer dan 200.000 kopieën zijn: het Bestuur van de Individuele Prestaties (BIP), de staf en de Provinciale Afdelingen Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen. Voor de juridische cel, de documentatiedienst, de boekhouding, de dienst BCGP Zorg en de Provinciale Afdeling Brabant werd de kaap van 100.000 exemplaren ruim overschreden. Ook werden per kwartaal 450 exemplaren van het personeelsblad 'Dag Collega' gekopieerd.

Wat de frankeerkosten betreft, werd een totale som van 254.399,11 euro uitbetaald, hetzij 106.727,08 euro voor het hoofdbestuur en de Provinciale Afdeling Brabant en 147.672,03 euro voor de vier provinciale afdelingen. Het aantal

verzonden brieven bereikte een totaal van 230.080 (102.184 voor het hoofdbestuur en 127.896 voor de vier provinciale afdelingen), hetzij 205.441 gewone (97.303 voor het hoofdbestuur en 108.138 voor de vier provinciale afdelingen) en 24.639 aangetekende zendingen (4.881 voor het hoofdbestuur en 19.758 voor de vier provinciale afdelingen). Voor de verzending van de nieuwe regelgeving voor terugbetalingen van hulpmiddelen en aanpassingen werden alleen al 17.919 brieven verzonden met een kostprijs van 15.947 euro.

Het oud papier en karton werd regelmatig gescheiden opgehaald, ook vanuit enkele provinciale afdelingen, en naar de papierfirma overgebracht. Het wit papier bracht een som op van 302 euro voor 3.580 kg. Tevens werd ook nog 6.000 kg gekleurd papier en karton vervoerd naar deze firma. Regelmatig werd ook oud ijzer, glas en piepschuim naar het containerpark vervoerd.

Tot slot dient opgemerkt dat de grote waaier aan werkzaamheden van de Logistiek werd uitgevoerd met een bezetting van circa 60 % t.o.v. het normale personeelsbestand wegens een paar langdurig zieke collega's.

8.4 M&M PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK / MILIEU

Het Vlaams Fonds kon in 2002 beschikken over een preventieadviseur arbeidsveiligheid, die voor 80 procent werd vrijgesteld voor opdrachten inzake preventie en bescherming op het werk en inzake milieu. Hij stelde de maandelijkse verslagen op van de interne preventiedienst. Als externe dienst PBW zorgt IDEWE voor de arbeidsgeneeskunde. Indien nodig kan op deze externe dienst ook een beroep gedaan worden voor ergonomie, psychosociale aspecten en ondersteuning arbeidsveiligheid. Deze dienst heeft de verslagen opgesteld van de bezoeken aan de arbeidsplaatsen en van het medisch toezicht.

De interne dienst bestaat uit 6 afdelingen. Het hoofdbestuur en de verschillende provinciale afdelingen hebben elk een basisoverlegcomité. De beslissingen omtrent preventie en bescherming op het werk die een weerslag hebben op

de ganse instelling, worden steeds voor advies voorgelegd aan het Tussenoverlegcomité.

Rekening houdend met de instructies van het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling werkten er in 2002 bij het Vlaams Fonds 329 fulltime equivalenten (328 in 2001) en werden 550.088 arbeidsuren gepresteerd (547.808 in 2001). Er werden 5.153 uren gepresteerd door jobstudenten en 21.252 door externe werknemers. Er was 1 ongeval op de plaats van tewerkstelling en 5 personeelsleden hadden een ongeval op de weg naar of van het werk. 2002 kon worden afgesloten zonder dodelijke ongevallen.

In 2002 werd er vooral aandacht gegeven aan het creëren van een ergonomische kantooromgeving met bijzondere aandacht aan het beeldschermwerk (aankoop flatscreens, aankoop van laptophouders, aankoop van ergonomisch verantwoorde bureaustoelen). Andere belangrijke maatregelen die getroffen werden, zijn de aankoop van het toegankelijke gebouw van de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen (het oude gebouw voldeed niet meer aan de huidige arbeidsveiligheidsnormen, de zonwering in de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen (hier werden eveneens de asbestplaten verwijderd) en de vaccinatie - op vrijwillige basis - tegen griep, tetanus en difterie. De verplichte keuringen van toestellen en installaties werden uitgevoerd. Qua bijscholing heeft de preventieadviseur de vergaderingen van MOVI (cel Preventie & Veiligheid en cel Milieu) bijgewoond. Eveneens woonde hij studiedagen bij omtrent ribbeldijen, pesten, stress, geweld op het werk en organisatie van een preventiedienst. Hij behaalde het getuigschrift van monitor in de beeldscherm-ergonomie. De leden van het EHBO-team kregen de voorziene herhalingscursus. De personeelsleden ontvingen o.a. info omtrent pesten op het werk, werkorganisatie en verbale agressie. In de personeelskrant verscheen telkens een bijdrage van de preventieadviseur. De totale uitgave in het kader van preventie en bescherming op het werk is moeilijk correct weer te geven vermits de uitgaven dikwijls verspreid liggen over verschillende budgetten. Toch mag deze uitgave, zonder rekening te houden met de kostprijs van het nieuwe gebouw te Gent, geraamd worden op 50.150 euro.

Het Vlaams Fonds beschikt over een globaal preventieplan, dat het vertrekpunt was voor het jaaractieplan 2003. Hierin zijn 4 grote actiepunten voorzien, namelijk:

- ergonomie,
- algemene veiligheid,
- milieu,
- psychologische belasting.

In 2003 zal eveneens getracht worden om voor de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen een aangenamere werkomgeving te creëren en zal vermoedelijk kunnen worden gestart met een intern milieuzorgsysteem.

Ten slotte moet nog vermeld worden dat het beheer van de verzekeringsportefeuille en van het kilometercontingent wordt gedaan door de preventieadviseur, evenals de verwerking van de arbeidsongevallen.

8.5 EMANCIPATIEAMBTENAAR

In de overheidssector werd met de aanstelling van de emancipatieambtenaren - voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de VOL's gebeurde dit met de invoering van het BVR van 19 december 1990 - een instrument gecreëerd om de uitvoering van een gelijkheidsbeleid gestalte te geven.

Het doel van het gelijkheidsbeleid is niet enkel goed voor de ontwikkeling van vrouwen en mannen maar ook voor de evolutie van een organisatie. Door eenieders capaciteiten beter aan te wenden kan het gelijkheidsbeleid een positieve bijdrage leveren tot het realiseren van de doelstellingen van het VFSIPH.

Midden 2001 werd er een nieuwe emancipatieambtenaar aangesteld.

De emancipatieambtenaar neemt deel aan de VOICE (Vlaamse overheidsinstellingen commissie emancipatie), die de contactpersonen groepeerd uit de Vlaamse openbare instellingen. De emancipatieambtenaren vergaderen ongeveer tweemaandelijks samen met de dienst Emancipatiezaken van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De emancipatieambtenaar waakt over:

- het nastreven van genderneutraliteit bij het opmaken van competentieprofielen, wervingscampagnes, advertenties e.d.,
- het behoud van ons doelgroepenbeleid, vooral inzake tewerkstelling van gehandicapten (9 à 10 procent van de personeelsleden van het VF zijn gehandicapten),
- het nastreven van de aanwerving van allochtonen (startbanen e.a.),
- de genderneutraliteit van het vormingsaanbod,
- de samenstelling van de besluitvormende organen en adviesorganen,
- het objectief onderzoek van klachten inzake discriminatie op basis van geslacht, handicap of allochtone afkomst.

Het Vlaams Fonds heeft grote aandacht voor de tewerkstelling van onze doelgroep: 9 à 10 procent van het personeel heeft een handicap. Het Vlaams Fonds heeft 3 allochtone personeelsleden.

Het Vlaams Fonds voert een gezinsvriendelijke politiek. De prikklokregeling is zeer soepel en wordt verder versoepeld via responsabilisering van leidinggevend en personeelsleden. Het personeel kan bijvoorbeeld zonder een specifieke reden te moeten opgeven 30 uren per jaar bonus opgebruiken om een soepeler overgang thuis-werksituatie te realiseren.

Het project telewerken van de Inspectie werd in de loop van 2002 omgezet in definitieve werking.

Kinderopvang is bij het VFSIPH een materie die behoort tot het takenpakket van de Sociale Dienst. Aangezien een eigen organisatie voor het VFSIPH niet haalbaar is, werd ervoor geopteerd om in de mate van het mogelijke aan te sluiten bij de kinderopvang georganiseerd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De emancipatieambtenaar trad hierbij op als contactpersoon tussen de Sociale Dienst en de dienst Emancipatiezaken van de Vlaamse Gemeenschap.

Bij het opstellen van het PIPPEP-plan werden statistische gegevens verwerkt inzake de man/vrouwpositie in het VFSIPH. Het VFSIPH vertoont een klassiek profiel van een

zuivere administratie: meerderheid van vrouwen in niveau C en D en mannen in niveau A. De vrouwen nemen ook het merendeel van het deeltijds werken voor hun rekening. Contractuelen, met uitzondering van informatici, zijn hoofdzakelijk vrouwen.

Er werden standaardsollicitatieformulieren opgesteld. Dit is positief voor solliciterende allochtonen die het Nederlands als tweede of derde taal hebben: de taalvaardigheid vormt aldus geen barrière bij eerste schriftelijke contacten.

De doelstelling bestaat erin om van emancipatiezaken een geïntegreerd deel van het personeelsbeleid te maken. Erover waken dat het gelijkheidsprincipe recht wordt aangedaan moet een reflex worden bij eenieder die met personeelszaken en HRM bezig is. Enkel op deze manier is het mogelijk om van gelijke kansen een vanzelfsprekendheid te maken die door elk personeelslid als dusdanig wordt aanvaard en ervaren.

8.6 KWALITEITSCOÖRDINATOR

Sinds het jaar 2000 werken we binnen het Vlaams Fonds planmatig aan de kwaliteit van de interne werking, met als doel de diensten die de samenleving van ons verwacht, zo efficiënt mogelijk tot stand te brengen en aan te bieden. De initiatieven worden begeleid en gecoördineerd door de kwaliteitscoördinator in samenspraak met de directie en met een intern, sturend orgaan (de kwaliteitsraad). Hierna een kort overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2002.

TEVREDENHEIDSONDERZOEK

Het Vlaams Fonds doet vanaf 2001 jaarlijks een tevredenheidsonderzoek, iedere keer bij een andere doelgroep. Na drie jaar hervatten we de cyclus om na te gaan hoe de tevredenheid bij die verschillende groepen evolueert (vervolgonderzoek). In 2001 zijn de mensen met een handicap bevestigd, in 2002 de voorzieningen. Met het oog op onafhankelijkheid naar de te enquêteren groep werken we samen met het onderzoeksbureau ICMA International. Deze partner geeft ons advies bij de voorbereiding van het project, doet de interviews en analyseert de resultaten.

Het opstellen van de vragenlijst gebeurt in nauwe samenwerking tussen de betrokken uitvoerende diensten, de studiecél, de kwaliteitscoördinator en ICMA.

Het onderzoek bij de voorzieningen ging over de erkenningen, de inspectie, de subsidieprocedures, de investeringen, het klachtenmanagement, informatie en communicatie, de website en een aantal algemenere topics. 697 personeelsleden (directeurs en administratief medewerkers) uit 370 voorzieningen werden geïnterviewd.

Op de eerste vraag (algemene tevredenheid) haalt het Vlaams Fonds een gemiddelde score van 7.3. Deze score ligt nog iets onder de verwachtingen. Anderzijds is de gemiddelde tevredenheidsscore op alle vragen uit het onderzoek (feitelijke kwaliteit) 7.9. Dat wil zeggen: de voorzieningen hebben een minder gunstig algemeen beeld van het Vlaams Fonds dan het niveau van hun tevredenheid als je inzoomt op de feitelijke dienstverlening.

De diensten in het Vlaams Fonds die de erkenningen afhandelen, krijgen een zeer goede tevredenheidsscore qua vriendelijkheid en telefonische bereikbaarheid. Ook het nakomen van afspraken en de deskundigheid van de medewerkers scoren goed. De voorzieningen zijn een stuk minder tevreden over de snelheid en de duidelijkheid van de beslissing (meer bepaald de motivering).

Op alle onderzochte factoren krijgt de inspectie een goede tevredenheidsscore van de voorzieningen: deskundigheid, luisterbereidheid, het nakomen van afspraken, bereikbaarheid, algemene houding van de inspecteurs. De voorzieningen vinden het inspectiebezoek nuttig en ondersteunend; bijna niemand vindt het bedreigend. Uit de commentaren blijkt dat een behoorlijk aantal voorzieningen voorstander is van een uitbreiding van het inspectieteam, van meer advisering door inspecteurs en van een hogere bezoekfrequentie.

De dienstverlening rond subsidies aan zorgvoorzieningen wordt doorgaans goed gewaardeerd: vriendelijkheid, kennis van zaken, snelheid van antwoorden, het nakomen van afspraken, duidelijke informatie, goede bereikbaarheid. De

minder goede scores hebben vooral te maken met de gebruiksvriendelijkheid en het nut van de lokale module anciënniteiten en de structurele achterstand bij de afrekeningen. Ook hebben de ambulante diensten nog wat vragen en bedenkingen bij de duidelijkheid en de snelheid van het subsidieproces.

Wat de subsidies aan de tewerkstellingssector betreft, zowel de beschutte werkplaatsen als de centra voor beroepsopleiding geven unaniem goede scores aan de Vlaams Fonds-medewerkers qua vriendelijkheid, het nakomen van afspraken, vakkennis, duidelijke informatie, snelheid van antwoorden, bereikbaarheid. Er zijn alleen wat opmerkingen over de tijdigheid van de uitbetalingen en, wat de BW's aangaat, over de gebruiksvriendelijkheid en het nut van de lokale module.

53% van de respondenten blijkt niet te weten waar zij terecht kunnen indien zij een klacht hebben over de dienstverlening door het Vlaams Fonds. Slechts 5% heeft de laatste twee jaar één of meerdere klachten gemeld; dat is een zeer laag percentage. Anderzijds verklaart 10% van de ondervraagden dat zij een klacht hebben die ze niet hebben gemeld (verborgen klachten). Slechts 57% van de geïnterviewde personen weet dat er in het Vlaams Fonds een ombudsfunctie bestaat.

De informatiecel van het Vlaams Fonds is nog minder bekend, slechts 42% van de directeurs van voorzieningen verklaart deze dienst te kennen, maar zij zijn wél tevreden over de vlotte werking en over de snelheid van de informatieverstrekking. Bijna een kwart van de voorzieningen wenst toch nog méér informatie van het Vlaams Fonds. De website van het Vlaams Fonds is bij 95% van de directeurs van voorzieningen bekend en wordt ook zeer regelmatig bezocht.

De algemene conclusies uit het onderzoek zijn dat de voorzieningen de menselijke factor in de dienstverlening door het Vlaams Fonds goed tot zeer goed waarderen. Bepaalde procedures echter worden ervaren als log, complex of traag. Sommige commentaren gaan ook over de weinig doorzichtige en moeilijk te volgen regels. Ook

plaatsen heel wat voorzieningen vraagtekens bij de motivering of de toelichting in brieven of instructies van het Vlaams Fonds. Bepaalde lokale applicaties voor gegevensverzameling en communicatie vinden de respondenten niet zo gebruiksvriendelijk en/of weinig nuttig. De klachtenbehandeling is niet zo duidelijk voor de voorzieningen en de meesten vinden ook dat er wat schort aan de naambekendheid van het Vlaams Fonds in de samenleving. De uitdaging voor het Vlaams Fonds is nu het niveau van de kwaliteitsvolle kenmerken van de dienstverlening te bestendigen en de gesignaleerde knelpunten aan te pakken.

BALANCED SCORECARD

In het Vlaams Fonds is ook een meetsysteem ontwikkeld om objectief na te gaan en te bewaken hoe we als organisatie presteren. De meetgegevens zijn in dat model onderverdeeld in vier aandachtsgebieden: 1. de maatschappij, 2. de klanten, 3. de interne processen, 4. innoveren en leren. In elk van die vier gebieden is in overleg met de directie bepaald wat belangrijk is om succesvol te zijn (sleutelfactoren) en hoe je dat kunt meten (indicatoren). Als de trend van een indicator positief is (als de norm of de target gehaald wordt), verschijnt er een groen licht. Oranje is een knipperlicht, en als het écht niet goed gaat, staat het licht op rood. De BSC-stuurgroep (uitgebreide directieraad) bekijkt en interpreteert semestrieel de prestatie-indicatoren, en kan eventueel beslissen tot acties of tot beleidsignalen aan de politiek verantwoordelijken.

De lage frequentie van de rapportering m.b.t. prestatie-indicatoren heeft te maken met de lage frequentie van de metingen. Dat laatste is het gevolg van :

- de optie in het VF om te werken met een 'maatschappelijk perspectief' (i.p.v. het financiële perspectief), waarin vooral beleidsinformatieve indicatoren zitten (waarvan de kortetermijnschommelingen minder relevant of moeilijker meetbaar zijn);
- het feit dat veel indicatoren nog op manuele tellingen of manuele berekening/verwerking van bv. jaarstatistieken berusten.

De verwerking en de presentatie van de boordtellen zijn in 2002 ingrijpend vernieuwd t.o.v. de beginfase; in de toekomst zal deze vernieuwing worden doorgezet, wellicht via een geëigend softwarepakket. Ook streven we ernaar om meer en meer tellingen of rapporten automatisch te genereren uit de informaticatoepassingen, waardoor de frequentie van metingen kan worden opgedreven en bepaalde indicatoren ook kunnen worden verfijnd. Een andere afspraak is dat we het meetsysteem van het Vlaams Fonds gaan vergelijken met de meetsystemen van andere openbare organisaties, om daaruit nog iets te leren voor onze eigen indicatoren.

ZELFTOETSING (EFQM)

Met het EFQM-model kan men periodisch zichzelf als organisatie beoordelen door scores te geven op een brede waaier van 'uitmuntendheidscriteria': hoever staan we op een aantal essentiële kwaliteitsmaatstaven, welke vorderingen maken we, waar zitten de knelpunten? Deze zelftoetsingsoefening doet het Vlaams Fonds één keer per jaar. Op 29 november 2002 hebben de directie en de kwaliteitsraad voor de derde keer zo'n 'selfassessment' gedaan. Daaruit blijkt dat de organisatie flink vooruitgang boekt t.o.v. de vorige jaren op de meeste deelgebieden van het model. Dat is o.m. te verklaren door de vele nieuwe initiatieven die de voorbije jaren zijn ontwikkeld. Ook hier zijn er toch enkele aandachtspunten aan de oppervlakte gekomen, zoals: het Vlaams Fonds moet méér gaan werken aan procesvereenvoudiging en aan vlotte communicatie, moet méér aandacht hebben voor vorming op maat van de behoeften van personen en diensten, moet zichzelf op een aantal punten méér gaan vergelijken met andere openbare instellingen, en dient de beleidsrelevantie van de interne informaticamodules op te voeren. Ook hebben we vastgesteld dat het (naar onze eigen werking vertaalde) zelftoetsingssysteem aan een opfrisbeurt toe is, zowel wat de verwoording van de subcriteria als wat de scoremethode betreft.

VERBETERACTIES

Met een eenvoudige verbetermethode (zevenstappenplan) proberen we concrete problemen aan te pakken die zich voordoen in onze interne

organisatie, vaak met repercussies op de externe omgeving. Eerst wordt er een groep van 4 à 5 gemotiveerde mensen samengebracht die vanuit hun job betrokken zijn bij het probleem. Ieder verbeterteam begint met een analyse van de bestaande situatie: omschrijf zo goed mogelijk het probleem, verzamel gegevens over het probleem en leg de prioriteiten vast. Daarbij hou je niet alleen rekening met eigen meningen of ervaringen, maar ga je ook documentatie verzamelen en navraag doen bij een bredere groep mensen om de probleemperceptie en de verbeteringsuggesties in kaart te brengen. Conform het zevenstappenplan gaat een verbeterteam, nadat het probleem goed is afgebakend, methodisch op zoek naar mogelijke oorzaken en, daaraan gekoppeld, mogelijke oplossingen. Deze werkwijze leidt uiteindelijk tot een verbetervoorstel, dat, eenmaal goedgekeurd en doorgevoerd, in een latere fase nog een evaluatie en een eventuele bijsturing behoeft.

Betalingen aan mensen met een handicap

In juni 2002 zijn de voorstellen van het verbeterteam 'individugerichte betalingen' definitief door de directie goedgekeurd. De voorstellen gingen over betalingstermijnen, communicatie tussen diensten en de ontwikkeling van applicaties in overleg. Uit metingen is alvast gebleken dat er naar de klanten de facto een garantie is (van minimaal 90%) dat het Vlaams Fonds betaalt binnen de maand na ontvangst van een betaalbare factuur. We mogen best trots zijn op dat resultaat (grote vooruitgang t.o.v. drie à vier jaar geleden).

Efficiënter vergaderen

Net zoals de meeste andere administraties vertoont het Vlaams Fonds symptomen van 'vergaderitis'. De vraag is hoe je dat probleem onder controle houdt. Vandaar het initiatief om een verbeterteam aan te stellen. De opdracht die het team meekreeg, was eens na te gaan hoe we 'vergaderitis' kunnen voorkomen aan de hand van betere afspraken, spelregels, een checklist of bewustwording van mensen.

Op basis van de verzamelde gegevens kwam het verbeterteam tot de volgende probleemdefinitie:

- een aantal vergaderingen is overbodig en veel vergaderingen duren te lang;
- diensthoofden zijn t.g.v. de vele en lange vergaderingen te weinig beschikbaar voor hun dienst;
- de voorbereiding van vergaderingen schiet vaak tekort, vooral omdat het doel van de vergadering onduidelijk is en omdat de agenda niet tijdig bekend of niet concreet genoeg is;
- er is te weinig vergadervaardigheid bij veel deelnemers en bepaalde vergaderingen worden niet goed geleid;
- er zijn vaak problemen met de informatie-doorstroming na een vergadering.

Het uiteindelijke verbetervoorstel omvatte vier componenten: 1. hulpmiddelen en modellen voor efficiënt vergaderen, 2. sensibilisatie van initiatiefnemers en deelnemers, 3. evaluatie van vergaderingen, 4. vorming omtrent vergadertechnieken. In een drukbijgewoonde infosessie (voorjaar) zijn op een ludieke manier een aantal huisregeltjes gelanceerd over efficiënt vergaderen. Intussen is de toepassing van de nieuwe afspraken ook al geëvalueerd. Uit deze kleine doorlichting is gebleken dat de sensibilisatieactie succesvol was: de meeste tips worden goed nageleefd, maar er blijven toch een paar hardnekkige oude gewoonten leven waar we in 2003 kunnen aan werken.

Motivering van beslissingen aan mensen met een handicap

We stellen vast dat de verwoording van de motivering in individugerichte beslissingen niet optimaal is. Het loopt met name fout in ongunstige beslissingen, vooral bij weigeringen op basis van het criterium 'handicap' en in beslissingen m.b.t. hulpmiddelen. Vaak is het moeilijk voor de personen met een handicap (of hun familie) om de beslissing te begrijpen, maar ook ambtenaren van het Vlaams Fonds zélf en advocaten van het Vlaams Fonds signaleren dat zij moeilijkheden ondervinden bij het opstellen of het verdedigen van beslissingen. Om dit probleem aan te pakken is in het najaar 2002 een verbeterteam van start gegaan met als opdracht een voorstel uit te werken tot verbetering van de verwoording van

de motivering van beslissingen, zodat:

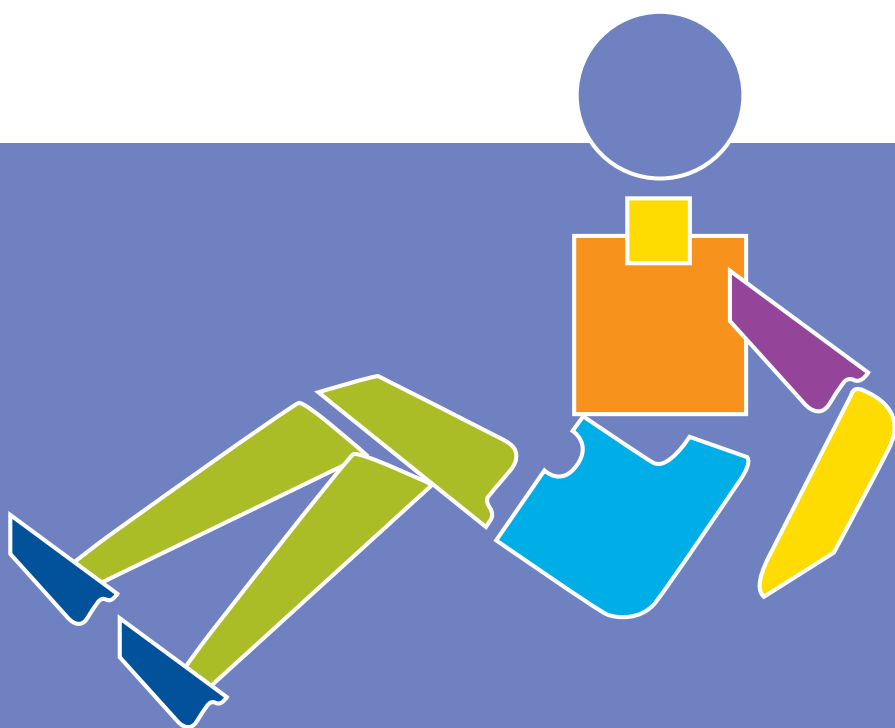
- de klant de beslissing naar inhoud en vorm beter begrijpt en vollediger is ingelicht;
- de ambtenaar minder moeite heeft met het opstellen van de beslissingsmotieven;
- de advocaat de beslissingen beter gewa- pend kan verdedigen voor de arbeidsrecht- bank.

Het verbeterteam werkt begin 2003 verder aan het verbetervoorstel. Voor de eerste keer neemt ook iemand van buiten het Vlaams Fonds aan een verbetergroep deel, nl. Ingrid Borré van KVG. Zij heeft niet alleen veel ervaring met beroepsproce- dures maar zij kan het team ook helpen door als spreekbuis voor mensen met een handicap op te treden.

Andere verbeterinitiatieven

In 2001 heeft een verbetergroepje een stappen- plan uitgewerkt voor het onthaal van nieuwe per- soneelsleden. De bedoeling was nieuwe mede- werkers vlot te verwelkomen in het Vlaams Fonds en alles in het werk te stellen opdat zij er zich zo snel mogelijk thuisvoelen. Het onthaal-stappen- plan moet op die manier bijdragen tot de inte- gratie van de persoon in de organisatie en moet de basis leggen voor goede relaties met collega's en bazen. Op het einde van 2002 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om de toepassing van dit stappenplan te evalueren. Nieuwe personeels- leden van de laatste twee jaar krijgen een vragen- lijstje voorgelegd waarop ze hun mening kwijt kunnen over hoe het onthaal is verlopen. We plannen ook een verbeterproject over het terug- dringen van het papierverbruik in het Vlaams Fonds. Een nog samen te stellen verbeterteam zal de processen inventariseren waarbij veel papier verslonden wordt en dan oplossingen uitwerken die kunnen te maken hebben met een bijsturing in het proces of met gedragsregels en tips over hoe we zuinig kunnen omspringen met papier. Een andere verbeteractie die zich aandient op basis van de tevredenheidsmetingen, is het uit- werken van duidelijke en transparante afspraken en procedures m.b.t. de klachtenbehandeling door het Vlaams Fonds.

Hoofdstuk 9
De dienst Boekhouding

De dienst Boekhouding

Het jaar 2002 stond voor de dienst Boekhouding vooral in het teken van de euro. De boekhoudkundige verrichtingen werden voor het eerst in euro geboekt en de definitieve omschakeling naar de euro had heel wat repercussies op het boekhoudpakket PIA5 met uiteraard de onvermijdelijke 'eurocent' verschillen...

Tijdens het afgelopen jaar werd de boekhoudkundige inventaris geïnformatiseerd. Daarnaast heeft de implementatie van nieuwe en gewijzigde reglementeringen tot extra werk geleid, vooral inzake de parametraging van het boekhoudpakket en de betaalinterface, die verder werd uitgebreid. Ook werd een gedeelte van de betaalinterface vernieuwd.

De boekhouding heeft het voorbije jaar veel tijd geïnvesteerd niet alleen in de finetuning van PIA 5, maar ook in de omschakeling van PIA5 en de betaalinterface naar de euro. Bovendien werd gedurende een hele tijd nog in twee munten gewerkt: in Belgische frank voor de verwerking van de afloop voor het begrotingsjaar 2001 (met finaal de afsluitverrichtingen zodat de jaarrekening 2001 definitief voorgelegd kon worden aan de Raad van Bestuur van 12 maart 2002) en in euro voor de verrichtingen 2002.

Volledigheidshalve moet hier ook gezegd worden dat de dienst Boekhouding reeds in 2001 heel wat voorbereidend werk verrichtte inzake de omschakeling van het boekhoudpakket en de betaalinterface (zie het Jaarverslag van 2001). De uitbetaling in euro van de voorschotten op de eerste werkdag van 2002 verliep dan ook zonder noemenswaardige problemen.

De volledige omzetting van het boekhoudpakket zelf was gepland in 2002 en werd afgehandeld volgens vooraf bepaalde technische fasen (diverse stappen met telkens eigen particulariteiten en diverse neveneffecten).

In de vrij complexe boekhouding van het Vlaams Fonds zelf dienden heel wat euroverschillen te worden weggewerkt, zowel bij de heropening van de saldi als bij de dagelijkse verrichtingen. Deze verschillen vereisten vaak een andere behandeling naar gelang van het niveau waarop ze zich manifesteerden. Het wegwerken van de verschillen werd daarenboven tijdelijk vertraagd door een aantal technische beperktheden en nog

weg te werken bugs in PIA5 zelf.

Ondertussen is evenwel een lange weg afgelegd en werd het boekhoudpakket definitief omgeschakeld zodat enkel nog in euro kan worden geboekt. We beschikken nu dus over een gesmeed lopend boekhoudpakket in euro, dat nog verder uitgebouwd zal worden.

In het kader van de verdere ontwikkeling van de kostprijsanalytische boekhouding werd in 2002 aan alle diensten van het Vlaams Fonds een eerste bevraging voorgelegd. Met deze bevraging werd gepeild naar de tijdsbesteding van de diensten in het kader van de statutaire materies. De resultaten van deze bevraging dienen nog verder verwerkt te worden door de dienst Boekhouding. Deze kostprijsanalytische boekhouding zal uiteindelijk toelaten de integrale kostprijs (d.w.z. inclusief directe en indirecte kosten) van de verschillende statutaire (deel)materies van het Vlaams Fonds te berekenen. Hiermee wordt beantwoord aan de noden van het moderne overheidsmanagement, waarin het streven naar een hogere legitimatie van het overheidsoptreden centraal staat.

In de loop van 2002 werd de IMMO-module opgestart. Met deze tool werd de boekhoudkundige 'inventaris' van de eigen investeringen van het Vlaams Fonds geïnformatiseerd (inventaris van de roerende en onroerende vastliggende middelen). Naar de toekomst toe zal dit een aanzienlijke tijdsbesparing met zich meebrengen, hoewel het opzetten van dit project toch wel voor heel wat werk en vertraging heeft gezorgd. Inzake parametraging werd gestreefd naar een soepele structuur, waarbij in de mate van het mogelijke werd ingespeeld op de toepassingsmodaliteiten van de IMMO-module (eventueel in combinatie met de nog op te starten economaatsmodule). Ook het voorbereidend werk voor het inlezen van alle vaste-activafiches (van 1991 tot en met 2002) heeft heel wat inspanningen gevraagd. Eind 2002 was ook hier een hele weg afgelegd en mag er gerekend worden op een vlot werkend systeem van inventarisbeheer bij de afsluiting van het boekjaar 2002.

De vrij zware parametraging van zowel het boekhoudpakket PIA als de interface JULIUS diende ook in 2002 meerdere malen te worden aangepast en uitgebreid ingevolge nieuwe of gewij-

zigde reglementeringen die in de loop van het jaar van kracht werden. Het parameterbeheer blijft een zeer delicate en vooral tijdrovende onderneming temeer daar naar rapportering toe de bestaande en de nieuwe gegevens duidelijk en overzichtelijk moeten worden weergegeven. Bovendien dienen de parameters in het boekhoudpakket en de interface synchroon te lopen en moet steeds gewaakt worden over de link met het datawarehousestelsel.

Zo is in 2002 – naast de afrekening voor PAB (Persoonlijke-AssistentieBudget) en diverse andere materies – de nieuwe IMB-regelgeving in voege getreden. Ook werd het KOC (Kennis- en Ondersteuningscentrum) als autonoom organisme opgenomen in het Vlaams Fonds. Al deze nieuwigheden betekenen vaak nieuwe procedures en brengen meestal op diverse vlakken heel wat extra werk mee.

Een nieuwigheid op het vlak van de betaalinterface is ook de uitbouw van de 'Nieuwe Voorschotten en Afrekeningen (NV&A)-module', die eind 2002 werd opgestart, zodat de voorschotten van de residentiële sector vanaf januari 2003 in euro worden berekend en uitbetaald. De boekhouding heeft heel actief meegewerkt om deze module gebruiksklaar te krijgen. In de loop van 2003 zal de NV&A-module nog verder op punt gesteld worden en zal ze mogelijk ook voor andere materies (bv. de ambulante sector) ingezet worden.

Verder werd de euroberichtgeving door de Boekhouding, als eurocoördinator van het Vlaams Fonds, nauwlettend opgevolgd, vooral tijdens de eerste jaarhelft. Zo werd de website van het Vlaams Fonds regelmatig bijgewerkt om personeel en klanten (zowel de zorginstellingen en de personen met een handicap als de gewone leveranciers) te informeren over de euro in al zijn facetten in relatie tot het Vlaams Fonds.

Op 31 januari 2002 werd het VFSIPH-eurobesluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. (Voor de totstandkoming van dit besluit wordt verwezen naar het Jaarverslag van 2001). Dit eurobesluit bevat voornamelijk transparantieaf rondingen om de gebruiksvriendelijkheid en de doorzichtigheid van de gehanteerde bedragen te garanderen, ook na hun omzetting in euro.

Daarnaast bevat het eurobesluit twee belangrijke, instellingsspecifieke bepalingen.

Ten eerste, het Vlaams Fonds aanvaardt gedurende een bepaalde termijn (tot uiterlijk 31 december 2004 voor de residentiële sector bij wijze van overgangsmaatregel) nog staten in Belgische frank op voorwaarde dat ze slaan op 'prestaties van 2001 en vroeger'.

De tweede specifieke bepaling betreft de barema's en de indexveranderlijke bedragen in Belgische frank opgenomen in de regelgeving van het Vlaams Fonds; die werden per 1 januari 2002 omgezet in basisbedragen uitgedrukt in euro. De nieuwe basisbedragen in euro werden als 'mededeling' gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 25 april 2002 en zijn uiteraard ook terug te vinden op de website van het Vlaams Fonds. Dankzij deze werkwijze hoeft niet telkens teruggerepen te worden naar de in Belgische frank uitgedrukte basisbedragen in de oude regelgeving, die zelfs teruggaat tot de jaren '60.

In de rand moet vermeld worden dat ook de liquidatieverrichtingen van het ex-Rijksfonds eind 2002 verder werden afgehandeld. Zo werd de rekening 'Ontbindingskosten - liquidatie Rijksfonds' aangezuiverd.

Een vooruitblik naar de toekomst toont dat de dienst Boekhouding ook in 2003 voor een aantal interessante uitdagingen staat. Het boekhoudstelsel zal nog uitgerust worden met een aantal nieuwigheden recent aangeboden door de constructeur van het boekhoudpakket. Het betreft o.a. automatische afpunting van openstaande saldi, verwerking van elektronische bankuittreksels met coda, versneld ingavemasker, export boekingen en vaste activa, bijwerking vaste activa, simulatie boekingen en 'archivering' tools.

Ook de implementatie van de economaatsmodule ter ondersteuning van de functionele diensten (economaat, informatica, documentatie,...) staat op het programma. Tevens zal de personeelsmodule uitgerust worden met een betaalinterface, waardoor de personeelsgegevens voortaan meer geautomatiseerd kunnen worden geboekt. Hierdoor zal het opzoeken van verschillen ingevolge regularisaties, het opvolgen van recuperaties en ook het imputeren van de diverse componenten van de personeelskosten op een vlotte wijze kunnen gebeuren.

Kortom, er staat nog heel wat op stapel. Uiteraard zullen al deze uitbreidingen een extra belasting met zich meebrengen vooral van het personeel op de boekhouding. Uiteindelijk is het evenwel de bedoeling dat, op termijn, al deze nieuwigheden een tijdwinst genereren voor de boekhouding én voor de andere betrokken diensten van het Vlaams Fonds.

Ten slotte wordt in 2004 de invoeging verwacht van het Vlaamse comptabiliteitsdecreet (het 'Ontwerp decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof' komt in april 2003 voor de Vlaamse regering), met een aantal ingrijpende gevolgen voor de boekhouding. Ook op dit vlak zullen in 2003 een aantal voorbereidende maatregelen moeten worden getroffen. Eén van deze ingrepen is de wijziging van de indiendatum voor de algemene rekeningen: die wordt vervroegd van 15 maart naar 1 maart.

Hoofdstuk 10

Verlag van de dienst Informatica

Verlag van de dienst Informatica

10.1 ALGEMEEN

Net zoals in de voorgaande jaren werden de strategische opties, gedefinieerd in het informaticaplan en gealigneerd op het beleidsplan van het Vlaams Fonds, gerespecteerd.

Deze strategische opties zijn :

- Informatica-dienstverlening die de continuïteit van de bedrijfsvoering van het Vlaams Fonds ondersteunt, dient steeds voorrang te genieten.
- Bij het ontwikkelen van nieuwe applicaties en het onderhouden van bestaande applicaties dient voldoende aandacht besteed te worden aan menselijke en organisatorische aspecten, in het bijzonder aan de bedrijfsprocessen en de organisatiestructuren.
- Op technologisch vlak dient gestreefd te worden naar beheersbaarheid en eenvoud (door uniformiteit na te streven en een zo beperkt mogelijk aantal bedrijfsstandaarden).
- De communicatie binnen het Fonds en met de buitenwereld dient zoveel mogelijk langs digitale weg te gebeuren.
- De dienstverlening dient te gebeuren volgens het dienstencentrumconcept.
- Er dient een excellent HRM-beleid gevoerd te worden om in een markt van schaarste van ICT-expertise de beste mensen te behouden en aan te trekken.

10.2 DOELSTELLINGEN VOOR 2002 EN REALISATIES

Voor 2002 waren de volgende actiepunten ingepland:

10.2.1 OP HET VLAK VAN DE BESTAANDE BEDRIJFSAPPLICATIES

Continuïteit verzekeren op de bestaande bedrijfsapplicaties door het naleven van een strak 'contingent' voor onderhoud en operationele ondersteuning, teneinde met een maximale ontwikkelcapaciteit de ontwikkeling van een nieuw en flexibeler informatiesysteem mogelijk te maken (zie volgend punt). In 2002 was dit actiepunt steeds onder controle, de contingenten werden nageleefd.

10.2.2 OP HET VLAK VAN ONTWIKKELING VAN NIEUWE APPLICATIES

- Ontwikkelen van een nieuw, flexibel en toekomstgericht informatiesysteem. Eind 2002 werd de basisversie van 'Feniks' opgeleverd, conform de planning. Feniks is de naam van het project dat het inschrijven en ten laste nemen van personen met een handicap dient te ondersteunen met behulp van de nieuwste technologieën, ter vervanging van de bestaande, verouderde applicaties. Dit project, maar ook alle andere nieuwe projecten, maakt daarbij gebruik van een helder gedefinieerde technische en business-architectuur, waardoor het toekomstig onderhoud en nieuwe ontwikkelingen een stuk sneller kunnen worden gerealiseerd.
- In afwachting van het in productie nemen van Feniks, dienden tevens een aantal andere tussentijdse realisaties te worden neergezet. Zo werd de eerste fase van een nieuwe toepassing om de voorschotten en de afrekeningen te berekenen in de residentiële en semi-residentiële sector in productie gesteld, ter vervanging van de bestaande, verouderde applicatie. Ook werd in 2002 de on-linebevraging van het Rijksregister via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid gerealiseerd, wat resulteerde in een administratieve werkbesparing bij het inschrijven van een persoon met een handicap en het aanleveren van up-to-date gegevensbestanden aan de drukker van De Lijn voor de gratis buspasjes waarop de personen met een handicap recht hebben.

10.2.3 OP HET VLAK VAN INTERNET EN INTRANET

De nodige informatica-ondersteuning werd gegeven bij de uitwerking van de interactieve website, afgestemd op de evoluties inzake e-government. De focus lag hier vooral op de elektronische inschrijving van een persoon met een handicap, met onder andere extra aandacht voor webtoegankelijkheid voor deze personen.

10.2.4 OP HET VLAK VAN BELEIDS- EN MANAGEMENTONDERSTEUNING

- In 2002 werd de beleidsrapportering m.b.t. de centrale wachtlijstwerking op punt gezet en werd in functie hiervan het informatieverwerkingsproces gedefinieerd in samenwerking met de centrale wachtlijstcoördinatoren in de provincies. Tevens werd het rapporteringssysteem op punt gezet om de weddedrift in kaart te brengen, op basis van de in de voorzieningen geregistreerde tewerkstellingsgegevens en de op het Fonds berekende anciënniteiten. Ook werd managementrapportering voorzien inzake Individuele Materiële Bijstand en de migratie van het oude rapporteringssysteem naar het nieuwe werd aangevat.
- Voortgezette operationalisering van de informatieteams, die in het concept van het Vlaams Fonds als lerende organisatie dienen in te staan voor kennisontwikkeling, -verspreiding en -benutting binnen de organisatie.
 - a. Het informatieteam voor de personeelsregistratie in de residentiële en semi-residentiële voorzieningen heeft onder andere de beleidsrapportering ontwikkeld om de weddedrift in de sector in kaart te brengen.
 - b. De permanente cel voor de Wachtlijstwerking, in feite ook een informatieteam waarvan de provinciale wachtlijstcoördinatoren deel uitmaken, heeft, zoals reeds eerder vermeld, het informatieverwerkingsproces op punt gezet, in functie van de beleidsrapportering op de centrale wachtlijstwerking.

10.2.5 OP HET VLAK VAN SYSTEEMUITBATING

- Door het voeren van een politiek van niet-verarming werd opnieuw de capaciteit en de performantie van de ICT-systemen gewaarborgd. (Concreet betekent dit dat jaarlijks de ICT-infrastructuur wordt aangepast aan de nieuwe noden.) De upgrade van de pc's werd gerealiseerd in 2002 (jaarlijks wordt telkens een derde van het totale pc-park vernieuwd), er was ook een upgrade van de

servers, er werd een nieuwe firewall- en VPN-oplossing geïnstalleerd en wat de gehuurde lijnen betreft, werd de overgang naar een nieuwe leverancier (Colt Telecom) gefinaliseerd.

10.3 INGEZETTE MIDDELEN

10.3.1 PERSONEEL

Opnieuw was het personeelsverloop in 2002 laag, lager dan in vergelijkbare ICT-omgevingen. Dit heeft te maken met de toepassing van de volgende HRM-principes :

- flexibele uur- en verlofregeling;
- positief mensbeeld: een vertrouwensrelatie is de basis van alle samenwerking;
- grote autonomie, waarbij op output gestuurd wordt en waarbij de medewerkers grote zelfrealisatiemogelijkheden hebben;
- aanbod van een technologisch interessant kader;
- een fout van een medewerker wordt niet gezien als falen, maar als een investering om het beter te doen;
- aandacht voor menselijke relaties: elke medewerker is een interne klant!

Eind 2002 bestond het personeelsbestand van de dienst Informatica uit 25 voltijdse medewerkers, waarvan 12 statutaire en 13 externe.

De externe personeelsleden werden door middel van 'bodyshopping'-overeenkomsten betrokken uit drie verschillende firma's of organisaties: ORDIGES, LACO en JCS.

10.3.2 OPLEIDING

In 2001 werden op een permanente manier opleidingen bureautica georganiseerd ten behoeve van de eigen personeelsleden (reeds in dienst en nieuw aangeworvenen). De aandacht ging evenals vorig jaar voornamelijk uit naar het gebruik van het intranet, e-mail, het maken van presentaties en de elektronische agenda.

10.3.3 MATERIEEL

Het informatieplan voorziet een afschrijvingsperiode van drie jaar voor het kleine materiaal (pc's, schermen en printers) en van vijf jaar voor de servers en het netwerkmateriaal.

In uitvoering van deze afschrijvingspolitiek werden in de loop van 2002 honderdtwintig pc's en schermen en twee servers vervangen. Om op technisch niveau bij te blijven met de evoluties qua beveiliging, werd een nieuwe firewall geplaatst met bijhorende VPN-oplossing. Daarnaast werd een experiment met IP-telephony opgezet. Dit werd gestart in Leuven gezien de verhuis van de Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant naar een nieuw gebouw.

10.4 VISIE OP DE TOEKOMST

10.4.1 KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN

Voor 2003 situeren de informaticaprioriteiten zich op de volgende vlakken:

- Onderhoud van en ondersteuning inzake de operationele applicaties teneinde de continuïteit te waarborgen.
 - Verder naleven van een strak 'contingent' voor alle onderhoudswerkzaamheden en vragen naar operationele ondersteuning, teneinde de ontwikkeling van een nieuw en flexibeler informatiesysteem mogelijk te maken (zie volgend punt).
- Ontwikkeling van een nieuw, flexibel en toekomstgericht informatiesysteem.
 - De productierijpe versie van Fenix wordt klaargestoomd tegen augustus 2003. Parallel daarmee worden de gegevens gemigreerd. Er zal effectief in productie worden gegaan op 1 januari 2004.
 - In afwachting hiervan worden een aantal tussentijdse realisaties neergezet, zoals aanpassingen en verfijningen in de voorschottenberekening en afrekeningen voor de residentiële en semi-residentiële voorzieningen, het ontsluiten van de gegevens van de erkende voorzieningen en het elek-

tronisch inschrijven van een persoon met een handicap via de website van het Vlaams Fonds.

- De informatica-ondersteuning bij de uitwerking van de interactieve website draagt bij tot de technische ontwikkelingen, georiënteerd op de realisatie van e-government.
- Beleids- en managementondersteuning door middel van rapportering.
 - Verdere uitbreiding van het beleidsrapporteringssysteem in functie van de meerjarenprogrammatie.
 - Informatica-ondersteuning geven bij de verfijning van de Balanced Score Card.
 - Verdere uitbouw van de informatieteams.
- Systeemuitbating.
 - Door middel van een politiek van niet-verarming (jaarlijkse update van de ICT-infrastructuur) de capaciteit en de prestatie van de ICT-systemen waarborgen. Acties: upgrade pc's, upgrade servers in de Provinciale Afdelingen, starten met het onderzoek voor de migratie van de cliënt-pc's naar Win2000: de images en de impact op de servers.

10.4.2 VERLOOP VAN HET BESLISSINGSPROCES

Prioritering, planning, bijsturing en budgetopvolging van de ICT-aangelegenheden gebeurt via het Informaticacomité.

10.4.3 EXTERNE RELATIES

De Informaticadienst zal blijven participeren in Movi (in de ICT-werkgroep), met als doel permanent contact te houden met collega-organisaties inzake de evoluties m.b.t. ICT.

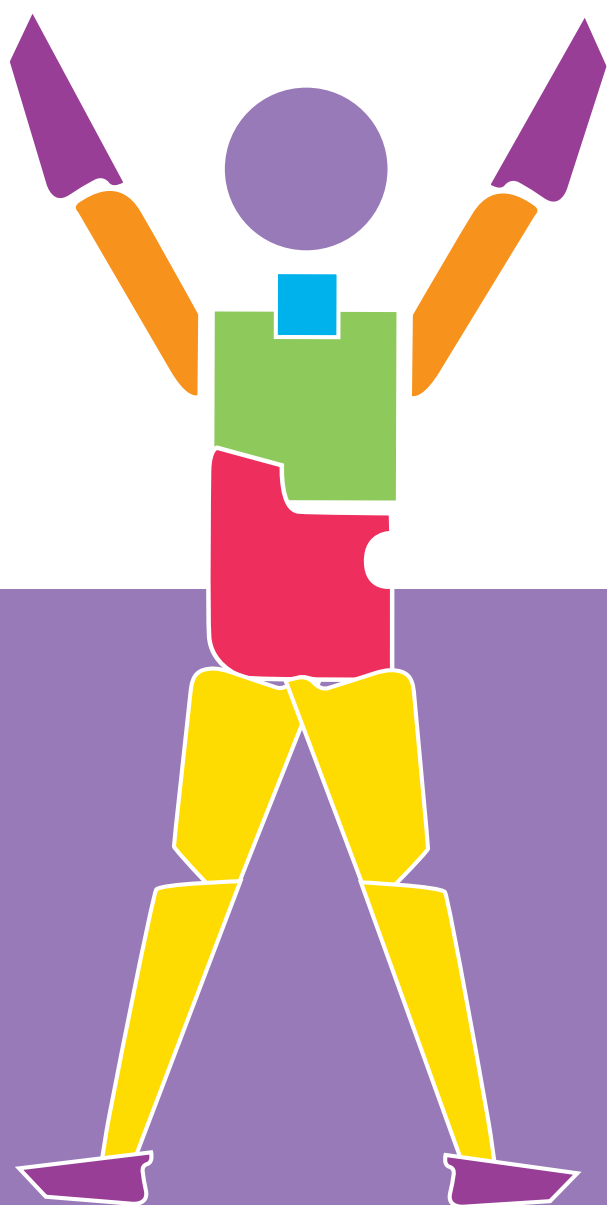
10.4.4 LANGE TERMIJN

In 2003 wordt er werk gemaakt van een nieuw informatieplan voor de komende jaren, in samenwerking met directie en sleutelgebruikers op het Fonds.

10.5 BESLUIT

De ICT-infrastructuur is up-to-date, de continuïteit van de bedrijfsapplicaties is verzekerd en er werd werk gemaakt van een nieuwe ICT-architectuur. Deze architectuur legt de basis voor de nieuwe bedrijfsapplicaties, die alle geïmplementeerd worden met een flexibele technologie (Java). Hierdoor wordt een lagere onderhoudskost gegenereerd en wetwijzigingen of veranderingen in de bedrijfsprocessen kunnen gerealiseerd worden met een hogere 'time to market'. Zo worden de voorwaarden gecreëerd om snel te kunnen inspelen op veranderingen die onder andere door het e-governmentgebeuren zullen worden geïnitieerd. In afwachting hiervan en in het vooruitzicht van het in productie stellen van een nieuw systeem voor inschrijving van personen met een handicap, werden ook een aantal concrete 'quick wins' neergezet, waaronder de koppeling met de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid, de elektronische inschrijving van personen met een handicap en een nieuwe toepassing om de voorschotten te betalen aan de residentiële en semi-residentiële voorzieningen.

Hoofdstuk 11

Verlag van de Juridische dienst

Verslag van de Juridische dienst

11.1 EVOLUTIE VAN DE WETGEVING

Sinds 1996 beschikt het Vlaams Fonds over de gecoördineerde teksten inzake de vigerende regelgeving. Deze teksten worden geactualiseerd en kunnen worden geraadpleegd via de website van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. ([http:// www.vlafo.be](http://www.vlafo.be))

11.1.1 DECRETALE WETGEVING

Het decreet van 8 mei 2002 (BS van 19 juni 2002) wijzigt artikel 6 van het oprichtingsdecreet van 27 juni 1990. Het beoogt een betere uitvoering te geven aan het residuair karakter van de door het Fonds ten laste genomen bijstand, door de mogelijkheid te voorzien voorschotten uit te keren voor kosten die door derden zouden kunnen worden gedragen, en het Fonds hiervoor een wettelijke subrogatie te geven. Voorlopig is er nog geen uitvoeringsbesluit beschikbaar.

Een decreet van 19 juli 2002 (BS van 27 augustus 2002), uitgewerkt bij besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2002 (BS van 29 januari 2003), geeft een decretale basis aan een experimenteel stelsel van integrale jeugdhulp in enkele pilootregio's, hulpverlening die zich eveneens richt tot jongeren met een stoornis of handicap.

11.1.2 BESLUITEN VAN DE VLAAMSE REGERING

11.1.2.1 Individugerichte regelgeving

INSCHRIJVING

Met het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 (BS van 17 september 2002) tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 betreffende de inschrijving bij het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap worden een aantal maatregelen genomen die ertoe strekken de multidisciplinaire teams beter te honoreren en diegenen die het willen, een bijkomende machtiging te verlenen voor het afleveren van een multidisciplinair verslag met het oog op het bekomen van individuele materiële bijstand of van een Persoonlijke-AssistentieBudget.

INDIVIDUELE MATERIELE BIJSTAND

Met het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 (BS van 11 december 2002) wordt de referentielijst inzake tenlasteneming van individuele materiële bijstand, gevoegd bij het basisbesluit van 13 juli 2001, grondig gewijzigd op basis van de reeds opgedane ervaring met het nieuwe stelsel van individuele bijstandsverlening.

In het Staatsblad van 30 mei 2002 verscheen een erratum aan het basisbesluit IMB, en een ministerieel besluit van 20 maart 2002 (BS van 17 mei 2002) regelt de samenstelling en werking van het toezichtscomité inzake individuele materiële bijstand.

PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET

Het besluit van 19 juli 2002 (BS van 31 augustus 2002) stelt de voorrangregeling voor de toekenning van een PAB voor 2002 vast. Bovendien regelt het besluit de subsidiëring van de budgethoudersverenigingen voor het jaar 2002.

BIJSTAND DOOR DOVENTOLKEN

Het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2002 (BS van 2 juli 2002) wijzigt het besluit van 20 juli 2002 inzake bijstand door doventolken: de doelgroep wordt beter omschreven en de subsidiëring van het centraal doventolkenbureau wordt vastgesteld.

11.1.2.2 Collectief gerichte regeling

PROGRAMMATIE

In afwachting van een nieuw programmatiebeleid over meerdere jaren uitgaande van betrouwbare informatie en een permanente wetenschappelijke analyse, waartoe een aanzet werd gegeven, wordt voor het jaar 2002 nog gewerkt met een systeem van budgettair bepaalde programmatie, d. w. z. een jaarlijks aangepaste programmatie, op basis van de begrotingsvooruitzichten voor dat betrokken jaar.

Het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 (BS van 31 augustus 2002) verhoogt het aan-

tal plaatsen in verschillende bijstandsvormen die zorg verlenen aan de persoon met een handicap in de (semi-)residentiële sector, in de diensten voor beschermd wonen en in de centra voor ontwikkelingsstoornissen.

KWALITEIT

Een besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 (BS van 23 juni 2001) verleent een beperkte ad-hocerkenning en een bijzondere subsidiëring aan een aantal vormings- en begeleidingsorganisaties met het oog op de vorming, begeleiding en ondersteuning van de voorzieningen die, op het vlak van het gehandicaptenbeleid, onder het decreet van 29 april 1997 inzake kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen vallen.

Met een besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 (BS van 22 januari 2003) wordt de erkenning en subsidiëring van deze vormings- en begeleidingsorganisaties verlengd tot 31 december 2002.

CENTRA VOOR ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN

Bij besluit van de Vlaamse regering van 15 juli 2002 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1998 tot regeling van de erkenning en subsidiëring van de centra voor ontwikkelingsstoornissen (BS van 31 augustus 2002) worden de kwaliteitsvereisten voor deze centra vastgesteld en wordt hun werking beter gehonoreerd.

VRIJETIJSBESTEDING

Het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2002 tot vaststelling van de voorwaarden en modaliteiten van erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap (BS van 17 juli 2002), aangevuld met een omzendbrief in het Staatsblad van 7 augustus 2002, schoeit de werking van deze organisaties op een andere leest, die rekening houdt met opmerkingen van het Rekenhof dienaangaande. Het principe van de inclusieve werking binnen het algemeen aanbod van vrijetijdsactiviteiten, evenals van een billijke geografische spreiding van het aanbod, blijft evenwel behouden.

ZORG

Op gebied van de zorg spitste de activiteit zich in 2002 vooral toe op het toestaan van de nodige uitbreidingen teneinde de meest schrijnende achterstanden in de wachtlijsten weg te werken en op de voorbereiding van het invoeren van de zorggradatie, zodat de wetgevende of reglementerende activiteit zich vooral situeert in het verder geven aan de sociale akkoorden en aan verdere flexibilisering.

FLEXIBILISERING

Het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 houdende maatregelen om tegemoet te komen aan de noodzaak tot leniging van dringende behoeften van personen met een handicap (BS van 28 augustus 2002) laat voorzieningen waarvan de uitbreiding infrastructureel nog dient afgewerkt te worden, reeds toe dringende gevallen op de wachtlijst bij te staan en te begeleiden buiten de setting van deze voorzieningen.

TEWERKSTELLING

De collectieve arbeidsovereenkomst van 18 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen, betreffende de maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen, werd algemeen bindend verklaard bij koninklijk besluit van 24 april 2002 (BS van 12 oktober 2002), wat mosterd na de maaltijd is vermits deze CAO eerder een intentieverklaring is die ondertussen reeds in de reglementering werd ingepast.

Zulks geschiedde onder meer door het koninklijk besluit van 7 juli 2002 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 mei 1999 tot uitvoering van artikel 35, § 4 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers (BS van 23 juli 2002), waarbij de werkgeversbijdrage in de sector der beschutte tewerkstelling wordt verminderd.

Ten slotte dient nog het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (BS van 26 juli 2002) gesignaleerd te worden. Het geeft voor het Vlaamse Gewest uitvoe-

ring aan de Europese regels inzake non-discriminatie en gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor diverse doelgroepen, waaronder de personen met een handicap.

VLAAMS INTERSECTORAAL AKKOORD VOOR DE SOCIAL-PROFITSECTOR 2000-2005

Er werden geen specifieke besluiten voor het Vlaams Fonds genomen, maar wel algemene uitvoeringsbepalingen die ook de gehandicaptensector betreffen: een besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2002 tot instelling van de aanmoedigingspremies in de Vlaamse private social-profitsector (BS van 27 juli 2002) en het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 tot vaststelling van de criteria, de voorwaarden en nadere regelen volgens welke subsidies worden verleend met betrekking tot het VESOC-actieplan 2002 'Evenredige arbeidsdeelname en diversiteit' (BS van 20 september 2002). Deze laatste tekst komt de tewerkstelling van personen met een handicap ten goede.

Ten slotte kan in dit hoofdstukje verwezen worden naar het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector (BS van 22 augustus 2002) en naar het koninklijk besluit van 3 december 2002 tot het in overeenstemming brengen van diverse bepalingen in verband met bijdrageverminderingen (BS van 13 december 2002); deze federale maatregelen komen de uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord zeker ten goede door een lastenverlichting voor de Vlaamse Gemeenschap of door haar gesubsidieerde voorzieningen.

Een decreet van 29 november 2002 houdende de algemeenverbindendverklaring van akkoorden tussen werkgevers- en werknemersorganisaties betreffende gemeenschaps- en gewestaangelegenheden (BS van 17 december 2002, tweede uitgave) laat thans ook toe in deelstaten collectieve arbeidsovereenkomsten af te sluiten.

INVESTERINGEN (VIPA)

Bij besluit van de Vlaamse regering van 19 april 2002 (BS van 2 juli 2002) worden de VIPA-procedureregels aangepast. Dit besluit wordt hier

pro memorie geciteerd, daar het vooral de voorzieningen inzake bijzondere jeugdbijstand betreft.

11.1.2.3 Euro

Een besluit van de Vlaamse regering van 23 november 2001 (BS van 31 januari 2002) regelt de overgang naar het gebruik van de euro bij de concrete toepassing van de regelgeving van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (zie Jaarverslag 2001). Het werd aangevuld door een mededeling (BS van 25 april 2002) van de nieuwe basisbedragen in euro voor de indexveranderlijke bedragen en barema's van toepassing vanaf 2002.

11.1.2.4. Varia

Door het koninklijk besluit van 16 januari 2002 tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot sommige overheidsdiensten en openbare instellingen van de Gemeenschappen en Gewesten, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank voor de sociale zekerheid (BS van 6 februari 2002), kan de gehandicaptensector in de Kruispuntbank opgenomen worden

11.1.3 KRUIMELVOORZIENINGEN

Onder deze hoofding worden diverse bepalingen vermeld die niet rechtstreeks de werking van het Vlaams Fonds betreffen of uitvoering geven aan zijn oprichtingsdecreet, maar wel een weerslag hebben op het gehandicaptenbeleid.

Zo wordt voor de tewerkstelling van gerechtigden op maatschappelijke integratie in het kader van het Activaplan, de periode van inschrijving bij het Vlaams Fonds beschouwd als 'periode van werkzoekend zijn' (KB van 11 juli 2002, BS van 31 juli 2002).

De programmawet van 2 augustus 2002 (BS van 29 augustus 2002) wijdt een gans hoofdstuk aan de sociale maribeltaatregelen, en de programmawet van 24 december 2002 (BS van 31 december 2002) wijzigt ingrijpend de verhoogde kinderbijslag en de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

Projecten voor aangepast vervoer voor personen met een handicap worden gesubsidieerd bij besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 (BS van 21 augustus 2002).

De wet van 14 juni 2002 houdende overeenstemming van het Belgische recht met het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (BS van 14 augustus 2002, tweede uitgave) biedt een verhoogde bescherming van personen met een handicap tegen misbruiken of misdrijven gepleegd op hun persoon. In dezelfde lijn ligt de wet van 2 augustus 2002 tot wijziging van de artikelen 556 en 559 van het Strafwetboek teneinde de gelijkstelling van krankzinnigen of razenden met woeste dieren op te heffen (BS van 5 september 2002), waardoor een kwetsend anachronisme uit onze wetgeving verdwijnt.

De wet van 2 mei 2002 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen (BS van 11 december 2002) zal ongetwijfeld een weerslag hebben op haast alle door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen.

Bij decreet van 8 november 2002 (BS van 17 december 2002, tweede uitgave) houdende de oprichting van de vzw ESF-Agentschap wordt een centraal orgaan opgericht om de aan Vlaanderen toekomende ESF-gelden te verdelen.

11.2 VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE JURIDISCHE CEL

De juridische cel is in hoofdzaak belast met volgende opdrachten:

- de opmaak en de toelichting van de regelgeving met betrekking tot de werkzaamheden van het Vlaams Fonds; omtrent de resultaten wordt verwezen naar het hoofdstuk 'evolutie van de wetgeving';
- de officieuze coördinatie van de regelgevende teksten;
- de adviesverlening in alle materies en dossiers met juridische inslag aan de toezichtoverheden, de beleidsorganen en de diensten van het Vlaams Fonds;

- de organisatie van en het toezicht op de werking van de adviescommissie, de zogenaamde heroverwegingscommissie, alsmede de verwerking van de betrokken dossiers;
- de schriftelijke belangenbehartiging van het Vlaams Fonds voor de gerechten, inzonderheid de arbeidsgerechten;
- de juridische invordering van schuldvorderingen van het Vlaams Fonds;
- de opvolging van de toepassing van de voorrangregeling en de wettelijke subrogatie (cfr. artikel 6 van het oprichtingsdecreet zoals gewijzigd bij decreet van 8 mei 2002 - zie punt 10.1 'Evolutie van de wetgeving');
- de redactie van samenwerkingsakkoorden met een ander gewest en de juridische opvolging van de implementatie van deze akkoorden;
- de medewerking aan studieopdrachten m.b.t. juridische onderwerpen.

11.2.1 DE ADVIESCOMMISSIE

De beslechting van geschillen met betrekking tot definitieve beslissingen van het Vlaams Fonds behoort tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten.

Teneinde de personen met een handicap niet onmiddellijk naar de arbeidsrechtbanken te verwijzen voor beroep werd bij decreet van 15 juli 1997 tot wijziging van het oprichtingsdecreet in artikel 41 een procedure tot heroverweging binnen het Vlaams Fonds zelf ingebouwd.

Wanneer een aanvraag om inschrijving en bijstand wordt ingewilligd, wordt onmiddellijk een beslissing toegestuurd.

Wordt de aanvraag niet ingewilligd, dan brengt het Vlaams Fonds de persoon met een handicap op de hoogte van het feit dat het Fonds het voornemen heeft de aanvraag (geheel of gedeeltelijk) te weigeren.

In dit laatste geval kan de persoon met een handicap per aangetekende brief een gemotiveerd verzoekschrift tot heroverweging van de voorgenomen beslissing richten aan het Vlaams Fonds.

Als de persoon met een handicap dit gevraagd heeft, zal hij, binnen zestig dagen na ontvangst

van het dossier, door de adviescommissie gehoord worden. Hij kan zich op dat moment laten bijstaan of laten vertegenwoordigen door een persoon of instelling van zijn keuze.

De commissie brengt een advies uit. Dit advies wordt bezorgd aan de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds, die een definitieve beslissing neemt. Tegen deze beslissing kan de persoon met een handicap een procedure inleiden bij de arbeidsrechtbank.

De procedure tot heroverweging geldt alleen voor beslissingen van het Vlaams Fonds genomen op grond van de beoordeling van de provinciale evaluatiecommissies in materies waarin die een appreciatierecht hebben.

DE SAMENSTELLING VAN DE ADVIESCOMMISSIE

De adviescommissie telt drie vaste kamers. Gelet op de noodwendigheden kunnen steeds bijkomende kamers ingesteld worden.

Elke kamer bestaat uit zeven leden, waaronder een jurist, een geneesheer, een psycholoog of pedagoog, een maatschappelijk werker, twee deskundigen en een ambtenaar van het Vlaams Fonds. De deskundigen kunnen een kinesist, logopedist of ergotherapeut zijn, een deskundige in de professionele integratie of een deskundige in de hulpmiddelentechniek.

Binnen elke kamer zijn de specialisaties zorg, individuele materiële bijstand en tewerkstelling verenigd, zodat elke kamer over om het even welk verzoek tot heroverweging een advies kan uitbrengen.

De voorzitters en de leden van de adviescommissie en hun plaatsvervangers worden aangeduid door de minister bevoegd voor Welzijn. De ambtenaren worden voorgedragen door de leidend ambtenaar, maar eveneens aangeduid door de minister. De secretarissen worden aangeduid door de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds.

De voorzitters en de leden van de adviescommissie en hun plaatsvervangers worden aangeduid door de minister bevoegd voor Welzijn. De ambtenaren worden voorgedragen door de leidend ambtenaar, maar eveneens aangeduid door de minister. De secretarissen worden aangeduid door de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds.

11.2.2 DE ARBEIDSGERECHTEN

Tegen definitieve beslissingen van het Vlaams Fonds betreffende inschrijving en zorgtoewijzing kan de persoon met een handicap in beroep gaan bij de arbeidsgerichten.

BEROEPEN

In 2002 werden 190 beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Fonds bij de arbeidsgerichten ingediend.

Tabel 11.1: Overzicht van het aantal ingediende heroverwegingsverzoeken per zorgdomein.

Tewerkstelling en opleiding	139
Tegemoetkoming in de kosten van opname in een voorziening /ambulante begeleiding	122
Individuele materiële hulp	282
TOTAAL	543

Tabel 11.2: Overzicht van het aantal ingediende beroepen bij de arbeidsrechtbank in 2002 per onderwerp.

Over het al dan niet behoren tot de doelgroep van het decreet	37
Over de aanvangsdatum van tegemoetkomen	1
Over tewerkstelling en opleiding	9
Over tegemoetkoming in de kosten van opname in voorzieningen/ambulante begeleiding	26
Over individuele materiële hulp	105
Over Persoonlijke-AssistentieBudget	8
Diversen, bijvoorbeeld verplaatsingskosten	4
TOTAAL	190

Tabel 11.3: Overzicht van de vonnissen naar ontvankelijkheid en behandelde materie.

	Behoren tot de doelgroep	Opname in voorziening	Tewerkstelling opleiding	Individuele materiële bijstand	Persoonlijke-Assistentie-Budget	Diversen	Totaal
Ontvankelijk en gegrond	17	9	8	18	1	1	54
Ontvankelijk en ongegrond	24(1)	6	1	43	2	1	77
Ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond		2		2			4
Onontvankelijk	1 (2)	1		6			8
Zonder voorwerp/ afstand van geding/ buiten-de-zaakstelling	2 (3)	4	3	16	1		26
TOTAAL	44	22	12	85	4	2	169

(1) aanvraag ingediend na 65 jaar: 10

(2) aanvraag ingediend na 65 jaar: 1

(3) aanvraag ingediend na 65 jaar: 1

VONNISSEN

Het Fonds heeft in 2002 afschrift ontvangen van 169 vonnissen van de arbeidsrechtbanken. In 2001 waren dat er 214.

Het Fonds stelde tegen 5 vonnissen van de arbeidsrechtbanken hoger beroep in bij de arbeidshoven:

- 3 vonnissen betroffen beslissingen inzake individuele materiële bijstand,
- 1 had betrekking op verplaatsingskosten in het kader van tewerkstelling,
- 1 had betrekking op het Persoonlijke-AssistentieBudget.

4 vonnissen werden aangevochten door personen met een handicap: ze betroffen beslissingen inzake individuele materiële bijstand

Het Fonds stelde tevens hoger beroep in tegen 4 tussenvonnissen: 1 betrof een beslissing inzake individuele materiële bijstand; de overige 3 hadden betrekking op beslissingen aangaande het Persoonlijke-AssistentieBudget.

In 2002 werden er 12 arresten ten gronde gegeven door de arbeidsrechtbanken:

In 7 arresten werd uitspraak gedaan over een hoger beroep ingesteld door het Vlaams Fonds:

- 5 beroepen m.b.t. betwistingen inzake individuele materiële bijstand werden gegrond verklaard, 1 ongegrond.
- 1 beroep betreffende het al dan niet behoren tot de doelgroep werd eveneens ongegrond verklaard.

5 arresten spraken zich uit over een beroep ingesteld door personen met een handicap:

- 2 beroepen m.b.t. aanvragen ingediend na de leeftijdsgrens van 65 jaar werden ongegrond verklaard.
- 1 persoon met een handicap deed afstand van het ingediende beroep; dit beroep betrof individuele materiële bijstand.
- 2 beroepen betreffende individuele materiële bijstand werden ongegrond verklaard.

11.2.3 UITGAVEN VOOR GESCHILLEN

Het Fonds gaf in 2002 98.123,47 euro uit voor betwiste zaken.

De uitgaven voor geschillen omvatten de erelonen en kosten van de advocaten die het Vlaams Fonds vertegenwoordigen bij de afhandeling van de geschillen, de erelonen en kosten van de experts aangesteld door de arbeidsrechtbanken, en de gerechtskosten.

De daling van de uitgaven ten opzichte van 2001 (107.234,52 euro) houdt verband met het feit dat in 2002 minder eindvonnissen en arresten werden geveld. Een eindvonnis of arrest geeft aanleiding tot het betalen van de gerechtskosten en het saldo van het ereloon en de kosten van de advocaten die optreden voor het Vlaams Fonds. Anders dan in het verleden worden de erelonen en kosten van de door de arbeidsrechtbanken aangestelde deskundigen onmiddellijk na ontvangst van hun afrekening betaald. Voorheen werd het eindvonnis of het eindarrest afgewacht. Om deze reden is de daling van de uitgaven voor betwiste zaken minder groot dan verwacht, gelet op de aanzienlijke daling van het aantal eindvonnissen en arresten.

Hoofdstuk 12
**Het Vlaams Fonds financieel bekeken
in 2002**

Het Vlaams Fonds financieel bekeken in 2002

In dit hoofdstuk presenteren wij – zoals in de voorgaande jaarverslagen – het concrete cijfermateriaal over de uitvoering van de begroting 2002. Wij zullen het achtereenvolgens hebben over:

- de inkomsten in 2002
- de uitgaven in 2002
- het resultaat voor 2002
- de thesaurie

Om een cijfermatige vergelijking met de gegevens van 2001 te vergemakkelijken hebben wij hetzelfde ‘tekst’-stramien aangehouden. Meer gedetailleerde gegevens over de uitvoering van de begroting vindt u in de tabellen verder in dit hoofdstuk.

12.1 VOORAF ENKELE TOELICHTINGEN M.B.T. DE REKENING- STELSLS VAN HET VLAAMS FONDS

Met het BVR van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen, heeft de Vlaamse Gemeenschap aan de diverse VOI's vanaf 1998 een uniform budgettair en economisch boekhoudplan opgelegd. Ook de rapportering en de jaarrekening moeten vanaf 1998 worden voorgelegd onder de vorm bepaald in voornoemd besluit. Tot en met het jaar 1997 had het Vlaams Fonds evenwel ook een budgettair en bedrijfseconomisch geïntegreerde boekhouding. De rekeningen werden echter gepresenteerd volgens het gebruikelijke ‘Financieel Verslag’ en de aanrekeningregels en richtlijnen gebaseerd op de wet van 16 maart 1954.

In het vooruitzicht van het nog goed te keuren ‘Comptabiliteitsdecreet’ zullen naar de toekomst toe weerom aanpassingen mogen worden verwacht. Ondertussen wordt met de bestaande boekplannen verder gewerkt. Deze zijn als volgt opgevat:

12.1.1 HET BEGROTINGSPLAN

Bij de implementatie van het boekhoudpakket PIA 3 in 1995 werd, vooruitlopend op het BVR van 21 mei 1997, het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding reeds zoveel mogelijk ingedeeld conform de Benelux Economische Classificatie, die gebaseerd is op het ESER (Euro-

pees Stelsel van Economische Rekeningen). Vanaf het boekjaar 1999 dienen de VOI's voor hun budgettaire uitgaven- en ontvangstenrekeningen de ESR-classificatie (Europees Systeem van Rekeningen) te volgen in plaats van de eerder vermelde ESER-classificatie. De belangrijkste wijziging situeert zich vooral op het vlak van de ‘tegenmoetkomingen aan de instellingen voor mindervaliden’. In de ESR-classificatie worden die beschouwd als sociale uitkeringen in natura (ESR-code 34.32: ‘Inkomenoverdrachten aan de gezinnen - Uitkeringen in natura’), aangezien ze tot doel hebben het aandeel ten laste van de gezinnen te verlichten. De overige (rechtstreekse) ‘tegenmoetkomingen ten gunste van de mindervaliden’ vallen onder de ESR-code 34.31: ‘Inkomenoverdrachten - Geldelijke uitkeringen’. In het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding van het Vlaams Fonds hebben de statutaire materies een eigen functionele indeling (weliswaar met een link naar de ESR'95-code). Vooral voor de voogdijoverheid en het Vlaams Fonds zelf heeft deze functionele indeling meer inhoud dan de louter statistische waarde van de ESR'95-classificatie.

12.1.2 HET ALGEMEEN BOEKHOUDPLAN

Ook het rekeningstelsel van de algemene, economische boekhouding werd in 1995 reeds zoveel mogelijk gebaseerd op de classificatie van het Minimaal Algemeen Rekeningstelsel (MAR) zoals vooropgesteld in de wet van 17 juli 1975. Het rekeningstelsel van de algemene boekhouding omvat de klassen 1 tot en met 7, inclusief de klasse 0 (orderekeningen).

Ook hier geeft het BVR van 21 mei 1997 op sommige codes echter een andere of verdere detaillering, zodat ook het economisch plan sedert 1998 lichtjes werd aangepast of aangevuld, teneinde te kunnen rapporteren volgens het rekeningstelsel van het nieuwe boekhoudbesluit voor de VOI's.

12.2 UITVOERING VAN DE BEGRO- TING 2002 VAN HET VLAAMS FONDS

Zoals bepaald in artikel 10 van het BVR van 21 mei 1997 moet de jaarrekening uiterlijk op 15 maart van het daaropvolgende jaar worden overge-

maakt aan de Vlaamse regering. Derhalve moeten de rekeningen vóór deze datum aan de Raad van Bestuur worden voorgelegd; de rekeningen 2002 werden door de Raad op 11 maart 2003 vastgesteld en goedgekeurd.

Hierna volgt een korte bespreking van de begrotingsuitvoering 2002. Voor een uitgebreidere toelichting m.b.t. de rekeningen en de begrotingsuitvoering 2002 wordt verwezen naar de 'Jaarrekening 2002' en de 'Commentaar bij de Begrotingsuitvoering 2002'.

12.2.1 ONTVANGSTEN IN 2002

BEGROTE EN GEREALISEERDE ONTVANGSTEN

Eind 2002 bedraagt het totaal van de geboekte ontvangsten van het Vlaams Fonds 980,6 miljoen euro.

In het aanpassingsblad tot de begroting 2002 werden de begrote ontvangsten (974,9 miljoen euro) volledig gerealiseerd, nl. voor 100,6 %. Inclusief de overdracht uit voorgaande jaren, nl. 23,6 miljoen euro, werd dus een 'meer'-ontvangst van 5,7 miljoen euro genoteerd.

Deze 'meer'-ontvangsten betreffen voornamelijk:

- Terugvorderingen van statutair uitbetaalde voorschotten, voornamelijk in de residentiële sector (+ 5,5 miljoen euro) en in de sector Tewerkstelling (+ 172 duizend euro). Globaal bekeken en genot met de 'min'-ontvangsten werd ongeveer 5,7 miljoen euro meer ontvangen dan begroot voor de terugvorderingen inzake de statutaire materie.
- Een bijkomende opname mogelijk uit 'Overgedragen reservefondsen' (verhoogd ingevolge verkocht gebouw): + 155 duizend euro.

Niettemin werden op sommige posten ook 'minder'-ontvangsten geboekt:

- overdrachten van EEG-instellingen:
 - 54 duizend euro;
- overdrachten van de gemeenschappen:
 - 34 duizend euro;
- diverse posten :
 - 54 duizend euro inzake aflossing waarborgen en borgtochten;

- 36 duizend euro inzake terugvorderingen van personeelskosten;
- 35 duizend euro inzake werkingskosten.

Tabel 12.1 geeft een overzicht van de geraamde en gerealiseerde ontvangsten. Elk van de vermelde begrotingsposten zullen wij daarna afzonderlijk bespreken.

WERKINGSTOELAGEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

In 2002 heeft het Vlaams Fonds 907,7 miljoen euro ontvangen aan dotaties van de Vlaamse gemeenschap, waaronder 6,2 miljoen euro in het kader van het Vlaams Social Profit Akkoord (VIA-werkdruk en anomalieën). Verder werd een subsidie van 6,5 miljoen euro ontvangen, komende van de winstverdeling van Nationale Loterij. Inderdaad, als gevolg van het Lambertakkoord worden de subsidies komende van de Nationale Loterij voortaan via de Vlaamse overheid aan de instellingen uit de sociale en culturele sector toegekend. Het betreft zowel subsidies in werkingstoelagen als in investeringstoelagen. De toelagen van de Vlaamse Gemeenschap maken samen 92,6 % uit van het totaal van de ontvangsten en vormen daarmee de voornaamste bron van inkomsten voor het Vlaams Fonds.

ANDERE INKOMENSOVERDRACHTEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN HET BUITENLAND

De VDAB stelde 1,7 miljoen euro ter beschikking voor het personeel dat met een gesco-statuut tewerkgesteld is in de voorzieningen die door de dienst Zorg worden gesubsidieerd.

OPBRENGSTEN UIT BELEGGINGEN

In 2002 werd 2,3 miljoen euro opbrengsten uit beleggingen toegewezen door het CFO (Centraal Financieringsorgaan) van de Vlaamse Gemeenschap en dit nog voor het jaar 2001.

Deze intresten voor 2001 werden in het tweede kwartaal van 2002 officieel bekendgemaakt en geboekt.

Tabel 12.1: Overzicht van de geraamde en gerealiseerde ontvangsten in 2002. (in EUR)

	Aanpassingsblad 2002		Realisaties 2002		Uitvoering % BB 2002
		%		%	%
Dotaties (toelagen Vl. Gemeenschap)	907.700.250,00	93,1	907.700.450,00	92,6	100,0
- Basisdotatie	837.042.000,00		858.502.376,00	94,6	102,56
- Investeringsdotatie	7.550.000,00		7.550.000,00	0,8	100,00
- Indexprovisie	9.111.000,00		9.111.000,00	1,0	100,00
- VIA-middelen (a)	27.662.450,00		6.202.450,00	0,7	22,42
- Aanv. dotatie (weerhouden nieuw beleid)	19.830.613,00		19.830.624,00	2,2	100,00
- Dotatie subsidies Nationale Loterij	6.504.187,00		6.504.000,00	0,7	100,00
Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse Gem. + het buitenland	1.742.332,00	0,2	1.707.896,47	0,2	98,02
- Tegemoetkomingen van de VDAB (b)	1.742.332,00		1.707.896,47	100,0	98,02
Opbrengsten uit beleggingen	2.303.000,00	0,2	2.302.973,17	0,2	100,00
Diverse ontvangsten	37.901.659,00	3,9	43.456.864,94	4,4	114,66
Overgedragen saldi voorgaande jaren	25.231.209,00	2,6	25.386.142,74	2,6	100,61
- Overgedragen budgettair overschot	23.581.802,00		23.581.801,81		100,0
- Opname reserve aankopen gebouwen	1.649.407,00 (c)		1.804.340,93 (d)		109,39
TOTAAL	974.878.450,00	100,0	980.554.327,32	100,0	100,58

(a) Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) - Social Profit Akkoord (SPA)

(b) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

(c) saldo op 1 januari 2002 geraamd als beweging

(d) gerealiseerde beweging (in de loop van 2002 werd de verkoopopbrengst van het oude PA-gebouw Hasselt (154.933 euro) toegevoegd aan de reserve voor aankoop gebouwen en onmiddellijk terug opgenomen voor de aankopen van nieuwe gebouwen)

DIVERSE ONTVANGSTEN

Globaal werd 43,5 miljoen euro aan ontvangsten geboekt op diverse begrotingsposten. Dit is 4,4 % van het totaal van de ontvangsten. Het betreft hoofdzakelijk terugvorderingen van statutaire uitgaven (42,6 miljoen euro), waaronder:

- de hoge terugvorderingen in de residentiële sector: globaal genomen werd hiervoor 32,3 miljoen euro teruggevorderd, vooral onder invloed van de dagprijsafrekeningen 2000 en voorgaande jaren en het effect hiervan op de voorschotten van het lopende jaar, alsook ingevolge terugvorderingen RSZ in toepassing van de reglementering loonrecyclage (regularisatie 1999 en voorgaande jaren); de informatisering van de dagprijsdossiers heeft destijds tot vertraging geleid in de verwerking van de afrekeningen met betrekking tot voorgaande jaren; deze achterstand wordt de laatste jaren ingelopen, wat tijdelijk ook hogere realisaties op deze ontvangstenpost met zich meebrengt;
- de terugvorderingen in de sector Tewerkstelling: deze bedragen ongeveer 8,8 miljoen euro; het betreft hoofdzakelijk de traditioneel hoge, negatieve afrekeningen van de voorschotten toegekend in het derde kwartaal van het voorgaande jaar (verlofperiode); de realisaties op deze ontvangstenpost liggen hoger dan verwacht, wellicht ingevolge de economische terugval; daar het werkelijke aantal te subsidiëren uren lager ligt dan het aantal uren op basis waarvan de voorschotten destijds werden uitbetaald, worden hogere terugvorderingen genoteerd;
- voor de gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen werd 0,5 miljoen euro in ontvangsten geboekt vooral betreffende negatieve afrekeningen van in 2001 uitgekeerde tegemoetkomingen inzake ESF-projecten 'Professionele integratie';
- voor Sociale Omkadering werd 0,3 miljoen euro teruggevorderd ingevolge regularisaties van uitgekeerde tegemoetkomingen in het kader van de oude IMB-reglementering en afrekeningen inzake PAB-dossiers;

- van de Centra voor Beroepsopleiding (CBO) werd globaal 0,3 miljoen euro teruggevorderd, voornamelijk ingevolge de negatieve afrekeningen van voorschotten 'lonen en sociale lasten' uitgekeerd aan de CBO's (voor het derde en vierde kwartaal 2001 en voor de eerste twee kwartalen 2002);
- voor de ambulante sector werd 0,2 miljoen euro teruggevorderd o.a. als gevolg van de negatieve afrekeningen voor de voorschotten toegekend in het jaar 2001;
- in het kader van Integratieonderzoeken werd 0,2 miljoen euro teruggevorderd, hoofdzakelijk ingevolge de negatieve afrekeningen 2001 van de destijds uitgekeerde voorschotten voor de werkingskosten aan de 'Centra voor ontwikkelingsstoornissen' (COS).

OVERGEDRAGEN SALDI VOORGAANDE JAREN

De per 1 januari 2002 overgedragen middelen uit voorgaande jaren bedroegen 23,582 miljoen euro, dit is exclusief de 'reserve voor aankopen gebouwen', zijnde 1,649 miljoen euro op 31 december 2001. De reserves werden in de loop van 2002 verhoogd met de verkoopopbrengst van het oude PA-gebouw Hasselt, zijnde 0,155 miljoen euro. In de loop van 2002 evolueerde deze reserve dus tot 1,804 mio euro.

Vanaf 2000 wordt normaliter enkel de 'opname' uit deze reserve budgettair ingebracht. Ingevolge de aankoop van PA-gebouwen in Gent en Leuven werden deze reserves eind 2002 echter volledig voor 1,804 mio euro opgenomen.

VERGELIJKING MET DE ONTVANGSTEN IN 2001

Evenals vorig jaar kan een zinvolle vergelijking gemaakt worden tussen twee volledige werkingsjaren.

Tabel 12.2 geeft een duidelijk overzicht van de verschillen tussen beide jaren voor elk van de hierboven genoemde posten.

Globaal stegen de ontvangsten in 2002 met 44,7 miljoen euro in vergelijking met de ontvangsten van het begrotingsjaar 2001. Deze stijging van de ontvangsten met 4,8 % is voornamelijk het ge-

Tabel 12.2: Vergelijking van de inkomsten in 2001 en 2002 (in EUR).

	2001	2002	Wijziging (+/-) %
Dotaties (Werkingsstoelagen Vlaamse Gemeenschap)	868.285.599,17	907.700.450,00	4,5
Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse Gemeenschap	2.304.090,04	1.707.896,47	-25,9
Beleggingen	2.464.162,40	2.302.973,17	-6,5
Diverse ontvangsten	32.872.129,11	43.456.864,94	32,2
TOTAAL (excl. saldi voorgaande jaren)	905.925.980,72	955.168.184,58	5,4
Overgedragen saldi voorgaande jaren	29.981.639,55	25.386.142,74	-15,3
- Overgedragen budgettair overschot	29.977.876,15	23.581.801,81	-21,3
- Opname reserve aankopen gebouwen (*)	3.763,40	1.804.340,93	47.844,4
TOTAAL (incl. saldi voorgaande jaren)	935.907.620,27	980.554.327,32	4,8

(*) Vanaf 2000 wordt enkel de beweging opgenomen.

volg van de hogere werkingsdotatie, die met 40,1 miljoen euro is toegenomen in 2002. Exclusief de overgedragen saldi vertoonden de ontvangsten in 2002 een toename van 49,3 miljoen euro.

Enkele opmerkelijke verschillen ten opzichte van de ontvangsten in 2001 zijn:

- De ontvangsten uit de dotaties en andere aanvullende toelagen van de Vlaamse Gemeenschap stegen met 4,5 % (907,7 miljoen euro) t.o.v. 2001. Deze stijging is het gevolg van de aanvullende werkingsstoelagen toegekend voor 2002, onder invloed van de verhoogde basisdotatie, de extra VIA-middelen (o.a voor Social Profit Akkoord), de dotaties uit de winsten van de Nationale Loterij en de hogere indexprovisie.
- Een daling van 25,9 % voor de andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse Gemeenschap, ingevolge het wegvallen van de tegemoetkomingen inzake het PBW; het PBW-programma wordt vanaf 2001 niet meer gevolgd

maar verwerkt in de VIA-middelen; in 2001 werden evenwel nog regularisaties uitgekeerd met betrekking tot voorgaande jaren.

- Een daling op de post 'opbrengsten uit beleggingen' (-6,5 % t.o.v. 2001).
- Een stijging van 32,2 % voor de post 'diverse ontvangsten', voornamelijk ingevolge de stijging van de terugvorderingen voor de residentiële sector (de achterstand in de dossierverwerking werd in 2002 verder ingelopen) en de Beschutte Tewerkstelling.

12.2.2 UITGAVEN IN 2002

BEGROTE EN GEREALISEERDE UITGAVEN

In 2002 gaf het Vlaams Fonds 966,5 miljoen euro uit. Dit is 99,2 % van de uitgaven geraamd op 974,9 miljoen euro in het Bijblad 2002, wat neerkomt op een 'niet realisatie' van ongeveer 8,3 miljoen euro. Vergeleken bij 2001 werd, in absolute cijfers uitgedrukt, evenwel 54,2 miljoen euro meer uitgegeven.

Wat de statutaire uitgaven betreft, werden de volgende 'minder'-uitgaven vastgesteld:

- Voor de kosten ten behoeve van het integratieproces werd globaal 165 duizend euro 'minder' uitgegeven, o.a. doordat voor 'gespecialiseerde adviesverlening' (opgevolgd door het KOC) eind 2002 nog geen uitgaven werden verricht (o.a. ingevolge de vertraagde erkenning van de gemachtigde experten). Deze 'gespecialiseerde adviesverlening' wordt opgevolgd door het KOC (het Kennis- en Ondersteuningscentrum), dat vanaf 2002 werd opgericht ter vervanging van Ad-Ergo en Micht.
- Voor de werkingstoelagen uitgekeerd aan de Reva-centra bedragen de 'minder'-uitgaven ongeveer 74 duizend euro.
- In de sector Opleiding werd 194 duizend euro 'minder' gerealiseerd, o.a. ingevolge het lagere aantal cursisten (dan ingeschat) dat een beroepsopleiding volgde.
- Voor de sector Open Tewerkstelling werd 294 duizend euro 'minder' uitgegeven, o.a. ingevolge een te ruime schatting van het krediet voor Vlaamse Inschakelingspremie (VIP) in verhouding tot het aantal gebruikers; dit bedrag werd echter aangewend om de 'meer'-uitgaven voor 'Beschutte Tewerkstelling' (ontstaan door een te fel besnoeid krediet) op te vangen.
- Sociale Omkadering:
Voor Individuele Materiële Bijstand (nieuwe regelgeving) werd 1,1075 miljoen euro 'minder' uitgegeven, o.a. ingevolge de langzame opstart van de nieuwe IMB-regelgeving, inherent aan de implementatie van elke nieuwe regelgeving; voor Individuele Materiële Bijstand (oude regelgeving) wordt evenwel een 'meer'-uitgave genoteerd van 1,074 mio euro; globaal gezien werd het krediet voor Individuele Materiële Bijstand dus nagenoeg volledig uitgegeven.
Voor het Persoonlijke-AssistentieBudget (PAB) bedragen de 'minder'-uitgaven 77 duizend euro.

- In de sector Zorg bedragen de 'minder'-uitgaven voor de tegemoetkomingen aan voorzieningen van de residentiële sector 126 duizend euro. Binnen de ambulante sector werd het begrote krediet praktisch volledig uitgegeven; wegens onvoldoende krediet werden zelfs uitgaven naar 2003 doorgeschoven.
- Voor de gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen werd 3,0 miljoen euro 'minder' gerealiseerd, doordat de subsidies vanwege de Nationale Loterij (gedeelte werking) eind 2002 nog niet werden uitgekeerd.
- Voor de investeringstoelagen aan de instellingen bedraagt de 'minder'-uitgave 3,3 miljoen euro, ook hier ingevolge aan de instelling nog niet uitgekeerde subsidies die werden ontvangen vanwege de Nationale Loterij.

Voor de functionele uitgaven werden de volgende 'minder'-uitgaven genoteerd:

- De personeelskosten werden voor 506 duizend euro niet gerealiseerd.
- Voor de werkingsuitgaven werd 211 duizend euro minder gerealiseerd, o.a. ingevolge nog niet geleverde of gefactureerde bestellingen van goederen en diensten.
- Voor nog af te boeken vermoedelijk oninvorderbare terugvorderingen inzake uitgekeerde (investerings)toelagen m.b.t. het verleden werd 439 duizend euro nog niet gerealiseerd.

Tabel 12.3 geeft een beknopt overzicht van de begrote en van de gerealiseerde uitgaven. De zogenaamde statutaire uitgaven bedragen 97,3 % van de gerealiseerde uitgaven. De realisaties voor de residentiële sector en de sector Tewerkstelling vertegenwoordigen respectievelijk 69,1 % en 21,2 %, of het 'gros' van het statutair uitgavenpakket. Slechts 2,7 % werd aan werking gespendeerd; dit zijn de functionele uitgaven (inclusief de personeelskosten) van het Vlaams Fonds zelf. Abstractie gemaakt van de uitgaven voor de aankoop van gebouwen, werd 2,5 % gespendeerd aan werking.

Tabel 12.3: Overzicht van de geraamde en gerealiseerde uitgaven in 2002. (in EUR)

	Aanpassingsblad 2002		Realisaties 2002		Uitv. % BB 2002
		%		%	%
Statutaire uitgaven	947.292.277,00	97,2	940.315.125,94	97,3	99,26
				100,0	
- Kosten ten behoeve van het integratieproces	5.419.532,00		5.254.682,54	0,6	96,96
- Revalidatie	2.629.080,00		2.555.438,87	0,3	97,20
- Opleiding	10.018.654,00		9.824.547,63	1,0	98,06
- Tewerkstelling	(198.978.122,00)		(198.959.483,04)	(21,2)	(99,99)
Tewerkstelling CGP	165.856.736,00		166.131.980,49	17,7	100,17
Tewerkstelling IGP	33.121.386,00		32.827.502,55	3,5	99,11
- Sociale Omkadering	(23.549.759,00)		(23.471.908,39)	(2,5)	(99,7)
Individuele Materiële Bijstand (IMB)	15.272.061,00		15.270.747,25	1,6	99,99
Persoonlijke-AssistentieBudget (PAB)	8.277.698,00		8.201.161,14	0,9	99,08
- Residentiële sector	649.906.471,00		649.780.011,97	69,1	99,98
- Ambulante sector	32.055.285,00		32.054.565,53	3,4	100,00
- Diverse gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen	10.756.062,00		7.722.231,44	0,8	71,79
- Investerings	13.959.000,00		10.672.000,00	1,1	76,45
- Inkomensoverdrachten aan de VDAB	20.312,00		20.256,53	0,0	99,73
Functionele uitgaven	27.586.173,00	2,8	26.231.682,18	2,7	95,09
				100,0	
- Personeelsuitgaven	14.659.777,00		14.265.659,66	54,4	97,31
- Uitgaven werkingskosten en diversen	10.393.246,00		9.497.891,48	36,2	91,39
- Aankoop gebouwen	2.533.150,00		2.468.131,04	9,4	97,43
TOTAAL	974.878.450,00	100,0	966.546.808,12	100,0	99,15

VERGELIJKING MET DE UITGAVEN IN 2001

Tabel 12.4 geeft de vergelijking weer van de uitgaven (opgesplitst naar statutaire of functionele aard) in 2001 en 2002.

Niettegenstaande de hoger geschetste belangrijke 'minder'-uitgaven stegen de realisaties in 2002 met 5,9 % t.o.v. 2001. Dit betekent dat in het afgelopen boekjaar 54,2 miljoen euro meer werd uitgegeven!

Deze stijging situeert zich grotendeels in de residentiële sector, waar in 2002 een toename van de uitgaven met 32,4 miljoen euro wordt vastgesteld. Deze stijging is o.m. een gevolg van de toename van de loonmassa in de residentiële voorzieningen en van het verder inlopen van de achterstand in de dossierverwerking, destijds opgelopen bij het informatiseringsproces.

De uitgaven voor 'Sociale Omkadering' stegen globaal gezien met 6,7 miljoen euro in vergelijking met de realisaties 2001, hoofdzakelijk onder invloed van de verhoogde PAB-uitgaven. De uitkeringen inzake 'Individuele Materiële Bijstand' (IMB) kenden slechts een lichte stijging van 196 duizend euro.

Globaal gezien stegen de uitgaven in de sector 'Open Tewerkstelling' met 4,2 miljoen euro in vergelijking met vorig jaar, onder invloed van de hogere uitgaven voor CAO 26 en 'Vlaamse In-schakelingspremie' (VIP).

De uitgaven voor de ambulante sector stegen in 2002 met 5,5 miljoen euro, o.a. ingevolge de uitbreiding (toename van het aantal plaatsen) inzake de ambulante diensten (vooral 'thuisbegeleiding' en 'begeleid wonen').

In een aantal sectoren wordt evenwel een daling van de uitgaven t.o.v. 2001 vastgesteld:

Voor de toelagen uitgekeerd aan de Beschutte Werkplaatsen werd 272 duizend euro minder uitgekeerd dan in 2001, vooral ingevolge een daling van het aantal te subsidiëren uren, wellicht onder invloed van de economische terugval.

Inzake 'diverse gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen' werd 1,5 miljoen euro minder uitgegeven dan in 2001. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan de overheveling van de uitgaven in het kader van 'DAC-projecten' naar de respectieve statutaire uitgavenposten (voorzover opgenomen in de materiebevoegde regelgeving).

De functionele uitgaven (excl. aankoop gebouwen) stegen met 12,4 % vergeleken met vorig jaar; er werd 2,6 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2001, vooral onder invloed, alsook ingevolge de hogere personeelsuitgaven.

Inzake aankopen van PA-gebouwen werd 2,5 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2001 (ingevolge de aankoop van PA-gebouwen in Gent en in Leuven).

Tabel 12.4: Vergelijking van de uitgaven in 2001 en 2002 (in EUR).

	2001	2002	Wijziging (+/-) %
Statutaire uitgaven	891.172.810,29	940.315.125,94	5,5
Functionele uitgaven	21.153.008,17	26.231.682,18	24,0
(aankoop gebouwen)	(3.763,40)	(2.468.131,04)	(65.367,6)
(andere werkingskosten)	(21.149.244,77)	(23.763.551,14)	(12,4)
TOTAAL	912.325.818,46	966.546.808,12	5,9

De opgaande lijn van de uitgaven werd, althans voor sommige sectoren, ook positief beïnvloed door de snellere materiële uitbetalingmogelijkheden van het Vlaams Fonds.

12.2.3 RESULTAAT VOOR 2002

Het Vlaams Fonds boekte, louter voor de verrichtingen 2002 zelf, een budgettair mali van ongeveer 11,379 miljoen euro. Dit mali wordt verklaard door het verschil tussen de gerealiseerde uitgaven (966,5 miljoen euro) en de gerealiseerde ontvangsten (nl. 955,1 miljoen euro) excl. de overgedragen middelen uit voorgaande jaren.

Het werkelijke economisch resultaat (mali) voor de verrichtingen 2002 komt uit op 21,040 miljoen euro, voornamelijk onder invloed van de ingeboekte provisies en de hangende verplichtingen per 31.12.2002, de afboekingen van 'toe te rekenen lasten/opbrengsten per 31.12.2001' die reeds het voorbije jaar in het economisch resultaat werden verrekend, en de traditionele bewegingen met betrekking tot het vastliggend.

Wanneer de beschikbare middelen van 'voorgaande jaren', zijnde 25,386 miljoen euro, budgettair worden in rekening gebracht (conform art. 55 van het BVR van 21 mei 1997) bekomt men een globaal positief begrotingsresultaat van 14,007 miljoen euro.

Tegenover het beschikbaar saldo van 14,007 miljoen euro moeten evenwel de hangende verplichtingen en uitstaande verbintenissen per 31.12.2002 gesteld worden. Deze werden – exclusief de verplichtingen inzake investeringstoeslagen – globaal geraamd op 88,8 miljoen euro in lasten en 48,3 miljoen euro in opbrengsten. Hiervoor werden reeds voor 48,9 miljoen euro en 7,6 miljoen euro aan stukken ontvangen bij de jaarafsluiting. Deze stukken konden om praktische

redenen budgettair niet meer binnen de begroting 2002 worden verwerkt, maar werden wel 'bedrijfseconomisch' in de jaarrekening 2002 opgenomen.

Na overdracht van het negatief economisch resultaat 2001, bedraagt eind 2002 het gecumuleerd negatief economisch resultaat -27,569 miljoen euro (verlies) en wordt het boekjaar 2002 afgesloten met een negatief patrimonium van -19,838 miljoen euro. De tegenwaarde van de vastliggende waarden bedraagt hierbij 7,731 miljoen euro. Abstractie gemaakt van het effect van de ingeboekte provisies (lasten/opbrengsten), zou in de kering nog een positief patrimonium van +19,156 mio euro worden gehaald.

12.3 THESAURIE

Vooraf dient vermeld te worden dat in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1998 de centrale kassiersfunctie voor de Vlaamse openbare instellingen vanaf 1 januari 1999 werd toegewezen aan de KBC. Zoals alle Vlaamse openbare instellingen houdt het VFSIPH dus alle financiële rekeningen bij de KBC sedert 1 januari 1999.

In de loop van 2002 hebben zich geen onoverkomelijke problemen gesteld wat de beschikbare geldmiddelen betreft. Per 31.12.2002 moest evenwel nog een gedeelte van de dotaties door het CFO (Centraal Financieringsorgaan van de Vlaamse Gemeenschap) aan het Vlaams Fonds worden gestort. Niettemin vertonen de rekeningen die het CFO aanhoudt voor het Vlaams Fonds per 31.12.2002 toch nog een positief saldo van 3,4 miljoen euro.

Rekening houdend met de nog te storten dotaties en met de afloop 2002 (crediteuren, debiteuren), zou er uiteindelijk 14,0 miljoen euro op de financiële rekeningen staan.

Evolutie inzake kosten voor onderzoeken (boekjaar 2001/2002). (in EUR)

ONDERZOEKEN	2001	2002
• Multidisciplinaire onderzoeken		
- gewone MDV (oude reglementering)	811.307,81	1.310.869,61
- gewone MDV (nieuwe reglementering)	0,00	619.710,00
- MDV inschaling PAB	111.140,81	1.680,00
• Onderzoeken i.o.v. PEC	1.046,63	1.671,24
ALGEMEEN TOTAAL ONDERZOEKEN	923.495,25	1.933.930,85
- Verplaatsings- en verblijfskosten	104,29	56,96
ALGEMEEN TOTAAL (incl. verpl. en verblijf)	923.599,54	1.933.987,81

Details van de uitgaven inzake schoolopleiding en beroepsopleiding boekjaar 2002. (in EUR)

RECHTSTREEKSE UITGAVEN	Schoolopleiding (a)		Beroepsopleiding				TOTAAL (b)	ALGEMEEN TOTAAL (c)
	Gelijkgestelde schoolopleiding	Leerovereenkomst nijv.amb.	Bedrijfsopleiding	VDAB	CENTRA VL. FONDS			
SCHOOLOPL. EN BEROEPSOPL. (EXCL. SOC. OMK.)	308.967,14	8.941,21	0,00	10.524,18	5.572,71	9.471.612,29	9.496.650,39	9.805.617,53
- Uitkeringen en aanvullend loon	0,00	8.207,45	0,00	9.439,61	3.377,48	1.235.437,30	1.256.461,84	1.256.461,84
- Opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.994.028,80	7.994.028,80	7.994.028,80
- Reiskosten	308.967,14	0,00	0,00	0,00	1.066,28	81.296,09	82.362,37	391.329,51
- Verblijfskosten	0,00	733,76	0,00	0,00	0,00	10.631,01	11.364,77	11.364,77
- Sociale lasten	0,00	0,00	0,00	1.084,57	1.128,95	150.219,09	152.432,61	152.432,61
- Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUBTOTALEN SOCIALE OMKADERING	17.425,65	1.504,45	0,00	0,00	0,00	0,00	1.504,45	18.930,10
- Schoolgeld en/of opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Leerboeken en didactisch materieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Spec. verplaatsings- en verblijfskosten	17.425,65	1.504,45	0,00	0,00	0,00	0,00	1.504,45	18.930,10
- Divers materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Vergoedingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALGEMENE TOTALEN VAN DE RECHTSTREEKSE UITGAVEN	326.392,79	10.445,66	0,00	10.524,18	5.572,71	9.471.612,29	9.498.154,84	9.824.547,63
ONRECHTSTREEKSE VERSTREKKINGEN								
Toelagen aan centra voor beroepsopleiding								
- Toelagen voor onderhoud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Investeringsstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.112,57	11.112,57	11.112,57
ALGEMENE TOTALEN	326.392,79	10.445,66	0,00	10.524,18	5.572,71	9.482.724,86	9.509.267,41	9.835.660,20

(a) + (b) = (c)

Samenvatting van het bedrag der tegemoetkomingen inzake sociale hulp, voorzien in de beslissing houdende vaststelling van het integratieproces - boekjaar 2002. (in EUR)

1. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN	0,00
- Verplaatsings- en verblijfskosten	0,00
2. BEROEPSORIENTERING	0,00
- Verplaatsings- en verblijfskosten	0,00
- Diverse sociale hulp	0,00
3. SCHOOLOPLEIDING	17.425,65
- Schoolgeld	0,00
- Didactisch materiaal, leerboeken	0,00
- Kosten in het buitenland	0,00
- Divers materiaal	0,00
- Reis- en verblijfskosten	17.425,65
4. BEROEPSOPLEIDING	1.504,45
- Kosten van opleiding	0,00
- Schoolgeld	0,00
- Didactisch materiaal en leerboeken (afloop)	0,00
- Verblijfs- en verplaatsingskosten	1.504,45
- Divers materiaal	0,00
- Kosten in het buitenland (opleiding)	0,00
- Vergoedingen	0,00
5. TEWERKSTELLING	264.711,87
- Verplaatsingskosten om naar werk te zoeken	0,00
- Verplaatsingskosten naar het werk	
- Niet-beschutte werkgelegenheid	227.506,12
- Beschutte werkgelegenheid	37.205,75
6. INDIVIDUELE MATERIELE BIJSTAND (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	15.270.747,25
- Aanpassing woning	5.259.580,78
- Mobiliteit	2.685.996,48
- Communicatie	747.318,76
- Speciale bedden	600.914,78
- Antidecubitus	211.199,13
- Lifters	1.069.376,41
- Toilet-wc-stoelen	31.968,32
- Douchestoelen	66.142,38
- Incontinentiemateriaal	1.332.550,83
- Hard- en software	1.704.371,20
- Relaxzetel	180.084,23
- Pedagogische begeleiding	87.111,73
- Aangepaste stoel/tafel	26.075,63
- Hulpmiddelen dagelijks leven	75.514,43
- BBC	1.157.472,73
- Andere (inclusief beloning)	35.069,43
7. PAB	8.201.161,14
- personeelskosten	7.785.071,11
- werkingskosten	415.947,53
- rechtstreekse betalingen aan zorgconsulenten	142,50
8. ANDERE VORMEN VAN SOCIALE HULP	219.950,88
- Afloop oude reglementering	0,00
- Beloningen	0,00
- Reiskosten in het raam van beroepsprocedure	0,00
- Ten laste nemen van assignatiekosten	318,32
- Recuperaties van toestellen	0,00
- Uitkering budgethoudersverenigingen	219.632,56
- Gadgets	0,00
ALGEMEEN TOTAAL SOCIALE HULP	23.975.501,24
Advies bij keuze sociale hulpmiddelen (VLICHT)	19.236,54

Detail van de uitgaven inzake de sector Zorg - boekjaar 2002. (in EUR)

	Werking Zorg	Investerings- toelagen	Totalen
Residentiële sector			
Internaten	176.955.575,84	944.851,72	177.900.427,56
Observatiecentra	14.275.218,54	86.327,60	14.361.546,14
Kort verblijf	2.618.081,31	0,00	2.618.081,31
Tehuis niet-werkenden	223.410.970,50	2.297.808,79	225.708.779,29
Nursing	82.578.413,27	779.750,66	83.358.163,93
Tehuis werkenden	23.959.569,21	109.606,87	24.069.176,08
Plaatsing Gezin	7.474.626,09	0,00	7.474.626,09
Semi-internaten	58.513.200,24	47.965,62	58.561.165,86
Dagcentra	59.721.981,02	1.667.653,11	61.389.634,13
Buitenland	272.375,95	0,00	272.375,95
Anderstalige gebieden	0,00	0,00	0,00
TOTAAL RESIDENTIELE SECTOR	649.780.011,97	5.933.964,37	655.713.976,34
Ambulante sector			
Thuisbegeleiding	8.437.581,22	0,00	8.437.581,22
Begeleid wonen	12.271.282,72	0,00	12.271.282,72
Zelfstandig wonen	6.579.734,94	0,00	6.579.734,94
Beschermd wonen	4.530.874,58	0,00	4.530.874,58
Andere (CAB)	235.092,07	0,00	235.092,07
TOTAAL AMBULANTE SECTOR	32.054.565,53	0,00	32.054.565,53
ALGEMEEN TOTAAL ZORG	681.834.577,50	5.933.964,37	687.768.541,87

Toelagen - uitbetaalde toelagen - alle instellingen samen. Evolutie 2000-2002. (in EUR)

Aard der uitgaven	2000	2001	2002
1. Onderhoudstoelagen			
- Centra revalidatie	1.667.546,05	2.025.806,76	2.555.438,87
- Centra beroepsoriëntering	0,00	0,00	0,00
- Centra beroepsopleiding	0,00	0,00	0,00
- BW	4.156.459,61	1.073.192,15	3.499,69
SUBTOTAAL	5.824.005,66	3.098.998,91	2.558.938,56
2. Werkingstoelagen 'Zorg'			
- Residentiële sector	562.039.251,26	617.370.760,31	649.780.011,97
- Ambulante sector	22.947.029,64	26.599.477,49	32.054.565,53
SUBTOTAAL	584.986.280,90	643.970.237,80	681.834.577,50
3. Investeringsstoelagen			
- Centra revalidatie	675.078,00	1.423.129,06	595.993,51
- Centra beroepsoriëntering	5.266,62	0,00	22.761,86
- Centra beroepsopleiding	12.355,04	48.846,63	11.112,57
- BW	1.632.753,70	1.547.080,11	488.655,85
SUBTOTAAL	2.325.453,36	3.019.055,80	1.118.523,79
4. Investeringsstoelagen 'Zorg'			
- Residentiële sector (incl. inrichtende machten)	9.417.743,01	8.125.370,19	9.553.476,21
- Ambulante sector	22.971,45	15.486,48	0,00
SUBTOTAAL	9.440.714,46	8.140.856,67	9.553.476,21
GLBAAL BEDRAG DER TOELAGEN	602.576.454,38	658.229.149,18	695.065.516,06

Overzicht van de statutaire uitgaven - vergelijking 2001-2002. (in EUR)

BOEKJAAR 2001				
	Rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	Toelagen aan instel. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen)	TOTALEN	%
- Kosten voor onderzoeken	923.500,38	0,00	923.500,38	0,10
- Onderzoeken COS	1.322.696,11	0,00	1.322.696,11	0,15
- Beroepsoriëntering	1.110.445,81	0,00	1.110.445,81	0,12
- Beroepsoriënteringsonderzoek Ad-Ergo	225.169,55	0,00	225.169,55	0,03
- Functionele revalidatie	0,00	3.448.935,82	3.448.935,82	0,39
- Schoolopleiding	264.483,65	0,00	264.483,65	0,03
- Beroepsopleiding	9.320.583,37	48.846,63	9.369.430,00	1,05
- Tewerkstelling	193.796.921,04	2.620.272,26	196.417.193,30	22,04
- Sociale omkadering:	(16.805.777,85)	(0,00)	(16.805.777,85)	(1,89)
IMB - BVR 31.07.92	15.074.862,43	0,00	15.074.862,43	1,69
PAB	1.730.915,42	0,00	1.730.915,42	0,19
- Assignatiekosten	755,51	0,00	755,51	0,00
- Tegemoetk. aan de zorginstellingen				
- ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	26.614.963,97	26.614.963,97	2,99
- residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	625.496.130,51	625.496.130,51	70,19
- Gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen	9.174.004,20	0,00	9.174.004,20	1,03
Totaal	232.944.337,47	658.229.149,19	891.173.486,66	100,00
	%	26,14	73,86	100,00
Inkomstenoverdracht aan de VDAB	0,00	0,00	0,00	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	232.944.337,47	658.229.149,19	891.173.486,66	

Overzicht van de statutaire uitgaven - vergelijking 2001-2002. (in EUR)

BOEKJAAR 2002				
	Rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	Toelagen aan instel. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen)	TOTALEN	%
- Kosten voor onderzoeken	1.933.987,81	0,00	1.933.987,81	0,21
- Onderzoeken COS	1.871.601,92	0,00	1.871.601,92	0,20
- Beroepsoriëntering	1.449.092,81	22.761,86	1.471.854,67	0,16
- Beroepsoriënteringsonderzoek Ad-Ergo	0,00	0,00	0,00	0,00
- Functionele revalidatie	0,00	3.151.432,38	3.151.432,38	0,34
- Schoolopleiding	326.392,79	0,00	326.392,79	0,03
- Beroepsopleiding	9.498.154,84	11.112,57	9.509.267,41	1,01
- Tewerkstelling	198.955.983,35	492.155,54	199.448.138,89	21,21
- Sociale omkadering:	(23.471.908,39)	(0,00)	(23.471.908,39)	(2,50)
IMB - (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	15.270.747,25	0,00	15.270.747,25	1,62
PAB	8.201.161,14	0,00	8.201.161,14	0,87
- Assignatiekosten	318,32	0,00	318,32	0,00
- Tegemoetk. aan de zorginstellingen				
- ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	32.054.565,53	32.054.565,53	3,41
- residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	659.333.488,18	659.333.488,18	70,12
- Gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen	7.722.231,44	0,00	7.722.231,44	0,82
Totaal	245.229.671,67	695.065.516,06	940.295.187,73	100,00
	%	26,08	73,92	100,00
Inkomstenoverdracht aan de VDAB	0,00	0,00	20.256,53	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	245.229.671,67	695.065.516,06	940.315.444,26	

Overzicht 2002 inzake de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, instellingen en bedrijven, per voorziening. (in EUR)

(ESR - CODE = EC)	AAN PERSONEN (EC 34)	AAN INSTELLINGEN (EC 33)	AAN BEDRIJVEN (EC 32)	TOTAAL	%
KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN					
- Multidisciplinaire onderzoeken	0,00	1.932.259,61	0,00		
- Bijkomende onderzoeken i.o.v. PEC	0,00	1.671,24	0,00		
- Reis- en verblijfskosten	56,96	0,00	0,00		
- Onderzoeken COS	0,00	1.871.601,92	0,00		
	56,96	3.805.532,77	0,00	3.805.589,73	0,40
BEROEPSORIENTERING					
- Beroepsoriënteringsonderzoeken	0,00	1.449.092,81	0,00		
- Onderzoeken Ad-Ergo	0,00	0,00	0,00		
- Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00		
- Investeringsstoelagen	0,00	22.761,86	0,00		
- Reis- en verblijfskosten	0,00	0,00	0,00		
	0,00	1.471.854,67	0,00	1.471.854,67	0,16
FUNCTIONELE REVALIDATIE					
- Onderhoudstoelagen	0,00	2.555.438,87	0,00		
- Investeringsstoelagen	0,00	595.993,51	0,00		
	0,00	3.151.432,38	0,00	3.151.432,38	0,34
SCHOOLOPLEIDING					
- Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00		
- Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00		
- Speciale verplaatsings- en verblijfskosten	17.425,65	0,00	0,00		
- Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00		
- Verplaatsingskosten	308.967,14	0,00	0,00		
	326.392,79	0,00	0,00	326.392,79	0,03
BEROEPSOPLEIDING					
- Aanvullend loon, sociale lasten + premies	1.408.894,45	0,00	0,00		
- Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00		
- Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00		
- Bijzondere verplaatsings- en verblijfskosten	1.504,45	0,00	0,00		
- Verplaatsings- en verblijfskosten	93.727,14	0,00	0,00		
- Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00		
- Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00		
- Investeringsstoelagen	0,00	11.112,57	0,00		
- Kosten van beroepsopleiding	0,00	7.994.028,80	0,00		
	1.504.126,04	8.005.141,37	0,00	9.509.267,41	1,01
TEGEMOETK. AAN DE ZORGINSTELLINGEN					
- Ambulante voorzieningen:					
- tegemoetkomingen	0,00	32.054.565,53	0,00		
- investeringsstoelagen	0,00	0,00	0,00		
- Residentiële sector:					
- tegemoetkomingen	0,00	649.780.011,97	0,00		
- investeringsstoelagen (incl. inrichtende machten)	0,00	9.553.476,21	0,00		
	0,00	691.388.053,71	0,00	691.388.053,71	73,53
TEWERKSTELLING					
a. Beschutte tewerkstelling					
- Onderhoudstoelagen	0,00	3.499,69	0,00		
- Tegemoetkoming loon en sociale lasten	0,00	125.825.165,88	0,00		
- Tegemoetkoming kaderpersoneel	0,00	18.511.968,68	0,00		
- Tegemoetkoming Arbeidsgeneeskunde	0,00	0,00	0,00		
- Aanpassing van de arbeidspost	0,00	6.607,50	0,00		
- Investeringsstoelagen	0,00	488.655,85	0,00		
- Reis- en verblijfskosten	37.205,75	0,00	0,00		
- VIA-anomalieën	0,00	996.788,44	0,00		
- Dac-loonkost	0,00	276.804,99	0,00		
- Subsidie zwakke werknemers	0,00	18.489.683,47	0,00		
	37.205,75	164.599.174,50	0,00	164.636.380,25	17,51
b. Open tewerkstelling					
- CAO 26	0,00	0,00	24.976.518,13		
- Vlaamse inschakelingspremie	0,00	0,00	6.686.309,45		
- Aanpassing arbeidspost	390.792,83	0,00	78.081,68		
- Arbeidsgereedschap + werkkledij	468.294,34	0,00	0,00		
- Reis- en verblijfskosten	227.506,12	0,00	0,00		
	1.086.593,29	0,00	31.740.909,26	32.827.502,55	3,49
c. Arbeidstrajectbegeleiding	0,00	1.984.256,09	0,00		
	0,00	1.984.256,09	0,00	1.984.256,09	0,21
SOCIALE OMKADERING					
- IMB	15.270.747,25	0,00	0,00		
- PAB	8.201.161,14	0,00	0,00		
	23.471.908,39	0,00	0,00	23.471.908,39	2,50
GEREGLEMENTEERDE EN NIET-GEREGLEMENTEERDE TOELAGEN	238.869,10	7.483.362,34	0,00		
	238.869,10	7.483.362,34	0,00	7.722.231,44	0,82
Totaal	26.665.152,32	881.888.807,83	31.740.909,26	940.294.869,41	100,00
%	2,84	93,79	3,38	100,00	
Inkomstenoverdrachten aan de VDAB				20.256,53	
ALGEMEEN TOTAAL				940.315.125,94	

DECREET dd. 27.06.1990											
		Art. 52, 1°		Art. 52, 2°		Art. 52, 3°					
BENAMING	Budgettaire Art.	Prestaties	Sociale Hulp	Sub-totaal Individuele	%	Onderhoud Werking Zorg	Investerings-toelagen 852.1	Sub-totaal Collectieve	%	ALGEMEEN TOTAAL	%
I. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN		3.805.589,73	0,00	3.805.589,73	1,55	0,00	0,00	0,00	0,00	3.805.589,73	0,40
a) Gewone onderzoeken	832.01	1.933.987,81	0,00	1.933.987,81	0,79	0,00	0,00	0,00	0,00	1.933.987,81	0,21
b) Onderzoeken COS	832.03	1.871.601,92	0,00	1.871.601,92	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	1.871.601,92	0,20
II. BEROEPSORIENTERING		1.449.092,81	0,00	1.449.092,81	0,59	0,00	22.761,86	22.761,86	0,00	1.471.854,67	0,16
a) Gewone beroepsoriëntering	832.02	1.449.092,81	0,00	1.449.092,81	0,59	0,00	22.761,86	22.761,86	0,00	1.471.854,67	0,16
b) Beroepsoriënteringsonderzoek Ad-Ergo	832.04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III. OPLEIDING		9.805.617,53	18.930,10	9.824.547,63	4,01	0,00	11.112,57	11.112,57	0,00	9.835.660,20	1,05
a) Schoolopleiding	832.21	308.967,14	17.425,65	326.392,79	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	326.392,79	0,03
b) Beroepsopleiding	832.22	9.496.650,39	1.504,45	9.498.154,84	3,87	0,00	11.112,57	11.112,57	0,00	9.509.267,41	1,01
IV. TEWERKSTELLING		198.691.271,48	264.711,87	198.955.983,35	81,13	3.499,69	488.655,85	492.155,54	0,07	199.448.138,89	21,21
a) Open	832.32	32.599.996,43	227.506,12	32.827.502,55	13,39	0,00	0,00	0,00	0,00	32.827.502,55	3,49
b) Beschutte	832.31	164.107.018,96	37.205,75	164.144.224,71	66,93	3.499,69	488.655,85	492.155,54	0,07	164.636.380,25	17,51
c) Arbeidstrajectbegeleiding	832.34	1.984.256,09	0,00	1.984.256,09	0,81	0,00	0,00	0,00	0,00	1.984.256,09	0,21
V. TEGEMOETK. AAN DE ZORGINST.		0,00	0,00	0,00	0,00	681.834.577,50	9.553.476,21	691.388.053,71	99,47	691.388.053,71	73,53
a) Residentiële sector (incl. inricht. machten)	832.5	0,00	0,00	0,00	0,00	649.780.011,97	9.553.476,21	659.333.488,18	94,86	659.333.488,18	70,12
b) Ambulante sector (incl. CAB)	832.6	0,00	0,00	0,00	0,00	32.054.565,53	0,00	32.054.565,53	4,61	32.054.565,53	3,41
VI. GEREGLAMENTEERDE EN NIET-GEREGLAMENTEERDE TOELAGEN		7.502.598,88	219.632,56	7.722.231,44	3,15	0,00	0,00	0,00	0,00	7.722.231,44	0,82
BVR 08.06.99-BVR 19.01.99	832.7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 18.19.98-BVR 26.04.95		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 10.11.98-BVR 06.10.98		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 04.05.99-BVR 17.07.00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 08.12.00-BVR 03.05.02		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 13.12.02		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 31.07.92-BVR 20.07.94	832.41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 13.07.01-BVR 19.07.02		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 15.12.00-BVR 19.07.02	832.42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BVR 19.01.01	832.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VIII. CENTRA VOOR FUNCTIONELE REVALIDATIE		0,00	0,00	0,00	0,00	2.555.438,87	595.993,51	3.151.432,38	0,45	3.151.432,38	0,34
TOTAAL		221.254.170,43	23.975.182,92	245.229.353,35	100,00	684.393.516,06	10.672.000,00	695.065.516,06	100,00	940.294.869,41	100,00
		23,53	2,55	26,08		72,78	1,13	73,92		100,00	
IX. INKOMSTENOVERDRACHTEN AAN DE VDAB		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALGEMEEN TOTAAL		221.254.170,43	23.975.182,92	245.229.353,35	100,00	684.393.516,06	10.672.000,00	695.065.516,06	100,00	940.315.125,94	100,00

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1: Verslag van de organisatie	7
1.1 DE BESTUURSORGANEN VAN HET VLAAMS FONDS	9
1.1.1 De Raad van Bestuur	10
1.1.2 Het Bureau	11
1.1.3 De Ad-hoccommissies	12
1.1.3.1 Ad-hoccommissie 'Individuele Bijstand en Sociale Integratie'	12
1.1.3.2 Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding	13
1.1.3.3 Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Professionele Integratie'	13
1.1.3.4 Ad-hoccommissie 'Programmatie en Erkenningsvoorwaarden'	13
1.1.3.5 Ad-hoccommissie 'Inschrijvingen en Evaluatie'	14
1.1.4 De Provinciale Evaluatiecommissies	14
1.1.4.1 Provinciale Evaluatiecommissie Antwerpen	14
1.1.4.2 Provinciale Evaluatiecommissie Brabant	15
1.1.4.3 Provinciale Evaluatiecommissie Limburg	15
1.1.4.4 Provinciale Evaluatiecommissie Oost-Vlaanderen	15
1.1.4.5 Provinciale Evaluatiecommissie West-Vlaanderen	15
1.1.5 De Adviescommissie voor heroverweging	16
1.1.5.1 Adviescommissie - kamer 1	16
1.1.5.2 Adviescommissie - kamer 2	16
1.1.5.3 Adviescommissie - kamer 3	16
1.1.6 De Bijzondere Bijstandscmissie	16
1.1.7 De Adviserende Beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden	16
1.1.8 PAB-Deskundigencommissie	17
1.1.8.1 kamer 1	17
1.1.8.2 kamer 2	17
1.1.9 De Directieraad	17
Hoofdstuk 2: Verslag van de inschrijvingsprocedure	19
2.1 INLEIDING	21
2.2 WAT GEBEURDE ER IN 2002 BINNEN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE?	21
2.3 EN DE TOEKOMST?	30

Hoofdstuk 3: Verslag van de bijstand aan individuen	33
3.1 ALGEMEEN	35
3.2 INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND: ONTWIKKELINGEN IN 2002	36
3.2.1 Ontwikkelingen in 2002	36
3.2.2 Kennis- en ondersteuningscentrum: www.koc.be	39
3.2.3 Overzicht in cijfers	44
3.3 HULP BIJ OPLEIDING EN TEWERKSTELLING	46
3.3.1 Bedrijfsopleidingen en gelijkstellingen	46
3.3.2 Tegemoetkomingen in het loon: CAO 26 en Vlaamse inschakelingspremie	46
3.3.3 Aanpassing van arbeidspost, arbeidsgereedschap en arbeidskledij	49
3.3.4 Verplaatsingskosten	49
3.3.5 Tewerkstelling in openbare besturen	49
3.4 HET PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET	49
Hoofdstuk 4: Verslag van de dienst Zorg	53
4.1 INLEIDING	55
4.2 DE SECTOR ZORG	55
4.3 ACTIVITEITEN INZAKE DE RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN	56
4.3.1 Programmatie - vergunningen - erkenningen - investeringen	56
4.3.2 Dagprijs - personeel - anciënniteiten	60
4.3.3 Kostenstaten - vereffening	62
4.4 ACTIVITEITEN INZAKE DE AMBULANTE DIENSTEN	63
4.4.1 Activiteiten inzake de diensten voor thuisbegeleiding	63
4.4.2 Activiteiten inzake de diensten voor begeleid wonen	64
4.4.3 Activiteiten inzake de diensten voor zelfstandig wonen	64
4.4.4 Activiteiten inzake de diensten voor beschermd wonen	64
4.4.5 Investeringsubsidies	64
4.5 BEGELEID WERKEN	65
4.6 ACTIVITEITEN INZAKE DE REVALIDATIECENTRA	65
4.6.1 Situering	65
4.6.2 Erkenning en subsidiëring	65
4.6.3 Investeringsstoelagen	66
4.7 KWALITEITSZORG IN DE VOORZIENINGEN	68
4.7.1 Het Kwaliteitsdecreet: 2 in 1	68
4.7.2 De implementatie	68
4.7.2.1 Historiek	68
4.7.2.2 Harmonisering van twee kwaliteitsdecreten	68
4.7.2.3 Het toezicht	69
4.7.2.4 Ondersteuning van gebruikers en voorzieningen	69
4.7.2.5 Verdere informatieverstrekking	69

Hoofdstuk 5: Verslag van de dienst Opleiding en Tewerkstelling	71
5.1 ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA OF DIENSTEN VOOR GESPECIALISEERDE VOORLICHTING BIJ BEROEPSKEUZE	73
5.1.1 Algemeen	73
5.1.2 Investeringsubsidies	73
5.2 ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA VOOR BEROEPSOPLEIDING	73
5.2.1 Algemeen	73
5.2.2 Investeringsubsidies	75
5.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN	75
5.3.1 Erkenningen	75
5.3.2 Toelagen en tegemoetkomingen	75
5.3.3 Onderhoudstoelagen	75
5.3.4 Tegemoetkoming in de lonen en de sociale lasten	75
5.3.5 Aandachtspunten	75
5.3.6 Investeringsubsidies	76
5.4 ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING	76
5.5 VZW VLAMAB	77
5.6 SAMENWERKING VLAAMS FONDS - VDAB	78
Hoofdstuk 6: Inspectie en Europese cel	81
6.1 VERSLAG VAN DE DIENST INSPECTIE	83
6.1.1 Inspectie algemeen	83
6.1.1.1 Invulling van het personeelskader	83
6.1.1.2 Inspectiebezoeken	83
6.1.1.3 Vertegenwoordiging	85
6.1.1.4 Systematische opvolging van de jaarrekeningen	85
6.1.2 Voorbereiding van de implementatie van het kwaliteitsdecreet	86
6.2 VERSLAG VAN DE EUROPESE CEL	86
6.2.1 Opvolging projecten voor professionele integratie en attestering Europese projecten	86
6.2.1.1 Invulling van het personeelskader	86
6.2.1.2 Activiteiten inzake projectsubsiëring en Europese programma's	86
6.2.2 Activiteiten in het kader van het Europees jaar van personen met een handicap	87

Hoofdstuk 7: Verslag van de stafdiensten	89
7.1 DE VOORLICHTINGSDIENST	91
7.1.1 Informatieverspreiding	91
7.1.2 De ombudsdienst	93
7.2 DE BEGROTING VAN HET VLAAMS FONDS	94
7.3 CENTRALE WACHTLIJSTWERKING (CWL)	97
7.3.1 Algemeen	97
7.3.2 Werking in 2002	97
7.3.3. Vooruitblik	97
7.4 DE STUDIEOPDRACHTEN	98
7.4.1 Lopend onderzoek in 2002	98
7.4.2 Deelname aan bijeenkomsten van externe stuurgroepen	100
7.4.2.1 Bijgewoonde bijeenkomsten van stuurgroepen ter begeleiding van onderzoek in opdracht van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen	100
7.4.2.2 Bijgewoonde bijeenkomsten van stuurgroepen ter begeleiding van onderzoek in het kader van het programma PBO	100
7.4.3 Activiteitenverslag van de studiecél	101
7.4.3.1 Planning en programmatie van zorgvoorzieningen	101
7.4.3.2 Zorggradatie en zorgmodules	101
7.4.3.3 Het Persoonlijke-AssistentieBudget	102
7.4.3.4 Tewerkstelling	102
7.4.3.5 Andere thema's	102
7.5 DE BIJZONDERE SUBSIDIES AAN VOORZIENINGEN	103
7.5.1 Het Bizonproject of het zorgtrajectbegeleidingsproject van de vzw CGVB De Vest te Brussel	104
7.5.2 Het zorgtrajectbegeleidingsproject voor jonge kinderen (0-6 jaar) van vzw De Tandem, dienst Thuisbegeleiding voor mentaal gehandicapten Oost-Vlaanderen	104
7.6 VOORNAAMSTE REALISATIES INZAKE HET INCLUSIEF BELEID	105
7.6.1 Hoofdaccenten in 2002	105
7.6.2 Busvervoer voor personen met een handicap	106
7.6.3 Bijdrage tot een meer inclusief onderwijs in Vlaanderen	106
7.6.4 Aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap	107
7.6.5 Samenwerking tussen de sectoren Welzijn en Sociale Huisvesting	107
7.6.6 Besluitend	107

7.7	KINDERRECHTEN	108
7.8	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS	109
7.8.1	Inleiding	109
7.8.2	Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie	110
7.8.2.1	Activiteiten binnen het Europees Sociaal Fonds (ESF)	110
7.8.2.2	Activiteiten binnen het Leonardo Da Vinci programma	110
7.8.2.3	Interreg III	110
7.8.2.4	Europees Jaar 2003	111
7.8.2.5	Activiteiten binnen de High Level Group (HLG)	111
7.8.3	Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Raad van Europa	111
7.8.3.1	Situering van de activiteiten van het Vlaams Fonds	111
7.8.3.2	Activiteiten in het Directiecomité	112
7.8.3.3	Activiteiten van de comités van deskundigen	112
7.8.3.4	Activiteiten van de High Level Group en van de redactiecomités in voorbereiding van de interministeriële conferentie	113
7.9	UITREIKING VAN DE ERETEKENS	114
7.10	VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MEDISCHE CEL IN 2002	115
7.11	INTEGRALE JEUGDHULP	116
7.11.1	Inleiding	116
7.11.2	Uitwerking	117
7.11.2.1	Integrale jeugdhulp is momenteel nog steeds een beleidsvoorbereidingsproces	117
7.11.2.2	De bakens en hun inhoudelijke invulling	117
7.11.3	Stand van zaken	119
7.11.4	Informatie	120
7.12	STEUNPUNT KENNISBEHEER EN NETWERKVORMING VOOR SPECIFIEKE SUBDOELGROEPEN	121
 Hoofdstuk 8: Verslag over mensen en middelen		123
8.1	PERSONEEL	125
8.1.1	Personeelsformatie en personeelsbewegingen	125
8.1.2	Personeelsstatuut	125
8.1.3	Verslag van de opdrachthouder Human Resources Management en Vorming	125
8.1.3.1	Human Resources Management (HRM)	125
8.1.3.2	Vorming	128

8.2	SOCIALE DIENST	129
8.2.1	Beheerscomité sociale dienst	129
8.2.2	Activiteiten	130
8.2.3	Budget van de sociale dienst	130
8.3	DIENST LOGISTIEK - 2002	131
8.4	M&M PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK / MILIEU	133
8.5	EMANCIPATIEAMBTENAAR	134
8.6	KWALITEITSCOÖRDINATOR	135

Hoofdstuk 9: De dienst Boekhouding	141
---	-----

Hoofdstuk 10: Verslag van de dienst Informatica	147
--	-----

10.1	ALGEMEEN	149
10.2	DOELSTELLINGEN VOOR 2002 EN REALISATIES	149
10.2.1	Op het vlak van de bestaande bedrijfsapplicaties	149
10.2.2	Op het vlak van ontwikkeling van nieuwe applicaties	149
10.2.3	Op het vlak van internet en intranet	149
10.2.4	Op het vlak van beleids- en managementondersteuning	150
10.2.5	Op het vlak van systeemuitbating	150
10.3	INGEZETTE MIDDELEN	150
10.3.1	Personeel	150
10.3.2	Opleiding	150
10.3.3	Materieel	151
10.4	VISIE OP DE TOEKOMST	151
10.4.1	Korte en middellange termijn	151
10.4.2	Verloop van het beslissingsproces	151
10.4.3	Externe relaties	151
10.4.4	Lange termijn	151
10.5	BESLUIT	152

Hoofdstuk 11: Verslag van de Juridische dienst	155
11.1 EVOLUTIE VAN DE WETGEVING	157
11.1.1 Decretale wetgeving	157
11.1.2 Besluiten van de Vlaamse regering	157
11.1.2.1 Individu gerichte regelgeving	157
11.1.2.2 Collectief gerichte regeling	157
11.1.2.3 Euro	159
11.1.2.4 Varia	159
11.1.3 Kruimelvoorzieningen	159
11.2 VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE JURIDISCHE CEL	160
11.2.1 De adviescommissie	160
11.2.2 De arbeidsgerechten	161
11.2.3 Uitgaven voor geschillen	163
Hoofdstuk 12: Het Vlaams Fonds financieel bekeken in 2002	165
12.1 VOORAF ENKELE TOELICHTINGEN M.B.T. DE REKENINGSTELSELS VAN HET VLAAMS FONDS	167
12.1.1 Het begrotingsplan	167
12.1.2 Het algemeen boekhoudplan	167
12.2 UITVOERING VAN DE BEGROTING 2002 VAN HET VLAAMS FONDS	167
12.2.1 Ontvangsten in 2002	168
12.2.2 Uitgaven in 2002	171
12.2.3 Resultaat voor 2002	175
12.3 THESAURIE	176
Inhoud	185
Nuttige adressen	193
Colofon	195

Nuttige adressen

Hoofdbestuur

Sterrenkundelaan 30
1210 Brussel
tel. 02-225 84 11
fax 02-225 84 05

Provinciale Afdeling Antwerpen

Potvlietlaan 5
2600 Berchem
tel. 03-270 34 40
fax 03-270 34 41
e-mail: Antwerpen@vlafo.be

Provinciale Afdeling Limburg

Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
tel. 011-274 354
fax 011-285 109
e-mail: Hasselt@vlafo.be

Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant

Brouwersstraat 3
3000 Leuven
tel. 016-311 211
fax 016-311 229
e-mail: Leuven@vlafo.be

Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen

Kortrijksesteenweg 788
9000 Gent
tel. 09-269.23.11
fax 09-269.23.39
e-mail: Gent@vlafo.be

Provinciale Afdeling West-Vlaanderen

Residentie 'Iris'
Magdalenastraat 20
8200 Brugge
tel. 050-390 921
fax 050-393 680
e-mail: Brugge@vlafo.be

Colofon

Voorwoord: Voorzitter Raad van Bestuur
Administrateur-generaal

1. Verslag van de organisatie
2. Inschrijvingsprocedure
3. Bijstand aan individuen: imb
3. Kennis- en Ondersteuningscentrum
3. Bijstand aan individuen:opleiding en tewerkstelling
3. Bijstand aan individuen: pab
4. Zorg: residentiële voorzieningen
4. Zorg: ambulante diensten

4. Zorg: revalidatiecentra
4. Zorg: kwaliteitsdecreet
4. Zorg: investeringen
5. Opleiding en tewerkstelling
5. Opleiding en tewerkstelling: investeringen
6. Inspectie en Europese cel
7. Stafdiensten: Voorlichtingsdienst

7. Stafdiensten: Begroting
7. Stafdiensten: Centrale Wachtlijstwerking
7. Stafdiensten: Studieopdrachten
7. Stafdiensten: Studiecel
7. Stafdiensten: Bijzondere subsidies
7. Stafdiensten: Inclusief beleid
7. Stafdiensten: Kinderrechten
7. Stafdiensten: Internationale activiteiten

7. Stafdiensten: Eretkens
7. Stafdiensten: Medische Cel
7. Stafdiensten: Integrale Jeugdhulp
7. Stafdiensten: Steunpunt
8. Mensen en middelen: Personeel

8. Mensen en middelen: HRM
8. Mensen en middelen: Sociale Dienst

8. Mensen en middelen: Logistiek

8. Mensen en middelen: Preventie & Bescherming
8. Mensen en middelen: Emancipatiezaken
8. Mensen en middelen: Kwaliteitszorg
9. Boekhouding
10. Informatica

11. Juridische dienst: evolutie wetgeving
11. Juridische dienst: juridische cel
12. Vlaams Fonds financieel bekeken

Nuttige adressen

Colofon

Gui Abrahams
Jef Foubert
Jan De Gline
Anne Ruysseveldt
Bart Michiels
Jean-Marie Van Hove
Heidi Verhoeven
Evert Wuyts
Ruth Van Assche
Hugo Vangeel
Wouter Coeck
Tinne Roels
Jean Stevens
Hilde Slembrouck
Herman De Lange
Wouter Ottevaere
Herman De Lange
Jos Theunis
Peter Bormans
Natalie De Pooter
Ingrid Van Langenhove
Marc Cloet
Gerald Van Vlem
Rudi Kennes
Erik Samoy
Rudi Kennes
Rudi Kennes
Anna Vanermen
Laurent Bursens
Paul Kempeneers
Nadia Antonis
Jean Stevens
Anna Vanermen
Laurent Bursens
Peter Dupan
Iris Ghyselen
Denise Stryckmans
Iris Ghyselen
Joost Remerie
Iris Ghyselen
Achiël Magnery
Michel Boffin
Chantal Masselus
Patrick De Bock
Dora Weckhuysen
Danny De Wulf
Dirk Dons
Paul Kempeneers
Anna Vanermen
Dora Weckhuysen
Ingrid Van Langenhove
Ingrid Van Langenhove

